

AMSTELODAMI, Sumptibus { JOANNIS VAN SOMEREN et JOANNIS VAN DYCK.
HENRICI et Viduæ THEODORI BOOM. Aº. CIↃIↃCLXXXII.

QK 349.7
.R4
1682-83
c. 1
v.3-4

Cab 18
1-4

HORTI INDICI MALABARICI

PARS TERTIA DE ARBORIBUS REGNI MALABARICI,

Latinis, Malabaricis, Arabicis, & Brachmanum Characteribus nominibuſque expreſſis,

Unà cum Floribus, Fructibus & Seminibus, naturali magnitudine à peritiſſimis pictoribus delineatis, & ad vivum exhibitis.

Addita inſuper accuratâ earundem deſcriptione, quâ colores, odores, ſapores, facultates, & præcipuæ in Medicina vires exactiſſimè exhibentur.

ADORNATA

Per Nobiliſſimum ac Generoſiſſimum D. D.

HENRICUM VAN REEDE, TOT DRAAKESTEIN,

Toparcham in Meydrecht, quondam Malabarici Regni Gubernatorem, ſupremi Conſeſſus apud Indos Belgas Senatorem Extraordinarium; nunc vero Equeſtris ordinis nomine Illuſtribus ac Præpotentibus Provinciæ Ultrajectinæ Proceribus adſcriptum,

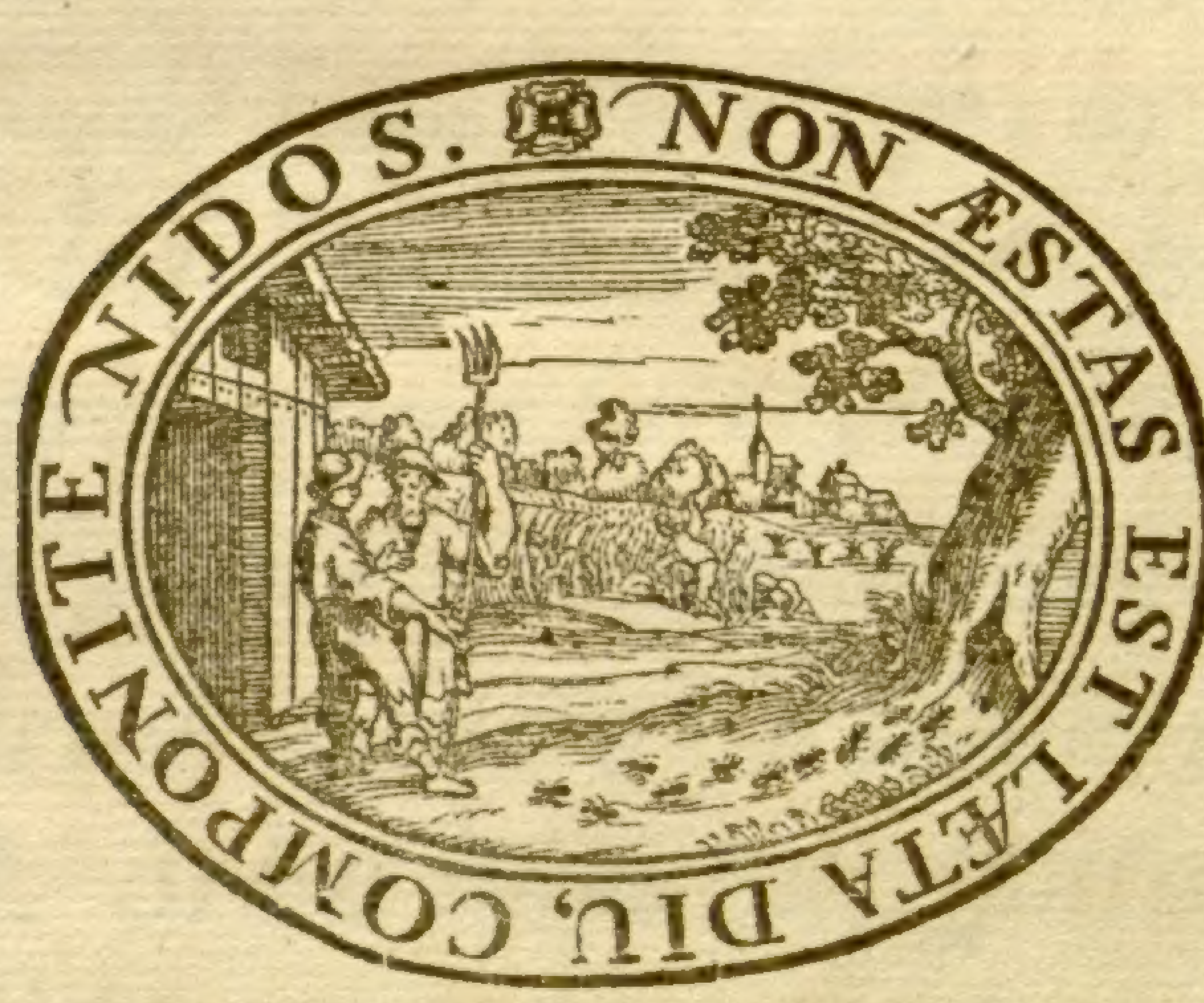
ET

JOHANNEM MUNNICKS, M. D.

In eademque facultate Anatomes ac Botanices in Academia Ultrajectina Profeſſorem, & Reip. Ultraj. Poliatrum.

Notis adauxit, & Commentariis illuſtravit

JOHANNES COMMELINUS.

Mo. Bot. Garden,
1893

AMSTELODAMI,

Sumptibus Viduæ JOANNIS van SOMEREN, Hæredum JOANNIS van DYCK, & HENRICI & Viduæ THEODORI BOOM.

Anno CIↃ IↃC LXXXII.

1682

PRIMARIO NOBILI IN MALABAR

POTENTISSIMO PRINCIPI

NOETAVILE-VIROLA

R E G I

Pedinbodappe-Sourowan, Courour, Peratevide, Ellerta-Sourowan, Cochin, &c.

S. P. D.

HENRICUS VAN REEDE TOT DRAAKESTEYN.

QUoties Malabaricas ſtirpes animadverto, toties mihi collectionis, depictionis ac deſcriptionis occaſio ante oculos verſari videtur: Eorumque memoriæ, quorum ope in colligendo uſus fui, ſæpius recordor. At majeſtatis tuæ, ingentis Horti Malabarici Domini, nomen præſertim in mentem venit; moxque tanti beneficii, ac amoris recordatio, quibus Majeſtas tua, ejusque ſubditi & vicini, me ſemper proſequuti fuere, renovatur: quorum auxilio, & ope mihi ex immenſo arborum, fruticum, ac plantarum numero hortulum hunc colligendi poteſtas fuit. Si his impulſus ſpatium præteriti temporis reſpiciam, cum fortunæ tuæ vexatæ, funditusque everſæ, exilii ſolatium quærere coactus eſſes, Majeſtatis tuæ dignitas memoriæ meæ, egre-

gium conſtantiæ exemplum, & Regiæ indolis ſigna profert; Celſo ac nobili tuo genere digna, quod per duo mille, & quingentos annos ſuppeditavit ſucceſſivè Indiæ Reges. Tunc enim recordor, quoties tum tacitis ac ocultis, tum Indictis & apertis hoſtibus, ex altiſſimo Regiæ dignitatis gradu præcipitatus, à ſubditis expulſus, exul agere coactus fuiſti. Fortunâ ita adverſâ, adeo te conſtantem fuiſſe miratu dignum, ut neque bonorum direptio, neque divitiarum privatio Majeſtatem tuam permoverint; neque tunc, cum in Celſam & priſtinam dignitatis ſedem reſtitui, ac tot tantæque Regionis Regem te coronari viderem. Cum namque in maximas calamitatis tenebras Majeſtas tua eſſet conjecta, atque in adverſis ſine ullo remedio aliquandiu manſiſſet, poſtea feliciter Belgarum ope, omnibus hoſtibus ſubactis, tantis victoriis ad Regiæ dignitatis Solium adſcendit: Quo tempore per ſeptendecim annos me tuæ Majeſtati ſervire fortuna permiſit. Hiſce omnibus ad gratias impellor, ut non ſolum Majeſtati tuæ, ſed omnibus notum ſit, quod neque abſentia, neque locorum diverſitas, honorem, quem per totum vitæ curſum Majeſtati tuæ debeam, perdere valeant. Eas ob cauſas Majeſtati tuæ hæc depicta Horti Malabarici pars offertur, quæ cum nomine Majeſtatis tuæ exordiens per totum verſabitur orbem, & Majeſtatem tuam inter Duces ac Principes cuicunque Reipublicæ Mæcenates numerari valebit.

VIRI

VIRI NOBILISSIMI,

HENRICI VAN REEDE VAN DRAAKENSTEIN, &c. &c.

AD

BENEVOLOS LECTORES PRÆFATIO:

In qua ratio redditur operis hujus, nec non obiter multa non protrita de Brachmanibus & Malabaribus eorumque religione, politia ac moribus admiſcentur.

SI qui ſunt, qui me norunt ac pulcre perſpectum habent, me ab ineunte quarto decimo meæ ætatis anno nihil aliud egiſſe, quam extra patrios fines peregrinatum, & pene maximam orbis partem continuo itinere permenſum fuiſſe; illi, inquam, non poſſunt non noviſſe, me nec eruditione varia & recondita, nec Botanices, nec aromatum ſimpliciumve medicamentorum accurata cognitione florere; quam ſcientiam uti quis nanciſcatur, illi per omnes ſuæ vitæ dies huic uni rei diligentiſſime incumbendum fore crederem, qua tamen felicitate ipſe gaviſus non ſum, qui alio vitæ genere tantum non perpetuo fui occupatus. Has ob rationes, hiſce, quos dixi, hominibus abſurdum admodum videtur, quod in fronte HORTI MALABARICI meum nomen exſtet, qui liber perſequitur exoticas plantarum deſcriptiones, earumque in Medicina uſum: Neque ſine ratione abſurdi me arguunt, putant namque ſi mala fide, temere, ac arroganter id peregerim, nihil mihi ſuperfore, præter ignominiam.

Alii, qui me non norunt, & forte majora ſibi de me pollicentur, quam præſtare poſſum, illi procul ullo dubio erunt perſuaſi, priores hos duos tomos totum HORTVM MALABARICVM conſtituere, aut ſi benignius ſentient, ſcatere credent librum magni momenti erroribus, & nullo ordine editum; quod nemo non exſpectat, ſi illi ad edendos libros animum applicent, qui doctrina non pollent. Offendent etiam nonnullos barbara & ignota exoticarum plantarum nomina; & omiſſæ earum cum Europæis convenientiæ & comparationes: omiſſæ itidem Doctiſſimorum Virorum laudationes, qui

aliquando de his plantis ſcripſerint, aut earum mentionem fecerint, male alios habebunt, qui horum Virorum teſtimonio has plantas in rerum exiſtere natura ſerio perſuaſuri ſibi fuiſſent. Erunt etiam, quibus tædioſæ erunt tot in deſcribendis plantis minutiæ, quarum ſane quam accuratam rationem habuimus: Culpabunt forte etiam nonnulli, nos in perſequendis plantarum deſcriptionibus iis verbis uſos non eſſe, quibus Botanici eruditiores has illasve plantarum partes inſignire ex artis ſuæ more conſuevere. Sic & alii alia, quæ quidem ipſimet non diffitemur, criminabuntur.

Ut ergo & his & mihi ſatisfaciam ipſi, abſurdum fore non credidi, ſi prima HORTI MALABARICI initia, progreſſum & ſucceſſum à capite ad calcem, quod ajunt, paullo diligentius repetam. Non enim dubito, quin candidi rei herbariæ æſtimatores non ſolum admiraturi ſint, ſed & grato animo accepturi, quod tot exoticas ignotasque plantas luci damus, ex regione & notiſſima & multis frequentata, & quam Luſitani per centum & ſeptuaginta admodum annos coluere, & magnificis urbibus exornavere; mirabuntur, inquam, & grati recolent, has plantas jam primum in theatrum ſpectandas proferri ab eo, qui aliis & majoris momenti rebus occupatus potuiſſet eo labore ſuperſedere. Verumenimvero quia ea eſt ſæculi noſtri & Europæ felicitas, & doctorum copia, ut typographiæ jam videantur commercia, quæ Terrarum orbem innumeris libris replent; hinc quoque orta eſt crambe centies milliesque recocta, qua plerique mutatis nonnullis verbis, ordine parum variato ex charta in papyrum alienos priorum labores exſcribunt, & pro ſuis ambitioſiſſime edunt; unde non mirum, quod plerique eruditiores nihil magni faciant, niſi quod aliqua novitate ſe commendet, cum vetera iis ſint cogniſſima: Damus ideo hoc noſtro opere amplum exſcriptoribus campum, in quo plantas legere poſſunt, easque generali plantarum indici inſerere, quæ in noſtro orbe huc uſque innotuerunt.

Poſteaquam aliquammultis annis apud Indos fuiſſem, & pro ratione ejus, quam ornabam, ſpartæ ſæpius mihi itinera facienda eſſent per cultiſſimas regiones, obiter mihi notavi ſylvas & amplas & arduas & denſas; notavi eas mira arborum varietate jucundas, ita ut duas ejusdem generis arbores in eadem ſylva reperire difficile quæſituro foret: notavi arbores plerasque cinctas & implicatas aliis plantis, quarum aliæ radice in terram defixa eam fecerant cum arbore, cui implicabantur,

tur, mixturam, ut vix diſcernere eſſet: notavi ſæpius tales (ut ita generatim loquar) hederas plures & diverſi generis arbori uni adhæreſcere; & præter has ſuccreſcere in ipſis arborum ramis, nec non ad caudicis truncum alias atque alias plantas, ita ut ſpectaculo longe jucundiſſimo ſæpiſſime in una arbore exhiberentur decem duodecimve diverſi generis folia, flores, fructus: neque tamen hæc ullo erant impedimento, quo minus caudices harum arborum eſſent bene ſpiſſi, & largiſſimæ craſſitiei; aut quo minus arbores illæ proceritate eleganti ad LXXX. ſæpius pedes [vulgaris menſuræ] capita ſua in auras efferrent, circumcirca omnis generis virentibus herbis, ita ut nihil intactum relinqueretur, ornatæ; rami etiam undequaque patuli & umbroſi aſcendebant tandem in faſtigium ampliſſimum, & plane mirificum; imo nonnunquam deſcendebant ac terræ feraciſſimæ denuo inſiti repullulabant ac germinabant. Videres in una ejusmodi arbore magnificum, elegans ac amœniſſimum palatium, cujus fornices tot columnis ſuſtinebantur, quot ramos cerneres; atque in tali palatio plurimi latere commode poterant, vitandæ aëris injuriæ cauſſa, imbrium puta & æſtus Solis nimii, atque ita hæ ſylvæ potius elegantiſſimæ ſtructuræ domus, quam inculta nemora videbantur. Neque ſolum terram feraciorem per plana porrectam ſic ornatam animadverti, ſed & horridas rupes, & præcipitia montium comata ejuſcemodi ſylva luxuriare, quin imo ſteriliſſimas etiam petras nihilominus lætiſſima arborum herbarumque ſegete ſuperbas, quarum quædam plantæ cacumen obſidebant, quædam rimas fecerant, in quarum fiſſuram radicem inſerebant. Omnis ager, & campus per plana decurrens adeo læta omnis generis plantarum arborumque (quod ſupra de ſylvis dixi) fertilitate ridebat, ut quævis etiam pars curioſa cujusdam Hortulani manu culta, & elegantiſſima ſerie digeſta videretur. Etiam ipſa ſtagna, quod mirere, paludes, imo littora fluviorum ſalſam aquam vehentium oſtendebant varias plantas, quibus tantum non plane tegebantur. Quid multis? nulla vel minima ſoli portio, etſi ſteriliſſimi, erat quæ non aliquas plantas oſtentaret.

Hæc quum omnia identidem animadverterem, illa me in eam adduxerunt opinionem, ut non ſine ratione exiſtimem, hanc Indiæ partem jure meritoque eſſe totius Terrarum orbis fertiliſſimam, & fere maxima ex parte reſpondentem Inſulæ Taprobanæ (quæ *Ceylon* hodie vocatur) inprimis illi portioni, quæ ſub eodem, ac Malabaræ regionis, climate eſt ſita.

Sæpius me inceſſit lubido explorandi ac inquirendi harum plantarum folia, flores, cortices, radices; ibique tum plerunque deprehendi illa eſſe odoris ſuaviſſimi, & ſaporis penetrantis; & quum ex indigenis quærerem, qui me in itinere faciendo comitabantur, plantarum harum ſi quid noſſent, illi tum non nomina ſolum indicabant, ſed & vires & uſum earum pulcerrime callebant, id quod obiter ſæpius expertus ſum, ſi ubi quis noſtrorum comitum malo quodam ſive interno, ſive externo laboraret, licet nec Medicinæ, nec Botanices cognitione eſſent præditi, hi Indi, ut qui omnem ætatem terunt ſive militiæ, ſive agro colendo, ſive opificiis.

Injucundum aut abs re fore non arbitror, quoniam mentionem facimus horum Indorum, hujusque regionis, hæc paullo accuratius Lectoribus ſi referamus, quibus operæ pretium fuerit hæc noſtra legiſſe.

Malabarica regio ab uno latere mari cincta, ab urbe Goa ad promontorium Comorinum, in longitudinem circiter centum & viginti milliarium Germanicorum patet, lata hinc inde decem, trigintave plus minus milliaribus. Ipſa regio tanta hominum frequentia colitur, ut videatur nihil eſſe aliud, quam continuæ urbes, pagi, horti. Variis paret principibus quibus ſubjecti ſunt plures quam tres myriades, ſeu, ut liquido conſtat, unum & triginta millena millia nobilium, ſoli militiæ natorum; ut taceam innumerum illum cæterorum hominum numerum. Vivunt ad capularem fere ſenectutem, eorumque valetudini proſpiciunt indigenæ Medici, qui ex aliis regionibus medicamenta non petunt, aut certe quam pauciſſima, illis ſolis, quas ipſorum regio liberaliter ſuppeditat, contenti; quem morem Europæi ibidem locorum feliciſſime imitantur: Belgæ vero qui ibi ſub auſpiciis Societatis Orientalis Indiæ morantur, neſcio qua oſcitantia utuntur medicamentis, quæ primum ex illis locis petita per Perſiam Arabiamque in Europam deferuntur, & hinc denuo mari in Indiam referuntur, fere obſoleta & corrupta, non ſine ſumma ſumtuum jactura, qui huic rei ſine ullo commodo impenduntur.

Hæ ideo & ſimiles rationes me impulerunt, ut votis ſummis expeterem hominem huic rei aptum & idoneum, qui data opera hujus regionis plantas vivide delinearet, easque deſcribendo explicaret, additis viribus earumque uſu: ipſe videlicet mihi perſuadebam, quod ſi hæc res ſucceſſu non fruſtraretur, multis Botanicæ ſtudioſis in Europa placituram; nec minus emolu-

men-

mentum redundaturum ad Illuſtrem Indiæ Orientalis Societatem, quippe quæ poſſet ſumtibus illis ſuperſedere, quos in medicamenta illuc locorum transportanda impendit: poſſe enim & minori cum ſumtu, & majori cum fructu Indica medicamenta in uſum vocari, aut eadem, aut certe viribus paria, ſi non, ob dictas rationes, ſuperiora.

Sed enim hæc res votis perfici non poterat. Malabaricam namque regionem nemo petit, ut huic rei incumbat, ſed omnes ſub Auſpice Illuſtri Societate Indiæ Orientalis illuc profecti ita coguntur ſui officii accuratam habere rationem, ut nihil illis ſuppeteret otii ad hanc rem, etiamſi vellent, perficiendam: quare hæc me via omnino fefellit hujus tam egregii operis aliquando in actum deducendi. Tandem, quum hujus operis perficiendi ſpem tantum non abjeciſſem, ad aures meas accidit, in ditione Regis Cochinenſis degere Virum quendam, præditum ſumma plantarum Indicarum notitia, quas ad vivum delineaverat. Hic, quem modo dixi, Vir erat ſummæ eruditionis, vitæ auſteræ, ſexagenarius ætate, profeſſione Sacerdos Pontificius ex ordine Carmelitarum Diſcalceatorum, dictus nomine Frater Matthæus de Sancto Joſepho, natione Neapolitanus: hic multos annos in Arabia & Perſia vixerat, & tum temporis miſſus erat Coadjutor futurus Archiepiſcopi Chriſtianorum S. Thomæ regionum Malabaricarum. Arceſſitus reverendus hic Vir ad me venire non dubitavit in urbem Cochinenſem, &, ubi meum ſcopum intellexiſſet, ſcilicet ut fieret recenſio ac deſcriptio plantarum Malabaricarum, in quam rem meam opem pollicebar reverendo huic Patri; ille humaniſſime ac promtiſſime officium ſuum mihi vice verſa detulit, & una oſtendit rudimenta plantarum, quæ antea in ſuæ memoriæ ſubſidium calamo atque atramento delineaverat, ſcilicet cujusvis plantæ unum folium, florem, fructum, quorum maxime notaverat vires, quorumque ope piiſſimus hic ſenex in itinere ſuo tum ſibi, tum aliis quamplurimis opem tulerat.

Itaque prima hujus horti initia fuerunt, ut ex rudimentis plantarum in aliam translatis chartam fieret earum exactior delineatio, curante Rever. Patre Matthæo, qui ſola memoria fretus naturales plantarum figuras mirum in modum ex rudimentis expediebat; ſed enim, quum omnia calamo idque ſuperficie tenus ſignaret, penicilli utique ducendi ignarus, ideo picturæ minus reſpondebant vivis plantis; huc accedebat,

quod partes plantarum minores nequiverint accurate exhiberi; aut ſaltem per transennam, ut ita veras & ſpirantes plantarum figuras minime exin cognoſcere eſſet, præſertim quum in picturis illis calamo factis neque lucis, neque umbræ ratio paullo accuratior habita fuerat. Scilicet opus fore non putarat optimus ſenex, majorem & accuratiorem in pingendis deſcribendisque hiſce plantis operam collocare, quum memoriæ ſuæ ope facile obvias plantas earumque vires ipſe pernôſſet: accedebat præterea, quod hæc in itinere fere confecta eſſent rudimenta, ita ut ſæpiuſcule aut huic plantæ fructus, aut illi flores, aut utrumque aliquando deeſſet; quem tamen ego defectum pro mea virili emendabam, plantas ipſas inquirendo & deſiderata ſupplendo: plures tamen repertæ non ſunt, ſive quia nomina accurate non notaſſet, ſive illa accepiſſet venerandus ſenex ab hominibus, qui communia plantarum nomina, queis unamquamque Malabarici Botanici inſigniunt, neſciebant, ſive quia erant alius climatis plantæ. Hæc fere impedimenta MALABARICI HORTI initia turbabant; inter quæ hoc maximum, quod ſi conferres figuras ipſis plantis, vix dixiſſes, ex iis effigiem eſſe expreſſam, ita male reſpondebat. Quantum ad deſcriptionem, illa ſubinde perfunctoria ac fugitiva diligentia adeo male cohærebat, ut pluribus plantis convenire potuerit, licet diſſimillimis.

His tricis impeditus quum hærerem, ex inſula Ceylonenſi ad Malabaricos acceſſit Cl. V. Paulus Hermannus, M. Doct. cum maxime in Illuſtri Lugduno-Batava Academia deſignatus Botanices Profeſſor; hic quum vidiſſet noſtri Horti initia tot laborare impedimentis, & minus accurata ratione cum deſcriptionum, tum figurarum, modeſtiſſima humanitate nobis ſignificare viſus eſt, hac ratione librum alicujus momenti vix fore. Veruntamen brevitas temporis illius, quo mihi aderat, in culpa fuit, quo minus, aut ego illi mea collectanea Horti Malabarici communicare, aut ille me prudenti conſilio in hoc opere adeo perplexo juvare potuerit. Hæc cum ita ſe haberent, animus tulit, rem omnem denuo ordiri, ac memet ipſe contuli, ad plantas pro mea virili deſcribendas, atque Hortum hunc alio more colendum; ſed vix cœperam, quum animadverti quanto mihi ſit impedimento illud, quod ſuſtinebam, officium; cujus ratio mihi etiam horarum momenta diſpenſabat, ut ita vix Horto colendo pro dignitate vacare potuerim.

Nec

Nec eſt, quod quisquam putet, hæc narrari, ut labores & honeſtiſſimi conatus Rev. Patr. Matthæi eleventur; ſed potius contra. Huic enim Viro honeſtiſſimæ vitæ & non fucatæ pietatis gratias quas poſſumus maximas habemus, qui nos adeo candide, fideliter, & improbo labore juvit. Quin imo in eum finem Optimi hujus Viri mentionem facimus, ut oſtendamus memoriam ejus apud nos eſſe & fore ſemper venerandam, ejus in nos amorem & voluntatem grata recordatione recolendam: hunc, inquam, primum hujus Horti conditorem, & auctorem, nec non in progreſſu ſedulum cultorem ingenue profiteor; hujus tandem conſilio, utpote ſemper Sacro officio, cujus cauſſa illic locorum morabatur, occupatiſſimi, in partem laboris ſollicitavi Virum admodum Reverendum, Johannem Caſearium, V. D. in Eccleſia quæ Chriſto in urbe Cochin colligitur vigilantiſſimum miniſtrum, Virum in omni eruditione, ſolam Botanicen ſi exceperis, verſatiſſimum, cui ſtudio nunquam operam dederat, unde verebatur, ſtylum ſuum, quem propria illa Botanicorum & Medicorum vocabula fugiebant, non fore è dignitate tanti operis. Attamen, multis & gravibus cauſſis perſuaſus in partem oneris ferendi conſenſit.

Ordinem, ut opus hoc ſine tricarum moleſta mora promoveretur, hunc obſervabam. Medici nonnulli, tam Brachmanes quam alius generis, meo juſſu notiſſimarum & celeberrimarum indices plantarum ſuo idiomate conficiebant, ex quibus iterum alii plantas dividebant, pro ratione tempeſtatis, qua vel foliis, vel floribus, vel fructibus ornatæ conſpiciebantur; harum catalogus pro ratione temporum anni certis hominibus dabatur plantarum peritis, quibus curæ illud erat demandatum, ut nobis plantas cum foliis, floribus ac fructibus undecunque demum conquirerent, etiam conſcenſis altiſſimis arborum faſtigiis, hos partibus factis plerunque ternis ad has illasve ſylvas ablegabam. Pictores tres, quatuor, qui mecum habitabant in loco commodo è veſtigio vivas accurate depingebant plantas à conquiſitoribus mox allatas, quibus & me fere præſente deſcriptio addebatur. Præterea omnes Principes Malabaricos humaniſſime rogaveram, ut amice nobiſcum communicarent plantas & forma & uſu celebriores, qua re factum eſt, ut ſubinde quinquaginta ſexagintave leucis plantæ ad nos perlatæ fuerint, & ut nullus Regum illorum Principumque fuerit, qui in noſtro horto aliquos flores non ſeviſſet. Plantæ itaque per Botanicos conquiſitæ, per Pictores depictæ, per ido-

 neos

neos homines deſcriptæ, ſi quidem operæ erat pretium, examini Medicorum ac Botanicorum peritiorum, quos in eum finem convocaveram, tam ex familiaribus, quam celebritate nominis aliqua notis ſubjiciebantur. Scilicet huic Collegio, quod nonnunquam quindecim aut ſedecim doctis conſtabat, exhiberi curabam plantarum picturas, ac per interpretem ex illis quæri, num noviſſent iſtas plantas, ipſarumque nomina & vires; quæ reſponſa in Commentarium referebantur. Verum enimvero iſtud Collegium ex diverſis Malabaricæ regionis partibus coierat, unde fiebat, ut, cum alter alterum non noviſſet, ambitionis, pudoris atque ſuſpicionis ſtimulo agerentur; gratiam videlicet demereri; ſi quæ ignorarent, palliare atque tegere; & ne ſe proſtituerent, ſi mala fide plantis aut majora vero aut minora tribuerent, omni opera conabantur.

Jucundiſſimum ſæpe audivi acroama, hos puta Brachmanes ſeu Gentiles Philoſophos inter ſe differentes & certantes pondere argumentorum, quæ ex ſententiis, regulis, rhythmis ex antiquitate & libris ſuorum majorum eruditione illuſtrium depromebant. Diſputabant vero, atque unusquisque ſententiæ ſuæ fortiſſime patrocinabatur, incredibili tamen modeſtia, quam vel in cultiſſimis gentium Philoſophis deſideres, ſine ulla acerbitate, animi perturbatione aut neglecto ſecus ſentientium mutuo honore. Piiſſima reverentia Antiquitatem proſequuntur, & primos artium inventores, his & ſuas ſententias & ſua quoque experimenta accepta referunt, ac eorum auctoritati ſubjiciunt. Et quantum ad Medicinam atque Botanicen ſpectat, harum doctrina verſibus continetur, quorum primus quisque verſus plantæ nomine proprio incipit, cujus dein ſpecies, propria, accidentia, formas, partes, locum, tempus, vires, uſum & alia ejusmodi accuratiſſime perſequitur; atque hoc artificio illud effecere, ut ſi quis plantæ alicujus proprium nomen proferat, Brachman aliquis extemplo tibi referet, quæcunque de illa dicta ſunt dicique poſſunt. Quamvis autem hic docendi modus, qui memoriam tenacem requirit, difficilior eſſe videatur, attamen teneræ pueritiæ inter luſus & crepundia hos verſus memoriæ, quam tum plus valere ajunt, imprimunt, quos poſtea animi dociles adoleſcentiæ & ſtatæ ætatis fideliſſime tenent. Prima harum artium (Medicinæ puta & Botanices) inventio adeo antiqua habetur, ut proferant Auctorum libros, quos conſtantiſſima aſſeveratione ante hos quater mille annos vixiſſe affirmant omnes. Sed enim quia homines hi quam

exer-

exercent artem non libera electionis voluntate, ſed naſcendi ſorte profitentur, quæ unicuique honores, ſervitutem & Spartam denique, quam hac naſcendi lege exornet, neceſſitate plus quam Stoica diſpenſat, inde eſt, quod per continuos ætatum & generum gradus ac ſucceſſiones parentes liberis quaſi de manu in manum tradant, quæcunque ad artis illius, quam nativitatis lex ab ultima temporum memoria huic aut illi generi præſcripſit, perfectionem requiruntur: ſive inevitabilem & vel adamante fixiorem hanc legem Rex aliquis illorum populo in obſequia paratiſſimo tulerit; ſive mutuus populi hujus conſenſus eam introduxerit; ſive devotiſſima aliqua ſacrorum reverentia, aut oraculorum ſuperſtitio divinarumque revelationum, cui hæc gens mirum in modum dedita originem & auctoritatem & per tot ſæcula confirmationem huic legi dederit, de quo tamen diſputandi nec locus nec animus nobis eſt. Hoc unum tamen poſſumus affirmare & experti veriſſima teſtari, hanc Legem, quæ ex ſorte naſcendi vitæ genus cuivis demandat, adeo rigide, adeo ſtricte, adeo ſancte in hanc uſque diem obſervari, ut nemo mortalium quacunque demum vel arte vel audacia etiamſi Herculea mutare hujus legis vel hilum poſſit; ſic ut ruſtici & piſcatores, per omnem annorum ſeriem & temporum fugam, nunquam alios niſi ruſticos & piſcatores daturi ſint; tali etiam modo ſe res in opificiis & artibus cæteris habet. Hac autem fatali quaſi lege efficitur, ut nunquam artes aut opificia deficiant, ut omnes placidiſſime ac incredibili tranquillitate vitam innocentiſſimam transigant, quippe qui pro naſcendi ſorte altiora non cupiunt, majoribusque non invident, ea tantum re occupati, in quam fatalis illa lex per majorum progeniem poſteros eorum devolvit. Atque hinc eſt, ut in continua illa majorum & conſanguineorum diſciplina ſemper magis magisque eruditiores redditi tandem inſignem illius, quam profitentur, artis & exquiſitiſſimam notitiam acquirant.

Nec eſt, quod quis miretur tam antiquitatem horum populorum, quam inconcuſſam per tot ſæcula legum & conſuetudinum conſtantiam & auctoritatem: Si quis vel levi cognitione legum, morum, privilegiorum, & conſuetudinum quæ apud illos Sanctiſſime vigent ſit tinctus, fateatur oportet, in hac republica conſtituenda accuratiſſimam habitam eſſe rationem fundamentorum adeo ſolidiſſimorum, quæ, ut ita loquar, vel æternam poſſint reddere & ab omni mutatione ſecuram rempublicam. Theologia namque illorum atque Politia tam

artificioſe ac prudenter conſpirant, adeo provide etiam diſtinguuntur, adeo altera alterius auctoritatem tuetur, ut cui primæ deferri debeant, ambigui res ſit judicii. Theologiæ enim Politia & hæc viciſſim illi amiciſſime reſpondet; ſic eadem lex, quæ maleficos templo arcet, illos quoque & civitatis & cognationis jure, quin imo humanitate atque adeo vita ipſa privat, aut ſi clementius cum iis agatur, libertatem per omnes vitæ annos adimit. Reſpublica eorum harmonia tam arcana mixta eſt, ut ante diu illorum admiſſione opus ſit, quam nôris, ex quo reipublicæ genere ſint. Populus liber tantis gaudet privilegiis, ut videatur eſſe Democratia; è regione tamen populus ipſe tantis ac tot ſervilibus officiis Principes ſuos ſuſpicit, ut vitæ necisque jus ac omnium fortunarum in unum Regem conceſſiſſe putes. Alienæ nationis aut exterorum conjugia non ineunt, & tamen quaſcunque nationes cujuſcunque religionis inter ſe liberrime vivere patiuntur. Patrios fines nunquam egrediuntur, nec tamen peregrinorum itinera moleſte ferunt. Reges illorum nec ſucceſſionis, nec electionis ſolo jure regnant, ſed utroque, tantæ enim majeſtatis faſtigium uni alicui familiæ ac toti generi hæreditaria eſt, ex qua Principes eliguntur, quorum natu maximus Rex eſt. Qui Sacrorum curam habent & religionis, illi & plurimi ſunt, & ſumma tranquillitate vivunt, ampliſſimis beneficiis & ſummis honoribus aucti, queis accedunt devotiſſimi populi donaria, ut jure merito homines illi in toto terrarum orbe beatiſſimi prædicari poſſint. Nobiles quoque ejus regionis frequentiſſimi & numeroſiſſimi ſunt, qui opificiis aut artibus exercendis omnino liberi, ampliſſimis privilegiis & ſumma præ cæteris dignitate excellunt; atque adeo patet huic populo vitæ & morum mutationem nec exſpectandam nec optandam fore. Eadem ratio, quæ perpetuam in hoc populo pacem conſervat, illa & ſeditiones, ſi quæ ſubortæ, in ipſo ortu oppreſſit, ita ut mutationem aliquam rerum ſaltem minari nequiverint. Alieni Imperii bellis intacti, illa quoque non metuunt, hinc ab Occaſu vaſto illo Indico Oceano cincti, illinc ab Ortu prærupto, arduo & immani montium tractu muniti, qui per anguſtiſſimas & difficillimas pylas non niſi pauciſſimos ſimul admittere poteſt, ſi vel ingredi vellent hoſtili animo homines. Neque finitimos verentur, quibus vires ad ſe aggrediendos deeſſe norunt; cum ipſi Malabares è contrario bidui ſpatio plures exercitus incredibili frequentia hominum, unde illorum numerum fidem vix

habi-

habiturum referre non audeo, cogere poſſint, egregie & apte armatos, ac belli peritia nulli ſecundos; quorum milites audacia & fortitudine omnes Indos cæteros antecellunt, qui æternam animæ ſuæ ſalutem extra omnem dubitationis aleam ponunt, ſi in bello pro patria, pro aris & focis, pro Lege & Rege occumbant defuncti officio, cui nati erant. Hanc Spartam optime & fortiſſime Nobiles illi, quos diximus, Malabares ornant: qui, ubi occaſio tulerit, viros ſe patriæ natos fortiſſime præſtant, ac quaſi furore quodam correpti tunc in hoſtem per tela per ignem aguntur, adeo in lethum mens prona Viris; hinc natio hæc nec ulli unquam hoſti, nec ulli etiam rerum mutationi ab ultima ſæculorum memoria fuit ſubjecta; unde haud injuria illos antiquiſſimis Orbis terrarum populis aſſerere poſſumus, cum Brachmanum nomen temporibus quoque Alexandri Magni in dignatione fuerit, & Hiſtoricorum libris celebratum.

Sed de his jam plus ſatis, quæ tamen Lectori noſtro gratificaturi diximus; abs ratione namque alienum non duximus, quum Hortum hunc Malabaricum oculis tuis ſubjiceremus, nonnihil præfari, quibus in terris, per quos & quales homines fuerit cultus. Ordine, quem ſupra dixi, conſtituto, quo Hortus felicius coleretur, abſoluti ſunt hi tomi, quos nunc in publicum dedimus, quorum nimirum primus arbores, alter frutices perſequitur. In animum equidem induxeram, ſatius fore Horto huic in Europa edendo tamdiu ſuperſedere, donec colligendis plantis finis eſſet repertus & factus; at quum una mecum meo animo reputarem, quam inconſtantes, fluxæ ac mutabiles eſſent res humanæ, quam vanus fuiſſet & in caſſum omnis labor iſte meus, ſi forte Deo ita volente vitæ ſumma brevis ſpem præcideret longam; neque enim perſuadere mihi poteram, ſucceſſores mihi in tot tantosque labores fore, quos equidem indefeſſa conſtantia in hoc Horto colendo exantlaveram: acceſſit, quod ipſe mihi nec moræ tempus, nedum plantarum numerum definiveram, quo Hortus noſter eſſet colendus; itaque pergebam in ejus cultura, dum tempus & occaſio ferebat; ſiquidem plerique, quorum opera poteram uti, Illuſtri Indiæ Orientalis Societati alter in hoc, alter in illo officio operam ſuam locaverant, quam ne negligenter exercerent, alienis illis Horti noſtri colendi laboribus ſæpiſſime vacare nequibant, unde Hortus ſubinde cultoribus erat vacuus. Interea tamen temporis ad finem properabat plantarum

 de-

deſcriptio, quæ circa urbem Cochin creſcunt, quarum vires ab ultima antiquitate celebres à Medicis indigenis indicabantur. Fuere tamen ſæpius plantæ, quarum ut florem aut fructum nanciſceremur per integrum annum, imo nonnunquam longiori ſpatio exſpectandum erat, atque hæ plantæ quaſi per Satyram annotabantur, ut quæ in iis deficiebant data occaſione recte poſſent ſuppleri. Nonnunquam, ſi ubi vel officii ratio, vel prægnantes aliæ cauſſæ poſcerent, omnibus iis, quorum opera in hoc Horto colendo occupabatur, aliisque bene multis comitatus ad hunc illumve Malabaricum Principem meorum Superiorum ergo compellandum, id quod publici boni cauſſa ſæpius neceſſe erat, aqua in continentem interiorem proficiſcebar: Ibi quaſi aliud agens dum obſervarem in itinere fertiliſſimas ſylvas, & campos longe amœniſſimos, omnem meum comitatum navi exſcendere jubebam, quorum quidam præmii nanciſcendi ergo, nonnulli quod ea re impendio delectarer, plures ut animo ſuo novarum rerum curioſo gratificarentur, cæteri, quod operam horto noſtro locaſſent, partibus factis per nemora palabantur, depopulantes omne plantarum genus, illarum præprimis, quas fructu & floribus ornatas videbant. Hæc manus, quæ ſubinde ducentorum capitum erat, ubi per aliquot horas legerant plantas, hinc illinc undecunque lectis plantis onuſti ad naves noſtras bellicas, quas Malabares *Mansjous* appellant, revertebantur. Heic prædam excutiebamus luſtrabamusque, ac plantas nec dum viſas ruditer delineabant pictores, quibus deſcriptio brevior & rudior accedebat, quæ poſtea commodiori loco & tempore perficiebantur. In aulis Regum facta re Illuſtris Societatis Indicæ Orientalis, Principes ea erant curioſitate & humanitate, ut per ſuos homines nobis omnis generis plantas ſuppeditarent, imo vero ipſimet illi Principes ad noſtra tentoria viſebant, & ſumma animi delectatione improbum noſtrum laborem & ſpirantes plantarum picturas conſpiciebant, atque hoc modo, qui ſæpius accidebat, Hortus noſter cultior & plantis indies creſcebat: imo haud raro una die plures plantæ ruditer delineabantur, quam quot per menſes aliquot pictores atque Clariſſimus Caſearius digerere poſſent. Interea dum hac ratione cœptum opus urgeo, cauſſæ maxime prægnantes me nec-opinum ſubito Malabarica regione abire juſſerunt. Dum enim honeſtiſſimis & innocuis hiſce deliciis animum paſco, animadverto inſidias & cuniculos, per quos me clanculum invidia oppugnabat, inſidias,

dias, inquam, quas nunquam vel in horridiſſima Malabarum ſolitudine verebar: animo tamen cœptum opus tam in itinere, quam Bataviæ perficiendi continuabam. Sed, ô jacturam graviſſimam! dum hæc meditor, ille fidus noſter Achates, ille laboris ſocius, ille Horti hujus rigator Apollo, ille ſuaviſſimæ noſtræ deliciæ Vir doctiſſimus & admodum Reverendus Caſearius in flore ætatis acerba morte nobis eripitur, ac mortalitatem cum immortalitate commutat. Jacturam tamen hanc nonnihil levabat humaniſſimus Vir Chriſtianus Hermanni de Donep calamo promtus & Latinæ linguæ ſatis peritus, qui mecum adverſaria illa & collectanea, quoad ejus fieri poterat, digerebat; quam rem ſummopere juvit, quod pleræque illæ plantæ recenti mea memoria hærerent. Bataviæ plantas quasdam reperi, quarum nonnullæ partes apud Malabares defecerant, has pictorum ope ſupplebam. Vir autem feliciſſimæ experientiæ ac doctiſſimus Guilielmus ten Rhijnen (qui ob excellentem in Medicina peritiam Imperatoris Japonici poſtulatu ab Illuſtri Societate Indica Orientali ad Japonas miſſus eſt) vires plantarum ac uſum, quæ in certis adverſariis annotaveram, Latine ſubjiciebat, ut ſi gravior caſus opus noſtrum turbaſſet, nonnihil ſaltem ejus ſupereſſet; ipſe vero totum opus idoneum otium nactus recenſiturus, errores correcturus, plurima, quæ adhuc deficiebant, & ſubinde integras deſcriptiones ſuppleturus; infelix enim hoc lolium in Horto noſtro ſuccreſcebat ſubito illo noſtro à Malabaribus abitu, & præmaturo Cl. Caſearii p. m. obitu. Vix recenſionem cœperam, quum cauſſæ plane ſonticæ me Indos omnino relinquere urgerent: itaque plantarum picturas denuo depingi, ac deſcriptiones eouſque perfectas deſcribi curabam, quod exemplum Clariſſimo Doctori ten Rhijnen reliqui, ut, ſi vel naufragium, vel jactura iter noſtrum turbaret, denuo Horti Malabarici exemplum aliud ad Europæos transmitteret, idque toties repeteret, donec tandem portum opportunum nactæ eſſent; ſed placuit Deo T. O. M. nos iterum ſalvos & incolumes patriis Laribus reddere. Has in regiones appulſus ac patriæ redditus non ſine quadam animi perturbatione primam arborum partem editam conſpicio, quippe quæ longe aliter edita, ac ipſe editionem adornandam ex Indis transmiſſam volueram; unico enim tomo arbores ſecundum ſua genera & ſpecies diviſas contineri placebat: ſed Typographus, ut quidem videtur, librum molis amplioris fore quoque nimii pretii putavit, neque ſane in-

***** juria,

juria, figuræ namque æri inciſæ nativam plantarum magnitudinem & formam exacte referentes, chartæ regiæ & optimæ notæ, nec non literæ magnificæ & nitidiſſimæ libro pretium faciunt, quod quum plurimi expendere nolint pro libro, qui novas, ignotas & peregrinas plantas, quibus pauciſſimi etiam delectantur, ſimpliciter perſequitur; hanc ob cauſſam primam partem in duos tres tomos diviſit, unde, quia in iſto tomo vel illo arbores pro tomi commoda mole deficiebant, frutices quidam intermixti ſunt: præterea vero tot jam figuras æri curaverat Typographus incidi, ut non ſine graviſſima ſumtuum jactura ordo mutari, aut figuræ commodiori loco reſervari potuerint; factum hinc eſt, ut tomus alter pari paſſu primum inſequeretur, ordine inquam perplexo; iſte enim tomus, qui fruticibus erat deſtinatus ſupplementi ergo & minoris generis herbas recepit. Primus tamen tomus felicior altero fuit, gaviſus Commentatione & illuſtratione & comparatione ad Europæas plantas facta Viri Doctiſſimi & longe Celeberrimi Arnoldi Syen, Med. Doct. & in illuſtri Lugduno-Batava Academia Botanices Profeſſoris, Botanici ſummi & in plantarum experientia plane incomparabilis, cujus eruditiſſimis curis & cæteras Horti noſtri partes relinquere animus ferebat: at, quam vanæ & fluxæ hominum curæ! Botanicorum hic noſtra ætate princeps morte longe acerbiſſima & nobis & Academiæ Lugduno-Batavæ eripitur, quæ Tanti Viri dotes, & indefeſſos floridæ ætatis doctiſſimos labores incredibili & triſtiſſimo deſiderio luget. Neque ruina hæc ſola fuit, traxit etiam Viros optimos & humaniſſimos Johannem van Someren & Johannem van Dijck, qui Horti edendi curam ſuſceperant, præclare de re Botanica merituri: atque hæ jacturæ graviſſimæ Horti noſtri lætum incrementum mirum quantum turbarunt. Interim tamen humaniſſimus Vir Johannes Commelinus, Vir Botanices eruditione nemini ſecundus, Botanices amore inflammatus alterum tomum elegantiſſimis notis illuſtravit, unde tandem aſpexit lucem. Tantæ molis erat. Tot diſcrimina, tot caſus, tot ſumtus, tot denique labores Hortum hunc exercebant, ut unum impedimentum ex alio natum, ac proximum quodque gradus ac inſtrumentum eſſe ſequentis videretur: hic accedebant querelæ Typographi ſumtuum jacturam verentis; emtores pauciſſimi, ut opus tantum minimi fieri crederes; ardui illi & perplexi tomi reliqui, qui ſub manibus meis adhuc erant, quique idem ac priores fatum habituri

vide-

videbantur; hæc, inquam, omnia tædium ſummum mihi ingerebant, ſumtus tantos faciendi, & æris noſtri impendendi alienis deliciis. Hortum proin alio plane oculo ac ante intuebar, quem mihi ſeponebam, ut laborum olim noſtrorum meminiſſe juvaret, parvi facturus aut laudes aut calumnias famæ rumorisque levioris. Atque ſic aliquandiu hortus noſter placide compoſitus quieſcebat, donec aliquammulti rei Botanicæ bene cupientes quotidianis pene adhortationibus nos obtunderent; rem miſerrimam cauſſantes, tot labores atque alio ſub ſole natas plantas uni chartæ credere: eſſe ſatis multos, qui maximo deſiderio reliquos tomos deſiderarent. Typographus quoque rurſus ſopore illo ſolutus me etiam denuo incitavit, ut ſecundo me Horto edendo accingerem, atque ejus ordine, quantum fas eſſet, commodiſſime digerendo; nam, quod antea monui, illa pars, quæ arbores continebat, me inſcio in plures tomos diviſa erat, ita ut plane nefas foret opus totum eleganter diſtinguere; licet enim tertio tomo arbores denuo continuarem, alter tamen tomus, qui fere frutices continet, ordinem turbabat; hinc commodiſſimum fore judicavi, conjungere illas plantarum ſpecies, quæ ſingulæ per ſe uni tomo non ſufficiebant, ſed quidem junctæ; ut ita reliqui tomi non turbarentur. At vero D. Commelinus cum modo minus digeſtus ſpecierum ordo exiſteret, ita procedere iniquum cenſebat; ſed arbores ordine exhibere convenientius putabat: atque ideo reliquos tomos ita diſpoſuit, ut minime dubitandum ſit, quin hujus ſtudii cultores grato animo accipient. In quibus dum adverſaria memoriæ ergo facta digero, exque iis deſcriptionem concinno, præter opinionem video adeo multa abeſſe, ut ſeculo huic delicatiſſimo ſatisfacturus alia plane via mihi incedendum fuerit, idque eo magis, quod cavillos cenſorum & notas experti ſint primus & alter tomus à Cl. Caſeario p. m. deſcripti, unde immerito in ſequentibus tomis optimum Virum calumniati fuiſſent, & Hortum inamœnum reddidiſſent; hinc ope meorum adverſariorum, collectaneorum, annotationum, & experientiæ, quam moræ meæ apud Malabares ſpatio ſatis largo nactus eram, quæque recens memoriæ obverſabatur, ipſemet ego deſcriptionem plantarum Belgice concinnabam, neque dubitabam Typographo affuturos homines, qui has deſcriptiones Latine & commode redderent, id quod ipſe Typographus mihi affirmabat. Capto autem tranſlationis experimento eam incommodam & admodum impro-

priam deprehendimus ; quam remoram dum indico Viro Clariſſimo & Doctiſſimo Johanni Munnicks, Anatomes & Botanices in illuſtri Academia Ultrajectina Profeſſori ordinario, ut pro ſingulari ſuo in Botanicen ſtudio & ſparta ea, quam publice ornabat, Hortum hunc tarde ſuccreſcentem ſua opera juvaret, ac hominem transferendis deſcriptionibus idoneum inquireret; is non ſolum humaniſſime omnem ſuam operam detulit, ſed & omnium deſcriptionum & quæ eas ſpectabant curam generoſe in ſe ſuſcepit; uti hic, quem Tibi, Benevole Lector, nunc exhibemus tomus tertius, ejus Cl. V. curæ debetur, quem indefeſſo labore commodo hoc ordine digeſſit. Atque hæc ſunt, Benevole Lector, quæ nobis præfari ac Te ſcire æquum eſſe putabamus.

JO-

JOHANNES MUNNICKS
LECTORI BOTANICO
S A L U T E M.

NObiliſſ. ac Generoſiſſ. D. D. Henricus de Reede in Draakeſtein, Toparcha in Mydrecht, quondam Malabarici Regni Gubernator ſtrenuiſſimus, *præſtantiſſimorum Regum, ac Magnanimorum Illuſtriumque Heroum ad exemplar, in ipſo etiam armorum ſtrepitu, rerumque politicarum occupationibus diſtractiſſimus, ſtudioſè ſemper excoluit rem herbariam, & ſtirpium in iſto mundi tractu naſcentium cognitione cumprimis fuit delectatus. Et ſane non mirum: quum enim harum rerum inveſtigatio amœniſſima varietate ſe commendet, nec minus habeat utilitatis quam oblectamenti, non viſum eſt Regum amplitudini, nec Imperatoriæ Majeſtati indecorum hujusmodi exercitiis detineri; præſertim ubi ab urgentiſſimis negotiis publicis reſpirare, atque aliquid ſibi otii impetrare licuit. Sic* Salomon Regum ampliſſimus, *præter immenſas opes eam conſecutus eſt a* DEO *ſapientiam, ac rerum naturalium cognitionem, ut nullus Regum illi fuerit comparandus; in herbarum notitia mirificè verſatus, exactèque edoctus legitur: ac diſſeruiſſe non ſolum de piſcibus, alitibus quadrupedibus, aſtris; ſed de arboribus etiam, & ſtirpibus a cedro Libani usque ad hyſſopum, qui egreditur e pariete,* hoc eſt, *a minutiſſima herba ad clariſſimas usque arbores, omnia habuiſſe probè explorata, & penitiſſimè perſpecta.* Cyrum *legimus* Perſarum Regem celebratiſſimum, *plantaria manu ſuâ inſtituiſſe, atque hoc ipſum cum* Lyſandro Lacedæmonum Legato *diſſerentem, in aliqua gloriæ & felicitatis ſuæ parte collocaſſe.* Attalum *quoque* Pergami Regem *non pretioſiſſimæ ſupellectilis fulgor, non ſecundæ fortunæ blandimenta adeo detinebant, quin intermiſſâ aliquando Regni adminiſtratione, hortorum colendorum ſtudio plantarumque ſatu, defeſſum aut aberrantem animum recolligeret. Romanos olim hæc exercitatio tantoperè tenuit, ut Reges, & Imperiorum fundatores, poſitis aliis curis, hac unâ potiſſimum delectarentur.* Scipionem Carthaginis everſorem, Hannibalis atque Antiochi devictorem *palam eſt, Linterni horto ſubigendo triumphalem manum adhibuiſſe: Et tam ſuavem expertum fuiſſe hortenſem hanc operam* Diocletianum Cæſarem, *ut lactucas & olera diſſerere diademati Imperiali præferret.*

Hiſce itaque, aliisque, quorum meminit veneranda antiquitas, exemplis incitatus Nobiliſſ. D. De Reede, *cum hoc ageret, ut accuratam arborum, fruticum, aliarumque in Malabarica Regione creſcentium plantarum daret deſcriptionem, non ex aliorun relatione, ſed propriâ & diligentiſſimâ inquiſitione, atque accurotâ obſervatione, multis itineribus propterea non ſine*

****** *peri-*

periculo ſuſceptis, primo confuſè illas notari & delineari curavit, prout variis locis & temporibus ſeſe offerebant, aut ipſi plerorumque Regni Malabarici Regum, ac Brachmanum, aliorumque Doctorum Malabaricorum auxilio ſuppeditabantur; deinde illas ordine ſuo diſponere, & ad ſuas claſſes redigere cœpit: & Reverendo D. Joanni Caſeario verbi Divini Miniſtro in Cochin *perſuaſit, ut accuratam omnibus adderet deſcriptionem, ac integrum aliquando exſtrueret* Hortum Malabaricum; *ſed morte prævento* Rever. D. Caſeario, *duo ſolum volumina ex ejus editione lucem viderunt, reliqua vero imperfecta remanſerunt: quo in caſu nos rogati à* Nobiliſſ. D. de Reede, *ut ipſius, &* Rever. D. Caſearii, *tum* Doctoris ten Rhyne, Patriſque Matthæi, ordinis S. Joſephi Camelitæ diſcalceati, *aliorumqe notatis, cæteris ſtirpium picturis noſtras quasque adjungeremus commentationes; ſicque reliqua volumina orbi panderemus, ac integrum opus perficeremus: quod ſanè, quanquam profeſſorali munere, tum ægrorum viſitationibus diſtracti admodum, denegare nec voluimus, nec potuimus; atque adeo arborum harum imaginibus adornavimus deſcriptiones, ut decet Botanicum, breves ac ſuccinctas, ſequuti* Cluſii, Bauhini, Proſperi Alpini, *aliorumqe Botanographorum hac in re veſtigia. Quas ſi non ingratas fore animadverterimus, ſique* DEUS *vitam & vires fuerit largitus, integram tandem ſtirpium Malabaricam hiſtoriam perfecturos nos pollicemur. Interim hiſce fruere, & vale.*

JO-

JOHANNES COMMELINUS

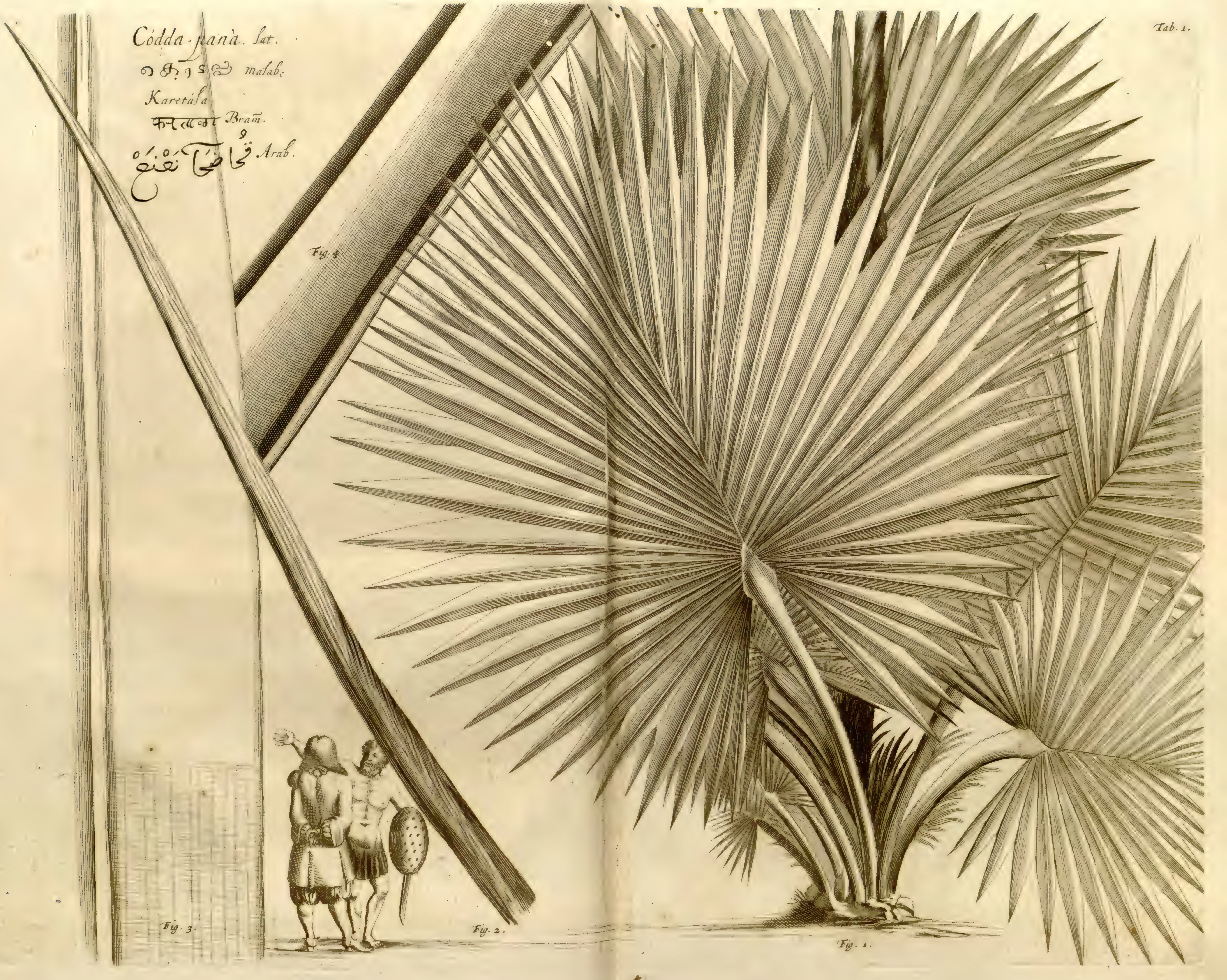
AD

LECTOREM BENEVOLUM.

NE mireris, *Benevole Lector*, hanc tertiam Horti Malabarici partem, quæ de arboribus agit, ac primam ſequi debebat, poſt ſecundam de fruticibus demum prodire, quam præcedere ordinis gratiâ par eſſet. Cum enim præcedentium voluminum, jam modo impreſſorum, deſcriptionum, ex India huc transmiſſorum compotes eſſemus, in ea hærebamus opinione, omnia ad umbilicum eſſe perducta, & nil amplius reſtare. Sed cum *Nobiliſſ. D. de Reede*, ex India reducem, conveniendi occaſio nobis eſſet, plures arborum, fruticum, ac plantarum imagines commentatione, ac impreſſione indigentes ſupereſſe cognovimus ac omnes ſtirpium picturas ſuo generi debito ordine conjungere neceſſe habuimus; quod pro viribus præſtare fuimus conati. Quapropter ut reliquæ Horti Malabarici partes ordine in lucem prodirent, ab arboribus rurſus exordiri coactos nos fuiſſe patebit. Sed quonian variæ in tertio hoc tomo exhibentur arbores, quarum ſpecies in primo deſcriptæ ſunt, quasque propterea illic ſequi convenientius fuiſſet, Lectorem in bonam partem id accepturum rogamus;

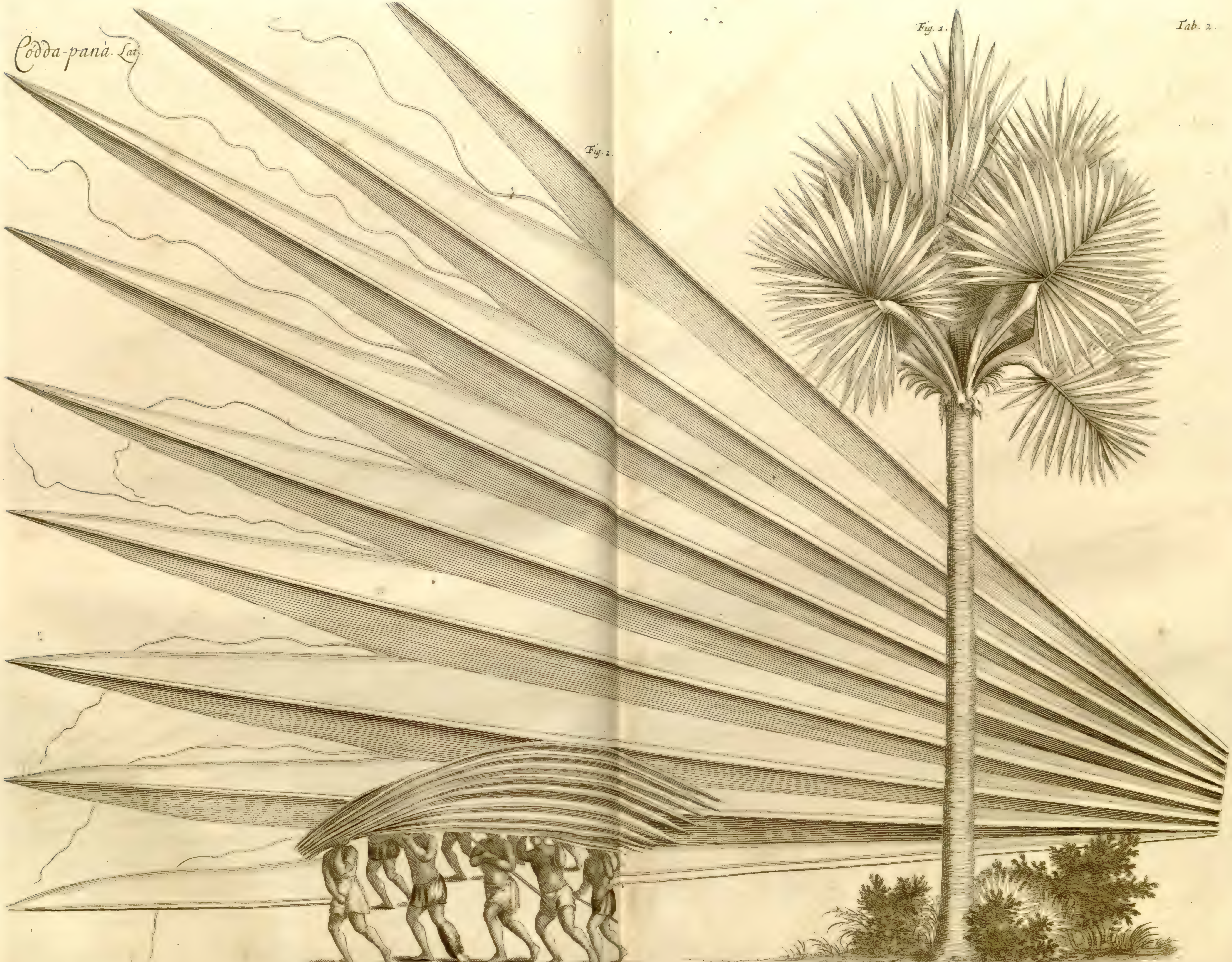
quod facile impetraturos ſperamus, cum error ibi commiſſus, hic corrigi à nobis nequeat. Interim animadvertas, & intuearis hancce Horti Malabarici partem, in qua miraberis Divinæ bonitatis, cui tot tantisque ſtirpibus, hactenus ignotis, hoc Regnum Malabaricum ornare placuit: quæque nunc exactis imaginibus orbi panduntur, quibus arborum & plantarum exoticarum notitia haud mediocriter promovebitur; Enimvero multos quidem in earum depictione elaboraraſſe, nullos tamen earum genuinas figuras & deſcriptiones protuliſſe, ſed alios ex aliis omnia excerpſiſſe certum eſt, unde tanta orta fuere diſcrimina, præſertim quum propira carerent experientiâ, quæ noſtro collectori minime defuit: ipſe enim omnia obſervavit, & accuratè notari & depingi curavit, ut non imagines ſed ipſa objecta repræſentari videantur; quibus iterum noſtra adjunximus commentaria, quæ Lectori grata fore ſperamus: ſunt namque ocioſi, & à munere publico redundantis temporis labores. Utaris ergo his noſtris laboribus, quos amœno huic operi impendimus; ac ſtirpes haſce Malabaricas adſpicias, ex quibus, omnia hæc mundana magnificentiam Dei referre, haud difficile tibi erit colligere.

PARS

Códda-pana. lat.
malab.
Karetála
Bram̄.
Arab.
Tab. 1.
Fig. 4.
Fig. 3.
Fig. 2.
Fig. 1.

Codda-panà. Lat.

Codda-pana. lat.

Fig. 2.

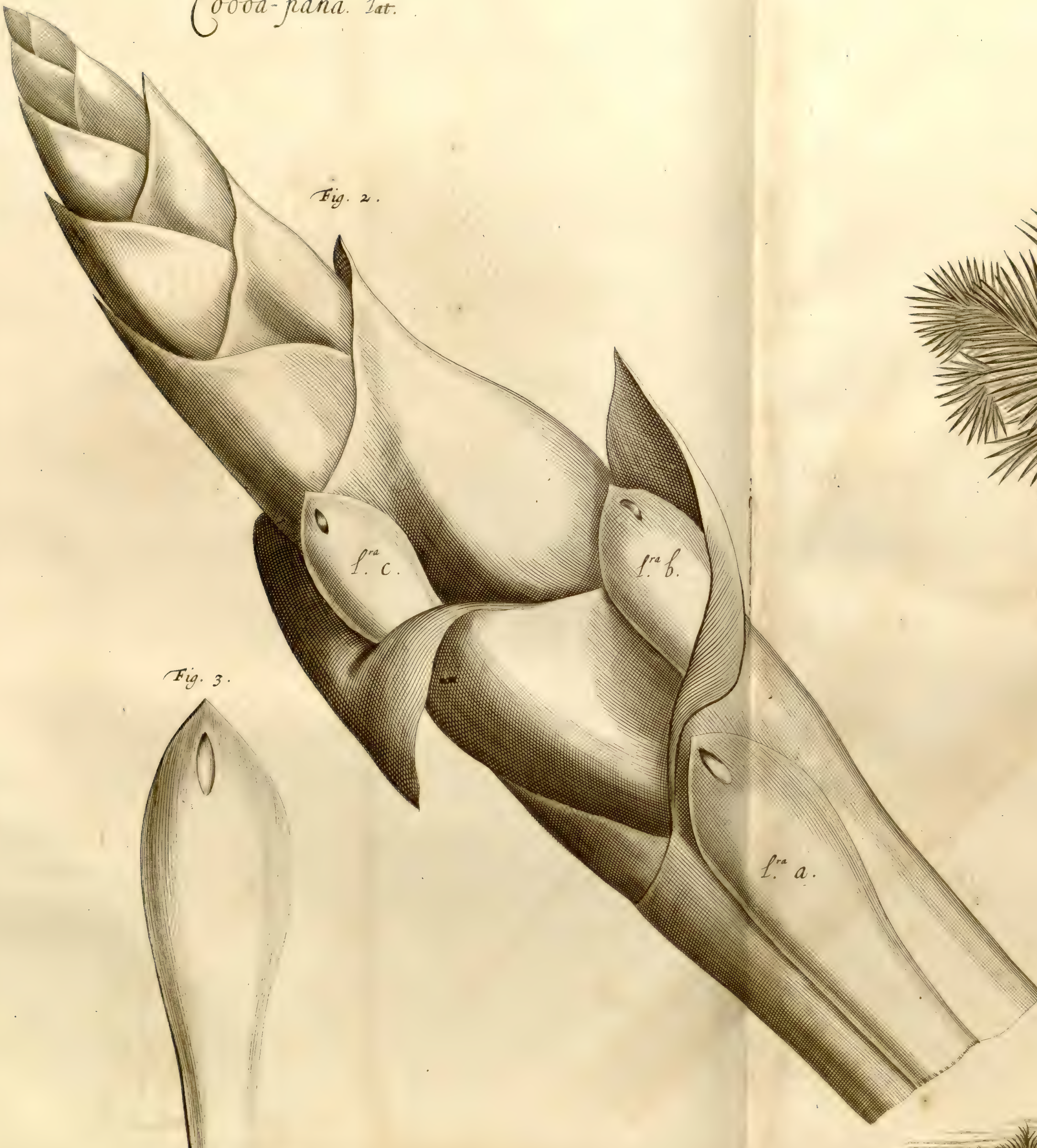
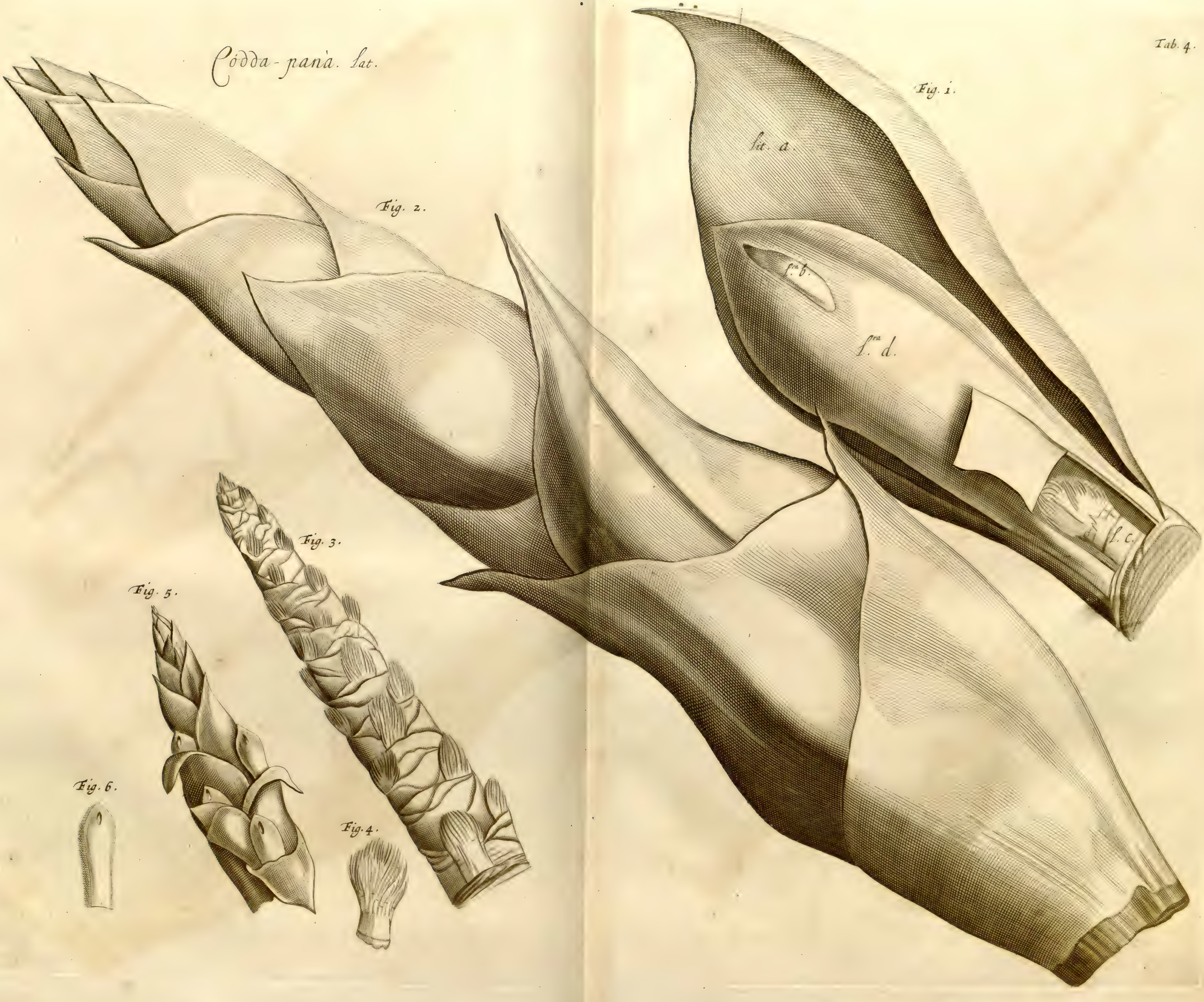

Fig. 3.

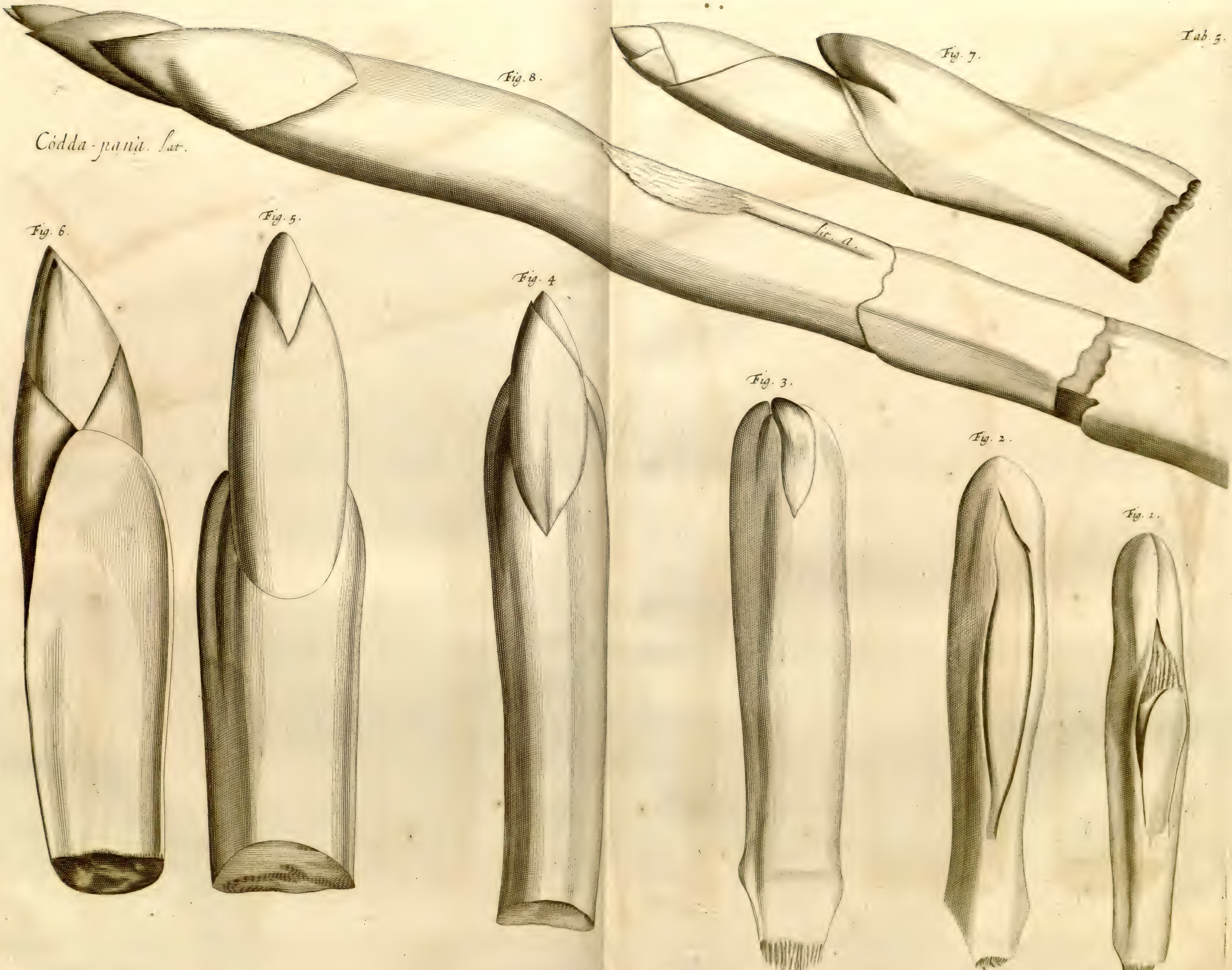
Fig. 1.

Códda-pana. lat.

Tab. 3.

Códda-pana. Lat.

Tab. 6

Fig. 1.

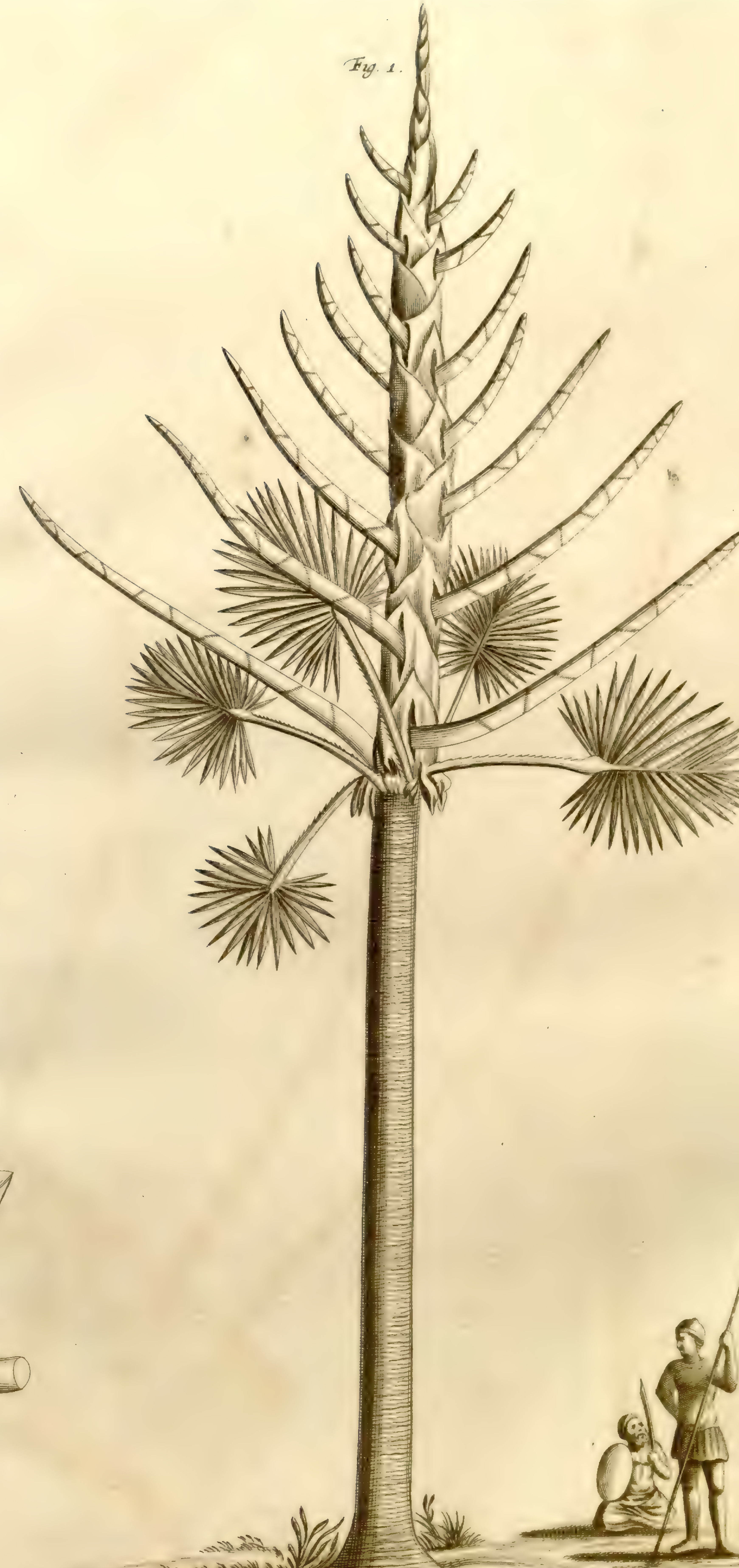
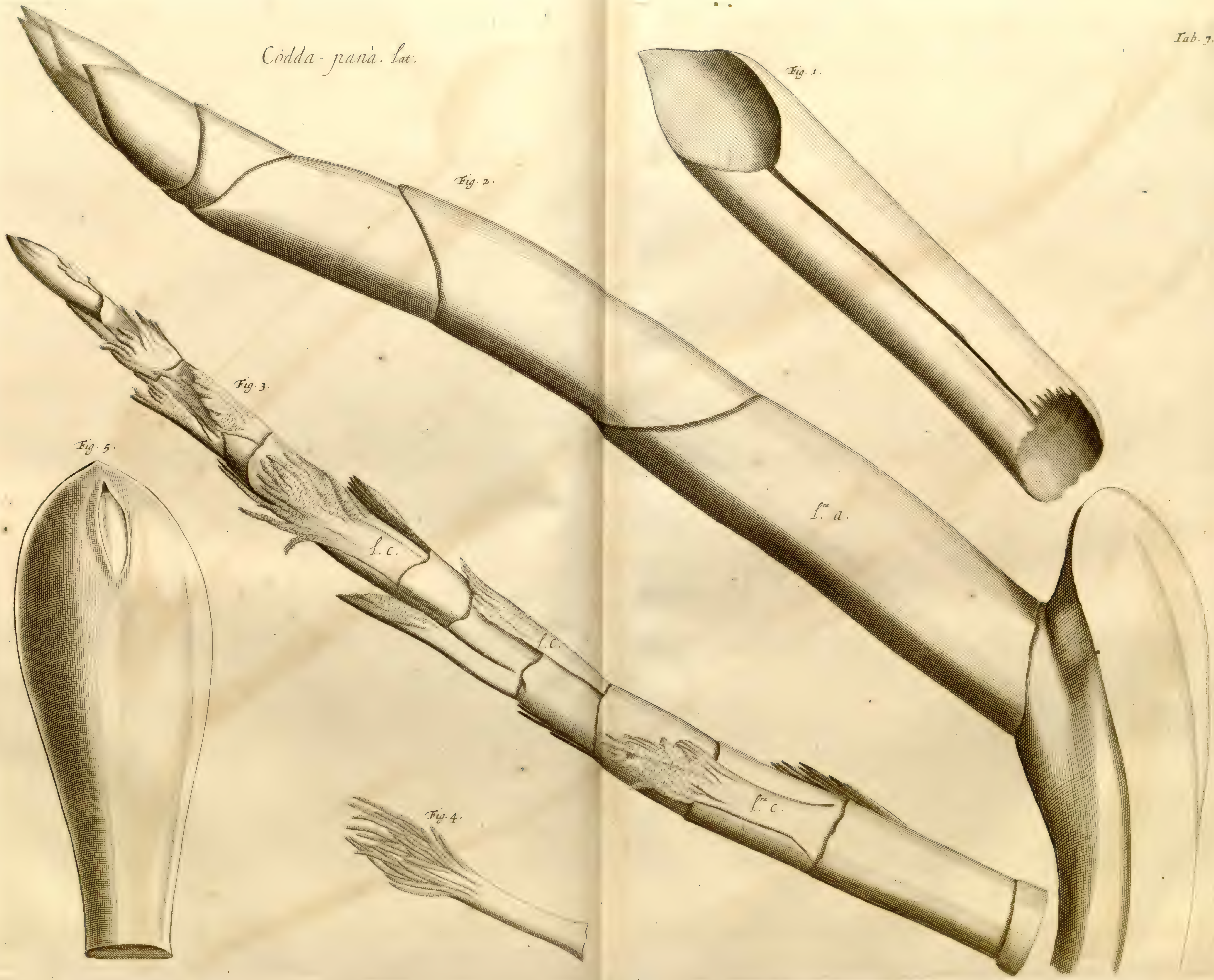

Fig. 2.

Fig. 3.

Códda-panà. lat.

Códda-paña. lat.

Tab. 8.

Codda - pana. lat.
Fig. 3.
Fig. 1.
Tab. 9.
Fig. 2.
Fig. 4.

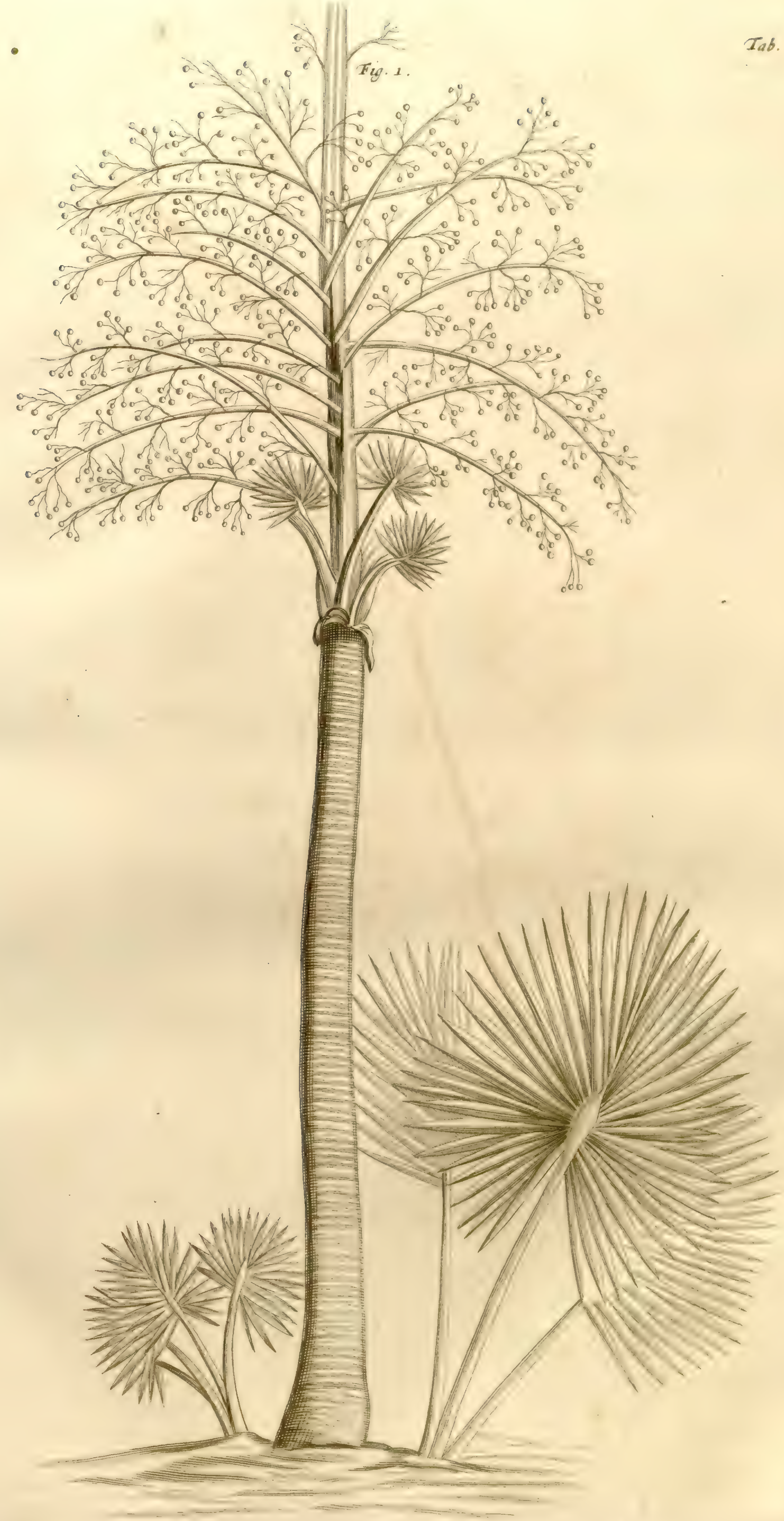
Códda-panà. ſat.

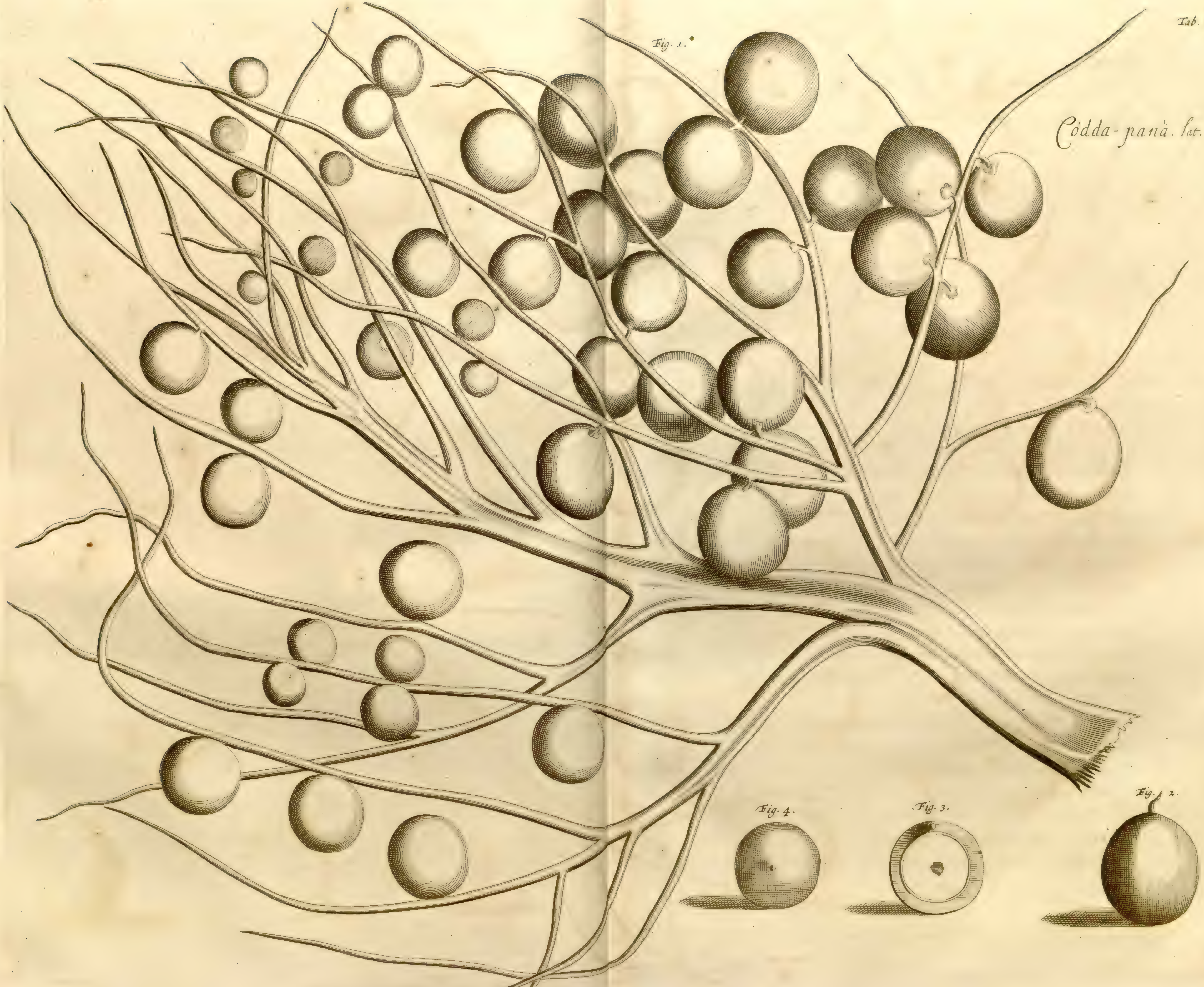
Códda-panà. lat.

Fig. 2.

Fig. 1.

Tab. 12.
Fig. 1.
Códda-panà. lat.
Fig. 4.
Fig. 3.
Fig. 2.

PARS TERTIA.

HORTI MALABARICI DE ARBORIBUS.

CODDA-PANNA,

ſive *PALMA MONTANA MALABARICA.*

TAB. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

ARbor hæc *Codda-Panna* Malabarenſibus dicitur, iiſque *Panna* generale nomen eſt, quod cuique Palmæ ſpeciei attribuitur; atque ideo *Palma Indica* etiam *Tenga-Panna* nominatur. Brachmanis autem *Karetela*; Cingalenſibus *Tala-gas*, & *Talagaija*; Luſitanis *Arvore dos Sombreiros* hoc eſt *Arbor Umbroſa* appellatur. Ea autem magnam habet ſimilitudinem cum *Tenga*, *Karin-panna*, & *Ampanna* in parte 1ma deſcriptis; ubi *in comment. ad Fig. 9. Doctiſſ. Arnoldus Syen. p. m.* Folium ejus à *Cl. Paulo Hermans* Botanico eximio ex Inſula Zeilan ad ſe miſſum deſcribit pro *Karin-panna.*

Poſtquam vero intra annos triginta quinque aut ſex, ad ſexaginta vel ſeptuaginta pedum altitudinem arbor hæc excrevit, nec interea ullis aut floribus, aut fructibus prolatis, è medio ejus apice novum quaſi caudicem emittit, qui trium quatuorve menſium ſpatio ad triginta circiter pedum menſuram aſſurgit; quo tempore folia plæraque decidunt, & arbor altiſſimo ac lævigato malo plane ſimilis

eſt. Dein novus hic caudex duodecim aut tredecim circiter hebdomadarum decurſu undique longos, rotundos, ac læves ramos, nullis foliis aut ramulis lateralibus ornatos, emittit, quorum inferiores viginti pedum longitudinem obtinent. Atque ex hiſce ramis demum plurimi ramuli prodeunt, qui copioſiſſimis ac exiguis albicantibus floſculis; in faſciculos quaſi collectis, inſtructi intuentibus jucundum exhibent ſpectaculum. His autem floſculis poſt tres quatuorve ſeptimanas decidentibus, exiguæ ſuccedunt baccæ, quæ indies augentur, & ſex circiter menſium ſpatio perfectos ac maturos exhibent fructus; quibus delabentibus novus hic caudex emarceſcit, totaque arbor emoritur. At vero arboris hujus varias partes, & multiformes earum imagines qui cupit intueri, adjectas haſce
Tab. 1. tabellas perluſtret, ubi *Fig.* 1. arbor oſtenditur novella, cum foliaceis ſuis ramis, quo tempore haud abſimilis eſt *Ampannæ* partis 1mæ fig. 10. delineatæ. *Fig.* 2. pars folii, in qua laciniæ & diviſuræ exactè apparent. *Fig.* 3. integrum folium iſtius magnitudinis, ut decem pluribuſve hominibus umbraculi loco inſervire queat: quem in finem incolæ extremas folii lacinias conſuunt, ut rotunditatem quandam acquirat, qua facilius ſub ejus tegmine aliquot homines ab imbribus, radiiſque ſolaribus defendi poſſunt.

Tab. 2. *Fig.* 1. Arbor in ſummo vigore exhibetur, antequam ullos emiſit ramulos; necnon genuina folii expanſi conſtructio, uti arbori adhæret, latitudine quatuordecim, &, exceptâ ſpinoſâ caule, longitudine octodecim pedes ſuperantis. Etenim iſto tempore ſtupendæ magnitudinis obſervantur folia, quæ tamen cum arbor ramos undique emittat, altiuſque excreſcat ſenſim minora proferuntur. Et quoniam arbor hæc, uti *Tenga*, è medio trunci apice novella profert folia, hinc *Fig.* 2. complicatum hujuſmodi folium adeſt, rotundum, viginti pedum longitudinem obtinens, quo cautè reſoluto & explicato integrum ſeſe hic offert folium. *Fig.* 3. exiguum folii ſegmentum explica-

tum

tum cum nervo intermedio, quo complicari ac iterum reſolvi queat: & *Fig.* 4. idem ſegmentum complicatum, longitudine ſex pedes, latitudine vero ſex digitos non raro ſuperans.

Fig. 1. Arbor triginta quinque aut ſex annorum conſpicitur, cum novo ſuo caudice, ſeu potius theka, è qua fructus poſtea emergunt. *Fig.* 2. Fructuum theca aut vagina exactus delineatur, quæ (uti dictum) ad triginta pedum menſuram è medio trunci apice excreſcit: eaque è plurimis conſtat geniculis, quæ ſingula obducta ſunt viridibus, flexibilibus, ac intrinſecus albicantibus & coriaceis involucris ſibi è regione reſpondentibus; ſub quibus aliæ minores latent thecæ ſeu vaginulæ, ut ex *lit. a. b. c.* & adjuncta *Fig.* 3. facile colligitur. Atque in tali vaginula, quæ longitudine ſpithamam, & latitudine palmam nondum ſuperat, pluſquam viginti millia fructuum occultantur. Tab. 3.

Fig. 1. Vaginula quædam cum involucro ſuo *lit. a.* majori vagina *Fig.* 2. deſumpta habetur, intra quam primordia florum ſurculi *lit. c.* & *Fig.* 4. ſeparatim depicti, exactè apparent. *Fig.* 3. florum primordiorum ramuſculus deſumptus e *Fig.* 1; demptis omnibus involucris, in quorum primo *lit. d.* ſemper apertura *lit. B.* apparet, qua augeſcente hic florum ramuſculus ſponte in lucem prodit. At vero theca hæc, cum tenera eſt, ex foliaceis integumentis, ſupra ſe invicem convolutis, atque in apice aperto ſemper hiatu patentibus, conformatur; cui innumera capſularum germina ordine decuſſato adhærent. Ita ut *Fig.* 4. e *Fig.* 3. & illa e *Fig.* 1. atque hæc e *Fig.* 2. ſuccedat. Qui vero hujus Tabulæ *Fig.* 1^{mæ} multiformes viciſſitudines intueri ſatagit, tabulas omnes ſequentes reſpiciat neceſſum eſt, ubi Tab. 4.

Fig. 3. Theca hæc in latere (ubi floriferus ſurculus extat) aliquantulum, *Fig.* 4. magis aperta. *Fig.* 5. 6. 7. turiones. *Fig.* 8. tres coles ob oculos, ponuntur. Tab. 5.

Fig. 1. Arbor undique læves, virides ac nitentes ramos Tab. 6.

 emit-

emittit: at *Fig.* 2. patet quomodo iidem e communi fructuum theca, apertis vaginalibus involucris *lit. a.* & propriis thecis *lit. b.* dehiſcentibus, erumpunt. Inferiores autem hi transverſi rami longitudine viginti pedum menſuram ſuperant, antequam florum ramuſculi in conſpectum prodeunt.

Tab. 7. *Fig.* 2. Lateralis ramus *lit. a.* e theca ſua *lit. B.* emergens, ſuisque ramigeris capſulis geniculatim interſtinctus, atque involucris ſuis (quale ſeparatim *Fig.* 1. delineatur) obreptus exhibetur; quibus ablatis *Fig.* 3. ſcema floriferis fructiferisve ſurculis (*lit. c. c. c.* junctim, & *Fig.* 4 ſeorſim notatis) alternato ordine circumdatum commonſtratur: quæ omnes harum partium viciſſitudines ex vaginula *Fig.* 5. oriuntur.

Tab. 8. *Fig.* 1. Ramus lateralis, e quo floriferi ſurculi *lit. B. B B.* erumpunt; at *Fig.* 2. floriferus ſurculus ſeorſim deſignatur.

Tab. 9. *Fig.* 1. Floriferi ſurculi in ipſa arbore integra. *Fig.* 2. thecæ ſegmentum cum appenſo ſurculo, genuina in magnitudine. *Fig.* 3. ſegregatus ſurculus cum capſæ tegmine. *Fig.* 4. reciſus ſurculi floriferi lateralis ramulus cum floripromis gemmis, viva imagine exprimuntur.

Tab. 10. *Fig.* 1. Floriferus ramus cum lateralibus ramuſculis; florum viz. conceptaculis, retinaculisque, ac fructuum promiſcondis, jucundiſſimum exhibens ſpectaculum. *Fig.* 2. trifidum ramulorum ſegmen cum annexis partim clauſis, partim apertis floſculis (qui *Fig.* 3. cum omnibus ſuis partibus conſtituentibus exactè adumbrantur) repræſentatur. Ita namque poſt ſurculorum floriferorum omnium partium, ramis ac ipſis ſurculis ad majorem longitudinem provectis, flores è gemmis apertis propullulant; iique plures & numeroſi ſurculis adhærent contigui, terni, quaterni, candicantes, tribus foliolis, ſexque ſtaminibus dotati.

Tab. 11. *Fig.* 1. Ipſa arbor foliis privata, at fructuum primordiis ornata. *Fig.* 2. abruptus lateralis ramulus cum fructibus exiguis oſtenditur.

Tab. 12. *Fig.* 1. Ramuli illius lateralis ſegmentum unicum cum adhæ-

hærentibus fructibus naturali magnitudine. *Fig.* 2. ſeparatus fructus cum ſuo putamine. *Fig.* 3. fructus transverſim diſſectus (in quo *lit. a.* cortex cum carne. *lit. b.* nucleus oſſeus. *lit. c.* medullare corculum, quod nunquam induratur, ſed tempore conſumitur, ac cavitatem relinquit, oſtenditur) *Fig.* 4. ipſe nucleus genuinâ ſuâ figurâ exhibetur. Fructus autem hi, qui ſurculis adhærent, exactè ſphærici ſunt, cortice glabro, viridi, carnoſo, ſucculento, aqueo, ſubpingui, ac ſubamaro veſtiti; nucleus vero, qui hoc fructu continetur, ſatis magnus, rotundus, albicans, ac eburneus, carne dura & oſſea infarcitur.

Naſcitur hæc arbor locis montanis & petroſis in Malabar, Provinciis nimirum Mangatti, Tirtsjour, Katour, & pluribus aliis locis. Creſcit quoque in Inſulæ Zeilan Provinciis Menda Corla, Agras, & juxta Bhoudhou-Malec ſeu Adams-pico. Floret indiferenter quocunque anni tempore, quanquam in Auguſto non raro hi floſculi obſerventur, qui intra quatuordecim menſes vix maturos exhibent fructus; quos antequam ferat hæc arbor, plusquam triginta annis indiget, & poſtquam ſemel illos produxerit toto ſuæ vitæ ſpatio, emoritur, atque ex deciduo hujusmodi fructu nova propullulat arbor.

Cæterum arbor hæc in Medicina vix ullum habet uſum: nihilominus tamen ſuccus e ſurculis fructiferis expreſſus vomitum excitando conducit ex morſu ſerpentis vertiginoſis, ac delirantibus. Fructuum theca tenella adhuc ſi diſcindatur liquor exſtillat, qui radiis ſolaribus in ſubſtantiam duriorem condenſatus, ac mulieri gravidæ exhibitus fœtum necat, & potenter expellit. Inſuper folia ædium tectis inſerviunt; nec non pro chartaceis philyris Malabarenſes iis utuntur, adeo ut eorum libri non ex libris, *hoc eſt*, arborum corticibus interioribus ipſi ligno adhærentibus, ſed ex hujus arboris foliis conflentur admodum durabiles, & ſi bene aſſerventur pene perennes; quibus ferreo ſtilo ſuos characteres imprimunt, unde ſuperiore cuticulâ de-

hiſcente literæ ſignatæ remanent. E fructibus autem globuli ad armillas, brachialia, moniliaque pro Domicellis tornantur, iique lævigati & rubro colore tincti pro genuino rubro corallo imperitis facile obtruduntur.

TAB. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.

Inter varias, quæ inveniuntur, Palmæ ſpecies, hæc maxime admiranda eſt, tum ratione ipſius ſtructuræ, tum præcipue in producendis floribus fructibusque, quo nulli arbori poteſt comparari; atque ideo haud immerito arbor per ſe habetur, uti *Ampanna* part. 1. deſcripta: cujus tamen ſpecies eſt, quapropter convenientius in parte 1. poſt *Ampannam* & *Carim-pannam* potuiſſet deſcribi: licet enim harum arborum flores, fructusque inter ſe non conveniant, foliorum tamen ratione merito ſub uno referuntur genere; idque quod ad hypotheſin à *Cl. Rob. Moriſon* de legibus naturæ exhibitam, obiter ibidem proponit *Doctiſſ. Arnold. Syen. p. m.* magis hanc *Coddam-pannam* confirmare puto. Mentionem ejus nullus, quod ſciam, fecit Botanicorum; videtur tamen rudi modo illam delineare *Jacobus van Neck in Itinerario* 1598. Eſtque forſan *Codda-panna* admiranda illa arbor, cujus meminit *Nicolaus Coſtinus in Itinerario ſuo*, quæque à *Caſparo Bauchino in pinace* vocatur *Arbor foliis ſex brachiorum longis, cujus folio extenſo tres quatuorve viri in itinere operiuntur, ut pluvias non metuant.* Nobis vero erit *Palma montana Malabarica; folio magno, complicato, acuto, flore albo racemoſo, fructu rotundo.*

NITI-

NITI-PANNA.

EST & altera *Coddæ-pannæ* ſpecies, quæ Malabarenſibus *Niti-panna* dicitur Cingalenſibus *Niccol* & *Gin-colla*, Luſitanis *Olas d'agoa;* quaſi *Palmam aquaticam* dicas. Creſcit namque in aquis, & copioſè in fluminibus Teckencour in Malabar.

Radix nigricans, orbiculata, fibrata, amara, graveolens.

Folia, Palmæ foliis, plane ſimilia ſunt.

Hujus arboris icon inter cæteras non reperitur.

Niti-panna Coddæ-pannæ ſpecies haud videtur, quoniam nulla inter eas, niſi foliorum, eſt & ſimilitudo; inſuper nec arbor eſt, ſed potiùs planta aquatica.

Todda-panna. lat.

mal.

bram.

Todda-panna lat.

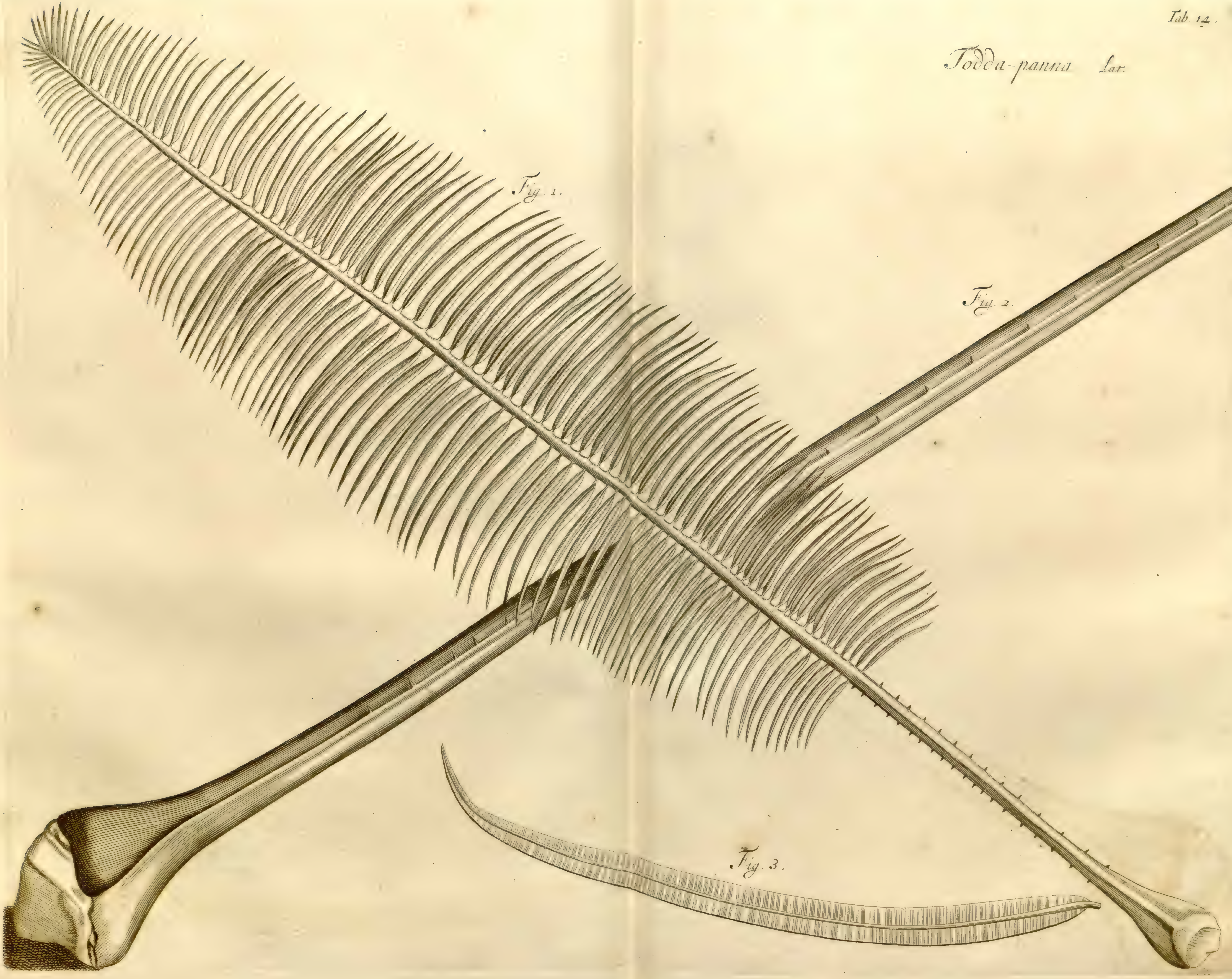

Fig. 5.

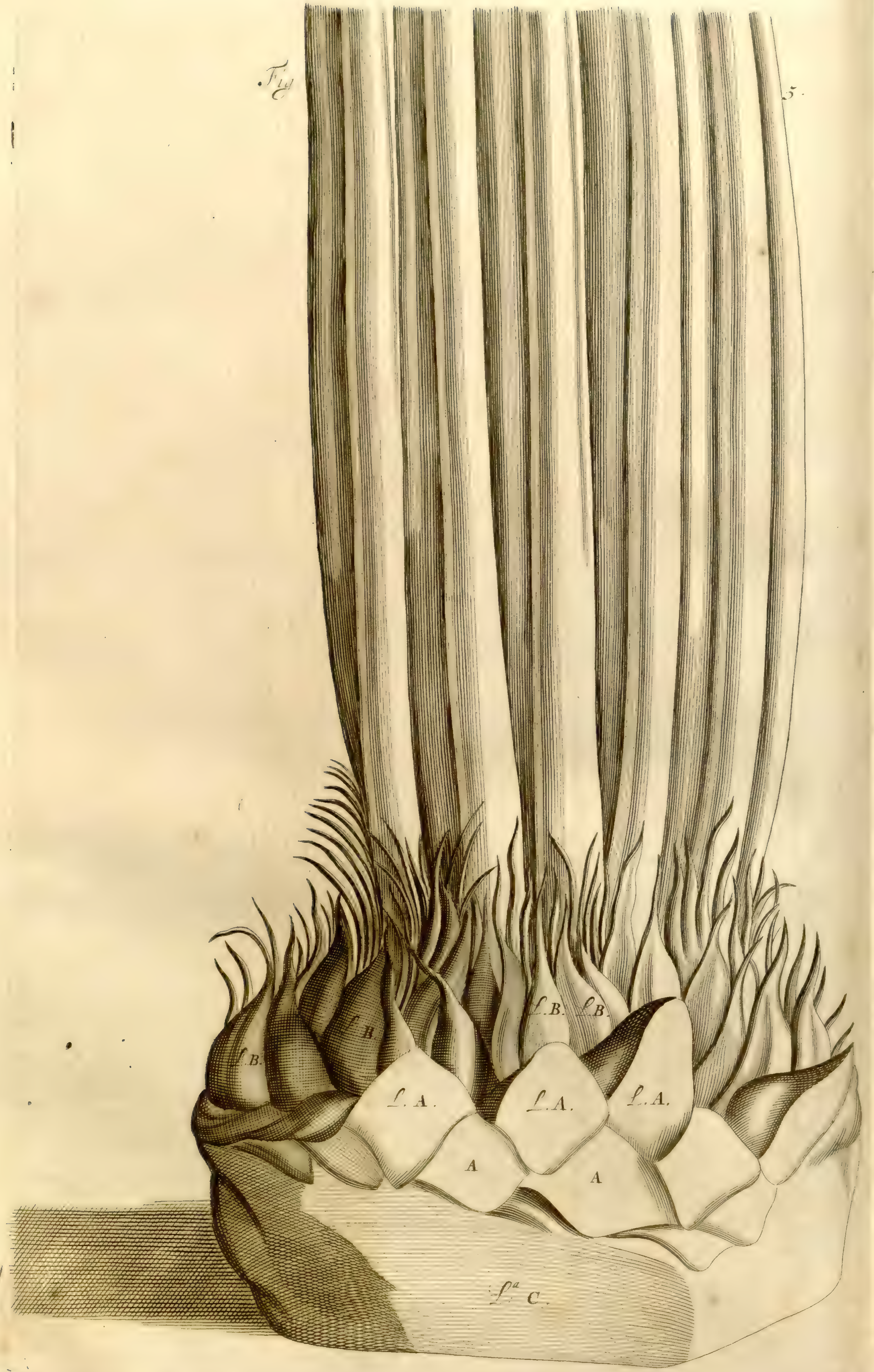

Fig. 4.

Fig. 3.

Fig. 2.

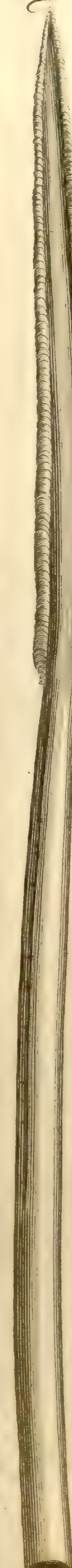
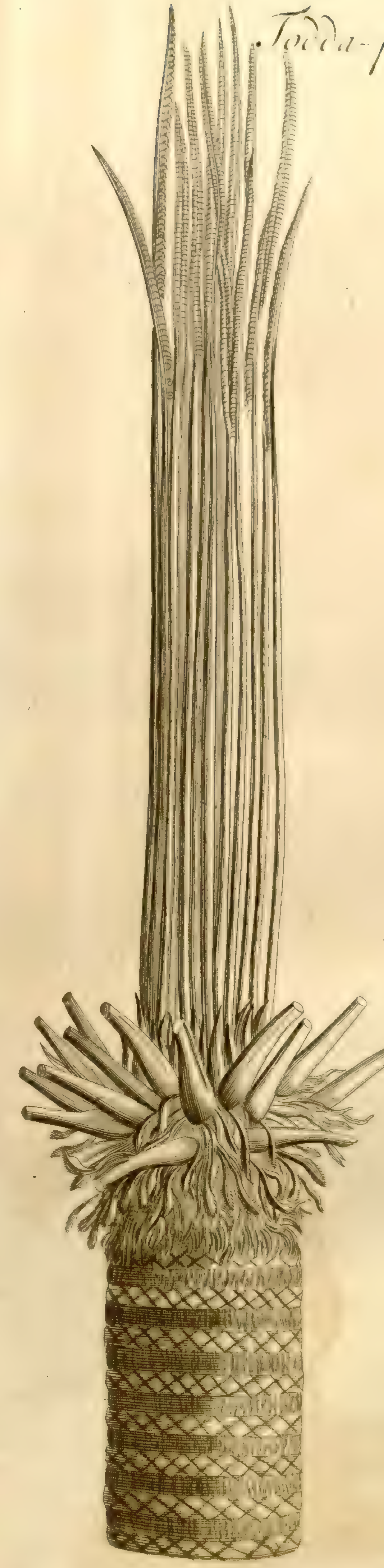

Fig. 1.

Todda-panna lat.

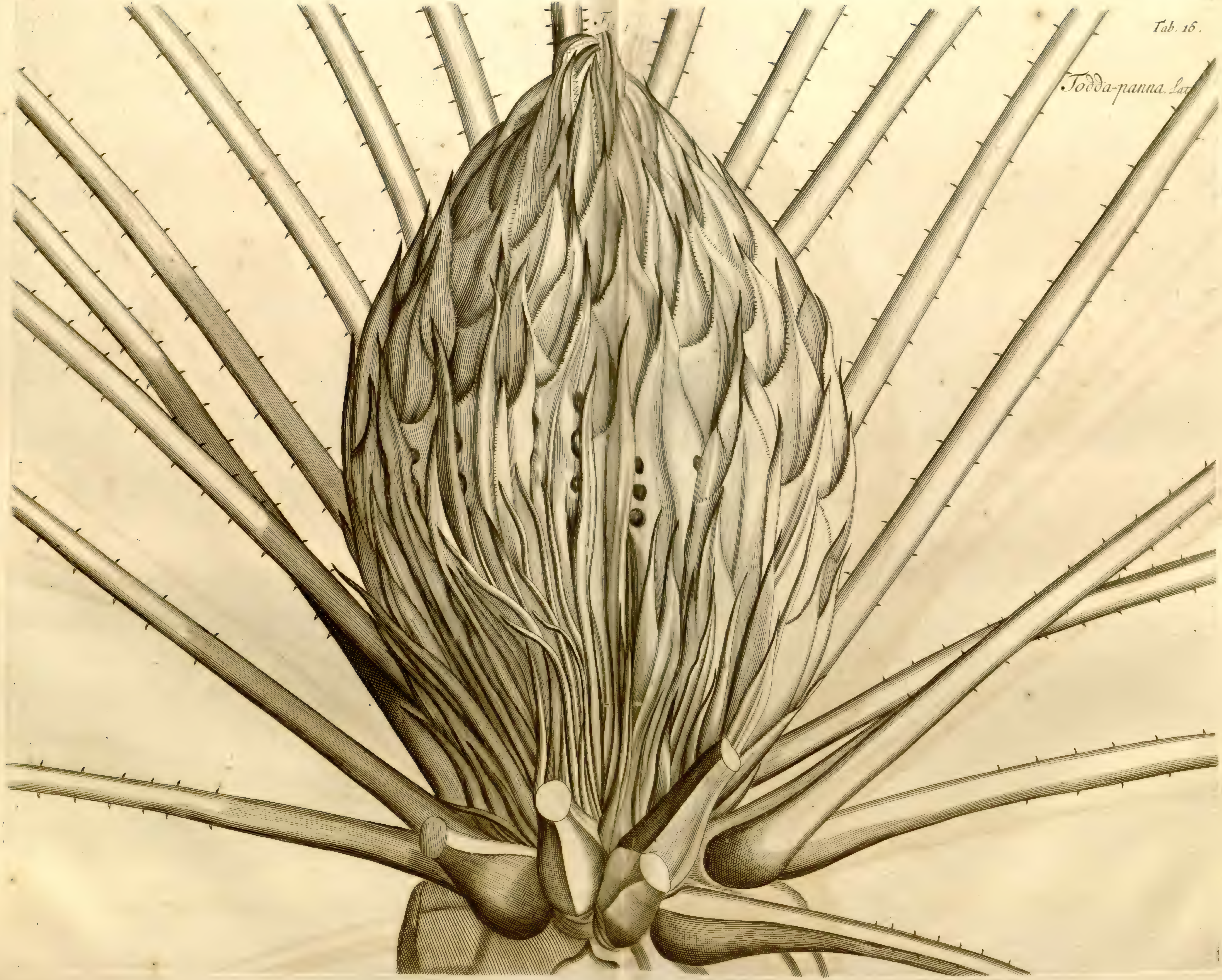

Fig. 1
Todda-panna. lat.

Fig. 1.

Todda-panna. lat.

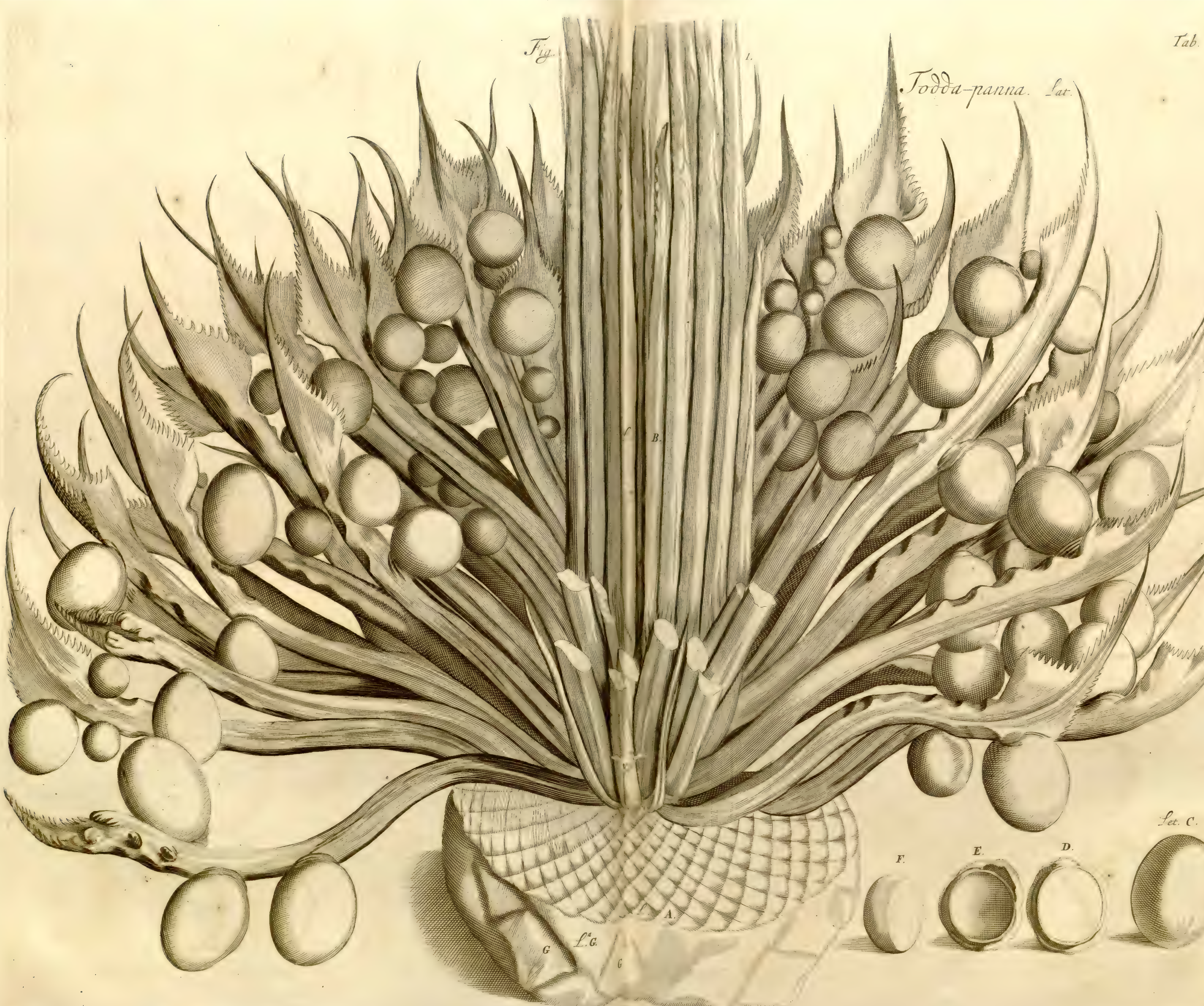
Fig. 2.

Fig. 1.

Todda-panna. Lat.

Fig. 1.
Todda-panna. Lat.
B.
A.
G
G
F.
E.
D.
Lat. C.

Todda-panna. lat.
Fig. 1.
Fig. 2.
Fig. 6.
Fig. 3.
Fig. 5.
Fig. 4.

Fig. 1.
Tab. 21.

TODDA-PANNA.

TAB. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.

T*Odda-panna* ſeu *Mouta-panna* Malabarienſibus, *Andexa Motha-panna* Brachmanis, *Soteetſou* Japonenſibus, *Armatoria das Igrezias* ſeu *Palma d'Igreſia* Luſitanis, in arborem excreſcit juſtæ magnitudinis, quadraginta circiter pedes altam, caudice craſſo uti *Tenga-panna*, qui circularibus & extuberantibus annulis undique circumdatus, & cortice craſſo, cinereo, ſquammoſo, intus purpureo obductus eſt; lignum albicans, molle, cujus matrix flaveſcens.

Cum vero arbor hæc primum e terra erumpit, nullum caudicis fundamentum ſub dio obtinet, ſed *Conus* prodit foliaceis tegminibus coopertus *Tab.* 1. *Fig.* 3. qui cum undique ſeſe aperit, ac novelli foliorum ſurculi, tribus ſemet inſequentibus ordinibus (in inferiore ſedecim, in media novem, in ſuperiore ſerie octo) ex eo prodeunt, pedetentim foliacea illa tegmina ſublevantur, ut qui primo ferme planus erat comi apex, acutius ſenſim, tandemque rotundum acquirat cacumen, uſquedum obtegentia illa foliola tranſitum concedere cogantur folioſis ſurculis *Tab.* 1. *Fig.* 2. qui quo magis adoleſcunt, eo magis explicantur, foliorumque illa operimenta verſus latera diducunt; atque ita folioſi ſurculi majore ſpatio indigentes magis reclinant, & ad latera vergunt, donec tandem ipſam caudicis peripheriam circumveſtiunt, languidis tunc & marceſcentibus

eorum primis tegminibus, quæ dein decidunt, & ſui ſtigmata relinquendo circularibus prominentibusque annulis eam cingunt. Poſt hæc inter ipſas arboris frondes novus exoritur Conus priori plane ſimilis, è quo novelli alatorum foliorum rami denuo prodeunt; quæ foliorum productio toties renovatur, quoad fructibus enitendis apta fiat arbor: quo tempore Conus in humani capitis magnitudinem augetur, ac undique ſeſe aperiendo plures ramuſculos reflexos fructibus ornatos exhibet *Tab.* 4. 6. 7. & ſimulac aperitur novus ex ejus cavitate emergit foliigerus Conus *Tab.* 5. *Fig.* 1. 2. qui cum denuo augetur, aperitur, ac novellos foliorum ramos undique emittit, ecce novus intus adeſt fructipromus Conus; quæ foliipromi fructigerique Coni viciſſitudines toties fiunt, quouſque viget arbor. Contingit quoque nonnunquam, ut ex uno trunco quatuor aut quinque vertices enaſcantur *Tab.* 8. *Fig.* 2. viz. quum, caudice ad viginti circiter pedum altitudinem aucto, fructipromus conus non unum, ſed plures includit novellos Conos, e quibus totidem prodeunt arboris vertices; id tamen raro obſervatur, & ſingulis arboribus ſimplex plerumque adeſt vertex, uti *Tab.* 8. *Fig.* 1. videre eſt. At vero ut arboris hujus variæ partes, & multiformes earum viciſſitudines rite intelligantur, adjectæ hæ tabellæ ut perluſtrentur neceſſe eſt, ubi

Tab. 1. *Fig.* 1. Arbor, prout extra terram truncum ſuum conſtituere incipit: quoties namque foliorum rami cum foliaceis Coni tegminibus marceſcentibus decidunt (quod ſemel intra annum aut ſeſquiannum contingit) toties circulari prominentique annulo caudex cingitur, & augetur. *Fig.* 3. idem Conus, qui *Fig.* 1. *lit. A.* in medio conſiſtens alatorum foliorum ramos undique emittit, conſtans è plurimis oblongo-teretibus, craſſis, coriaceis, denſaque lanugine veſti-

veſtitis foliis; lanugine vero illâ detritâ viridi-fuſcis. *Fig.* 2. novelli foliorum ſurculi, uti primum è Cono aperto prodeunt, exhibentur.

Fig. 1. Foliacei rami, octo pedum menſuram longitudine haud raro ſuperantis, genuina effigies. *Fig.* 2. caulis foliacei rami ſaturatè viridis, ac in ſuperiore limbo exiguis ſpinis munitus, naturali magnitudine. *Fig.* 3. unicum folium atrovireſcens, ſuperne ſplendens, inferne nequaquam, viva imagine exprimuntur. Tab. 2.

Fig. 1. Oſtenditur, quomodo novelli alatorum foliorum rami ex arboris apice, foliaceis Coni tegminibus undique apertis, prodeunt. *Fig.* 2. 3. 4. iidem novelli foliorum ſurculi, ſubrufeſcente denſaque lanugine veſtiti, lanuginosâ vero illâ tunicâ manu detrita viridi-fuſci, adſunt; quorum lateralia & tenella folia hactenus counita, intorta, & craſſa exiſtunt. *Fig.* 5. exactius adumbrantur ea, quæ *Fig.* 1. exhibentur, viz. quomodo ex arboris cacumine *lit. C.* foliaceis Coni tegminibus *lit. B. B. B.* undique apertis, foliorum ſurculi prodeunt. Tab. 3.

Fructipromus Conus, cui numeroſi includuntur fructus, naturali magnitudine repræſentatur, ubi ſingulis illius partes unitis repagulis obſerantur. Tab. 4.

Fig. 1. ejuſdem fructipromi Coni diſciſſi interior commonſtratur forma, qua inſuper exilior Conus, è foliaceis tegminibus (novellorum ramuſculorum conceptaculis) conflatus comprehenditur, uti *Fig.* 2. ſpeciatim oſtenditur. Tab. 5.

Prædicti Coni majus incrementum refert, ubi linguiformia involucra, veri fructuum loculi, magis extenduntur. Tab. 6.

Fig. 1. Iidem fructus maturi cum expanſis ſuis retinaculis, ac novellis foliorum ſurculis *lit. B.* nec non foliaceorum te- Tab. 7.

gminum abſciſſorum reliquiæ *lit. A.* continentur: Fructus autem cum ſuo putamine *lit. C.* putamen ipſum *lit. D. & E.* nucleus vero transverſim diſſectus *lit. F.* repræſentantur. Suntque hi fructus oblongo-rotundi, prunis majoribus haud abſimiles, quos tegit cortex glaber, viridis, ac nitens, poſtea ſubflavus, & dein rubeſcens, grati dulciſque ſaporis, cui ſubjectus cortex rufus ac lignoſus, nucleum continens candidum, ſapore caſtaneis haud abſimilem.

Tab. 8. Integra habetur arbor, quæ *Fig.* 1. ſimplici cacumine, at *Fig.* 2. quinque apicibus ornata conſpicitur. *Fig.* 3. 4. 5. 6. multiformes hujus arboris in foliis fructibuſque producendis mutationes obſervari poſſunt.

Tab. 9. Adulti caudicis fruſtum cum orbicularibus ſuis extuberantiis (tegminum foliaceorum, atque fructiferorum ramuſculorum veſtigiis) viva imagine ob oculos ponitur.

Hic vero caudex craſſitie ſeſquipedem, altitudine triginta pedes haud raro ſuperans, nonnunquam in ternos, quaternos, quinoſque apices (ut ſupra dictum, & *Tab.* 8. *Fig.* 2. depictum) ſemet divaricat, alias ſimplici cacumine *Tab.* 8. *Fig.* 1. erectus. Singuli autem illi apices unius ferme pedis ſpatio reliquum trunci circularibus & extuberantibus annulis circumdant, qui duos treſve digitos lati, diſtinctis intervallis trium quatuorve digitorum intercapedine ab imo ad ſummum à ſe mutuo diſtant. Ad hæc ubi transverſim diſſecatur hic caudex, guttas expromit pellucidas, quæ radiis ſolaribus in candicans cryſtallinumque gummi inſpiſſantur.

Creſcit hæc arbor locis montanis, petroſis, & arenoſis in Tirſtsjour & Couronuada Provinciis Malabar, nec non in Japoniæ inſulis Roukiou & Lequas: nunc vero conſpicitur id Celſiſſimi Principis Auriaci viridario *Honſelaardijk*, non procul Haga comitis, eo ex India Orientali delata.

In-

Indifferenter quocunque anni tempore viciſſitudines ſuas patitur, & foliipromos fructigeroſque profert conos, atque à quinto ſextove circiter ſationis anno ad centeſimum & ultra frugifera eſt.

Cæterum arboris hujus tanta eſt fertilitas, ut reciſus ejuſdem ramus terræ vel levius commiſſus in novam arborem progerminet; quinimo experimento compertum dicitur, rejectum trunci fruſtum novas radices emittere, & in arborem denuo renaſci; quodque magis adhuc mirandum, ſi vel per annum, vel etiam plures annos è terra evulſa ſervetur ſicca arbor, & poſtea terræ committatur, revireſcere, cujus rei fidem faciunt Japonenſes, qui ob admirandam ejus cum ferro ſympathiam arborem hanc *Sotectſou*, hoc eſt, *à ferro vireſcentem* naucupant: hæc quippe cum ſuis radicibus e terra evulſa, & in aprico loco ſiccata reviviſcit, ubi arena fervida ſcoriis ferri admixta radici ſubſternitur. Etiam prodigii inſtar eſſet, ſi verum foret, quod de hac arbore referunt, viz. ramos à trunco abruptos, claviſque ferreis eidem denuo affixos priſtino virori reddi. Inſuper ubi langueſcit hæc arbor, ramoſque quaſi emortua dimittit, trunco clavos ferreos infigunt, atque ita ad virorem reduci perhibent.

Fructibus autem veſcuntur Malabarenſes cum ſaccharo Thomæo, alioquin alvum relinquunt adſtrictam. Succus e novellis foliorum ſurculis expreſſus, atque exhibitus inteſtinorum cruciatus compeſcit, ſtomachi ardorem ſedat, & vomitui cruento medetur. Fructigerus conus contuſus, & in cataplaſmatis formam redactus, lumbiſque applicatus dolorem nephriticum tollit, & involuntarium ſeminis in Gonorrhæa effluxum mitigat. At vero è fructibus tenerioribus in aqua decoctis medicamentum paratur, quod vomitum ciendo ventriculum egregie expurgat. Ipſius ar-

boris gummi aſſumptum quibuscunque venenis reſiſtit, atque cum gallinæ ſtercore mixtum & foris applicatum viperarum morſus mirifice ſanat. Ex Arboris trunco Japonenſes farinam ex eaque panem conficiunt, *Sagou* ipſis dictum. Denique ii Malabarenſes, qui à D. Thoma converſos ſe profitentur, atque ideo *Thomiſtæ* vulgo nuncupantur, templa ſua diebus feſtis folioſis hujusmodi ramis exornant, quia non facile exareſcunt, atque hanc ob cauſam arbor hæc *palma d'igreſia* ſeu *armatoria das igrezias* à Luſitanis nuncupatur.

TAB. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.

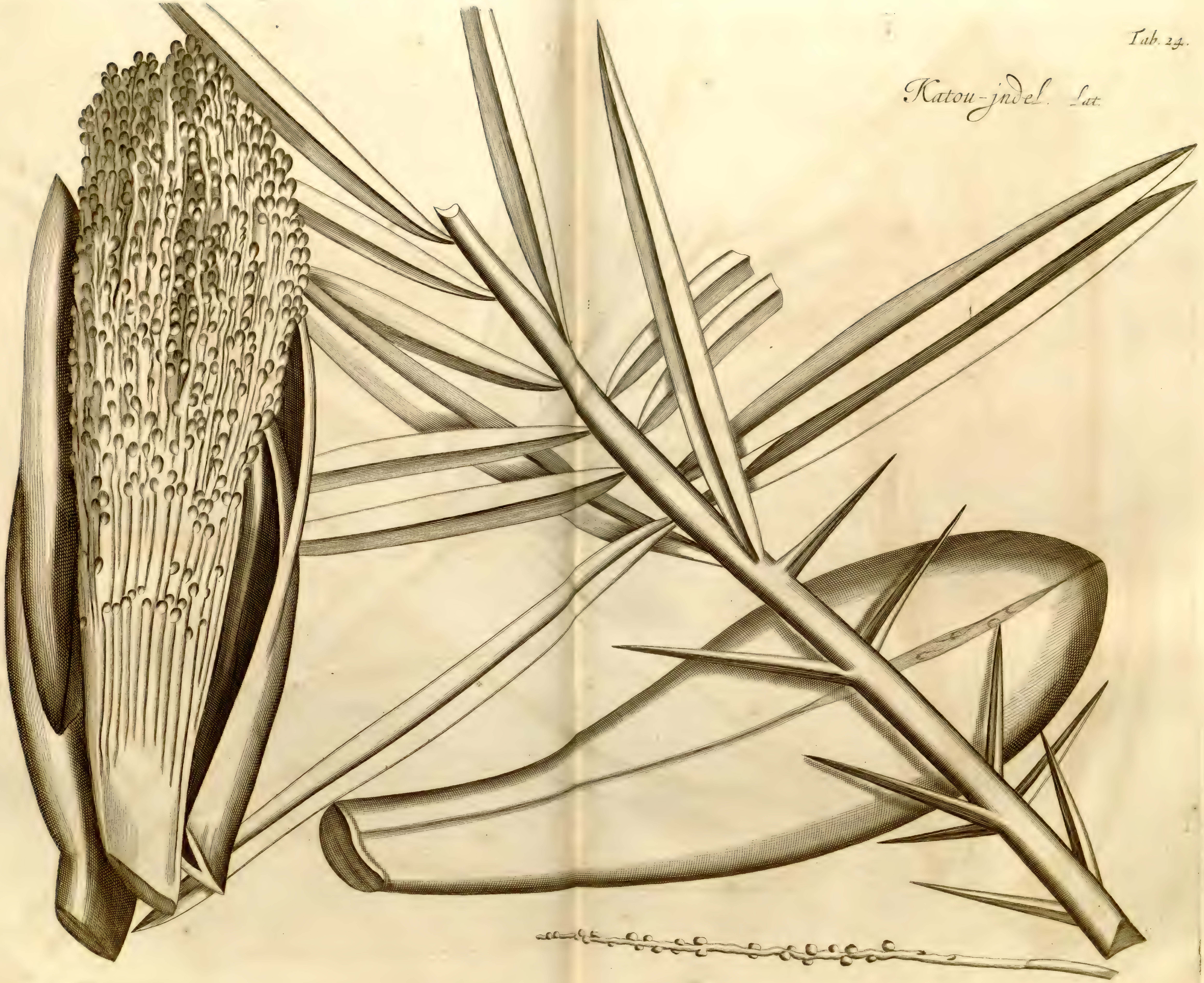
Quamquam e fructibus hujus arboris farina conficitur, *zagu* dicta, non tamen *Todda-panna* eſt *Palmam referens arbor Farinifera.* C. B. neque *Arbor zagu* Amboënſium, quoniam farina quæ *zagu* nomine ubique per Indiam innoteſcit, non e fructibus, ſed e caudice cujuſdam arboris fit: *Todda-panna* vero admiranda quædam Palmæ ſpecies eſt, quæ ex Japonia adfertur.

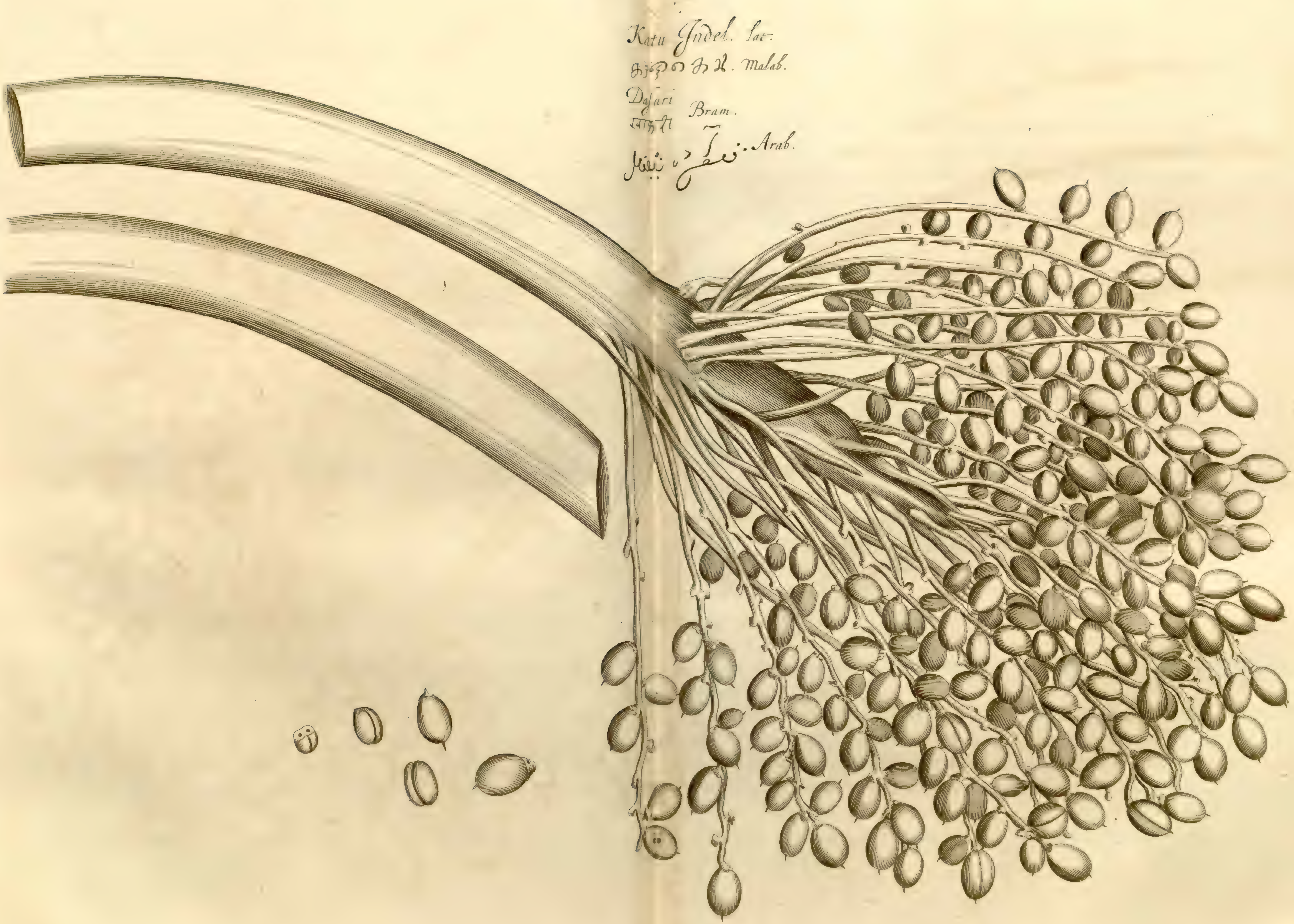
KA-

Tab. 22.
Katou-jndel. Lat.
Kasouri.

Katou-jndel. Lat.

Katou-jndel. Lat.

Katu Jndel. lat.
Malab.
Daſuri Bram.
Arab.

KATOU-INDEL.

TAB. 22. 23. 24. 25.

ARbor hæc Malabarenſibus *Katou-indel*, Brachmanis *Kaſouri*, Luſitanis *Tamara do Mato*, Belgis *wilde Dadelboom* nuncupatur: Eſtque mediocris magnitudinis, quatuordecim circiter pedes alta, cortice nullo, ſed cruſtâ cinereâ ſolummodo obducta, ligno albicanti, præduro arctiſſimè unitâ.

Rami foliacei è caudice ordine decuſſato erumpunt, novelli ſolum è vertice prodeuntes, vetuſtioribus, qui inferiores ſunt, interea decidentibus: ſunt autem rami hi virides, glabri, & nitentes, intus plani, extus convexi, nec non inferius ſpinis oblongis ac rigidis obſiti.

Radix albicans, fibrata, odoris ſylveſtris, ſaporis unctuoſi.

Folia brevibus petiolis ex adverſo ramulis inhærent, numeroſa, oblongo-teretia, acuminata, denſa, glabra, communi virore nitentia, ad exortum interiora verſus clauſa, nec non nervulis ſubtilioribus in longum ſtriata.

Flores, uti etiam in *Tenga* cernitur, rigidis, viridibus, ac coriaceis capſis primo occultantur, e quibus deinde apertis emergunt exigui, plurimi uni pediculo inhærentes, tribus rotundis e viridi-albicantibus foliolis, tribus albicantibus lanuginoſis ſtaminulis dotatis, conſtantes; odor nullus, ſapor auſterus.

Fructus oblongo-rotundi, exigui, prunellorum ſylveſtrium adinſtar, cuſpide duro ac lignoſo in vertice dotati, ad baſin vero calyce viridi in tres lacinias ſecto excepti, primum virides, dein rubicundi, maturiores vero rubro-fuſci, nigricantes, & nitentes, cortice tenui & fructu facili obducti, ac carne albicante, dulci, farinaceâ referti; intra

quam oſſiculum continetur oblongum, rufum, ſulco profundo in longum ſtriatum, nucleum continens albicantem & amarum. Hi vero fructus ramis proveniunt viridibus, glabris, & nitentibus, duos ferme cubitos longis, duoſque digitos latis, planis, rigidis ac lignoſis, nulloque cortice veſtitis; quorum tenerioribus abſciſſis liquor effluit pellucidus, auſterus. Provenit hæc arbor locis montanis, petroſis, & arenoſis ubique in Malabar, imprimis circa Warapouli, & Trevancoor: quovis anni tempore floret, fructuſque fert, eſtque non raro ad ſexageſimum annum frugifera.

Fructus vero hujus arboris, quemadmodum fructus *Fauſel* ſeu *Areeckæ*, cum folio Betel & calce viva a pauperibus manducantur; avidè quoque ab Elephantibus expetuntur ob Palmito, *hoc eſt*, medullam ſuaviſſimam ramulis, quibus fructus adhærent, incluſam. Cæterum folia, fructus, aliæque arboris partes validiſſime adſtringunt, & fluxus quoſcunque potentiſſime ſiſtunt. Inſuper e foliis pileos contexunt indigenæ.

TAB. 22. 23. 24. 25.

Hujus palmæ ſpeciei nemo, quod ſciam, meminit Botanicorum, atque e ſylveſtrium palmarum genere eſt, & referri poteſt ad eas, quas deſcribit *Piſo hiſt. nat. & med. Braſil. libr.* 4. *cap.* 11. ubi decem ſylveſtrium Palmarum proponit ſpecies, quæ in Braſilia proveniunt, quapropter hanc vocabimus, *Palmam ſylveſtrem Malabaricam, folio acuto, fructu pruni facie.*

TSJA-

Tab. 25.
Tsjákamaram, aut. Pilau. lat.
mal.
Ponoſſou पणस bram.
Arab.

Tsjákamaram. aut. Pilau. lat.

[illegible] *malab.*

Ponoſſou
णणस *bram.*

پيلو *Arab.*

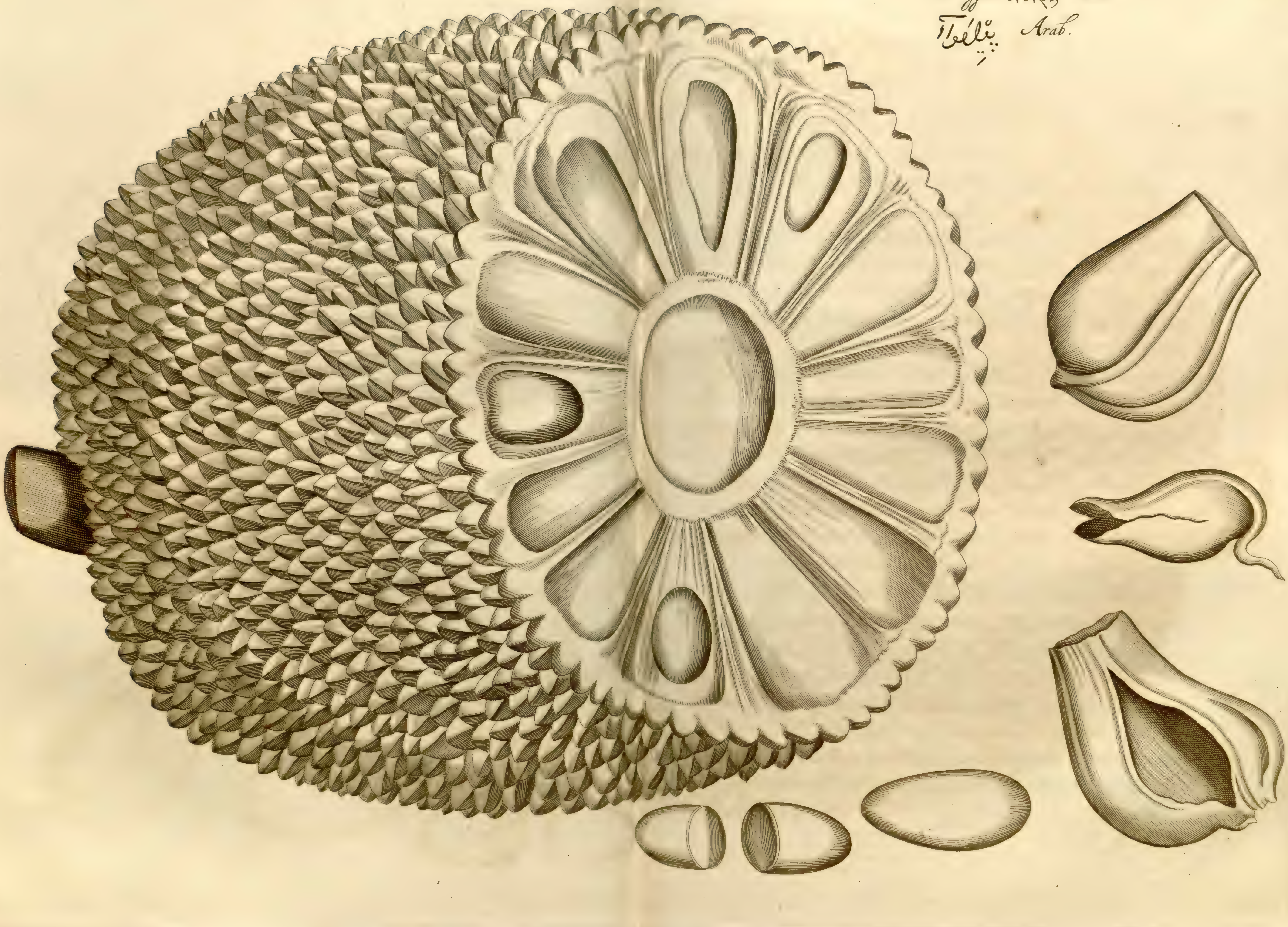

Tſjäkamaram, aut. Pilau.

mal.

Ponoſſon bram.

Arab.

TSJAKA-MARAM.

ſive JACA, vel JAACA.

TAB. 26. 27. 28.

TSjaka-maram & *Pilau* Malabarenſibus, *Ponoſſou* Brachmanis, *Jaqueira* Luſitanis, *Soortſacken* Belgis, Arbor eſt procera, caudice ex albo flaveſcente variegato, craſſo, præduro, multiſque ramis viridi-fuſcis, geniculatis donato, qui cortice craſſo, cinereo, rufo, ac intus croceo obducti, ubi inciduntur lacteum ſuccum ſtillant.

Similiter *Radix* craſſa, cortice craſſo, aqueo, rufo, intus vero ad medullam croceo-rubeſcente tecta, nec non fibris ſuis late per terram diffuſa; ſapor amaricans, odor nullus.

Folia oblongo-rotunda, denſa, glabra, brevibus ac rotundis petiolis ramulis inhærent, ac longitudine ſpithamam ſuperant, ſuperne ſplendent colore ex atro-vireſcente, inferne viridi diluto; coſta media craſſa, & in adverſa parte alte extuberans, e qua nervuli transverſi ſcabri, & ſubaſperi ſuperiora verſus excurrunt, qui in ſe invicem arcuatim deferuntur, atque fundunt diffracti lacteum ſuccum inſipidum ac inodorum

Fructus, *Jaca*, dicti, ramis craſſioribus, nec non ipſi caudici adhærent, & non raro cum imo caudice, cui inhærent, intra terram ſepulti: ramulis autem & ſurculis tenellis non pendent, ſed craſſioribus, cubiti longitudinem ferme æ-

quantibus ac nodulatis. Ipſi vero fructus oblongo-rotundi ſunt, ſeu potius *Coni* ingentes, latitudine ſpithamam, longitudine duas ſpithamas, pondere viginti quinque libras haud raro ſuperantes: cortex namque viridis eſt, craſſus, & ſquammis denſis aculeatis, velut gemmis adamantinis, bullatim exaſperatus, intuſque albicans & lacteus.

Cæterum intus in fructibus hiſce majoribus, innumeri minores fructus intra communem corticem includuntur; ſuntque hi oblongi, carne ſpiſſa, flaveſcente, dulcis gratiſſimique odoris & ſaporis, referti; qui ſinguli in medio unam continent caſtaneam, quæ intra carnem, tanquam ſacculum conſitæ, ac albâ tenui pelliculâ, ceu tunicâ interiore coopertæ ſunt. Hæ autem caſtaneæ oblongæ, & ſacculis incluſæ, cortice tenui, cartilaginoſo, albicante, & transparente tegunt, cui alter rufus ſubjicitur, nucleum continens denſum, albicantem, & lacteum, ejuſdem cum noſtratibus caſtaneis ſaporis. Porro in medio ingentis hujus *Coni* ſtylus columnaris, craſſus, albicans, & lacteus adeſt; cui tanquam communi baſi, fructus minores in orbem locati, inſerti ſunt, una & altera extremitate ipſi cortici è diametro adhærentes; inter quos numeroſa obſervantur ligamenta coriacea, albicantia, & ſubflava, quæ & ſtylo medio, & cortici affixa ſunt; è quibus, (diſſciſſo integro fructu) ut & è ſtylo, & cortice, ſuccus lacteus glutinoſus, therebinthinæ inſtar, exſudat, quo aves capiuntur

Naſcitur hæc arbor ubique in Malabar, & per totam Indiam: ſingulis annis maturos exhibet fructus, menſe viz. Decembri, atque à ſexto circiter ſationis anno ad ſeptuageſimum & ultra fructifera eſt, propagatur autem hunc in modum: integer fructus terræ committitur, omneſque ſur-

ſurculi, quos ſinguli minores fructus, majori huic Cono incluſi, emittunt, ab incolis viminibus colligantur, ita ut in unum excreſcant caudicem. Id vero peculiare hic obſervatur: quæ arbores locis petroſis naſcuntur, craſſiores ſunt, & minus altæ; quæ arenoſis, altiores, ſed minus craſſæ; at radix arboris cum aquis inſiſtat, nullos profert fructus.

Cæterum arboris hujus ultra triginta numerantur ſpecies ratione fructuum diſtinctæ, quæ tamen omnes ad duo referuntur genera; quorum alterius fructus, qui carne ſucculenta, gratiſſimi, melliniqueſaporis turgent, *varaka;* at alterius, qui carne flaccidâ molliori, & minus ſapidâ referti ſunt, *Tsjaka-papa* nuncupantur.

Porro fructus hi maturi corticibus denudati in deliciis comeduntur, at lautius comeſti difficile digeruntur. Ab indigenis fructus teneri in eduliis *Caril* expetuntur, vel muria in *Atsjaar* condiuntur, vel etiam in fruſta conciſi coquuntur, aut in oleo de Palma fricantur. Caſtaneæ aſſatæ dulcis ſaporis ſunt, & inter bellaria ad ſecundæ menſæ delicias habentur; verum avidius comeſtæ fauces pectuſque ardore, ac dein raucedine infeſtant: indigenæ quoque in eduliis *Caril* hiſce utuntur, atque ex iis ſole ſiccatis farinam, ex eaque placentas, *Apas* dictas, conficiunt. Nec non corticula, quæ caſtaneæ pulpam proxime ambit, vicem *Arequa* ſeu *Kanuga* iis præſtat in manducatione Betel. Præterea è fructuum teneriorum cineribus lixivium paratur, quorum lotrices linteamina eluunt. Adhæc arboris lignum operi fabrili inſervit.

Cæterum è radicibus decoctum paratur diarrhæam ſiſtens. E foliorum pulvere Bubali excrementis admixto cataplaſma conficitur, quod calidè maxillis appoſitum ſpaſmo cynico medetur. Lacteus fructuum ſuccus cum pul-

vere calami aromatici tritus, oculiſque illitus Nyctalopiæ conducit. Tritum cum aceto lignum uvulæ relaxationi, & faucium tonſillarumque inflammationi prodeſt. Radix cum fructus pulpa trita, & addito ſaccharo in emplaſtri formam redacta, ac loco dolenti impoſita maligno ac vermiculari herpeti cum vermium nece confert.

TAB. 26. 27. 28.

Errat *Caſparus Bauhinus*, quum *Pin. libr.* 12. *Sect.* 6. Arborem hanc inter Palmarum ſpecies recenſet, & vocat *Palmam fructu aculeato ex arboris trunco prodeunte*: nullam namque cum Palma habet ſimilitudinem. Arborem hanc *Jaacam* deſcribunt *Garcias ab Horto libr.* 2. *cap.* 11. *Acoſta libr.* 3. *Cap.* 39. *Linſchotus*, aliique. *Bontius libr.* 6. *cap.* 31. obſcure arboris hujus facit mentionem, quum fructum ſolummodo deſcribat: Et ſane fructus quem exhibet, non *Jaaca* eſt, ſed *Durion Acoſtæ*, & *Garciæ ab Horto*, quem vocat *Fructum Durionem majorem*, *Jaacam*, adeoque errat cum duas plane diſtinctas arbores, *Durionem* & *Jaacam*, inter ſe confundat. Omnium optimè hanc *Tsjaka-maram* deſcribit *Paludanus comm. in Linſcotum*. Cæterum Fructus hi in Guzaratte *panaz*, in Calecutio *jaceros*. Sinenſis Po-lo-mie nuncupantur.

ATA-

Tab. 29.

ATAMARAM.

TAB. 29.

ATamaram ob ſimilitudinem, quam fructus ejus habet cum *Jaka*, Malabarenſibus *Manil-jaka* appellatur; Brachmanis *Atoa*, *Manil-panoſou*, & *Jona-jaka*; *Luſitanis Atas*, & *Atocira*.

Arbor eſt mediæ magnitudinis, ad viginti circiter pedum altitudinem aſſurgens, cortice tegitur fungoſo intus rubro. *Lignum* albicans, prædurum, cujus *matrix* viridior eſt, inodora, guſtu ſubamara ac ſubauſtera, paucos diffundit ramos, quorum ut & ramulorum ac virgultorum cortex viridis eſt, cinereis interſtinctus punctulis.

Radix flaveſcens rubido tegitur cortice, graveolens eſt, ſaporis vero unctuoſi, & in plurimas diviſa fibras, quæ tamen per terram non late diffunditur.

Folia oblongo-teretia atque glabra foliis *Malake-tsjambou* in parte prima depictæ haud abſimilia ſunt, ſibi tamen è regione non reſpondentia; parte ſuperiore viridia & nitentia, inferiore vero ſubviridia, manibus confricta unctuoſa, inodora: a pediculo ad apicem folii nervus conſpicuus decurrit, a quo plurimi nervuli oriuntur contortuplicati, qui tandem in apice reüniti terminantur.

Flores ſinguli ſuis pediculis cohærent, foliis ornatis minoribus, quæ poſtea decidunt; foliis conſtant tribus, craſſis, triquetris, coriaceis, intrinſecus albicantibus, extrinſecus vero dilute viridibus, odorem corio uſto æmulum, ſi adoleantur, ſpirantibus.

Cæterum e floris ſtamine *Fructus* emergit, ſeu potius *conus*, qui maturus magnitudinem habet citri vulgaris, exterius viridis ac ſtriatus, interius vero albicans, nec non medullâ ſucculentâ ſaporis grati, odoriſque ſuavis refertus.

In his autem fructibus *ſemina* dura, oblongo-teretia, glabra, nitentia, nec non plana, ac utriculis incluſa, locantur;

eaque ſucculentâ & albicante fructus pulpâ artificiosè obducta cernuntur. At vero fructus ipſi immaturi decarpuntur, qui ſponte per ſe mespilorum inſtar mitigantur, ac comeduntur,

Arbor hæc nullibi, niſi ſobole aut ſeminibus in hortis ſata reperitur. Amat locum calidum & humidum, nec non fimo equino ſubactum, atque rigatione & fervidis ſolaribus radiis gaudet. Et licet fructus hoſce copioſos ubique India ſuppeditet, non tamen Provincia Malabar patrius hujus arboris locus eſt; ſed ex inſulis Philippinis & Manilhas primum à Chinenſibus & Arabibus, & poſtea à Luſitanis in Indiam delata fuit.

Porro poſt primum biennium aut triennium arbor hæc demum frugifera eſt, idque bis in anno; Aprili viz. Majoque, tum Auguſto atque Septembri menſibus, floret, fructuſque fert: flores namque qui menſe Aprili emergunt, Auguſto circiter maturos proferunt fructus. Et quanquam à menſe Aprili ad Octobrem continui fere ſint imbres, nihilominus tamen Auguſtus ut plurimum ab iis immunis eſt, quapropter ab Indis inter menſes æſtivos numeratur, & ob eandem cauſam à Luſitanis *Veranico* appellatur. Flores vero qui menſe Septembri prodeunt, proximo Februario perfectum exhibent conum. Cæterum arbor hæc diu ſuperſtes, & non raro ad quinquageſimum annum & ultra frugifera eſt, modo conveniens adhibeatur cultura.

Folia hujus arboris minutim contuſa, & addito ſale in cataplaſmatis formam redacta, tumoribuſque malignis impoſita, potenter eos maturant. Fructus vero immaturi in aqua communi cum pauxillo Zinziberis decocti, vertigini medentur; at ſufficienter mitigati, & in deliciis comeſti valde refrigerant, alvumque reddunt laxiorem ſi aqua ſuperbibatur.

TAB. 29.

Atamaram ob fructus ſimilitudinem videtur ſpecies *Jaakæ. Recchus de plantis Mexicanis pag.* 348. figuram arboris cujuſdam *Atamaram* perſimilis proponit, quam *Abate de Panucho* vocat, & hiſce verbis breviter deſcribit: *Abate de Panucho vel Ate Pannicenſis, aut Tzypipalis, fructu apud Mexicanos præcellenti arbor nobilis, Folium aurei pomi, Fructus cæruleus, ſed in nigrum tendens, ferro polito ſimilis, rotundus, totus quaſi ex glandulis conſtans, pineæ nucis figura, ramus vero caſtanei, folia juglandis.*

Anona-maram. lat.

Anona-maram. Lat.

ANONA-MARAM, an *ANON OVIEDI.*

TAB. 30. 31.

ALtera eſt *Atamaram* ſpecies, quæ Malabarenſibus *Parangi-jaca*, Brachmanis *Tsjina-panoſou*, Luſitanis *Anona* nuncupatur. Eaque præcedenti haud abſimilis eſt, nec proceritate cedit.

Folia tamen anguſtiora magisque acuminata, ac pluribus ornata nervulis, nec non altiori virore nitentia.

Flores à prioribus vix differunt.

Fructus vero licet non, uti *Atamaram*, è compactili lignoſarum ſquammarum ſtrue compoſiti, ſed undique glabro, hyacinthino, ac tenui nitente cortice obducti ſint, nec magnitudine cedant; quoad cætera tamen plane cum iis conveniunt.

Arbor hæc quoque nullibi, niſi ſobole aut ſeminibus in hortis ſata provenit, nec Provincia Malabar natale ejus ſolum conſtituit, ſed è longinquis regionibus prius in eam allata fuit, quapropter haud perperam Malabarenſibus *Parangi-jaca*, hoc eſt, Jaca peregrina appellatur.

Vires cum priori eaſdem habet.

TAB. 30. 31.

Anona-maram quoque *Jaakæ* ſpecies merito habetur ob ſimilitudinem Fructus, eamque *Recchus libr.* 3. *cap.* 60. deſcribere videtur nomine *Quautzapotl* ſeu *Anonæ*, teſtaturque non ſolum in India Orientali, ſed etiam pluribus in locis calidioribus provenire, uti in Inſula Helina, atque in Quaulmacenſi novæ Hiſpaniæ provincia. Et forſan arbor hæc *Anona oviedi* eſt, uti cenſet *Fabius Columna annot. in Recchum*; quæ ſententia confirmatur ſi arboris hujus deſcriptio ex *Oviedi libr.* 8. *Cap.* 18. cum ea *Fabii Columnæ* conferatur, hucque referatur *Guanabano oviedi*, quæ ſpecies eſt *Anonæ-maram*. *Joſephus Acoſta libr.* 4. *Cap.* 25. quoque mentionem facit *Anonæ* ſeu *Guanabano*, quæ huic *Anonæ-maram* perſimilis eſt.

Anſjeli. lat.

mal.

Pála-ponoſsū

bram.

Arab.

ANSJELI.

TAB. 32.

ARbor hæc Malabarenſibus *Anſjeli*, Brachmanis *Pata-ponoſſou*, Luſitanis *Angeli*, Belgis *Anjeli* nuncupatur: Eſtque vaſtæ magnitudinis, atque ſedecim menſuram craſſitie non raro ſuperans, multiſque ramis rotundis, geniculatis, hirſutis, ſubaſperis, & ſpadiceïs donata; Lignum ſolidum, prædurum, albicans, intus ſubruſum, craſſo, viridi, ac intus albicante cortice tectum, qui inſuper cinereâ, & auſteri ſaporis cruſtâ ſquammoſa obductus eſt.

Radix craſſa, albicans, fibrata, cortice craſſo candido, cuticulâ rubicundâ & ſquammoſa obducto, tecta, odoris & ſaporis ſylveſtris & ingrati.

Folia brevibus, rotundis, ac hirſutis pedunculis ramorum geniculis ordine decuſſato inhærent, oblongo-rotunda, denſa, glabra, longitudine ſpithamam, latitudine palmam æquantia, ſupernè colore ex atro vireſcente nitentia, infernè viridi dilutiore, nec non brevibus ac lanuginoſis pilis obſita, adeoque aſpera, & manui tangenti adhærentia, nervis aliquot villoſis & ſubaſperis e media coſta in latera excurrentibus. At vero tenella folia e vertice ramorum prodeunt, ſpadiceo-viridi villoſo involucro incluſa, uti & in *Tiliis* cernitur: ipſa vero arbor cum tenerior eſt, in tres lacinias plerumque inciſa ſunt folia.

Florum loco ſupremis ramis *julos* arbor hæc producit virides, intus albicantes, teretes, ac lanuginoſos, longitu-

dine ſpithamam, craſſitie digitum æquantes; iique ſiccati candelarum inſtar a pueris in ludis accenduntur.

Fructus, Angelicæ dicti, rotundis, craſſis, ſpadiceis, ac lanuginoſis pendent petiolis oblongo-rotundi, cortice craſſo, aculeato, ſeu potius echinato, viridi, & dein flaveſcente obducti, fructibus *Daturæ* haud abſimiles, at pugni magnitudinem ſuperantes: intus vero, uti in *jaca* cernitur, alii minores fructus oblongo-rotundi, ac ſulcati intra corticem & medullam occultantur, fabarum aut caſtanearum adinſtar, ſaporis acido-dulcis & vinoſi, odoriſque fragrantis: nec non integro fructu diſſciſſo lacteus ſuccus ſtillat.

Creſcit hæc arbor locis petroſis & arenoſis ubique in Malabar, inprimis in ſylvis Kalicolan: ſingulis annis, menſe viz. Decembri, fructus profert maturos, ac integrum ſeculum frugifera manet. Cæterum exſiccata, calefactaque hujus arboris folia artubus impoſita eorum dolorem ac rigiditatem demulcent: Eadem teſticulorum intumeſcentiam e contuſione vel quavis externa vi ortam, ut & ὑδροκηλὴν ϗ πνευματοκηλὴν diſcutiunt; at in pulverem redacta, & cum unguento albo caphurato forinſecus applicita Bubones venereos curant, vel cum radice curcũma trita, atque indies parti affectæ affricta vi ſua adſtringente vaſorum orificia conſolidando inveteratum hæmorrhoïdum fluxum plane reprimunt. Fructus vero maturi avidius comeſti diarrhæam facile excitant, quam arboris radices & cortices facile ſedant. At oleum e fructibus coctis expreſſum vel intus ſumptum, vel foris applicitum appetitum excitat, ac alimentorum in ventriculo fermentationem juvat: idem cum aſſato & trito allio, nec non coagulato lacte frixum, & podici admotum hæmorrhoïdum dolores potenter ſedat.

Inſuper lignum arboris operi fabrili accomodum, ex eoque ingentes ciſtæ, & naves fabricantur: nec non ex hujuſ-

modi

modi arboribus excavatis naviculas Indi conficiunt, quas *Mansjous* appellant, quarum nonnullæ longitudine octoginta, latitudine novem pedum menſuram ſuperant, at vero naves ex ligno hujus arboris, quamvis duro, conſtructæ in aquis vermium putredini facile obnoxiæ ſunt, præſertim in fluminum aquis minime ſalſis.

TAB. 32.

Arboris hujus accuratam deſcriptionem nullus Botanicorum tradidit, ejus tamen mentionem facit *Zononius*, eamque *Angelinam arborem* nuncupat, Eſtque forſan *Angelina arbor* B.P. ſed *Angelina arbor Piſonis* nullam cum hac habet ſimilitudinem. *Chriſt Acoſta Cap.* 33. etiam arboris hujus facit mentionem, nullam tamen adjungit deſcriptionem; uti nec *Linſcotus*, qui quidem refert ex hujus arboris trunco continuo in India naves, *Touas* vocatas, exſtrui; ſed præterea nihil addit.

KA-

Nauclea orientalis.

Tab. 33.

Katou Tsjáka. Lat.

Mal.

Arab.

KATOU TSJACA.

TAB. 33.

K*Atou Tsjáka* Malabarenſibus, *Davo ponòſſou* Brachmanis, *Jaqua falſa* Luſitanis, *Morgenſterren* Belgis, Arbor eſt procera, caudice craſſo, præduro, multiſque ramis donato; qui cortice glabro, cinereo, intus viridi, ſaporis odoriſque ſylveſtris obducti, atque medulla intus rufa & molli referti ſunt.

Radix fibrata, albicans, ac fuſco cortice tecta, odoris ſaporiſque ingrati.

Folia geminata brevibus, craſſis, ac rotundis petiolis ordine decuſſato ſurculis geniculatis inhærent, oblongo-rotunda, glabra, denſa, ſuperne colore ex atro vireſcente nitentia, inferne viridi dilutiore, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus; odor ſylveſtris, ſapor acidiuſculus.

Summis ramis innaſcuntur *globoſa capita*, queis denſa congerie in orbem *Floſculi* flaveſcentes inodori inſident, qui è calyce candido in quinque lacinias ſecto prodeunt, & quinque oblongis, exteriora verſus reflexis conſtant foliolis, totidem in medio rufis ſtaminulis præditi, inter quæ oblongus, ſurrectus, albicans prodit ſtylus. Floſculis vero decidentibus *fructus globoſi* virides ſunt, qui dein rubicundi, tandemque nigricantes & fragiles evadunt; & ſi aſperius tractentur, facile ſolvuntur, ac in plures oblongos, virides, nitentes folliculos ſecedunt; quibus numeroſa, albicantia, exigua, oblonga continentur *ſemina*; ſapor intus aqueus, in cortice vero acidus.

Naſcitur in locis ſylveſtribus Malabar, inprimis circa

Cranganoor; quovis animi tempore floret, fructuſque fert, ac diu frugifera manet.

E fructibus vero expreſſus ſuccus ventris cruciatus mitigat.

TAB. 33.

Arbor hæc nullibi deſcripta reperitur, & quanquam *Tsjaka* ſeu *Jaaca* vocatur, nullam tamen cum ea ſimilitudinem habet, adeoque nec ejus ſpecies haberi poteſt.

PELA ſeu GUAJABOR

POMIFERA INDICA BPIN.

TAB. 34.

ARbor hæc Malabarenſibus *Pela* & *Pelouka*, Brachmanis *Pera*, Luſitanis *Guajavas* ſeu *Peera*, Noſtratibus ibidem *Goejaves* appellatur. Eſtque juſtæ magnitudinis, viginti circiter pedes alta, caudice recto, præduro, ſesquipedali craſſitudine, multiſque ramis donato, qui cortice glabro, rubrovirente ſaporiſque auſteri obducti ſunt; novellis tamen omnino virentibus, quadrangulis ac undique alatis.

Radix rufo cortice tecta fibris ſuis late per terram diffunditur.

Folia decuſſatim brevibus craſſiſque pediculis ramis ſurculiſque cohærent, craſſa, oblonga, acuminata, & nonnihil criſpa, nervis aliquot ex media coſta in latera excurrentibus, inferne ſcabra ſeu aſpera, ſuperne nequaquam; color ex atro vireſcens, odor gratus, ſapor vero auſterus.

Flores candidi ac inodori, quatuor, quiniſve tenuibus, oblongo-rotundis foliolis conſtant, multis in medio ſtaminulis præditi albicantibus, quæ tamen apicibus ſeu potius nodulis flaveſcentibus eleganter ſunt ornata.

Fructus noſtratibus pyris haud abſimiles, in vertice umbilico præditi lacunoſo, ac tenui & è viridi albicante cortice cincti; maturi gratum ſpirant odorem, maturitatis indicium, carne intus albicante & ſucculenta, dulciſque ac grati ſaporis referti, quæ tamen in immaturis valde dura & adſtringens; intra quam numeroſa ſubrotunda ac prædura obſervantur grana.

Arbor hæc nuſquam ſponte in Malabar naſcitur, ſed facili negotio in hortis alitur. Seminibus ſata tertio anno fructus fert, quos plerumque menſibus Januario & Februario maturos exhibet, manetque frugifera ultra triginta annos.

Ex foliis hujus arboris in aqua coctis Balneum conficitur, quod ſua caliditate ſudores movendo febrem ſanat. Nec non è corticibus radicibuſque decoctum paratur, quod ſubinde aſſumptum viſcerum obſtructiones reſerat, aquas hydropicorum ducit, & icterum tollit. Fructus in aceto vini cocti diarrhæam ac dyſenteriam ſiſtunt: iidemque maturi avide comeduntur, & in bellariis eſſe ſolent, alvumque laxant.

T A B. 34.

Pelam hanc deſcribit *Piſo Hiſt. Nat. & Med. Braſil. libr.* 4. *cap.* 2. nomine *Guajaba*. Eamque *Xalxochotl* ſeu *pomo arenoſo* nuncupat *Recchius rerum Med. Novæ Hiſpan. libr.* 3. *cap.* 51. ubi tres ejus proponit ſpecies. Et refert *Joh. de Laat libr.* 10, *cap.* 3. Guáyavos provenire in Peru, & Quito provincia; adeo ut fructus hi in Indiis cum orientali, tum occidentali abunde proveniant. Eſtque *Pela* hæc *Guájabo pomifera Indica* Caſpari Bauhini Pin. libr. 11. Sect. 6. & *Guáyava Indica fructu mali facie* Joh. Bauhini Hiſt. Plant. Tom. I. libr. 1. cap. 41.

MA-

Pela. lat.

പെല *mal.*

پيرا *Arab.*

Malacka pela. lat.
മലാക്കപ്പേര *Mal.*
पेर *bram.*
مهلاقا پير *Arab.*

MALACKA - PELA.

TAB. 35.

ARbor hæc altera Pelæ ſpecies eſt, ac Malabarenſibus *Malacka - Pela* & *Tsjina - Peloucka*, Brachmanis *Pera*, Luſitanis *Pera de Malacka*, noſtratibus ibidem *Goejaves appel* dicitur. A priori vix differt, niſi foliorum & florum magnitudine.

Fructus autem rotundiores, ac malis potius aſſimilantur, intus carne punicea acidiuſcula præditi. Et quemadmodum prior, ſic etiam hæc nuſquam ſponte provenit in Malabar, ſed exteris è regionibus allata fuit, uti nomen *Malackæ* indicare videtur, quanquam nec Malacka patrius hujus arboris ſinus eſt; at è Moluccanis Inſulis, aut China, aut forſan è Nova Hiſpania prius transferri cæpit.

TAB. 35.

Altera hæc *Guayavos* ſpecies eſt *Xalxocoptl prima Recchi*, & *Araca-Guacu Piſonis*; cum priore ubique creſcit, uti *Recchus* teſtatur.

PELOU ſeu GUAYABO SYLVESTRE.

TAB. 36.

PElou & *Katou Pela* Malabarenſibus, *Pelouarta* Brachmanis, *Pera Brava* Luſitanis, *wilde Goeyaves* Belgis, Arbor eſt mediocris magnitudinis, decem aut duodecim pedes alta, caudice mediocriter craſſo, multiſque ramis in orbem diffuſis donato, cortice craſſo, lignoſo, ſcabro, furvo, ac intus rubro, obducto; Lignum albicans, denſum, ponderoſum, inſipidum, odoris ſylveſtris.

Radix itidem albicans, cortice fuſco intus rubro tecta.

Folia oblongo-rotunda, craſſa, mollia, lanuginoſa, in ambitu crenata, craſſis, brevibus, albicantibus petiolis ramorum extremis, proveniunt rubicunda; quæ tamen poſtea ſuperne atro-viridia, inferne ſubviridia evadunt, longitudine tres, latitudine duas palmas facile ſuperantia, inſipida, inodora; à pediculo ad apicem folii coſta inſignis albicans decurrit, quæ plures undique emittit nervulos.

Flores brevi pediculo extremis ſurculis multi ſimul juncti inſident, atque è calice viridi quadripartito prodeunt, quatuor craſſis, oblongo-teretibus, flaccidis, viridiſtriatis foliis conſtantes, numeroſis ſtaminulis albicantibus, flaveſcentibus dotatis apicibus, mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus; inter quæ ſtylus prodit oblongus, albicans: odor gravis ac fœtidus, ſapor amarus.

Fructus pyris haud abſimiles, ac viridi, glabro, nitente, & duriore cortice cincti, intuſque carne denſa & albicante referti; intra quam oblongo-rotunda, glabra, rufa, denſa, ſapore caſtaneas æmulantia, locantur *ſemina*: fructus vero immaturi valde duri ſunt, fœtidi, ſaporiſque ingrati; & quanquam maturiores ſaporis ſubdulcis eva-

dunt, non tamen ob venenatam, qua præditi ſunt, qualitatem comeduntur.

Creſcit arbor hæc ubique in Malabar, inprimis circa Cochin, & Porka; menſibus Mayo & Junio floret, & antiquis decidentibus, novis frondeſcit foliis, fructus vero ſequentibus fert Octobri & Novembri, diuque frugifera manet.

Cæterum arbor hæc in Medicina ob venenoſam qualitatem nullum habet uſum; cortice tamen apri delectantur, quem in finem venatoribus in uſu eſt.

TAB. 36.

Genus hoc *Pelæ* ſeu *Guayavos Sylveſtris*, à nemine hactenus deſcriptum, tertia ejus ſpecies merito haberi poteſt.

CO-

Pelou. lat.
പെലു *Mal.*
पेलु *bram.*
بيهرو *Arab.*

Covalam. lat.
mal.
Belou bram.
Arab.

COVALAM ſeu CYDONIA EXOTICA.

CASP. BAUH. in PIN.

TAB. 37.

C*Ovalam* Malabarenſibus, *Belou* Brachmanis, *Marmeleira* Luſitanis, *Slym-appels* Belgis, Arbor eſt procera, caudice ex albo flaveſcente variegato, craſſo, præduro, multiſque ramis donato; qui cortice craſſo lignoſo obducti, ac ſpinis oblongis aculeatis muniti ſunt. Rami autem vetuſtiores ſpadiceo-fuſci; teneriores vero ab una parte virides, ab altera qua radiis exponuntur ſolaribus, rubicundi, uti & ipſorum ſpinæ.

Radix fibrata, albicans ac rufo cortice tecta, odoris gravis, ſaporis dulcis, deinde amariuſculi.

Folia terna ſimul ex eodem pediculo naſcentia, oblongo-teretia, in ambitu crenata, communi virore nitentia, ſuaveolentia, auſtera, manibus confricta unctuoſa; à pediculo ad apicem folii coſta inſignis decurrit, quæ plures undique emittit nervulos.

Flores ſuaveolentes ſex ſeptemve uni pediculo inhærent, atque è calyce viridi in lacinias ſecto prodeunt, & quinque oblongo-rotundis, craſſis, reflexis, exterius viridibus, interius albo-viridibus conſtant foliolis, multis in medio ſubviridibus ſtaminulis, viridibus apicibus dotatis, præditi; inter quæ ſtilus prodit oblongus, craſſus, ſurrectus, qui ipſius fructus rudimentum eſt.

Fructus mala rotunda externâ formâ referunt, quos tegit ſubviridis tenuis cortex, cui ſubjectus alter prædurus lignoſus, & pene oſſeus, carnem continens viſcoſam ſubflavam, humidam, ſaporis acido-dulcis; intra quam ſemina plana oblongo alba, gummoſo pellucido ſucco intus turgentia, recondita ſunt.

Naſcitur frequenter in Teckenkour, Kalicolan, aliiſque Provinciis Malabar, nec non in Inſula Zeilan. Seminibus ſata ſexto vel ſeptimo demum anno fructus fert, quos tamen ſingulis annis Decembri & Januario menſibus maturos exhibet, ac integrum ſeculum frugifera manet.

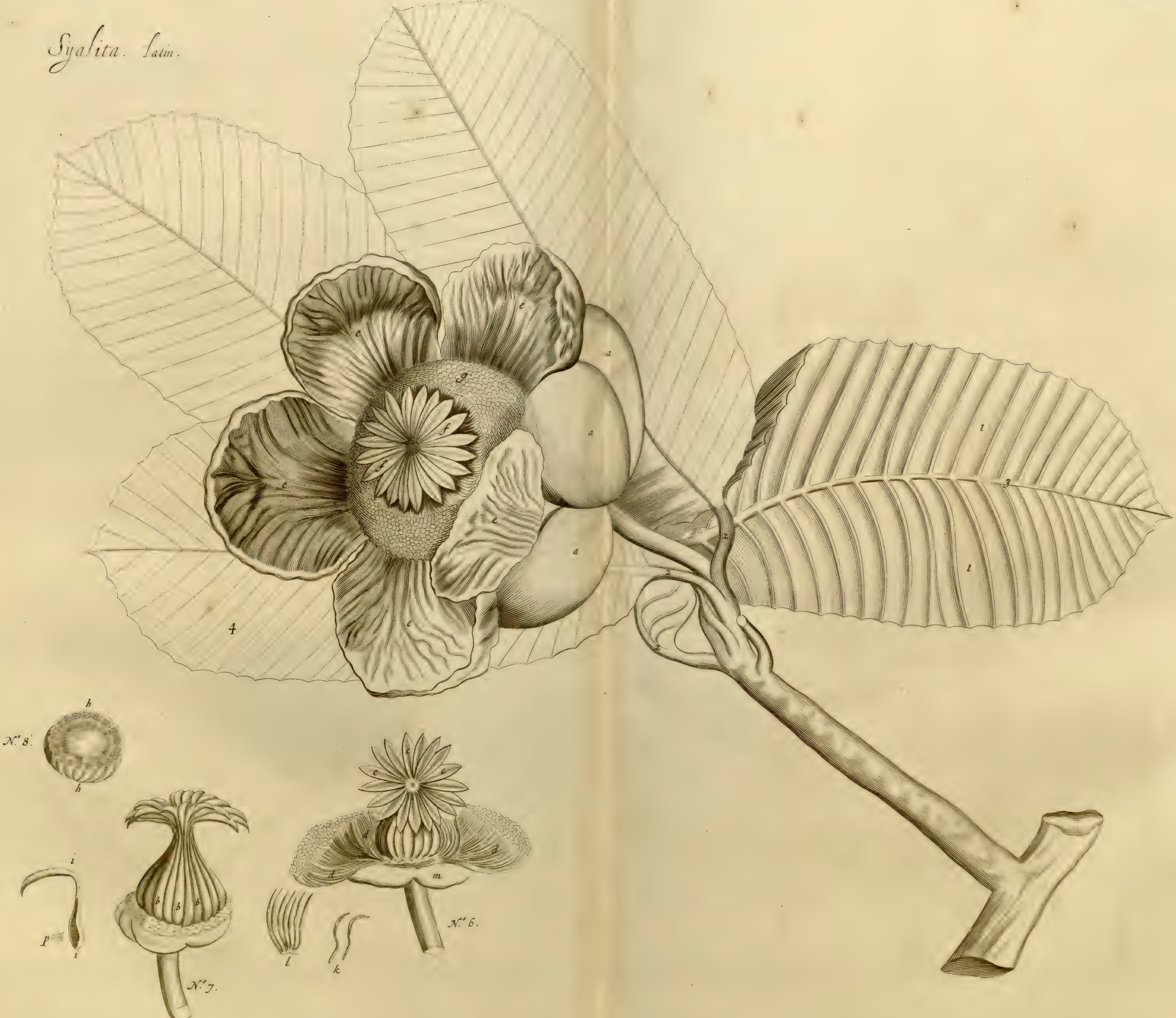
Hi autem fructus teneri ſaccharo vel aceto condiuntur; maturiores vero in deliciis comeduntur. Ex arboris cortice & radiculis cum aqua communi decoctum paratur, quod melancholiam hypochondriacam, cordis palpitationem, & lypothymiam ſanat. Ex eodem cortice in ſubtilem pulverem redacto, & melli admixto Electuarium conficitur, quod mane ſumptum alimentorum in ventriculo fermentationem juvat, capitis dolorem ac vertiginem tollit. Foliorum decoctum aſthtmati medetur. Ex floribus aqua deſtillatur cardiaca & alexipharmaca. Fructus denique vix maturi diarrhæam & dyſenteriam ſiſtunt.

TAB. 37.

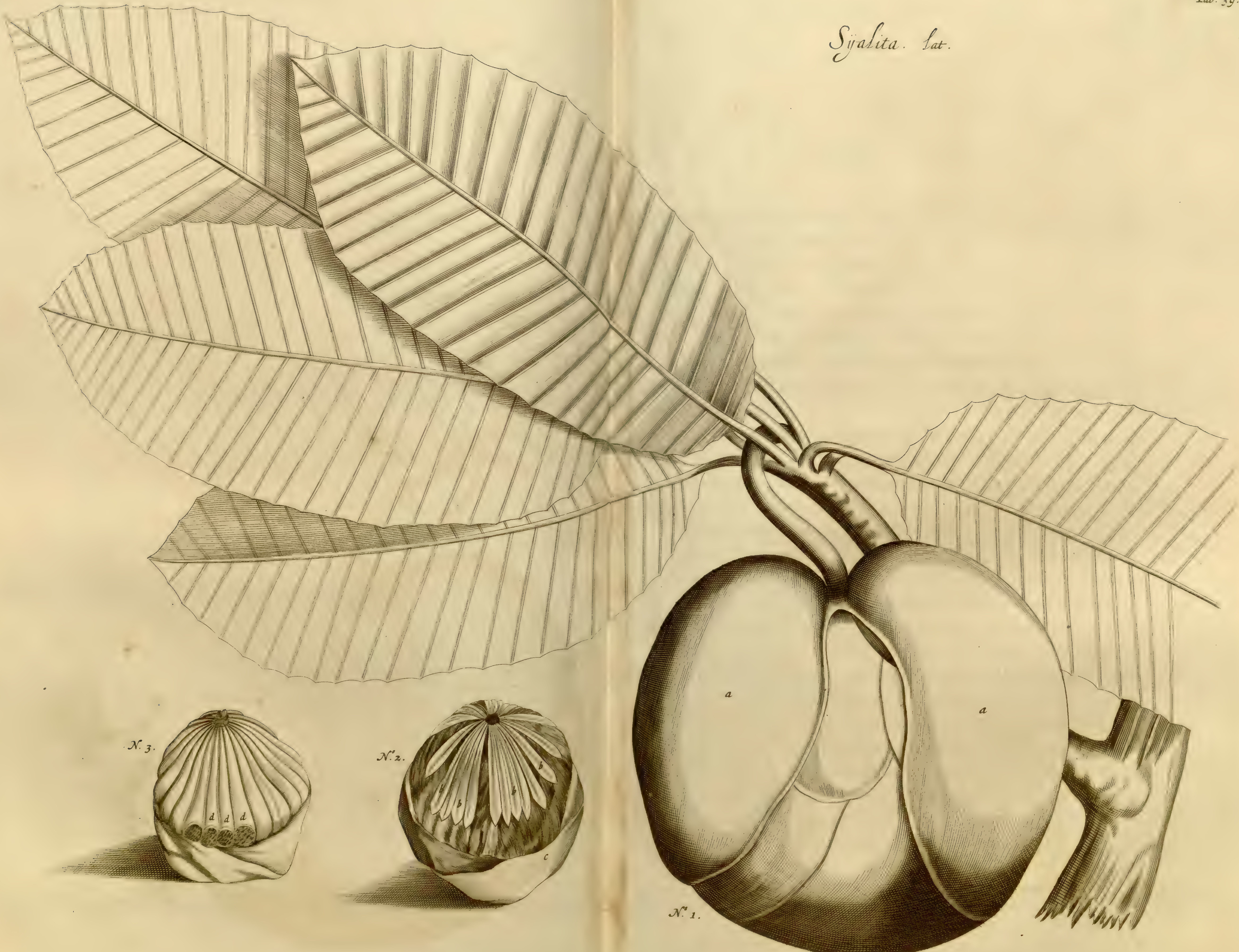
Covalam ſi non ipſa arbor, quam exhibet *Bontius hiſt. nat. & Med. Indiæ oriental. lib. 6. Cap.* 8. nomine *Mali Cydonei Indici*, ſaltem ſpecies ejus eſt. *Garcias ab Horto aromat. hiſt. lib.* 2. *Cap.* 14. vocat *cydoniam è Bengala*, additque Luſitanos illam appellare *Marmelos de Bengala*, Bengalenſes *Scrifole* & *Beli*; quæ nomina ſane cum Brachmanico *Belou*, & Luſitanico *Marmeleira* conveniunt. Inſuper *Caſtor Durantes in hortulo ſanitatis fol.* 576. deſcribit *Covalam* nomine *Marmelos de Bengala.* Eſtque hæc arbor *cydonia exotica* Caſpari Bauhini in Pinace.

STA-

Syalita. latin.

Sijalita. lat.

SYALITA.

TAB. 38. 39.

ARbor hæc Malabarenſibus *Syalita*, hoc eſt *Synceritas*, appellatur, Brachmanis *Karinbala-pala*, Luſitanis *Fruita Eſtrelada*, Belgis *Roos-appel.* Eſt autem procera, quadraginta aut quinquaginta pedes alta, caudice admodum craſſo, cortice itidem craſſo munito, qui cuticulâ cinereâ ſquammosâ obductus, intus albicans, aqueus, ac ubi inciditur copioſam aquam adſtringentem exſudans.

Similiter *Radix* craſſa eſt, & tenui rubro-nigricante ſquammoſo, intus vero ad albicantem medullam purpureo cortice tecta, nec non fibris ſuis late per terram diffuſa; ſapor acris, odor nullus.

Folia oblongo rotunda ſingula craſſis, intus cavis ac villoſis ſeu lanuginoſis ſuis petiolis inhærent, longitudine ſpithamam, latitudine palmam ſuperant, ſuperne ſplendent, inferne nequaquam, color ex atro-vireſcens; coſta media craſſa & in adverſa parte alte extuberans, e qua nervi plures ordinatim ferme bini & bini perallelo ductu ad prominentes dentataſque oras exeunt; vetuſtorum odor ut & ſapor ſylveſtris, novellorum acidus.

Inter ipſa autem folia e valido, craſſo, quadrangulo caule *calyx* prodit, qui ad mali aurantii magnitudinem auctus ſeſe aperit, conſtans e quinque cochleato-cavis, viridibus, craſſis, validis, nitentibus foliis, ſeu potius cavis involucris *Florem* continentibus formoſiſſimum & admirandum, itidem e quinque albicantibus, glabris, cavis,

rotundis, coriaceis foliis conflatum, plurimis in medio capillamentis albicantibus, aureis apicibus dotatis, præditum, quæ inſuper albicante umbilico ſtellato, eleganter e viginti angulis formato, ſuperius ornata ſunt. Poſtquam vero flos ita apertus ſuaviſſimo ac liliaceo odore ſeptem octove dies elegantiam ſuam orbi exhibuit, quinque ejus albicantia folia ſtellatum umbilicum, ut & albicantia capillamenta inſtar ſativæ braſſicæ arctiſſime conſtringunt; dein craſſa cochleato-cava viridia nitentia calycis folia omnes illas floris partes occludunt comprehenduntque, quæ unita ſingularum, quæ in flore ſunt, partium complicatio *Fructum* efformat prægrandi malo ſimilem. At vero floris ut & fructus hujus varias partes, & multiformes earum imagines accuratius qui cupit intueri, Tab. 1. duas haſce tabellas perluſtret, ubi N°. 1. adverſa folii pars. 2. petioli, quibus folia inhærent. 3. coſta folii media alte extuberans. 4. ſuperior folii pars A. A. A. calycis folia craſſa, cochleato-cava, viridia, nitentia. E. E. E. E. E. ipſius floris albicantia cava, rotunda, coriacea folia, acido ac vinoſo ſapore prædita, quæ quum calycis folia A. A. A. occludunt ac comprehendunt florem, plane mucoſa fiunt. G. G. capillamentorum in floris medio congeries. F. F. albicans umbilicus ſtellatus, quo flos aut fructus in medio ornatus eſt, exhibentur. N°. 6. idem flos, quum ſeparatis craſſis calycis foliis, baſis ejus. M. apparet; & D. D. D. quomodo floris capillamenta G. G ipſi baſi. M. adhærent. K. L. ſeparata quædam albicantia floris capillamenta. N°. 7. conſpicitur floris baſin. M. ut & ſtellatum ejus umbilicum. F. F. ex pluribus albicantibus ſeminum folliculis inter ſe junctis conflari, quorum unus I. I. ſeparatim delineatur, quemadmodum. P. exigua albicantia rotunda, quæ continet, ſemina adumbrantur; & N°. 8. H. H. quo ritu ſeminales thecæ junguntur, ut floris baſin, & ſtellatum ejus conſtituant umbilicum. Atque hæ omnes multiformes partes in flore recluſo & diducto

ducto levi operâ ſeparantur, quæ tamen in clauſo non tam facile exhiberi queunt. N°. 1. A. A. maliformis fructus perfectus oſtenditur, in quo craſſa cochleato-cava calycis folia, quæ diducta cum flore aperto *Tab.* 1. exprimuntur, tam exacte ſibi mutuo junguntur, ac omnes floris partes ita occludunt, comprehenduntque, ut eorum veſtigia vix diſcerni queant; adulto autem fructu, iiſque demptis candicantia ipſius floris folia plane mucoſa conſpiciuntur: quibus porro detractis floridus exſplendet aſter N. 2. B. B. B. viſcidam in fructu æmulans carnem, ſicuti floris capillamenta albicantia C. C. C. lubricis & mucilaginoſis filis aſſimilari poſſunt. Sublato vero hoc ſtellato vertice inferiores deſignuntur appendices, veræ ſeminum capſulæ N°. 3. D. D. D. in quibus numeroſa latent ſemina tenaci glutine tanquam piſcium ova cohærentia, tabaci ſeminibus haud majora: adeo ut flos & fructus ab ortu ad interitum eaſdem partes, formâ equidem & ſitu, non vero eſſentiâ vel numero, diſcrepantes obtineant. Tab. 2.

Cæterum fructus hi noſtratibus pomis vinoſis fere aſſimilantur odore, ſapore, & pulpa; meditullium tamen paulo aliter hic conformatur: etiam pulpa in fructibus hiſce maturioribus factis moliſſima evadit.

Creſcit hæc arbor in multis locis Malabar, præcipue circa Cochin, & Provincias Moutan; ſemel in anno, Decembri viz. & Januario menſibus, fructus fert, & a ſationis anno circiter quarto ad quinquageſimum & ultra frugifera eſt.

Fructus hi ob nimiam aciditatem in deliciis vix comeduntur; ſed in eduliis, præſertim indigenarum juſculis uſurpantur. Ex arboris foliis lixivium fit, capillorum unctuoſitati, ac capitis ſordibus abſumendis, nec non argento decoquendo, adeoque depurando accomodum. Succus e radicibus expreſſus cum linteis applicatus tumores phlegmonoſos ac œdematoſos reſolvit. E fructibus tenerioribus expreſſus ſuccus cum ſaccharo miſcetur, ac inde

ſyrupus conficitur, qui phlegmata incidit ac expellit, tuſſim ſedat, nec non faucium inflammationem, & aphthas tollit: Fructus autem maturiores laxam reddunt alvum, & diarrhœam non raro excitant. Denique arboris cortex cum oryzæ infuſo (quod indigenæ [a] *Ambatacansja* nuncupant) tritus, partique affectæ illitus arthritidi medetur.

a *Ambatacansja* Incolis vocatur illa oryzæ aqua, quæ per noctem ſuper coctam oryzam infuſa fuit.

TAB. 38. 39.

Arbor hæc, a nemine hactenus tradita, non male dici poſſet *Malus roſea Malabarica*.

Blatti. lat.

mal.

Ambetti, bram.

आवठ

Arab.

BLATTI ſeu JAMBOS SYLVESTRIS,

TAB. 40.

BLatti ſeu *Katou-Tsjambou*, quaſi ſylveſtris Jambou, Malabarenſibus hæc arbor dicitur, Brachmanis *Ambetti*, Luſitanis *Jambou de Mato*, Belgis *Sterre-bollen*: Eſtque mediocris magnitudinis, quatuordecim circiter pedes alta, craſſo cinereo lignoſo cortice tecta, uti *Tenga*. lignum albicans, prædurum. Rami ac ſurculi geniculati, nec non teneriores quadranguli & alati, primum rubicundi, dein ſpadicei; vetuſtiores vero alis privati, ac rotundiores.

Radix nigricante cortice tecta, odoris ac ſaporis ſylveſtris.

Folia brevibus, planis, purpureis, ac alatis petiolis, ex adverſo ut plurimum ramulis inhærent, oblongo-rotunda, glabra, denſa, communi virore nitentia, nervis aliquot ex media coſta in latera excurrentibus, longitudine ſex, latitudine quatuor ferme pollices ſuperantia; odor nullus, ſapor auſterus.

Flores inodori ac acidi floribus *Nati-tsjambou* part 1. fig. 18. exhibitæ haud abſimiles, ſex oblongo-teretibus, acuminatis, tenuibus, purpureis conſtant foliis, & ſinguli brevi ac quadrangulo pediculo extremis ramulis prodeunt; nec non lato, profundo, craſſo, viridi, in ſex lacinias ſecto, inhærent calyci, qui plurima inſuper emittit ſtamina robuſta, eminentia, oblonga, purpurea, rubicundis falcatis apicibus eleganter ornata.

Fructus mala ſunt plano-rotunda ac lata, viridi-fuſca & nitentia, in vertice ſtylo oblongo ſubviridi dotata; ad baſin vero calyce plano, lato, craſſo, ac viridi excepta, qui

oblongos ſuos cuſpides late extendens, ac exteriora verſus reflectens, ſtellam exactè refert. Cæterum fructus hi, quanquam maturiores, duri ſunt, carne intus albicante & ſucculenta, ſaporiſque valde acidi, referti, intra quam plurima angulata albicantia obſervantur ſemina. Inſuper fructibus hiſce transverſim diſſectis ſeminum folliculi, eleganter in ſpecioſæ arboris formam per carnem diſpoſiti, albicantes ſeſe offerunt, qui tamen ab aëris attactu mox plane nigreſcunt, ac ſi atramenti liquore eſſent imbuti.

Circa Palourti & Tirpoutarë Provincias Malabar, in fluminum ripis, aliiſque locis aquoſis plurimum hæc arbor naſcitur: ſemel in anno, menſe viz. Auguſto, maturos exhibet fructus, & à ſationis anno tertio aut quarto ad vigeſimum circiter frugifera manet. Fructus vero hujus arboris ab indigenis coquuntur, & cum aliis cibis comeduntur: ſuccus autem e fructibus expreſſus, & melli admixtus aphthis medetur, nec non febricitantibus æſtum potenter compeſcit. E foliis contuſis cataplaſma conficitur, quod capiti raſo in febribus continuis impoſitum ſomnum conciliando delirium ſolvit.

TAB. 40.

Arbor hæc Luſitanis *Jambou de Mato*, hoc eſt, *Jambos Sylveſtris* appellatur; eſtque tertia *Jambou* ſpecies, cujus nullus Botanicorum hactenus meminit, quapropter malè hic loci traditur, ſed potuiſſet deſcribi in Parte prima poſt *Nati-Schâmbu* Tab. 18.

PA-

Panitsjika maram. lat.

പനിച്ചി *mal.*

Tembiri, bram.

तेंबिर

پانيچين *Arab.*

Diospyros embryopteris. Pers Pharmacog. 403

PANITSJIKA-MARAM.

TAB. 41.

P*Anitsjika* Malabarenſibus, *Tembiri* Brachmanis, *Fruita da grude* Luſitanis, *Lym-appel* Belgis, Arbor eſt procera, altitudine octoginta, craſſitie vero quindecim pedum menſuram non raro ſuperans, multiſque ramis donata; Lignum prædurum, albicans, nigricante auſterique ſaporis cortice obductum.

Radix itidem albicans nigricante cortice tecta, & fibris ſuis late per terram diffuſa.

Folia oblongo-rotunda, glabra, denſa, nitentia, craſſis, brevibus, viridi-flavis petiolis rubicunda proveniunt, quæ tamen poſtea ſupernè atro-viridia, infernè ſubviridia evadunt, odoris & ſaporis ſylveſtris ac ingrati: à pediculo ad apicem folii nervus decurrit conſpicuus, rotundus, viridi-albicans, infernè eminens; è quo plurimi exoriuntur nervuli contortuplicati, exigui.

Flores vel candidi vel albo-flaveſcentes, brevi pediculo extremis ſurculis multi ſimul juncti inſident, atque e calyce viridi-flaveſcente prodeunt: conſtant ii unico folio, ſed in quatuor aut quinque profundas lacinias diviſo, ſic ut plura videantur, numeroſis fibris pallidis erectis mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus; odor ſuaviſſimus & aromaticus, nec non è longinquo nares feriens.

Fructus, qui etiam plures ſimul floribus ſuccedunt, ac calyce viridi grandiuſculo excipiuntur, exacte rotundi ſunt, & pilarum obtinent magnitudinem, in vertice umbilico

præditi, & cortice primum viridi, dein rubro villoſo ſeu lanuginoſo, tandem vero glabro & cinereo cinɛti; carne intus albicante, ſubviridi, & aquoſa ſeu potius glutinoſa, ſaporiſque primum valde acidi, dein acido-dulcis, referti, intra quam octo aut decem *ſemina* rubicunda, plana, oblongo-rotunda; *fructuum Cacao* æmula, ac utriculis incluſa, in orbem locantur, eaque glutinosâ fructus pulpâ artificioſe obducta cernuntur. At vero immaturi cum hi fructus ſint humore glutinoſo, gummoſo, & aqueo-pellucido ita abundant, ut cortice pluribus foraminulis pertuſo guttatim exſudet, qui radiis ſolaribus in ſubſtantiam ſpiſſiorem concreſcens, ipſum fructum gummi inſtar oblinit: fructus autem quum indies matureſcunt, viſcoſitas hæc, ut & humor ipſe minuitur, donec tandem modico ac grato ſucco repleti eſui apti evadant. Naſcitur hæc arbor ubique in Malabar; quovis anni tempore fructus fert, quanquam Aprili & Octobri Menſibus ut plurimum floret; atque à ſeptimo circiter ſationis anno ad centeſimum & ultra frugifera eſt. Arboris hujus folia tenella cum aqua trita (quam medicaminis formam plerique Aſiatici pro more habent) ac potui data, vel etiam ſuccus e fructibus tenerioribus expreſſus egregium eſt ad aphthas & linguæ fiſſuras remedium, ſi ore contineatur. Idem ſuccus oculis inſtillatus ophthalmiæ conducit. Arboris cortex in pulverem redactus ac cum oryzæ infuſo, & expreſſo è matura nuce Indica lacteo ſucco mixtus, atque febricitantibus exhibitus æſtum potenter extinguit: inſuper decoctum ex hoc cortice paratur, cui mel admiſcetur, idque aſſumptum ventris tormina ſedat. E ſeminibus oleum exprimitur, quod cum zinzibere & ſemine cumini ſumptum hydropicis ſuccurrit; inſuper alvi cruciatus lenit, eandemque evacuat. Fructus vero maturiores cum incluſis ſeminibus ſeu nucleis

cleis ab indigenis comeduntur. Succus denique glutinoſus, gummoſus, pellucidus, qui è fructibus haud maturis exprimitur, radiis ſolaribus concreſcens ac rufeſcens, ſeu ex rufo-nigricans, & velut vitreſcens, optimum evadit *gluten*, quo ad quæcunque arctiſſimè conjungenda utuntur incolæ: quemadmodum Judæi & Luſitani in compingendis libris ſolo hoc glutine utuntur, quique ob id teredini nunquam obnoxii ſunt: nec non piſcatores eodem hoc glutinoſo ſucco retia ſua inficiunt, ut durabiliora evadant.

TAB. 41.

Panitsjika-maram deſcribit *Piſo hiſt. nat. & Med. Braſilienſ. lib.* 4. *cap.* 16. nomine *Janipaba. Cluſius Exotic. lib.* 1. *cap.* 10. vocat *Junipapeeywa Braſilianorum*; ſed quoniam exſiccatum fructum ipſi ſolummodo licuit videre, accuratam hujus arboris non addit deſcriptionem. *Genipat Theveti* ſi non *Panitsjika-maram*, ſaltem ſpecies hujus eſt. Inſuper *Joh. Bauhinus lib.* 3. *cap.* 4. & 5. plura hujus arboris genera, è variis auctoribus collecta, proponit.

N I I R V A L A.

TAB. 42.

ARbor hæc Malabarenſibus *Niirvala*, Brachmanis *Ranabelou* & *Pretonou*, Luſitanis *Pee do Morto*, Belgis *Bombeenen* appellatur: Eſtque vaſtæ magnitudinis, triginta aut quadraginta pedes alta, paucis ramis in orbem diffuſis, cortice glabro, cinereo, albicantibus interſtincto punctulis, obductis; lignum prædurum, flaveſcens.

Radix albicans, cortice cinereo tecta, graveolens eſt, at fere inſipida.

Folia terna ſimul petiolis teretibus, longitudine ſpithamam æquantibus, proveniunt, oblongo-rotunda, ac in mucronem deſinentia, glabra, communi virore nitentia, ſubacida, manibus confricta ſuaveolentia; e coſta media inſigni plures nervuli ordinato ac parallelo ductu exeunt, qui ad oras arcuatim in ſe invicem incurrunt.

Flores in ramorum extremis, tenuibus, oblongis, glabris, viridibus proveniunt petiolis; iique quatuor oblongo-rotundis, acuminatis, albicantibus, ac ſtriatis conſtant foliis, quæ totidem intus exiguis, acuminatis, ſubviridibus foliolis ſunt munita, numeroſis viridibus ac rubris ſtaminulis, purpureis oblongis apicibus dotatis, mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus; inter quæ viridis prodit ſtylus oblongus, craſſus, ſurrectus, apice rotundo, ſaturato-viridi eleganter ornatus, e quo dein fructus emergit: odor ſuaviſſimus & vinoſus.

Fructus vero viridibus, oblongis, craſſis, rotundis, lignoſis pendent petiolis, qui articulatim florum junguntur pediculis, uti & hi geniculatim ramulis inhærent; ſuntque oblongo-rotundi, virides, cortice cinereo tenui obducti; intus carne humida, albicante, quadripartita, odo-

ris ſaporiſque vinoſi, referti; intra qua numeroſa continentur *ſemina* flaveſcentia, prædura, angulata & plana.

Provenit hæc Arbor locis petroſis & arenoſis in Malabar, inprimis circa Provincias Mangatti, & Poiga in fluminum ripis: menſe Aprili folia decidunt, verum ſequente Junio & Julio, dum floret, novis denuo frondeſcit foliis, at Novembri & Decembri Menſibus maturos fert fructus, vixque annos quadraginta frugifera manet.

Foliorum autem ſuccus linteis exceptus, & inguinibus adhibitus urinam ciet: ſimiliter fructus contuſi & cum ſale, comphora, & felis ſtercore in cataplaſmatis formam redacti, & dictis locis applicati eoſdem præſtant effectus. Cortex in aqua maceratus, & cum zinzibere & pipere longo in lacte vaccino & oleo ſeſami ad humidi conſumptionem excoctus, egregium præbet exſiccandis frigidis humoribus linimentum. Semen cum orizæ infuſo coctum, & dein cum butyro recenti contuſum, ac cataplaſmatis formâ abſceſſibus applicatum potenter eos emollit ac maturat.

TAB. 42.

Piſo hiſt. nat. & Med. Braſil. lib. 3. *cap.* 16. arborem deſcribit, quæ Indigenis *Tapia* dicitur, & magnam cum *Nyrvala* habet ſimilitudinem, cum foliorum, tum florum & ſructuum ratione, lignum tamen non ita durum, uti *Nyrvalæ*, ſed fungoſum; quod diſcrimen forſan procedit à natali ſolo, ubique eodem modo haud conſtituto, uti non raro in aliis ſtirpibus id contingere obſervamus; quapropter putamus, duas haſce arbores ſi non eaſdem, ſaltem ſpecies eſſe perſimiles.

Tamarà-tonga. lat.
malab.
Carambóla. bram.
करवला
Arab.

Tamara-tonga. lat.

mal.

Carimbóla. bram.

कावला

Arab.

TAMARA-TONGA,

SEU

CARAMBOLAS.

TAB. 43. 44.

ARboris quæ Malabarenſibus *Tamara-tonga*, Brachmanis & Luſitanis *Carambola*, Belgis *Vyf hoeken* appellatur, duæ ſunt ſpecies, quæ inter ſe vix diſtinguuntur, niſi quod altera dulciſſimi plane ſit ſaporis. Non altè, viz. ad duodecim aut quatuordecim circiter pedum altitudinem, excreſcunt. Caudex pedis menſuram in ambitu vix ſuperat, multiſque ramis in orbem diffuſis donatus, cortice ſcabro & fuſco obductus; Lignum albicans, medulla intus albicante & molli refertum.

Similiter *Radix* albicans, nigricante cortice tecta.

Folia ordine parallelo ramulis inhærent, oblongo-rotunda, acuminata, craſſa, mollia, glabra, viridia, ſuperne ſplendentia, inferne nequaquam, nervis aliquot in adverſa parte eminentibus, ex media coſta in latera excurrentibus; odor ſylveſtris, ſapor amaricans & adſtringens.

Flores racematim ipſis ramis inhærent, atque e calyce rubicundo, in quinque lacinias ſecto, prodeunt, quinque tenuibus, oblongo-rotundis, purpureis foliolis conſtantes, quinque in medio albicantibus ſtaminulis, flaveſcentibus apicibus dotatis, præditi; ſapor ſubacidus, odor nullus.

Fructus oblongi, umbilico exiguo, at eminente in ver-

tice prædìti, quinque angulis craſſioribus ſulcati, qui tamen in medio eminentiores ſunt, juxta utrumque caput non tam evidentes; cortice tenui, undique carni arctiſſime adhærente, glabro, nitente, primum viridi, dein flaveſcente cincti; carne primum albicante, dein eâdem flaveſcente, tenerâ, ſucculentâ, ſaporiſque primum acerbi, dein acido-dulcis & ſuavis, intus referti. In pentagono ejus meditullio ſeu volva *Scribonio* dicta, Græcis μήτρα ϗ καρδία, decem latitant *ſemina* oblonga, alterâ parte obtuſa, alterâ acuta, rufa, glabra, membranaceis quibuſdam atque duris pelliculis ſeu parietibus integerrimis, uti in malis, ſejuncta, ita ut gemina in ſingulis latitent cellulis.

Arbor hæc in hortis & pomariis ſata, ubique in Malabar creſcit; ter ſingulis annis flores fert, fructuſque exhibet maturos: ſobole aut ſeminibus ſata a primo triennio ad annum quinguageſimum uſque frugifera eſt.

Succus autem è radicibus hujus arboris expreſſus, & aſſumptus, æſtum febrilem compeſcit. E foliis contuſis cum oryzæ infuſo cataplaſma conficitur, quod tumores quoſcunque potenter emollit & reſolvit; at vero è foliis hiſce in oryzæ infuſo decoctis aut maceratis egregium fit decoctum vulnerarium. Succus è fructibus expreſſus pruritum, impetiginem, pſoram, ſimileſque affectus cutaneos ſanat, ſi linteis parti affectæ ſubinde admoveatur; idemque ſuccus, ſi cum aduſto nucis Indicæ vino (quod vulgo *Araque* dicitur) propinetur, alvi cruciatus lenit & diarrhœam ſiſtit. Inſuper è foliis hiſce contuſis, & cum ſucco è palmæ floribus expreſſo cataplaſma paratur, quod inflammationibus quibuſcunque medetur. E fructibus exſiccatis, & cum foliis Betelæ contuſis pulvis fit,

qui

Niirvala. lat.

നീർവാള *Mal.*

Rána-bélou bram.

रानबलु

نيرْ والا *Arab.*

qui cum nucis Indicæ vino aduſto propinatus labores parturientium promovet, nec non fœtum mortuum & ſecundinas expellit.

Adhæc fructus maturi in deliciis comeduntur; immaturi vero ſaccharo, vel muria & aceto condiuntur. Præterea e fructibus immaturis ſuccus exprimitur, qui in veſtes incidens ſuo acore colores exedit; atque ideo ad maculas quaſcunque e linteis delendas frequenter uſurpatur; colores etiam ad lintea tingenda ex eo parantur; nec non cum fructibus immaturis Aurifabri vaſa argentea decoquere & depurare ſolent.

TAB. 43. 44.

Arboris hujus, ejuſdemque fructus mentionem faciunt *Garzias ab Horto lib.* 2. *Cap.* 15 & *Acoſta cap.* 47. Similiter *Bontius libr.* 6. *cap.* 11. breviter eam deſcribit, ſed imperfectè. Errat *Caſparus Bauhinus*, quum Pinacis lib. 11. ſect. 6. *Carambolos* vocat *Mala Goënſia fructu octangulari pomi vulgaris magnitudine*; ſeductus nimirum illis quæ de octangulari horum fructuum figura male refert *Linſchotus*. Adhæc arbor hæc in Decan *Camarix* & *Carambeli*, Malaccis *Bolimba*; Perſis *Chamarock* nuncupatur.

Bilimbi. lat.
ബിലിമ്പി mal.
Malacki-Caramboli, bram.
मलाकिकरवली
بيلمبي Arab.
Tab. 25.

Bilimbi. lat.
പിലിമ്പി Mal.
Malacki-Caramboli.
मलाकिकरवली bram.
بليمبي Arab.

B I L I M B I.

TAB. 45. 46.

BIlimbi Malabarenſibus, *Malaki - Karamboli* Brachmanis, *Bilimbinos* Luſitanis, *Blimbynen* Belgis, Arbuſcula eſt humilis, octo aut decem pedes circiter alta, caudice tenui, ramis in orbem diffuſis eleganter ornato, qui cortice atro-viridi, primum hirſuto, & ſpinis tenuiſſimis ſubaſpero, dein glabro obducti, atque molli & albicante medullâ intus referti ſunt; Lignum tamen prædurum, albicans, inſipidum, inodorum.

Radix ſimiliter albicans, rufo cortice tecta.

Folia ordine parallelo ramulis inhærent, oblongo-teretia, craſſa, mollia, viridia, ſupernè ſplendentia, infernè nequaquam, nervis aliquot, in adverſa parte eminentibus, ex media coſta in latera excurrentibus; odor ſuavis, ſapor ſubacidus.

Flores non ſurculis foliaceis, at ipſis ramis, nec non toti caudici inhærent numeroſi, & quaſi in faſcias ſpithamam longas collecti, atque e calyce rubicundo, in quinque lacinias acuminatas ſecto, prodeunt, quinque tenuibus oblongo-teretibus, ſuperne colore purpureo, inferne pallidiore nitentibus, reflexis foliis conſtantes, decem in medio rubicundis ſtaminibus, albicantibus apicibus ornatis, mediam floris cavitatem & albicantem umbilicum occupantibus, quorum quinque elatiora extra florem prominent, quinque vero breviora ſunt: odor violaceus, ſapor ſubacidus & gratus.

Fructus, qui etiam plures ſimul floribus ſuccedunt, fructibus *Tamaræ - tongæ* plane ſimiles, oblongo - rotundi ſunt, ovo gallinaceo magnitudine reſpondentes, quinque angulis craſſioribus ſulcati; cortice tenui; undique carni arctè adhærente, viridi, glabro, & nitente obducti;

carne primum viridi, dein flaveſcente, tenerâ, ſucculentâ, ſaporis primum acerbi, dein ſubacidi & ſuavis, intus referti, quæ uvarum carni haud abſimilis eſt. In pentagono ejus meditullio *ſemina* latitant oblonga, alterâ parte obtuſa, alterâ acuta, ruſa, glabra, membranaceis quibuſdam pelliculis ſeu parietibus integerrimis ſejuncta, ita ut ſingula in ſingulis latitent cellulis, interdum etiam gemina. Arbor hæc, ſobole aut ſeminibus in hortis ſata, ubique in Malabar naſcitur; per totum annum floret, fructuſque fert, atque à primo ſationis anno ad quinquageſimum, & ultra frugifera eſt.

Singulæ vero hujus arboris partes eaſdem habent vires, eundemque in medicina uſum cum *Tamara-tonga*. Fructus maturi in deliciis quoque comeduntur, immaturi ſaccharo, aut aceto & muria condiuntur: Et quanquam maturi ſubacidi, gratique ſint ſaporis; immaturi tamen acerbi, adeo ut ſtupor dentium ex acidorum eſu contractus, hiſce fructibus comeſtis obfuſcetur.

TAB. 45. 46.

Bontius libr. 4. cap. 42. hanc *Bilimbi* deſcribit nomine *Billingbing*, atque obſcuram ejus exhibet figuram. *Zononius* quoque hujus arboris meminit, nullam tamen tradit deſcriptionem. Fructus ejus ſimilitudinem quandam habere videtur cum *Carambolas*, cætera vero harum arborum inter ſe minimè conveniunt.

ME-

Tab. 47.

Neli-pouli. *lat.*

നെല്ലി പുളി *Mal.*

Amvalli.

आवाल *bram.*

نِلِّيْ بُوْلِيْ *Arab.*

Tab. 48.

Neli-pouli. lat.

NELI-POULI ſeu BILIMBI
ALTERA MINOR.

TAB. 47. 48.

ARbuſculæ quæ Malabarenſibus *Neli-pouli*, Brachmanis *Amvallis*, Luſitanis *Cheramela*, Belgis *Suercnoop* nuncupatur, duæ ſunt ſpecies plane ſibi conſimiles, quarum altera quanquam floret, nullos tamen fructus fert, & peculiari nomine *ala-pouli* dicitur. Non alte, viz. ad octo aut decem circiter pedum altitudinem, excreſcunt. Caudex albicans, pedis menſuram in ambitu vix ſuperat, multiſque ſurculis folioſis, glabris, viridibus, in orbem diffuſis donatus, cortice craſſo, furvo, intuſque purpureo obductus.

Radix purpurea, cinereo tegitur cortice, ac ſuccum ſtillat lacteum; ſapor acris, odor nullus.

Folia, foliis *Bilimbi* plane ſimilia, ordine parallelo quoque ramulis inhærent, cum quibus dein, novis foliis frondeſcente arbore, à ramis majoribus decidunt. Similiter *Floſculi* non ſurculis folioſis, non ipſi caudici, uti in *Bilimbi* cernitur, ſed ramis lignoſis racematim inhærent, exigui, uvarum floſculis haud abſimiles, quatuor aut ſex tenuibus, acuminatis, purpureis, atque in ſtellæ modum expanſis, foliolis conſtantes, octo aut decem in medio albicantibus fibris præditi; odor ſuavis, ſapor ſubacidus.

Fructus, qui floribus ſuccedunt, ramis lignoſis quoque racematim inhærent, plano-rotundi, ceraſo nigro majori magnitudine reſpondentes, ſex octove angulis ſulcati, glabri, ſubvirides, nitentes, ac perlucidi, umbilico exiguo & concavo in vertice ornati, nec non carne ſucculentâ, (prunorum carni haud abſimili) ſubacidi, gratique ſaporis, intus referti, ac pellicula tenui, undique carni ar-

ctè adhærente, cincti. Intra carnem *oſſiculum* continetur, quod *nucleum* includit calloſum, oblongum, è ſex octove *ſeminibus*, tenuis cuticulæ ope inter ſe junctis, conſtantem, quæ detracta hac pellicula conſpiciuntur, oblonga, ſupernè rotunda, infernè plana. Hi autem fructus ſubacidi & grati in deliciis comeduntur, & in eduliis uſurpantur, nec non ſaccharo, aut aceto & muriâ condiuntur, vel in furno exſiccati ad varios uſus conſervantur.

Creſcit hæc arbor, ſobole aut ſeminibus in hortis ſata, ubique in Malabar & Canana; per totum annum, uti *Bilimbi*, floret, fructuſque fert, atque à primo ſationis anno ad quinquageſimum uſque frugifera eſt.

Cæterum radix hujus arboris cum ſemine ſinapi & cumini contuſa, atque exhibita vomitum ciet, alvumque movet: at vero cum fructu *Tamara-tonga* ſi uſurpetur, nimium alvi fluxum compeſcit, & dyſpnœam ſanat. E foliis cum aqua communi Decoctum conficitur, quod ſudores movet, ac variolos expellit. Ex iiſdem etiam cum croco Malabarico (quem *Manya Coua* indigenæ vocant) in aqua decoctis Balneum fit, quod quibuſcunque membrorum doloribus potenter medetur. Ipſi autem fructus ſummopere refrigerant, atque ideo ad ſitim ingentem in febri continua compeſcendam perquam utiles ſunt.

Altera hujus arboris ſpecies, quæ vulgo *Ala-pouli* nuncupatur, in Medicina nullum habet uſum.

TAB. 47. 48.

Arboris hujus deſcriptionem nemo hactenus dedit: cum florum, tum fructuum ratione, *Bilimbi* ſpecies merito poteſt haberi, & dici *Bilimbi altera minor.*

PAN-

Tab. 49.

Tab. 50.

Panja. lat.

Panja. Lat. Tab. 51.

PANJA, PANJALA.

Sive ARBOR LANIGERA. BONTI.

TAB. 49. 50. 51.

P*Anja* Malabarenſibus, *Sangori* Brachmanis, *Algodano* Luſitanis, *Kapock* Malaccis, *Donsboom* Belgis, Arbor eſt procera, quadraginta aut quinquaginta pedes alta, ramis decuſſatim in alios minores diviſis in orbem brachiata; ita ut velut alæ expanſæ videantur, ac (uti in abiete & pino obſervare eſt) ſurſum verſus magis magiſque gracileſcant frondes. Lignum albicans, molle, cortice glabro, atro-viridi variegato, inodoro, ac inſipido obductum.

Radix albicans, cinereo & glabro cortice tecta, fibris ſuis non late per terram diffunditur, ſed profundius ei inhæret; ſapor viſcidus & unctuoſus, odor nullus.

Folia longis, rotundis, glabris, nec non rubicundis petiolis plura ſimul juncta, ac in orbem expanſa inhærent, oblongo-teretia‘ glabra, denſa, longitudine ſpithamam, latitudine duos circiter pollices æquantia, communi virore nitentia, nervis aliquot in adverſa parte eminentibus ex media coſta, ordinato ac parallelo ductu, in latera excurrentibus.

Flores inodori ac inſipidi, plures ſimul juncti rufis, rotundis ac hirſutis petiolis, ramis lignoſis inhærent, atque è calyce craſſo, viridi, in quinque lacinias ſecto, prodeunt, quinque ſubrotundis, denſis, intus lanuginoſis, extus glabris, nitentibus, & albicantibus foliis conſtantes, quinque in medio teretibus, craſſis, albicantibus ſtaminibus, flaveſcentibus falcatis ac diviſis apicibus eleganter ornatis, mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus; inter quæ ſtylus prodit, flaveſcente globulo dotatus.

Fructus oblongo-rotundi ſunt, quinque angulis leviori-

bus ſulcati, cortice primum viridi, glabro, & nitente, dein rufo, ſcabro, ac duro, obducti; intus in quinque loculamenta, albâ ac nitente lanugine ceu goſſypio referta, diviſi, uti in *Ericou* part. 2. Fig. 31. deſcripta cernitur; intra quam lanuginem, dehiſcente demum fructu, numeroſa obſervantur *ſemina* rotunda, glabra, nigricantia. Hujus vero arboris fructibus maturis pleræque ejus decidunt frondes, quo tempore ſolis fructibus ornata eſt arbor.

Provenit ubique in Malabar; ſemel in anno, viz. Januario & Februario menſibus fructus fert, Martio autem & Aprili denuo frondeſcit & floret, atque ſata ſeminibus quadraginta annos non raro frugifera manet.

At vero fructuum horum lanugo ſeu goſſypium colligitur, ex eoque lectuli & pulvinaria fiunt, quæ ſummam ob mollitiem pluris æſtimantur. Arboris radix ſiccata geſtatur ad ſpaſmum præcavendum. Flores Fructuſque teneriores in cataplaſmatis formam contuſi, ac capiti impoſiti cephalalgiam & vertiginem tollunt.

T A B. 49. 50. 51.

Arborem hanc breviter deſcribere vid tur *Bontius lib. 6. cap.* 14. nomine *arboris lanigeræ ſive Goſſampini Plinii*, ſed rubicundos ei tribuit flores, cum *Panjæ* flores candidi ſunt; quapropter ſi non ipſa arbor, ſaltem ſpecies ejus dici poteſt. Et forſan *Panja* eſt *lanifera arbor peregrina Cluſii* Exotic. libr. 1. cap. 14. & *Goſſypium Javanenſe ſalicis folio Caſpari Bauhini* pinacis lib. 11. ſect. 5.

MOUL-

Moul-elavou. Lat.

Mal.

Valli sanvari.

bram.

Arab.

MOUL-ELAVOU

Sive ARBOR LANIGERA SPINOSA.

TAB. 52.

ARbor quæ Malabarenſibus *Moul-Elavou*; Brachmanis *Valli-Sanvari*, Luſitanis *Algodano do Mato*, Belgis *Wol-doorn* appellatur, procera eſt, admiranda, altitudine quinquaginta, craſſitie octodecim pedum menſuram haud raro ſuperans, antequam ullos diffundit ramos. Lignum molle, fragile, ſubrufum, cortice craſſo, molli, cinereo, intus rubicundo, ac ſcabroſo cinctum; qui ſquammis numeroſis, rigidis, atris, glabris ac nitentibus ſpinis inſuper dotatis, undique ornatur: hæ autem ſpinæ acutæ circa caudicis exortum demum decidunt, manent tamen in ramis ſuperioribus, quos omni ex parte obducunt; atque hæc ratio eſt, quod ſimiæ nunquam haſce ſcandant arbores.

Radix craſſa, fibrata, albicans, cortice ſubrufo, flaveſcente ac nodoſo obducta; ſapor acerbus, odor nullus.

Folia inſipida, inodora, manibus confricta unctuoſa, *Panjæ* foliis haud abſimilia, longis itidem, rotundis, glabris, nec non viridi-ſtriatis, ac in exortu nodoſis, petiolis plura ſimul juncta, & in orbem expanſa inhærent.

Flores ſuaveolentes, ac magnitudine palmum æquantes, plures ſimul juncti ramulorum extremis inhærent, atque è calyce craſſo, denſo, intus ſubviridi, extus flaveſcente, prodeunt, quinque oblongis, craſſis, denſis, undique colore purpureo nitentibus, extus lanuginoſis, & reflexis foliis conſtantes, mucroſis in medio craſſis, denſis, longis ac rubicundis ſtaminibus, atris falcatis apicibus dotatis, duplici ordine mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus; inter quæ ſtylus prodit fiſſus, qui ipſius fructus rudimentum eſt. Inſuper in floris umbilico ſubcæru-

leus ac pellucidus obſervatur humor, qui dulciſſimi gratiſſimique ſaporis eſt.

Fructus oblongo-rotundi *Panjæ* fructibus plane ſimiles, intus itidem in quinque loculamenta, albâ ac nitente lanugine ceu goſſypio referta, diviſi; intra quam lanuginem, dehiſcente demum fructu, ſimilia obſervantur *Semina* numeroſa, rotunda, glabra, nitentia; non tamen triplici, uti in *Panja*, ſed duplici ordine locata.

Creſcit arbor hæc ubique in Malabar; ſeminibus ſata anno circiter decimo ſexto fructus fert, quos dein ſingulis annis, viz. Februario & Martio menſibus, maturos exhibet, atque ad annum ducenteſimum & ultra frugifera manet.

Inſuper arbor hæc, quum lanuginem hanc in fructu recondit, ad genus earum, quæ goſſypium dant, referenda: atque ex hac lanugine, uti de *Panjæ* fructibus innuimus, lectuli quoque & pulvinaria fiunt. Ex Arboris ligno naviculæ conſtruuntur.

Arboris cortex pulveriſatus, & cum ſucco limonum in linimenti formam redactus inflammationes compeſcit quaſcunque, & oſſium fracturas conſolidat; cum aduſto autem è nuce Indica vino ſi permiſceatur, pro linimento ad herpetem uſurpatur. E radicis vero cortice egregium fit vomitorium. Humor ille dulcis, qui in floris ſinu colligitur, cum *Balam-pulli* aut *Tamarindi* foliis exhibitus, quoſcunque aquoſos humores per alvum & veſicam potenter educit.

TAB. 52.

Arbor hæc *Panjæ* ſpecies eſt, ejuſdemque nullus hactenus meminit Botanicorum, adeoque errat *Caſparus Bauhinus*, quum *Pinacis lib.* 11. *ſect.* 5. eam vocat *Goſſypium arboreum caule ſpinoſo*; ſed rectius dici poteſt *arbor lanigera ſpinoſa Malabarica.*

BEL-

Belutta-tsiampakam. Lat.
വെളുത്തചെമ്പകം. Mal.
Naga-tampo.
bram.
Arab.
Tab. 53.

BELLUTTA TSJAMPAKAM

Sive CASTANEA ROSEA INDICA.

TAB. 53.

ARbor hæc Malabarenſibus *Bellutta Tsjampakam*, Brachmanis *Nagatampo*, Luſitanis *Moroius Roſado*, Belgis *Caſtanie Rooſen* nuncupatur; Eſtque vaſtæ magnitudinis, caudice ſurvo variegato, craſſo, præduro, glabro, multiſque ramis, *Tiliarum* inſtar, in orbem diffuſis donato, qui cortice obducuntur craſſo, glabro, fulvo, odoris aromatici, ſaporis amari & acerbi.

Radix fibrata, ruſa, glabro & flaveſcente cortice tecta; ſapor amarus, odor aromaticus.

Folia brevibus petiolis ordine parallelo ramulis inhærent, oblongo-teretia, glabra, denſa, ſupernè viridia, infernè rore ſubcæruleo (uti in uvis cernitur) obducta, nitentia, nervis aliquot ſubtiliſſimis & viſum penè effugientibus ex media coſta in latera excurrentibus; odor itidem aromaticus, ſapor amarus & acerbus.

Flores formâ & magnitudine roſis ſylveſtribus ſeu Eglentinis perſimiles, calyci quadripartito, exiguo, denſo, viridi inhærent, quatuor candidis, rotundis ac teneris foliis conſtantes, tenuium ac albicantium filamentorum, flaveſcentibus apicibus dotatorum, congerie mediam floris cavitatem & umbilicum occupante: odor ſuavis, roſaceus ac violaceus, ſapor amarus.

Fructus globoſi, quatuor angulis eminentibus ſulcati, in vertice acuminati, per initia cum matureſcere incipiunt glabri, & ſubvirides, maturitatem adepti rufi ac rugoſi, cortice primum craſſo & molli, dein ruſo ac duro, caſtanearum cortici perſimili, obducti: intus autem tres quatuor-

tuorve continentur *nuclei* cum formâ & magnitudine, tum ſubſtantiâ & ſapore caſtanearum æmuli. Fructus vero teneriores circa baſin tenax & glutinoſum exſudant *gummi*, cujus odor acris eſt, & aromaticus.

Arbor hæc ubique in Malabar, præcipuè in Provintiis Mangatti, ob florum jucunditatem ſtudioſè colitur, quos Julio & Auguſto menſibus fert; à ſexto ſationis anno quotannis maturos exhibet fructus, atque non raro terna ſecula frugifera manet.

Cæterum radix hujus arboris cum Zinzibere recenti contuſa ſi aſſumatur, ſudores potenter expellit. Similiter arboris cortex cum aſſumptus, tum ſub pulveris formâ vulneri adhibitus, ſerpentum morſibus medetur. Ex foliis in lacte dulci coctis, & addito oleo palmæ contuſis, cataplaſma conficitur, quod vertici impoſitum viſcidos & pituitoſos in cerebro collectos humores incidit, attenuat, & per nares expurgat, adeoque gravedinem & catarrhum ſanat; ipſum vero foliorum decoctum potum phlegmata incidendo, attenuando ac expellendo tuſſim curat. Fructus recentes cum melle cocti alvum emolliunt & laxant; ſiccati autem adſtringunt, ex iiſque oleum exprimitur, quod artubus illitum quoſcunque illorum dolores jucundè tollit.

TAB. 53.

Arboris hujus deſcriptionem nemo hactenus tradidit, habetur, & noſtratibus in India *Caſtanea roſea* appelſed fructuum ratione caſtaneæ peregrinæ genus meritò latur.

KAPA-

Kápa-mávu. lat.
കപ്പമാവ *Mal.*
Casjú.
काइटा *bra.*
كاپا ماوه *Arab.*

KAPA-MAVA

SIVE

ACAJOUS vel ANACARDI alia ſpecies B. Pin.

TAB. 54.

K*Apa-mava* ſeu *Kasjavo-maram* Malabarenſibus, *Kasjo* Brachmanis, *Cajous* Luſitanis & Belgis; Arbor eſt mediocris magnitudinis, caudice craſſo, candido, cortice cinereo, intus purpureo, odoris ſubacidi, ſaporiſque adſtringentis, tecto, ac ramis atro-viridibus, eleganter in orbem diffuſis, donato.

Radix albicans, cortice furvo, tenuibus filamentis pertexto, obducta.

Folia ſine ordine ramis adhærent, oblongo-rotunda, glabra, communi virore ſplendentia, nervis aliquot infernè eminentibus è coſta media denſa in latera excurrentibus. Tenella vero hujuſmodi folia manibus confricta glutinoſa ſunt, & fragrantem ſpirant odorem; vetuſtiora autem priuſquam decidunt, planè rufeſcunt.

Floſculi ſuaveolentes, ac melleum odorem ſpirantes, racematim ramulis extremis inhærent, atque è calyce exiguo, viridi, in quinque lacinias acuminatas ſecto prodeunt, quinque teretibus, reflexis, primum viridi-flaveſcentibus, dein rufis, tandemque purpureis conſtantes foliolis, ſtaminulis quibuſdam tenuibus, flaveſcentibus apicibus ornatis, mediam floris cavitatem occupantibus; inter quæ ſtylus prodit, qui ex ipſius fructus germine emergit.

Fructus cum figurâ, tum magnitudine pyris noſtratibus haud abſimiles, glabri, ſplendentes, primum rufi, dein virides, tandemque flaveſcentes, carne intus viridi-flaveſcente, fungosâ, & aquosâ referti, ac tenui pelliculâ cincti: odor ſuavis, ſapor vinoſus; acris tamen & auſterus, ſi nondum probè maturi ſint. Hujus vero fructus alteri extremitati *Nux* quædam, figura & magnitudine leporinum renem referens, adnaſcitur, viz. parte altera gibboſa, oppoſitâ lacunam impreſſam habens, quæ cinereo tegitur cortice; & præter hunc corticem alius *Nucleum* complectitur pallidum, ea forma qua & totus eſt fructus, ſucculentum, amygdalæ dulcis ſapore, ſubſtantia molliore: at vero inter duos hoſce cortices, qui culmi fere latitudine invicem abſunt, tophaceis cavernulis coërcetur melligo craſſiuſcula & lenta, ſæpe ceraſorum colore & conſiſtentia, ſapore primum adſtringente, mox inſigni acrimonia linguam & fauces vellicante, ſervata tamen adſtrictione.

Provenit hæc arbor ubique in Malabar; ſingulis annis, viz. Auguſto & Septembri menſibus, maturos fert fructus, manetque frugifera triginta circiter annos.

Cæterum è fructibus hiſce potus exprimitur, qui debito modo fermentatus, vinoſus evadit, & inebrians. Fructus in deliciis, uti Amygdalæ, comeduntur & uſurpantur, ſaporemque non minus gratum habent quam amygdalæ aut caſtaneæ; crudos vero nemo ſecurè ore aperiet, quod continuo cutem abradant, magno dolore eorum, qui ignari temerè eos reſecant: ideo cultro aperiuntur, aut, uti caſtaneæ, ſub cineribus aſſantur, ut manducari poſſint. Guttur autem peculiari natura cum deglutiuntur ſtringunt, guſtu acri & auſtero; ideoque in orbes ſcinduntur, adjuncta aqua ſeu vino, ſaleque injecto, quibus modis acrimonia illa mitigatur, palato ita gratiſſimi. Hiſce quo-

quoque nucleis leviter toſtis incolæ veſcuntur ad Venerem ſtimulandam. Ex melligine quam gemini cortices continent, copioſum indigenæ eliciunt oleum, quod pictoribus, ad linteamina quævis indelebili nigricante colore pingenda, in uſu eſt; eodemque oleo ſi lignum ungatur contra putredinem præſervatur, adeoque durabilius redditur. Inſuper acri illo oleo nihil præſtantius eſſe ferunt ad lichenes & impetigines tollendas, eodemque incolæ adverſus ſcabiem, & vermes necandos utuntur, extrinſecus illito. Denique nuclei hi comeſti ventriculum roborant, alimentorum fermentationem juvant, nec non vomitum & nauſeam tollunt. Succus vero è fructibus hiſce expreſſus Diarrhœam ſiſtit, & Diabetem ſanat.

TAB. 54.

Arbor hæc à variis deſcribitur auctoribus, at imperfectè. *Piſo* tamen *hiſt. nat. & med. Braſil. lib.* 4. *cap.* 6. & *Mantiſſ. aromat. cap.* 16. accuratam hujus arboris ejuſdemque fructus exhibet deſcriptionem, additque eam in multis Braſiliæ locis provenire, & indigenis *Acajaiba*, fructum vero *Acaju* dici. Eſtque *anacardi alia ſpecies Caſpari Bauhini.* Adhæc *Rochefortius* ejus mentionem facit nomine *Acajou*, hujuſque tria proponit genera, quorum unum fructus fert *Cajou* nomine vulgo notos.

Itti-arealou. Lat.

ഇത്തിആല *Mal.*

Dou-adeké-góli.

अडकेगोळी *bram.*

يطحب علغ *Arab.*

ITTI-AREALOU.

TAB. 55.

I*Tti-arealou* Malabarenſibus, *Douadeke-goli* Brachmanis, *Arbore da Raijs menor* Luſitanis, *Cleyn Wortel vyge* Belgis, in proceram excreſcit arborem; cujus *Radix* fibrata, albicans, nigricante cortice tecta, qui ubi inciditur lacteum ſuccum ſtillat.

Caudex, haud ſecus atque in *Itti-alou* part. 1. Tab. 26. & *Peeralou* Tab. 28. deſcriptis, obſervatur, plurimos undique diffundit ramos, qui (poſtquam annos quadraginta aut quinquaginta vixit arbor) tenues quaſdam, eaſque ſingulares fibras ſeu filamenta, rufi ac cerei coloris, deorſum mittunt, quibus, ubi terram attingunt, firmantur, novamque quaſi prolem generant, & velut in novos arborum caudices tranſeunt, qui rurſus ſummâ ſui parte novos ramos in latera ſpargentes, novis denuo fibris deorſum miſſis ſeſe propagant. Sic alii deinceps rami in infinitum, ut interdum unica arbor ſuis propaginibus milliare Italicum in ambitu occupet, ſitque difficile, quænam primaria arbor, ſive omnium iſtarum prolium parens, dijudicare, præterquam ex trunci craſſitie, quæ interdum tanta eſt, ut trium virorum ulnis vix apprehendi poſſit. Cæterum non modo inferiores rami ſimiles ſpargunt fibras, ſed etiam in arbore ſummi, atque ideo unica arbor ſylvam efficit denſiſſimam, & non raro plura ſuperſtes manet ſecula. Sub eas vero arbores aditum ſibi parant incolæ, ac fibras jam in truncos converſas, tenuiores ſc. reſcindere ſolent, atque ea ratione veluti concamerationes & umbracula faciunt, æſtus arcendi gratiâ: adeo enim denſis ramulis reliqui majores luxuriant, ut ſolis radii nulla ratione penetrare queant; imo aliquot hominum millia ſub tali arbore latere poſſint.

Folia ſimilia ſunt foliis *Itti-alou*, at minora.

Fructus exigui, plano-rotundi, colore primum viridi, dein foris & intus ſanguineo, graniſque pleni uti vulgares ficus, dulces quidem, minus tamen grati ſaporis quam illæ, quapropter avibus potius quam hominibus cibo ſunt; naſcuntur inter folia quemadmodum vulgares ficus, *hoc eſt*, in novellis ramis, qua parte folia illis inhærent.

Naſcitur ubique in Malabar, imprimis circa Warapouli; viret per totum annum, fructuſque fert.

Cæterum ex arboris hujus cortice, radice, & foliis in oleo decoctis Balſamum paratur vulnerarium. Ex cortice in lacte ebutyrato cocto fit oris collutio, quæ aphthas abſterget, flaccidas & eroſas gingivas ſanat, nec non vacillantes dentes firmat.

TAB. 55.

Arbor hæc, & ſequentes *Alou* ſeu *Arbores da Rajz*; ſpecies ſunt illarum, quæ patt. 1. Tab. 25. 26. 27 28. 29. deſcribuntur, omnesque ad *Ficum Indicam Cluſii* merito referuntur; cum eodem modo è ramis undique diffuſis tenuia quædam filamenta deorſum mittant, quibus ubi terram attingunt, firmantur, novamque quaſi prolem generant, & velut in novos arborum caudices tranſeunt: quod tamen *Eximius Botanicus Arnoldus Syen p. m.* haud notavit *in comment. ad Alou ſpecies part.* 1. *exhibitas*. Interim hæc *Itti-arealou* genus eſt *Itti-alou*, & *Arealou*; ac, uti ex illius deſcriptione ſuſpicari poſſet, forſan *Euzada Pigafettæ*: ſed fructuum ratione minor ſpecies videtur *Ficus Indicæ*, quam *Cluſius* deſcribit *Exotic. libr.* 1. *cap.* 1. Et noſtro judicio vocari poſſet *Ficus Malabarica, Folio mali cotonei, Fructu exiguo, plano-rotundo, ſanguineo.*

Tsjérou-meerallou Lat.

ചെറുമെരലു. Mal.

Paráï.

पाचाड्रा bram.

جرو مرال Arab.

TSJEROU-MEER-ALOU.

TAB. 56.

ARbor quæ Malabarenſibus *Tſjerou-meer-alou*, Brachmanis *Paray*, Luſitanis *Arvore da Raijs*, Belgis *Wortel-boom* nuncupatur, minor eſt ac humilior præcedentis ſpecies, eodemque modo creſcit, & propagatur ut *Itti-arealou*.

Folia ſimilia ſunt foliis ſeqq. *Atti-meer-alou*; at minora, & numeroſiora.

Fructus itidem fructibus *Itti-arealou* perſimiles; ſed minores, brevibuſque petiolis inter folia novellis ramis inhærent.

Cæterum uti *Itti-arealou*, creſcit quoque ſpecies hæc ubique in Malabar, præcipue in Provincia Warapouli; per totum annum viret, fructuſque fert.

Vires autem hujus arboris eædem ſunt, ac præcedentis, præterquam quod ex radice cum calce & curcuma in aqua decocta Balneum conficitur ad Epilepſiam & Lepram curandam.

TAB. 56.

Arbor hæc præcedentis ſpecies eſt, atque à nemine hactenus tradita; quapropter nominabimus *Ficum Malabaricam, folio & fructu minore.*

Cátu-álu. Lat.

Mal.

Arab.

KATOU-ALOU.

TAB. 57.

K*Atou-alou* Malabarenſibus, *Doulo-vadhou* Brachmanis, *Rayſeira vidriado* Luſitanis, *Glas-vijge boom* Belgis, in arborem excreſcit proceram, imo altiorem quam *Itti-alou*, *Peeralou*, *Tsjeru-meer-alou*, aut *Ittiare-alou*, atque fibris ſuis à ramis deorſum miſſis propagatur eodem modo ac *Itti-arealou*. Cæterum quoad lignum, corticem, & radicem, ſpecies hæc cum præcedentibus planè convenit.

Folia oblongo-rotunda, ac in mucronem deſinentia, denſa, fragilia, ſupernè glabra, atro-viridia, ſplendentia, infernè albicantia & lanuginoſa, inſipida, inodora; è coſta media inſigni plures nervuli ordinato ac parallelo ductu exeunt, qui ad oras arcuatim in ſe invicem incurrunt.

Fructus in novellis ramis, qua parte folia illis inhærent, ſine petiolis proveniunt, rotundi, fructibus *Itti-arealou* perſimiles, ſed majores, colore primum viridi, dein flaveſcente, tandemque rubicundo, ac granis pleni, uti vulgares ficus, dulces quidem, ſed minus grati ſaporis quam illæ.

Creſcit hæc *alou* ſpecies in multis locis Malabar, præcipue in provincia Parakaroo; per totum annum viret, fructuſque fert, & aliquot ſecula ſuperſtes manet.

Porro ex arboris cortice in aqua decocto conficitur oris collutio, quæ aphthas maturat & abſterget, nec non dentes vacillantes firmat: idem decoctum potum renes expurgat, & urinam ducit. Inſuper ex eodem cortice cum cancri pedibus in oleo cocto Balſamum paratur, quod auribus

inſtillatum earum exulcerationes ſanat, nec non tinnitum & ſurditatem tollit. Denique ex radice & arboris cortice ſimul coctis Balneum fit, quod curandæ lepræ, nec non quibuſcunque artuum doloribus mitigandis mirificè conducit.

TAB. 57.

Katou-alou eſt ipſa *Ficus Indica*, *Cluſii Exotic. libr.* 1. *cap.* 1. & *Ficus Indica foliis mali Cotonei ſimilibus, fructu ficubus ſimili*, quam deſcribit *Caſparus Bauhinus pin. lib.* 12. *ſect.* 1. Errat tamen idem *Bauhinus*, quum *Euzadam Pigafettæ* pro hac arbore deſcribit. Neque *Katou-alou* eſt *Arbor da Raÿz*, *Linſcoti*, uti ex imagine ejus manifeſtum fit: ſed forſan illa, quam *Rocheforts de plantis Americanis* proponit.

ATTI-

Atti-meer-álou. Lat.

Mal.

पाचाइ bram

Arab.

ATTI-MEER-ALOU.

TAB. 58.

ARbor hæc Malabarenſibus *Atti-meer-alou*, Brachmanis *Rauka-paray*, Luſitanis *Arvore da raijs ladraô*, Belgis *Wortel-vijgh* nuncupatur. Eſtque vaſtæ magnitudinis, caudice craſſo, tenues quaſdam & ſingulares fibras deorſum mittente, quæ ipſi caudici adhærescentes craſſiſſimum eum reddunt; adhæc iiſdem fibris arbor terræ firmatur, multiſque ramis in orbem diffuſis longè latéque propagatur. *Lignum* albicans, molle, & flexile, cortice ſubviridi cinereo obductum, qui ubi inciditur ſuccum ſtillat lacteum, acrem, inodorum

Radix albicans, glabro & nigricante cortice tecta, nec non fibris ſuis late per terram diffuſa; læſa liquorem fundit candidum, unctuoſum, qui dein cum inciſa radice purpureus evadit.

Folia foliis *Atti-alou* part. 1. Tab. 25. deſcriptæ, haud abſimilia, brevibus petiolis novellis ramis inhærent, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, communi virore nitentia, ſupernè glabra, infernè nonnihil aſpera, nervis aliquot è media coſta, in duas inæquales partes folium dividente, in latera excurrentibus; ſapor amaricans, & acerbus.

Fructus brevibus petiolis inter folia ramulis inhærent, fructibus *Are-alou* part. 1. Tab. 27, deſcriptæ, perſimiles.

Provenit ubique in Malabar; per totum annum viret, fructuſque fert. Initium ſumit ex arborum quarundam caudicibus, aut e rupibus, vel antiquorum murorum rimis & fiſſuris, e quibus convolvuli inſtar prodit; dein radix & truncus tenuia quædam filamenta deorſum mittunt, quibus caudex inſigniter craſſeſcit; cumque iiſdem fibris terræ firmatur, longe latéque propagatur; adeo ut arbor,

e qua initium ſuum duxit moriatur, hæc vero evadat maxima omnium arborum, quæ in Indiis adhucdum repertæ ſunt, nec non ſecula aliquot ſuperſtes maneat.

Cæterum arbor hæc indigenis ſpecies habetur *are-alou*, quanquam illis ſacra non ſit, uti *are alou* Cingalenſibus, quam *Bhoudou-gas* ſeu *Rhoo-gas*, à quodam *Bhoudou* ſacro ipſis Numine, appellant. In *Kandenato* Regionis Cochin Provincia, juxta templum *Baykam* hujuſmodi habetur arbor, caudice craſſiſſimo, quæ in circumferentia quinquaginta obtinet pedes geometricos, quamque incolæ bis mille annos ibidem creviſſe affirmant. Porro ex arboris hujus radice decoctum fit, hepar obſtructum potenter aperiens; eodemque ſi os colluatur præſtantiſſimum evadit adverſus quoscunque oris affectus remedium: foliorum ſuccus febribus medetur ardentibus. Fructus quoſcunque alvi fluxus ſiſtit.

TAB. 58.

Arboris hujus deſcriptionem nullus Botanicorum hactenus exhibuit. Videtur genus præcedentium *Alou* ſpecierum; differunt tamen maximopere modo creſcendi: Enimvero illæ è ramis tenuia deorſum mittunt filamenta, quibus terræ firmantur, novamque quaſi prolem generant; hæc autem non è ramis, ſed è caudice tenues quaſdam fibras deorſum mittit, quibus non propagatur, verum caudex craſſiſſimus fit.

HAN-

Handur-alu. Lat.
Tab. 59.
Mal.
Vodu.
bram.
Arab.

HANDIR-ALOU.

TAB. 59.

ARbor quæ Malabarenſibus *Handir-alou*, Brachmanis *Vodou*, Luſitanis *Figos de Buzio*, Belgis *Kray-vygh* appellatur, procera eſt, caudice craſſo, candido, fungoſo, cortice cinereo obducto, multiſque ramis latè diffuſis ornato.

Similiter *Radix* nigricans fibris ſuis latè per terram diffunditur; ſapor acris, odor nullus.

Folia ſine ordine novellis ramis inhærent, oblongo-rotunda, denſa, glabra, fragilia, longitudine ſpithamam, latitudine quatuor circiter pollices æquantia, ſuperne atro-viridia, inferne ſubviridia, ſplendentia; nervis aliquot in adverſa parte eminentibus e media coſta, ordinato ac parallelo ductu, in latera excurrentibus: ſapor auſterus, odor ſylveſtris.

Fructus itidem granis pleni uti vulgares ficus, ac fructibus *Atti-alou* part. 1. Tab. 25. deſcriptæ, perſimiles. Ab hominibus non comeduntur, ſed deſiderantur à ſimiis & cornicibus; quam ob cauſam Luſitanis *Figos dos Buzios*, hoc eſt, *Simiarum ficus* fructus hi nuncupantur.

Naſcitur ubique in Malabar, præcipue in fluminum ripis, & locis montanis ac petroſis Mangotti; viret per totum annum, fructuſque fert, & aliquot ſecula ſuperſtes manet. Ab avibus ſeritur: eæ namque quum fructus comedunt, exigua illorum granula (in quibus germinandi vis conſiſtit) cum excrementis iterum deponunt, è quibus denuo arbores excreſcunt.

Cæterum arboris hujus foliorum tenellorum ſuccus expreſſus ad èroſas gingivas, ſimileſque oris affectus egregium eſt remedium, ſi eo os colluatur. Ex eodem ſucco cum butyro recenti digeſtivum fit, Ulceribus mundificandis & conſolidandis perquam utile. Ex radicibus & foliis ſimul in aqua decoctis Balneum paratur, quod ſanandæ lepræ, & epilepſiæ conducere dicitur.

TAB. 59.

Hujus quoque arboris nullus meminit Botanicorum: Species eſt præcedentis; filamenta namque non è ramis, ſed è caudice deorſum mittit, quæ ipſi caudici adhærentia craſſiſſimum eum reddunt. Adhæc *Handir-alou* magnam habet ſimilitudinem cum *Arbore Peregrina, Fructum ficui ſimilem gerente*, quam *Cluſius* perfunctoriè deſcribit; & referri forſan poteſt ad *Tepeamatl*, ſeu *Sycomoro Saxatil Mexicana*, quam *Recchus* proponit.

TERE-

Teregam. Lat.

തെറകം. Mal.

Arab.

TEREGAM.

TAB. 60.

TEregam ſeu *Terega-maram* Malabarenſibus, *Caravatti* Brachmanis, *Arvore da Raſpa* Luſitanis, *Rijv-boom* Belgis, arbor eſt procera, triginta circiter pedes alta, caudice craſſo, cortice atro-viridi, intus albicante obducto, nec non ramis lanuginoſis ac aſperis in orbem diffuſis eleganter ornato; Lignum ex albo flaveſcens, molle, inſipidum, inodorum.

Radix fibrata, albicans, cortice rubicundo, intus croceo tecta, inodora, inſipida.

Folia rotundis, viridibus, ac hirſutis ramulis ſine ordine inhærent, foliis mali citrii haud abſimilia, atro-viridia, denſa, ſpinulis quibuſdam tenuibus & rigidis omni ex parte veſtita.

Fructus ad ramulorum exortum ramis inhærent, Alou fructibus perſimiles, rotundi, lanuginoſi, ceraſi nigri majoris magnitudine, viridi primum, dein flaveſcente colore, ac granis pleni, inſipidi, inodori.

Provenit locis ſylveſtribus Malabar, imprimis circa Cochin; per totum annum viret, fructuſque fert, ac diu ſuperſtes manet.

Folia autem hujus arboris uſurpantur ad ſcrinia, ac quæcunque lignea, cornea, ſtannea, & argentea vaſa fricanda, atque ſcabritie ſuâ polienda ac læviganda, quam ob cauſam Malabarenſibus *Terega*, Luſitanis *Folhas da Raſpa*, Belgis *Rijv-bladeren* nuncupantur. Radix cum aceto è nuce Indica confecto contuſa, & mane jejuno ventriculo aſſumpta viſcerum ardorem compeſcit. Fructus itidem impensè refrigerant.

TAB. 60.

Nemo, quod ſciam, *Teregam* fecit mentionem: adeoque nobis erit *Ficus Malabarica, foliis rigidis, Fructu rotundo, lanuginoſo, flaveſcente, ceraſi magnitudine.*

fructuum ratione ſpecies *Ficus Indicæ* haberi poſſe; ſed modus creſcendi cum præcedentibus planè diſcrepat.

Perim-téregam. Lat.

പെരുംതെരകം. *Mal.*

بِجِهْرُوتُمْ طِجِهّرْ غِغُوْمْ *Arab.*

PERIN TEREGAM.

TAB. 61.

ARbor quæ Malabarenſibus *Perin Teregam*, Brachmanis *Meri Carabatti*, Luſitanis *Arvore da Raſpa major*, Belgis *groote rijv-boom* nuncupatur, præcedentis ſpecies eſt major, atque altior, caudice craſſo, candido, molli, multiſque ramis geniculatis donato, qui cortice cinereo, hirſuto ac ſubaſpero cincti, intuſque medullâ coccineâ referti ſunt.

Radix albicans & lacteſcens, nigricante cortice obducta, nec non fibris ſuis latè per terram diffuſa, inodora, inſipida.

Folia ſimilia ſunt foliis *Teregam*, at majora, & craſſiora.

Fructus vel ſolitarii, vel plures ſimul juncti ramulis inhærent, præcedentis ſpeciei fructibus intus ac extus perſimiles, ſed majores.

Naſcitur in ſylvis Malabar, præcipue in Parou, per totum annum viret fructuſque fert, & integrum ſeculum frugifera manet.

Cæterum folia hujus arboris iiſdem uſibus inſerviunt, ac folia *Teregam*: Fructus contuſi uſurpantur ad aphthas; inſuper ex iiſdem in lacte caprino coctis potus conficitur, qui hepatis obſtructioni, ejuſdemque ſcyrrho potenter medetur: etiam ex fructibus hiſce cum arboris cortice in aqua coctis Balneum fit, quod endemiis corporis maculis leproſis tollendis conducit.

TAB. 61.

Etiam arbor hæc, fructuum ratione, præcedentis nec non cæterarum *Alou* ſpecierum genus videtur; diſtinguitur tamen ab his modo creſcendi, uti de *Teregam* dictum. ſed quoniam nemo hactenus ejus tradidit deſcriptionem, plura addere non poſſumus.

VALLI-TEREGAM.

TAB. 62.

V*Alli-Teregam* Malabarenſibus, *Caravatti-valli* Brachmanis, *Arvore de Raſpa pregiroſo* Luſitanis, *Climmende Rijv-boom* Belgis, Convolvulus eſt arboreſcens, humilis, ſex ſeptemve circiter pedes altus, caudice tenui, candido, cortice furvo obducto, ramis tamen lanuginoſis latè undique, aliorum convolvulorum in modum, proſerpentibus donato.

Radix itidem fibrata, albicans & lacteſcens, rubicundo cortice tecta, inodora, inſipida.

Folia decuſſatim ramulis inhærent, denſa, primum profundè inciſa, dein oblongo-rotunda, acuminata, ſpinulis undique veſtita, ac foliis *Perin-Teregam* ſimilia, ſed minora

Fructus cum magnitudine tum figura prunorum æmuli, intus & extus *Teregam* atque *Perin Teregam* fructibus haud abſimiles.

Creſcit etiam in ſylvis Malabar; per totum annum viret, fructuſque fert. Folia itidem hujus convolvuli iiſdem uſibus inſerviunt, ac folia *Teregam* & *Perin Teregam*. Succus è radice expreſſus & aſſumptus alvi cruciatus lenit: ſimiliter e foliis cum lacte dulci contuſus expreſſus ſuccus dyſenteriam curat. Radicis cortex cum coriandri ſemine in pulverem redactus & exhibitus, tuſſi, aſthmati, ſimilibuſque thoracis affectibus medetur.

TAB. 62.

Valli-Teregam duarum præcedentium ſpecies eſt, ratione fructuum & foliorum; quæ novella foliis *aceri montani candidi C. B.* haud abſimilia ſunt, at dein aliam planè acquirunt formam.

Válli-téregam. *lat.*

വള്ളി തെരകം, *Mal.*

وَاللِيْ طِهْرَاغَامْ. *Arab.*

Tsiéla. *Lat.*
ചെല *Mal.*
Asúatú.
अठाधु *bram.*
جهلا *Arab.*

TSJELA.

TAB. 63

ARbor hæc Malabarenſibus *Tsjela*, Brachmanis *Aſouatou*, Luſitanis *Morſegeiro*, Belgis *Vledermuys-boom* appellatur, eſtque vaſtæ magnitudinis, ſeptuaginta circiter pedes alta, caudice craſſo, octodecim pedum menſuram in ambitu haud raro ſuperante, multiſque ramis in orbem diffuſis donato. Lignum albicans, cortice craſſo, ſcabro, cinereo, intus rufo obductum; cujus matrix prædura, crocea.

Radix albicans, flaveſcente cortice tecta, fibris ſuis craſſioribus profundè terræ inhæret; ſapor lacteus ac ſubſalſus, odor nullus.

Folia rotundis ac ſubviridibus petiolis in novellis ramis denſâ congerie proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, communi virore ſupernè ſplendentia, infernè ſubviridia, inſipida, inodora; e media coſta nervuli plures ordinato ac parallelo ductu exeunt, qui ad oras arcuatim in ſe invicem incurrunt.

Fructus ipſis ramulis inter folia ſine petiolis adhærent, cum formâ tum magnitudine ribeſiis haud abſimiles, ſuntque exiguæ ficus, rufis granulis plenæ uti omnes *Alou* & *Teregam* fructus, inſipidæ, inodoræ.

Naſcitur locis ſylveſtribus, montanis, ac petroſis Malabar, præcipue in Ambalakatti, atque per totum annum fructus fert. Veſpertiliones, quoniam fructibus delectantur, in hac arbore frequenter nidificare ſolent, quam ob cauſam Luſitanis *Morſegeiro*, noſtratibus *Vledermuys-boom* dicitur.

Cæterum ex arboris hujus radicis cortice cum pipere longo in aqua communi decoctum paratur, quod tuſſi inveteratæ, aliiſque pulmonis affectibus medetur. Lacteus e radice & fructibus expreſſus ſuccus efficax in oculorum vitiis remedium eſt.

Tsiéla. lat.

ചെല *Mal.*

Rána-vodú.

रानवडु *bram.*

[illegible] *Arab.*

TSJAKELA.

TAB. 64.

TSjakela Malabarenſibus, *Rana-vodou* Brachmanis, *Cordoeira* Luſitanis, *Heup-boom* Belgis, arbor eſt procera, caudice candido, præcraſſo, multiſque ramis craſſioribus in orbem diffuſis donato, cortice nigricante intus purpureo obducto, quo leviter inciſo ſuccus exſtillat lacteus, acris, inodorus.

Radix fibrata, albicans, flaveſccnte cortice tecta, inciſa & vulnerata ſimilem plane emittit lacteum ſuccum.

Folia rotundis ac viridi-albicantibus petiolis in novellis ramis proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, longitudine ſpithamam, latitudine palmum ſuperantia, ſupernè communi virore nitentia, infernè ſubviridia, inſipida, inodora, nervis aliquot albicantibus, ac eminentibus e media coſta in latera excurrentibus.

Fructus præcedentis ſpeciei fructibus ſimiles ſunt.

Creſcit locis montanis Malabar, præcipue in ſylvis Paracaroo; ſemel in anno, viz. Decembri & Januario menſibus fructus fert, atque ſobole ſata ad quinquageſimum uſque annum non raro frugifera manet.

Porro ex arboris cortice peculiari artificio Chordæ torquentur, quibus arcus tenduntur. Nec non color paratur rubicundus, quo veſtimenta *panos de Cambaya* ipſis dicta, tinguntur.

Cæterum arbor hæc eoſdem habet in Medicina uſus, ac *Atti-alou* part 1. Tab. 25. deſcripta.

TAB. 63. 64.

Haud dubitandum, quin duæ hæ arbores præcedentium ſint ſpecies, ſed à nullo Botanographo, quod ſciam, deſcriptæ.

INDEX.

A.

ANona-Maram, ſeu Anon Ovicdi. tab. 30. fol. 23
Anſjeli. tab. 32. fol. 25
Atamaram. tab. 29. fol. 21
Atti-meer alou. tab. 58. fol. 75

B.

BEllutta Tſjampakam, ſeu Caſtanea Roſca Indica. tab. 56. fol. 63
Bilimbi. tab. 45. fol. 55
Blatti, ſeu Jambos Sylveſtris tab. 40. fol. 43

C.

COdda-panna, ſeu palma Montana Malabarica. tab. 1. fol. 1
Covalam, ſeu Cydonia Exotica Bauh. Pin. tab. 37. fol. 37

H.

HAndir-Alou. tab. 59. fol. 77

I.

ITti-Arealou. tab. 55. fol. 69

K.

KApa-mava, ſeu Acajous. tab. 54. fol. 65
Katou-alou. tab 57. fol. 73
Katou-Indel. tab. 22. fol. 15
Katou-Tſjaca. tab. 33. fol. 29

M.

MAlacka Pela. tab. 35. fol. 33
Moul-Elavou, ſeu Arbor lanigera Spinoſa. tab. 52. fol. 61

N.

NEli-pouli, ſeu Bilimbi altera minor. tab. 47. fol. 47
Niti-panna. fol. 7
Nyrvala. tab. 42. fol. 49

P.

PAnja, Panjala, ſeu arbor Lanigera bontii. tab. 49. fol. 59
Panitſjica-maram tab. 41. fol. 45
Pela, ſeu Guayabo pomifera Indica B. Pin. tab. 34. fol. 31
Pelou, ſeu Guayabo Sylveſtre. tab. 36. fol. 35
Perin Teregam. tab. 61. fol. 81

S.

SYalita tab. 38. fol. 39

T.

TAmara-tonga, ſeu Carambolis. tab. 43 fol. 51
Teregam. tab. 60. fol. 79
Todda-panna. tab. 13. fol. 9
Tſjahela. tab. 64. fol. 87
Tſjaka-maram, ſeu Jaca. tab. 26. fol. 17
Tſjela tab. 63. fol. 85
Tſjerou-meer-alou. tab. 56. fol. 71

V.

VAlli-Teregam. tab. 62 fol. 83

ERRATA EMENDANDA.

PAg. 1. lin. 13. lege *Karetala.* p. 2. l. 18. *exactè* p. 3. l. 8. *exactius.* & l. 17. *ex majori.* p. 4. l. 1. *emittit.* l. 3. *erumpant.* l. 7. *ramus.* l. 9. *obſeptus.* l. 17. *genuina.* l. 23. *promiſcondis.* p. 5. l. 15. *Malee.* lin. 26. dele *adhuc.* p. 6. l. 12. col. 1. *Carinpannam.* col. 2. *Bauhino.* p. 7. l. 3 *Niecol.* l. ult. col. 1. dele *&.* p. 9. l. 3. *Malabarenſibus.* p. 11. l. 21. *ſingulæ.* p. 12. l. 29. *Courounada.* l. 31. *in.* p. 13. l. 14. *Soteetſou* & *nuncupant.* p. 18. l. 16. *teguntur.* p. 19. l. 25. *Kaungæ.* 27. *quocum.* 30. *Bubulis.* p. 20. l. 15. col. 1. *deſcribit.* ibid. col. 2. leg. *jaceros nuncupantur.* p. 21. l. 6. *Atoeira.* l. 16. *diffunduntur.* l. 17. *Malakætſjamlou.* p. 22. l. 2. *decerpuntur.* p. 25. l. 6. *ſedecim pedum.* p. 29. l. 2. leg. 33. l. 22. *rufis.* p. 31. l. 1. *Guajabo.* p. 32. l. 4. *manetque.* l. 18. col. 1. *Guayavos.* col 2. l. 17. *Pin.* & *Indica.* l. 28. *Plant.* pag. 37. l. 21. *in quinque lacinias.* l. 31. *oblonga:* p. 38. l. ult. *Serifolę.* p. 41. l. 13. *deteguntur.* l. 22. l. *maturioribus molliſſima.* p. 43. l. 5. *do Mato.* p. 44. l. 10. *Tirpontarë.* p. 50. l. 11. *camphora.* p. 52. l. 28. dele *&.* p. 53. l. 17. col. 1. *Carambolas.* col. 2. l. 16. *Chamaroch.* p. 60. l. 11. *Aprili.* p. 61 l. 28. *numeroſis.* p. 63. l. 5. *Maroin.* p. 69. l. 4. *Arvore.* lin. 12. *quinquaginta crevere) tenues.* p. 71. l. 17. *conficiatur.* p 74. l. 10. *Enzadam.* p. 75. l. 4. *Rouka-paray.* p. 76. l. 3. *ſint.* p. 77. l. 4. *do Buzio.* p. 87. l. 3. *Tſjahela.*

In Dedicatione pag. 2. lin. 15. lege *aliquamdiu.*

In Præfat. ſeu Epiſt. Municks ad Lectorem Botan. pag. 1. lin. 22. lege *celſiſſimas.* lin. penult. *aliorum.* lin. ult. *accurata.*

HORTI INDICI MALABARICI

PARS QUARTA DE ARBORIBUS FRUCTIFERIS REGNI MALABARICI,

Latinis, Malabaricis, Arabicis, & Brachmanum Characteribus nominibuſque expreſſis,
Unà cum Floribus, Fructibus & Seminibus, naturali magnitudine à peritiſſimis pictoribus delineatis, & ad vivum exhibitis.
Addita inſuper accuratâ earundem deſcriptione, quâ colores, odores, ſapores, facultates, & præcipuæ in Medicina vires exactiſſimè exhibentur.

ADORNATA
Per Nobiliſſimum ac Generoſiſſimum D.D.

HENRICUM VAN REEDE, TOT DRAAKESTEIN,
Toparcham in Meydrecht, quondam Malabariei Regni Gubernatorem, ſupremi Conſeſſus apud Indos Belgas Senatorem Extraordinarium; nunc vero Equeſtris ordinis nomine Illuſtribus ac Præpotentibus Provinciæ Ultrajectinæ Proceribus aſcriptum,
ET
JOHANNEM MUNNICKS, M. D.
In eademque facultate Anatomes ac Botanices in Academia Ultrajectina Profeſſorem, & Reip. Ultraj. Poliatrum.
Notis adauxit, & Commentariis illuſtravit
JOANNES COMELINUS.

1893

AMSTELODAMI,
Sumptibus Viduæ JOANNIS van SOMEREN, Hæredum JOANNIS van DYCK, HENRICI & Viduæ THEODORI BOOM.
Anno cIↄ Iↄc LXXIII.

GENEROSISSIMO ET NOBILISSIMO

DOMINO

D. HENRICO JACOBO DE TUYLL DE SEROSKERCKEN,

Libero Baroni Vrelandiæ oppidi, Quæque ſunt ejus juris Domino, Toparchæ in Zuylen, Sweſerengh, Weſtbroeck, Cookengen quæ eſt Lochorſtianæ ditionis, Neederhorſt, Overmeer, Horſtweert, Nichtevecht: Ex ordine equeſtri præpotentibus Reipublicæ Ultrajectinæ Proceribus, nec non conſeſſui ordinariorum delegatorum adſcripto.

SI quis hoc tempore, Dilectiſſime Cognate, gratiarum actione quempiam demereri conetur, hæſitare & ambigere eum oportebit, quum curioſum nimis, & delicatulum hoc ſeculum pretioſiſſima quæque tam vilia, tam vulgaria habeat, ut vix quicquam alicujus faciat, niſi quod novum, rarum, ac inauditum ſit; qualia non pauca Quartam Horti Malabarici partem

continere puto, quam idcirco in amicitiæ, & neceſſitudinis noſtræ, ac imprimis ad tui in me exornando enixi ſtudii memoriam, gratumque animum teſtandum Generoſitatis tuæ nomini dicare conſtitui: ſi inter graviſſima Reipublicæ hujus onera, in defeſſi animi relaxamentum, hiſce ſtirpibus remotiſſimi à nobis ſoli, ac otii mei fructibus, oculos aliquando, animumque libuerit advertere, ac meditari quam ampla, quam mirabilia ſint Creatoris noſtri opera, & quam nos ignari ſimus innumerarum rerum, quæ alibi terrarum reperiuntur; tum equidem ero voti mei compos, quo æternum tibi devinctus, uſque ero

NOBILITATIS TUÆ

Amantiſſimus

HENRICUS VAN REEDE
TOT DRAAKESTEIN.

HOR-

Maù. latin.
Malab.
Ambò.
bram.
Arab.

Mangifera indica

Pars 4. Tab. 2.

PARS QUARTA
HORTI MALABARICI
DE
ARBORIBUS.

MAO, ſeu MAU, vel MANGAS.

Tab. 1. 2.

ARbor hæc Indis *Mange*, Malabarenſibus *Mao* ſeu *Mau*, Brachmanis *Ambo*, Luſitanis *Manga* ſeu *Mangeira*, Belgis *Manges*, nuncupatur: Eſtque vaſtæ magnitudinis, altitudine quadraginta, craſſitie vero octodecim pedum menſuram circiter æquans, multisque ramis in orbem longè lateque diffuſis donata; qui cortice glabro, atro-viridi, ac nitente muniti, ubi inciduntur liquorem ſtillant fuſcum, ſuaveolentem, acrem, amarum: Lignum albicans, molle, ac leve, cortice obductum craſſo, ſcabro, & nigricante, iſque vulneratus itidem lachrymam fundit fuſcam, viſcidam, & tenacem, quæ radiis ſolaribus in gummi ſubſtantiam tandem ſpiſſeſcit.

Radix craſſa, albicans, cortice craſſo, purpureo, at intus croceo tecta, nec non fibris ſuis latè per terram diffuſa; ſapor amarus, odor aromaticus.

Folia bina, terna, aut quaterna ſimul ex eodem pediculo ramulis inhærent, oblongo-teretia, denſa, glabra,

longitudine ſpithamam, latitudine palmum ſuperantia, ſupernè ſplendentia colore viridi-fuſco, infernè viridi dilutiore; coſta media craſſa, flaveſcens, diviſa, & in utraque parte altè extuberans, e qua nervuli aliquot transverſi ſuperiora verſus excurrunt: odor ſuavis, ſapor aromaticus. Folia tamen tenella, e vertice ramorum prodeuntia plerumque ſubrubra ſunt.

Flores ramulorum extremis racematim inhærent, exigui, uvarum floſculis haud abſimiles, atque e calyce viridi in quinque lacinias ſecto prodeunt, quinque tenuibus, acuminatis, candidis foliolis, flaveſcente maculâ intus notatis, conſtantes, quinque intus albicantibus fibris, flaveſcentibus apicibus dotatis, ac ſtellæ in modum inter foliola expanſis, præditi, in quarum medio ſtylus prodit albus; odor ſuavis ac melleus, ſapor aromaticus.

Fructus oblongo-rotundi, plani, ad latus leviter ſinuati, renali formæ haud abſimiles, ovum anſerinum magnitudine ſuperantes, glabri, nitentes, primum virides, albis interſtincti punctulis, dein viridi-flaveſcentes, tandemque aurei, carne flaveſcente ac ſucculentâ (mali Perſici aut potius pruni carni haud abſimili) acidi primum, dein acido-dulcis, gratique ſaporis intus referti, ac pelliculâ tenui villoſâ ac tomentoſâ aucti. Intra carnem *oſſiculum* continetur oblongum, compreſſum, & lanuginoſum, quod *Nucleum* includit calloſum, oblongum, amygdalæ perſimilem, amaricantem, non tamen guſtui inſuavem. Cæterum fructuum horum Mangas, haud ſecus ac pomorum & pyrorum noſtratium, variæ dantur ſpecies, quæ pro regionum natura & diverſitate plurimum variant.

Creſcit ſobole aut ſeminibus ſata in multis provinciis, uti in Malabar, Goa, Guzaratte, Balagate, Bengala, Pegu, Malacca, Ormuz, aliisque Indiæ locis. Quæ in ſylvis ſpontè provenit ſpecies, Luſitanis *Mangas dos Matos*, hoc eſt *Mangas Sylveſtris* appellatur, non *Mangas Bravas*: hæc quippe

pe adeo præſentis veneni eſt, ut Indigenæ illius fructu ſe mutuo perimant, eaque delineatur in parte prima Tab. 39. nomine *odallam*. Porro arbor hæc perpetuum frondet, ſingulisque annis ſemel aut bis maturos profert fructus, qui menſibus plerumque Aprili, Mayo, Junio, & Julio colliguntur; atque a ſationis anno ſexto vel ſeptimo ad centeſimum usque frugifera eſt.

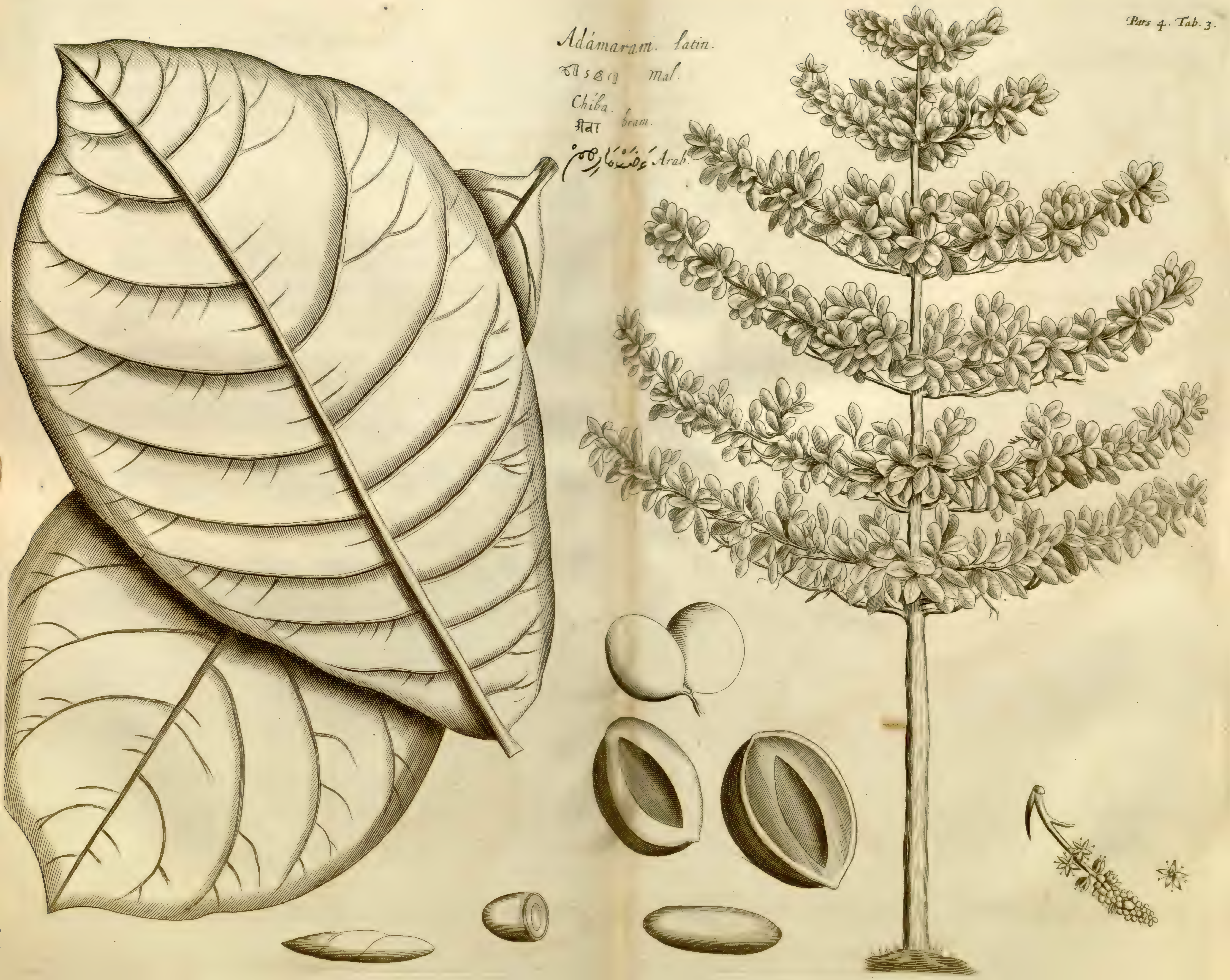
Lignum hujus arboris cum ſantalo in uſu eſt comburendis gentilium cadaveribus, utpote huic ritui ſacrum; hinc & ex eo ciſtæ fiunt ferales, in quibus cadavera recondunt. Inſuper ad fabricam lignum hoc adhibetur, verum cum mollius ſit, ocyus teredinem ac corruptionem patitur, quapropter ad viliora opera ſolummodo uſurpatur: eam quoque ob rationem naviculæ minores, quæ ex eo fiunt, quæque *Mansjous* Indigenis dicuntur, aquæ & aëri ſine putredine diu reſiſtere nequeunt. Frondibus ædes ſuas diebus feſtis exornant Brachmanes. Foliis dentes fricant & purgant. Caules vicem Arequæ ſeu Kaungæ ſubeunt in maducatione Betel, iidemque calcinati ac in pulverem redacti verrucas tollunt. Ex foliis tenerioribus, corticibus Avanacoe *hoc eſt* Ricini, ſemine cumini, & Parpadagam decoctio fit, quæ tuſſi, aſthmati, aliisque thoracis affectibus ſummoperè prodeſt. Arboris cortex in pulverem redactus & cum juſculo gallinaceo exhibitus, ſanguinem ex caſu alicubi extravaſatum & coagulatum egregiè diſſolvit. Expreſſus e cortice ſuccus cum albumine ovi, & tantillo opii aſſumptus præſentaneum contra diarrhæam, dyſenteriam, & teneſmum remedium eſt: ſimiliter ex arboris gummi, & floribus oryzæ, addito opii & piperis pauxillo pilulæ conficiuntur, quæ cuicunque alvi fluxui medentur. Fructus denique ablato cortice comeduntur aut ſine vino, aut generoſo aliquo vino macerati, veluti perſicæ. Coquuntur etiam, & cocti ut mala & pyra uſurpantur, vel varia ciborum genera ex iis conficiuntur. Non rarò conſer-

tur melle aut ſaccharo; interdum verò aceto & muria, inſperſis in eorum meditullio alliis, ſinapi, & zinzibere, condiuntur in *Atsjaar*. Cæterum fructus hi frigidi & humidi ſunt, tametſi vulgus calidos conſtituat, & multas roſiones in eorum, qui veſcuntur, ventriculo parere affirmet: Quin & Indigenæ Medici calidos faciunt, & vituperant, cenſentque ſerpiginem, eryſipelas, febres bilioſas, phlegmones, ſcabiemque generare: At eo tempore quo colliguntur hi fructus ob immoderatum æſtum, in ſimiles morbos incidunt etiam nonnulli, qui illis abſtinent. E fructibus porro maturis ſuccus exprimitur, qui addito ſale, radiis ſolaribus inſpiſſatur, ſicque ad varios uſus per annos aſſervatur. E nucleis ſiccatis farina fit, ex eaque varia ciborum genera conficere norunt indigenæ.

TAB. 1. 2.

Arbor hæc Caſparo Bauhino pin. lib. 11. ſect. 6. *Perſicæ ſimilis putamine villoſo*. Bontio lib. 6. cap. 5. *Arbor Mangifera*. Garciæ ab Horto, Acoſtæ, aliiſque *Mangas* nuncupatur. Genera fructuum horum plura proveniunt, qui tamen vix, niſi ſoli natalis ratione, inter ſeſe diſtinguuntur; eorumque aliqui duas non rarò ponderant libras.

A D A-

Adámaram. latin.
mal.
Chiba.
bram.
Arab.

Adámaram. lat.

Mal.

Chíba. *bra.*

Arab.

ADAMARAM.

Tab. 3. 4.

A*damaram* vel *Saros* Malabarenſibus, *Jibe* Brachmanis, *Pinha* Luſitanis, *Katappes* Belgis, nec non Javanis & Malaccis, Præcelſa eſt arbor, atque ſpecioſa plurimum, ramis decuſſatim in alios minores diviſis, in orbem brachiata, ita ut velut alæ expanſæ videantur, ac (uti in Abiete, Pino, & Panja, parte. 3. Tab. 49. 50. 51. deſcripta, videre eſt) ſurſum verſus magis magiſque gracileſcant frondes, donec pyramidis ferè formam attingat: Ligno eſt albo, præduro, cortice glabro, extus cinereo, intus rubicundo, munito; ramulis vero tenerioribus viridibus ac lanuginoſis.

Radix cinerea, rubicundo cortice tecta, inodora, inſipida.

Folia brevibus, rubicundis ac villoſis petiolis plura ſimul juncta, ac in orbem expanſa, ramulis utrinque inhærent, oblongo-rotunda, ſplendentia, glabra, longitudine ſeſquiſpithamam, latitudine ſpithamam circiter æquantia, ſupernè viridia, infernè e viridi flaveſcentia, ac lanuginoſa, nervis aliquot in adverſa parte eminentibus ex media coſta inordinatim in latera excurrentibus; ſapor amarus, odor nullus.

Flores exigui, inodori ac inſipidi, tenuibus, rubicundis ac hirſutis petiolis inter expanſa folia ramulis, uti ri-

bium flores, racematim cohærent, quinque acuminatis, denſis, intus albicantibus, extus viridibus foliolis conſtantes, decem in medio tenuibus, albicantibus ſtaminibus, tot apicibus dotatis, mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus, quinque nimirum ſtellæ in modum inter foliola expanſis, quinque vero erectis; inter quæ ſtylus prodit viridis, hirſutus, ipſius fructus rudimentum.

Fructus oblongo-rotundus, compreſſus & in arcum tenſus, amygdalæ perſimilis, at major, cortice primum viridi, glabro & nitente, dein rufo, ſcabro ac duro obductus; eo vero in maturitatem tendente dehiſcente, & facilè oſſiculum leve, oblongo-rotundum relinquente: putamini duro *Nucleus* ineſt albicans, ſapore amygdalæ præterquam quod inter maſticandum, ſecus ac amygdala penitus diſſolvatur, nullâ remanente ipſius nuclei ſubſtantiâ. Hic autem nucleus duobus conſtat albicantibus ac rotundis foliolis ſpiraliter convolutis, quæ in medio juxta longitudinem patens foramen relinquunt, uti apparet ſi nucleus in aqua calida tantiſper maceretur; tunc enim convolutione hac laxatâ & ſolutâ, Nucleus Tab. 3. Fig. 5. in duo foliola rotunda, candida, quæ pedunculo brevi albo inſident, ſe expandit Fig 6. ut adeo totius nuclei conformatio conſpectui ſeſe manifeſtè exhibeat.

Naſcitur hæc arbor in ſylvis Malabar, locis præſertim arenoſis, plurimumque in hortis colitur. Ter ſingulis annis maturos exhibet fructus, cumque floret antiqua decidunt folia, iis præcipuè in locis ubi flores, erumpunt, atque ab anno tertio ad octogeſimum non raro frugifera manet.

Ex foliis arboris placentulas conficere norunt Indigenæ

næ, quas comedunt: foliorum ſuccus cum oryzæ infuſo mixtus & exhibitus humores bilioſos temperat, capitis dolorem ex læſa alimentorum in ventriculo fermentatione ortum ſanat, nec non acerrimis doloribus colicis medetur. E foliis tenerioribus, & ſucco lacteo nucis indicæ unguentum fit contra ſcabiem, lepram, impetiginem, ſimilesque affectus cutaneos: eademque folia oleo palmæ oblita, ac foris gutturi impoſita faucium tumores reſolvunt. Fructuum Nuclei in deliciis comeduntur, ex iiſque lac emulgetur uti ex amygdalis, nec non oleum exprimitur oleo amygdalarum perſimile, præterquam quod nunquam rancorem contrahit.

Tab. 3. 4.

' Arboris hujus meminit *Joh. Nieuhof in Itinerario* nomine *Katappers* ſeu *Amygdalæ Indicæ*: nemo tamen, quod ſciam, ante apertum hunc hortum Malabaricum exactam ejus deſcriptionem exhibuit, & iconem.

Panam-pálca. lat.
പനമ്പാല്ക്ക mal.
Ambadiki.
आबाडुकि bram.
بُعنّهمْ يارُوقحا Arab.

PANEM-PALKA

TAB. 5.

ARbor quæ Malabarenſibus *Panam-Palka*, Brachmanis *Ambadeki* & *Palka*, Luſitanis *Noz de Moluco falſo*, Belgis *wilde Mannekes Noote-boom* dicitur, procera eſt, caudice craſſo, nullisque ramis denſis donato; qui cortice fulvo obducti, ac medullâ intus molli, haud ſecus ac in ſambuco obſervatur, referti ſunt: Lignum albicans, ponderoſum, inodorum, inſipidum, cortice obductum ſpadiceo-rubro, intus albicante, qui cuticula tenui nigricante inſuper munitus eſt.

Radix itidem albicans, cortice cinereo, fragrante & ſubamaro cincta.

Folia oblongo-rotunda, acuminata, denſa, glabra, mali aurantiæ foliis haud abſimilia, exceptâ illa appendice, qua hujus arboris folia carent, brevibusque ac rotundis petiolis ramulis inhærentia, ſupernè colore atroviridi ſplendentia, infernè viridi-dilutiore; a medio illo, craſſoque nervo, folium per longitudinem medium ſecante, exoriuntur plures alii minores, tenuioresque nervuli ad folii latera expanſi: ſapor ſylveſtris ac acerbus, odor ſuavis.

Flores exigui circa ramulos teneriores ubique inter folia brevibus, rotundis, ac viridibus petiolis glomeratim, non ſparſim producuntur, ſenſimque porrectis columellis umbellæ ſpecie panduntur: conſtant unico ſubflaveſcente foliolo ſeu calyce, ſed in tres quatuorve leves inciſuras aut lacinias diviſo, in cujus medio ſtylus dit albicans & brevis; odor nullus, ſapor ſylveſtris.

Fructus bini terni, aut plures conjunctim ramulis inhærent, oblongo-rotundi, ac ovo anſerino cum formâ tum magnitudine haud abſimiles, extus viridi-flaveſcentes, cortice craſſo, carnoſo, molli, ac pulvinato, ſaporis acido-adſtringentis, odoriſque ingrati, tecti, juglandis aut perſici in modum: huic ſubeſt putamen ſeu cortex lignoſus, nullo nec ſapore, nec odore, intus cinereus, foris ex nigro ſpadiceus, valleculis hinc inde depreſſis inæqualis; quas extimo & huic jam dicto cortici interjecta quædam ſubſtantia, veræ maci perquam ſimilis, explet, reticulato plexu certis locis durum illum corticem obvolvens, coloris ex rubro flaveſcentis, odoris ac ſaporis haud ita grati, ac vera macis, quo ſigno à ſe invicem diſtinguuntur: perrupto verò cortice lignoſo *Nucleus* adeſt oblongus, dactylum tam figurâ, quam magnitudine referens, coloris ferè cinerei, & rugoſus, nec non nuci moſchatæ mari perquam ſimilis, præterquam quod vix ullus ſapor odorve hoc in nucleo percipiatur.

Creſcit ubique in ſylvis Malabar: ſemel aut bis quotannis maturos profert fructus, Junio viz. aut Decembri & Januario menſibus, diuque frugifera manet.

Cæterum nuces hæ nullius ſunt uſus in re Medica: Expetuntur tamen à Mercatoribus Turcis ac Judæis, qui easdem veris nucibus moſchatis maribus, nec non ſubſtantiam hanc ex rubro flaveſcentem, ac lignoſum hujus fructus corticem obtegentem, veræ maci admiſcent, ſimulque vendunt; ſimiliter e Nucibus hiſce, earundemque maci oleum exprimunt, quo genuino nuciſtæ oleo admiſto emptores fallere haud rarò ſolent.

Tab. 5.

Fructum hujus arboris ſæpius obſervare licuit, differt a *Nuce moſchata fructu oblongo. C. B.* cum magnitudine, tum duritie, & præſertim ſapore; ſpecies tamen ejus merito habetur. Hujus quoque meminit *Joh. Bauhinus hiſt. plantar Tom.* 1. *lib.* 3. *cap.* 203. ubi *Nucem Indicam oblongam, intrinſecus ſimilem nuci moſchatæ* eam appellat.

SAM-

Samstravari. lat.

mal.

Sadapali. bra.

सदफली

Arab.

SAMSTRAVADI,

ſeu

CAIPA-TSJAMBU.

Tab. 6.

SAmſtravadi* Malabarenſibus, *Sada-pali* Brachmanis, *Roſairo de Jambu* Luſitanis, *wilde Jamboeſen* Belgis, Arbor eſt vaſtæ magnitudinis, caudice craſſo, ramis cinereis, ſaporis amari, odoriſque ſubacidi, hinc inde in orbem diffuſis donata; Lignum ex albo flaveſcens, denſum, cortice viridi intus albicante cinctum, qui cruſtâ nigricante, ſcabrâ, ac aſperâ inſuper obductus eſt.

Radix craſſa, furva, albicante cortice munita, nec non fibris ſuis longè latéque per terram diffuſa; ſapor acris & amarus, odor ingratus ac terreſtris.

Folia ſtellæ in modum plura ſimul juncta, craſſis, brevibus, atro-purpureis petiolis, ramulorum extremis proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, craſſa, denſa, in ambitu crenata, ſupernè colore atro-viridi ſplendentia, infernè viridi dilutiore, ſpithamam aut amplius longa, palmum lata; a pediculo ad apicem folii nervus decurrit conſpicuus, rotundus, viridi-albicans, infernè eminens, è quo plurimi ſuperiora verſus exoriuntur nervuli, qui in ſe invicem arcuatim deferuntur: ſapor amarus & acris, odor ſuavis ac pomum vinoſum maturum redolens.

Vetuſtiora autem hujus arboris folia vitri inſtar fragilia fiunt & decidunt, atque ſui ſtigmata in ramis & trunco relinquendo variis tuberibus eos cingunt.

Flores inodori ac amari, floribus *Nati-Tsjambou* part. 1. Tab. 18. deſcriptæ (cujus genus ſylveſtre hæc arbor eſt) haud abſimiles, itidem ramulorum extremis inter expanſa folia proveniunt, caulibus Nimirum rotundis, flexilibus, purpureis, glabris, nitentibus, ac duas, tres quatuorve ulnas Italicas longis, quibus plures hinc inde adhærent, atque è calyce craſſo, rotundo, viridi-purpureo, bipartito aut tripartito prodeunt, quatuor oblongo-rotundis, acuminatis, craſſis, ex viridi albicantibus, ac pellucidis foliis conſtantes, numeroſis ſtaminibus purpureis, flaveſcentibus apicibus dotatis, mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus; inter quæ ſtylus prodit oblongus, purpureus, è fructus ipſius vertice demum eminens.

Fructus pyris noſtratibus haud abſimiles, at inferius latiores, ſuperius anguſtiores, quatuor angulis craſſioribus ſulcati, & in vertice calyce florum ſurrecto coronati, cortice tenui, undique carni arctiſſimè adhærente, glabro, nitente, primum viridi, dein ex candido rubeſcente cincti; carne albicante, & ad corticem rubeſcente, denſâ, ſaporisque ingrati ac amari, intus referti; intra quam *Nucleus* locatur oblongo-rotundus, cum formâ, tum ſubſtantiâ & ſapore glandi perſimilis.

Naſcitur hæc arbor locis ſylveſtribus ac humidis in Paroe, Oediampere, aliisque provinciis Malabar; perpetuò frondet; floret, ac fructus fert, quamobrem Brachmanis *Sada-pali*, hoc eſt, *frugifera arbor*, à *Sada* frugifera & *Pala* arbor nuncupatur, diuque ſuperſtes manet.

Cæ-

Cæterum Ethnici Jogues ſeu peregrinatores ſuperſtitionibus addictiſſimi, florigeris ac fructigeris hujus arboris caulibus ſeſe exornant, eoſque de collo ſuſpendunt ac ſacros faciunt: Adhæc fructiferi hi caules ipſis ſunt ad preces numerandas, quod obſervantes Luſitani arborem ipſam *Roſairos* dicunt. Porro folia in eduliis ſunt: ſuccus è foliis expreſſus, & cum oleo palmæ in unguenti conſiſtentiam coctus, ſcabiem ſanat ſi eo pars affecta ungatur. Nuclei fructuum in pulverem rediguntur, iſque diarrhæam ſanat ſi cum fimo caprino, ſaccharo, & lacte ebutyrato mixtus exhibeatur; ſi vero cum zinzibere & ſucco limonum ſumatur, teneſmo medetur; urinæ humanæ ſi admiſceatur quibuſcunque venenis antidotum eſt; cum vino ſi propinetur, colicam paſſionem ſanat; cum aqua mixtus & exhibitus, vel foris applicatus hæmorrhoidum dolores placat; tandem cum lacte muliebri epotus vomitum excitat, nec non icterum, alioſque morbos bilioſos curat, at oculis adhibitus eorum affectibus conducit.

Tab. 6.

Malè huc refertur *Samſtravadi*, quæ ſpecies eſt *Tsjambou* part. 1. Tab. 17. & 18. deſcriptæ, ubi convenientius potuiſſet proponi.

Sjeria-ſamstravadi. lat.

ചെറിയശസ്ത്രുവാദി *mal.*

Sadapali. *bram.*

सदफकि

چهريا شموطراوريه *Arab.*

TSJERIA SAMSTRAVADI.

Tab. 7.

ALtera hic exhibetur *Samſtravadi* ſpecies, quæ Malabarenſibus *Tsjeria Samſtravadi*, Brachmanis *Gove-ſada-pali*, Luſitanis *Roſairo Brava*, Belgis *Beedelſnoeren* nuncupatur: Eaque præcedenti perquam ſimilis eſt, nec proceritate cedi.t *Radix* tamen ex albo flaveſcens, fibrata, amara, inodora.

Flores purpurei. *Fructus* quadranguli, ſaporis prius dulcis, dein amari & ingrati.

Provenit in variis provinciis Malabar, locis nimirum uliginoſis ac aquoſis; ſingulis annis maturos exhibet fructus, Menſibus viz. Januario, Februario, Martio, & Aprili.

Arboris hujus lignum durum eſt, & ſolidum, atque operi fabrili accommodum: Cæteræ verò partes eundem planè uſum habent cum Samſtravadi.

T A B. 7.

Nulla, quod ſciam, inter Botanicos Arboris hujus facta eſt mentio; & quanquam ab Auctore huc referatur, vix ullam tamen cum *Tsjambou* ſimilitudinem habere videtur.

Catu-tsjambu. lat.

Mal.

Arab.

MALLA-KATOU-TSJAMBOU.

Tab. 8.

MAlla-Katou-Tsjambou, hoc eſt *Tsjambou Montana*, Malabarenſibus, *Malambetti* Brachmanis, *Jambous dos Bugios* Luſitanis, *Swyne-Jamboeſen* Belgis, Arbor eſt mediocris magnitudinis, quatuordecim circiter pedes alta, caudice albicante, variis ramis in orbem diffuſis donato, qui cortice ſcabro, primum ruſo, dein cinereo, ſaporis adſtringentis, odorisque ſylveſtris obducti ſunt.

Radix flaveſcens, ruſo cortice tecta, unctuoſa, inſipida, inodora.

Folia geminata brevibus petiolis ordine decuſſato ramulis inhærent, oblongo-rotunda, acuminata, craſſa, denſa, glabra, atro-viridia, ſupernè nitentia, infernè nequaquam; nervis aliquot è coſta media albicante, ac in adverſa parte altè extuberante, in latera excurrentibus: ſapor acidus & auſterus, odor nullus.

Flores exigui, Tiliæ florum magnitudine æmuli, purpurei, inodori, acidi, numeroſi ſurculis tenerioribus proveniunt, atque calyci viridi, in quinque rotunda, cochleato-cava foliola ſecto, inhærent, quinque aut ſex craſſis, mollibus, ſubrotundis, ac exteriora verſus reflexis foliolis conſtantes, in quorum medio ſtylus prodit itidem purpureus, ſuperius tripartitus.

Floſculis pari fertilitate ſuccedunt *fructus* ſubrotundi, magnitudine prunis haud abſimiles, umbilico lato quadripartito in vertice præditi, viridi cortice cincti, carneque denſâ, acidi ac ingrati ſaporis, intus referti; intra quam *Nucleus* locatur albicans, itidem acidus & auſterus.

Naſcitur frequenter locis montanis in Paroe, aliisque provinciis Malabar; quotannis maturos fert fructus, Menſe viz. Auguſto.

Radix vero extrinſecus variis modis uſurpatur ad Cephalalgiam, aliosque capitis affectus.

TAB. 8.

Tertia hæc *Tsjambou ſylveſtris* ſpecies hujus Horti, haud dubiè eadem illa arbor eſt, cujus meminit *Joh. Nieuhof in Itinerario* nomine *Jambu ſylveſtris minoris*: magnam ſimilitudinem habet cum *Malacca-ſcambu* & *Nati-ſchambu* part. 1. Tab. 17. & 18. deſcriptis.

KATOU-

Cáttu-tsjéru. lat.

കാട്ടുചെരു *mal.*

Rána-bibò. bra.

रानबाबा

قحا طحو قحهرو *Arab.*

KATOU-TJEROE,

ſeu

CHERU

Tab. 9.

Katou-tjeroe Malabarenſibus, *Rana-bibo* Brachmanis, *Uvas d'inferno* Luſitanis, *Dulle pruymen* Belgis, præcelſa eſt arbor, atque ſpecioſa plurimum, caudice craſſo, multiſque ramis longè latéque diſperſis, ac cinereo cortice cinctis, ornato; ramulis tamen tenerioribus viridibus. Lignum albicans, denſum, furvo ac lanuginoſo cortice munitum, isque vulneratus lachrymam fundit rubicundam, glutinoſam, graveolentem, acerrimam ac urentem, quæ radiis ſolaribus tandem nigreſcit.

Radix albicans furvo cortice tecta, inodora, ſaporis unctuoſi, nec non acris & urentis.

Folia inordinatim circa ramulos proveniunt, ſpithamam circiter longa, & pollicem aut ſeſquipollicem lata, ſupernè colore atro-viridi nitentia, infernè viridi-dilutiore; à medio illo, craſſo, & in utraque parte altè extuberante nervo, folium per longitudinem medium ſecante, plures alii minores oriuntur nervuli, ad folii latera ordinato ac parallelo ductu expanſi: ſapor acris & urens, ſuccumque continent rubicundum, itidem acrem & urentem, cutemque exulcerantem uti ranunculus.

Flores ex ramulorum extremis racematim profert, petiolis nimirum oblongis, viridibus, & hirſutis, candore inſignes, teneros, ſuaveolentes ſi ſertum iis refertum offeratur, alioquin ſi ſingulares naribus admoveantur, odoris ferè expertes, ſaporis acris ac urentis, è quinque foliolis acuminatis, lanuginoſis, & in orbem expanſis compoſitos, in quorum medio fibræ albæ rubicundis & nigricantibus apicibus ornatæ, quarum nonnullæ inter foliola expanſæ, nonnullæ vero erectæ cernuntur.

Floſculis pari fertitilitate ſuccedunt *Fructus* parvi, ex rotundo oblongi, uvis cœruleis majoribus, quæ Græcis ϐέμαςος dicuntur, cum formâ tum magnitudine perquam ſimiles, primum virides, paulò ante maturitatem glauci ac lanuginoſi, tandem matureſcentes atro-cœrulei & glabri, intuſque carne ſubfuſcâ, ſucculentâ, nec non glutinosâ, acri ac urente referti; intra quam oſſiculum locatur oblongum, nucleum continens albicantem, unctuoſum, amariuſculum, & ſubacrem, formâ avellanæ haud abſimilem.

Inſuper arboris hujus altera datur ſpecies, Malabarenſibus *Tsjeero*, Brachmanis *Bibo* dicta, huic perquam ſimilis, præterquam quod fructus non ex rotundo oblongos ac atro-cœruleos, ſed planè rotundos ferat & nigricantes.

Naſcitur porro arbor hæc ubique in Malabar, locis tum ſylveſtribus, tum montanis, nec non in fluminum ripis; perpetuo frondet, floret, aut fructus fert, manetque ſuperſtes ad ducenteſimum non raro annum. Colitur plerumque in agris ubi oryza aut frumentum provenit, ad aviculas deleteriâ hujus arboris qualitate pellendas.

Cæterum ex ligno naviculæ fiunt minores, Indigenis

nis *Mansjous* dictæ. Lachrymâ rubicunda & fuſca, quam fundit vulneratus cortex, nec non fructuum ſucco acri & glutinoſo, admixtâ calce, pictores utuntur ad lina goſſypina variis figuris indelebili colore pingenda. Fructuum decoctio in lacte dulci pota ſcabiei, lepræ, capitis dolori è causâ frigidâ, vertigini, colicis cruciatibus, aliisque affectibus è viſcidis, pituitoſis, & flatulentis humoribus natis, conducit. Succus è fructibus & arboris cortice expreſſus, ac dentibus admotus odontalgiam ſanat; nec non tumoribus frigidis applicatus cutem erodendo, ac veſiculas excitando (haud ſecus ac potentiale cauterium) eos aperit. At licet variis modis arbore hac, ejusdemque partibus utantur Indigenæ, ex iisque medelam variis affectibus quærant: nihilominus tamen inter Indos reperiuntur, quibus arbor hæc noxium eſt venenum, atque ex levi ejus attactu totum corpus mirum in modum intumeſcit; quod ſymptoma lacte, butyro, aut oleo aſſumpto, protinus mitigatur.

Tab. 9.

Nucis cujusdam inſanæ, Belgis *malle-pruymen* dictæ, meminit *Cluſius exoticor. libr.* 2. *cap.* 26. ſed quoniam arboris non addit deſcriptionem, affirmare nequeo, illane ſit noſtra hæc *Katou-Tsjeron.*

Táni. lat.

mal.

Gottingu. bra.

गाटिगि

Arab.

T A N I.

T A B. 10.

ARbor hæc Malabarenſibus *Tani*, Brachmanis *Gottinga*, Luſitanis *Biborala*, Belgis *Heylpeeren* nuncupatur: Eſtque procera, caudice craſſo, ramis glabris, viridi-cinereis, hinc inde in orbem diffuſis donato; Lignum ex albo flaveſcens, cortice craſſo, glabro, cinereo, intus croceo tectum, cujus matrix dura, è rufo ſtriata.

Radix albicans furvo cortice cincta, inodora, inſipida, nec non fibris ſuis longè latéque per terram diffuſa.

Folia circa ramulos extremos rotundis, viridi-nitentibus, ac oblongis petiolis plura ſimul juncta proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, glabra, longitudine ſpithamam, latitudine palmum facilè ſuperantia, ſupernè colore viridi-fuſco ſplendentia, infernè viridi dilutiore; coſta media craſſa, & in adverſa parte altè extuberans, è qua nervuli aliquot tranſverſi ſuperiora verſus excurrunt: odor nullus, ſapor ſylveſtris.

Flores itidem extremis ſurculis inter folia proveniunt, caulibus nimirum ſpithamam longis, quibus racematim adhærent, exigui, ſuaveolentes, inſipidi, quinque oblongo-teretibus, viridi-albicantibus foliolis vix apertis conſtantes, adeo ut gemmis non minus, quam floribus aſſimilari queant; decem ex albo flaveſcentibus ſtaminulis, apicibus ornatis, mediam floris cavitatem occupantibus.

Floſculis pari fertilitate *fructus* ſuccedunt, pyriformes, prunis majoribus magnitudine haud abſimiles, cortice tenui undique carni adhærente, glabro, nitente, ac rubicundo cincti; carne viridi, ſucculentâ, inſipidâ, odoriſque ſylveſtris, intus referti; intra quam *oſſiculum* locatur

oblongo-rotundum, *Nucleum* continens candidum, grati ſaporis, ac nuci avellanæ haud abſimilem.

Creſcit locis arenoſis in Padinjate, Bardelle, aliiſque provinciis Malabar; ſemper frondet, floret, fructuſque fert, atque non raro duo frugifera manet ſecula.

Lignum porro arboris operi fabrili accommodum, ex eoque ingentes ciſtæ, & naves fabricantur: nec non ex hujusmodi arboribus excavatis naviculas Indi conficiunt, quas *Mansjous* appellant. Fructuum nuclei in eduliis ſunt: iique in pulverem redacti Endemiæ illi Cachexiæ (quæ *Pitao* Luſitanis appellatur) medentur, atque oculorum vitia emendant: adhæc expreſſum ex iisdem oleum capillos firmat capiti inunctum. Arboris cortex Antidotum habetur noxio veneno, quod ex arbore *Katou-Tsjerou* ſeu *Rana-bibo*, ejusve fructibus quocunque modo contrahitur; isque minutiſſimè contritus, addito aſæ fœtidæ pauxillo, tunc exhibetur. Inſuper corticis hujus & radicis ſuccus cum oryza & lacte decoctus & exhibitus, colicum dolorem ſanat.

Tab. 10.

Similis planè arbor deſcribitur in prima à Batavis in orientalem Indiam inſtituta navigatione eaque à *Caſparo Bauhino pinac. libr.* 11. *ſect.* 6. vocatur *Fructus in inſula S. Mariæ, pyra majora referens, intus mucculentum:* at quanquam ipſi magna cum *Tani* ſit ſimilitudo, non tamen affirmare audeo, eandem plane eſſe arborem.

TSJEM-

Tsjem-tani. lat.
ചെന്താണി *mal.*
جهن طغني *Arab.*

TSJEM-TANI.

Tab. 11.

TSjem-Tani Malabarenſibus, *Tanis-Morij* Brachmanis, Arbor eſt vaſtæ magnitudinis, caudice craſſo, cortice craſſo, ſcabro, cinereo, intus rubicundo, odoris aromatici, ſaporis acidiuſculi obducto, nec non plurimis donato ramulis viridibus, ac non rarò hirſutis; Lignum albicans, matrice virideſcente.

Radix rubicunda, cortice tenui flaveſcente tecta, amara, odorata.

Folia ſine ordine rotundis ac aſperis petiolis circa ramulos proveniunt, lata, ex rotundo in acumen deſinentia, in ambitu ſerrata & horrentia, supernâ parte atro-viridia, infernâ ſubviridia, tactu nonnihil aſpera, hirſuta, ſapore ſubamaro & adſtringente, odore aromatico; è coſta media craſſa nervi aliquot tranſverſi, & ex his demum plures alii nervuli ſuperiora verſus excurrunt.

Flores inter folioſos ſurculos caulibus ſpithamam longis proveniunt, quibus racematim petiolis lanuginoſis adhærent, tribus oblongo-rotundis, candidis, mollibus, ac exteriora verſus reflexis foliolis conſtantes, atque oblongo-rotundo, albicanti, hirſuto, & pediculo viridi tricuspide ſubnixo calyci inhærentes; tribus flaveſcentibus ſtaminibus, nigricantibus apicibus ornatis, mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus, inter quæ ſtylus prodit itidem flaveſcens: odor nullus, ſapor amarus.

Fructus hujus arboris, haud ſecus ac præcedentis, pyriformes ſunt, tribus angulis craſſioribus ſulcati, olivarum magnitudine æmuli, exiguo in vertice præditi umbilico, cortice viridi, aſpero, & exiguis ſpinulis obſito cincti, carneque denſa, furvâ, odoratâ, amarâ intus referti; intra

quam *oſſiculum* hæret oblongo-rotundum, triquetrum, tres includens *Nucleos* candidos, amaros, ſimiliter triquetros, ex ligno membranaceis quibusdam viridi-albicantibus diſſepimentis ab invicem ſejunctos.

Provenit locis ſylveſtribus, petroſis, arenoſis, montanis in Parakaroo, aliisque provinciis Malabar; perpetuò frondet, ſemel in anno floret, fructuſque fert, Decembri viz. & Januario menſibus, diuque frugifera manet.

Cæterum hujus arboris cortex calefacit, viſcidos ac pituitoſos humores incidit, attenuat, debilitata viſcera roborat, nec non aquas hydropicorum ducit. Idem cortex cum fructus pulpa in pulverem redactus & exhibitus, febrem tertianam intermittentem tollit. Fructuum nuclei comeſti alvum laxant.

Tab. II.

Alteram hanc *Tani* ſpeciem nullus adhucdum exhibuit Botanicus, eaque nullam cum præcedente habet ſimilitudinem.

MAL-

Cátu Tsjéru Naregam Lat.
കാട്ടുചെറുനാരകം. Mal.
Rána-nimba bra.
रान नी बाङ्गा
قحاطو نغر هغام Arab.

MAL-NAREGAM,

ſeu

Malus limonia pumila ſylveſtris Zeylanica D^r. Hermani.

Tab. 12.

ARbor quæ Malabarenſibus *Mal-Naregám* ſeu *Nara-maram*, Brachmanis *Nani* & *Rana-nimba*, Luſitanis *Limaodo Mato*, Belgis *wilde Citroenen* dicitur, mediæ eſt magnitudinis, cortice glabro, cinereo, odoris ſaporisque aromatici & acris obducta, ligno albicanti, denſo, præduro arctiſſimè unito; ramis foliaceis è caudice erumpentibus, ſpinis rigidis, è fuſco flaveſcentibus obſitis.

Radix albicans ſubrubro cortice tecta, odoris aromatici, ſaporis amari.

Folia juxta ſpinas circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, glabra, cum formâ, tum colore, odore, & ſapore limonum puſillorum foliis haud abſimilia.

Flores plures ſimul juncti extremis ſurculis inhærent, exigui, candidi, odorati, quatuor oblongo-rotundis, acuminatis, craſſis, ac mollibus foliolis conſtantes, ſtaminulis multis, calycis in modum junctis, medium obſidentibus, inter quæ ſtylus prodit craſſus, albicans, ſuperius planus ac rubeſcens.

Floſculis ſuccedunt *Fructus* ovales, cum figurâ, tum magnitudine olivis haud abſimiles, at in vertice exiguâ ſpinulâ dotati, colore primum viridi, in maturitate verò aureo ſeu citrino uti limonia; cortice ambiuntur tenui, guſtu amaro, atque in mediis fructibus cavitas quædam eſt, ſucco aceto-

cetoſo ac ſubamaro, ſuis membranulis contento plena; cui incluſus eſt *Nucleus* oblongo-rotundus, acuminatus, albicans rufâ obductus pelliculâ, odore ſaporeque limonum folia referens.

Naſcitur locis arenoſis ac montanis ubique in Malabar; Floret plerumque Junio, Julio, Auguſto, & Septembri menſibus, atque dein maturos profert fructus.

Cæterum decocta in oleo arboris hujus folia, ac capiti applicata cephalæam tollunt: eorundemque ſuccus præſtans habetur errhinum capiti purgando. Expreſſus è fructibus ſuccus Endemiæ illi Cachexiæ (*pitao*) medetur. E ſola denique radice pilulæ formantur antiſpasmodicæ.

TAB. 12.

Arboris hujus exſiccatum ramum cum floribus in Herbario vivo collocatum vidi à Clariſſimo Paulo Hermans, Medicinæ Botanices in Academia Lugduno-Batava Profeſſore, cum in Zeylan inſula viveret; ipſique haud immeritò dicitur *Malus limonia pumila ſylveſtris Zeylanica.*

KATOU-

Cátu-Náregam. Lat.
കട്ടുനാരെകം. *mal.*

KATOU-NAREGAM.

Tab. 13.

ARbor hæc Malabarenſibus *Katou - Naregam*. hoc eſt *Naregam ſylveſtris*, Brachmanis *Rananimba* & *Coduvo-nani*, Luſitanis *Limao Coroado*; Belgis *wilde limoenen* dicitur: Eſtque procera, caudice craſſo, candido, multiſque ramis donato; qui cortice cinereo odorato obducti, ac fungoſâ intus medullâ referti, nec non ſpinis fuſcis, nitentibns & aculeatis inſuper muniti ſunt.

Radix flaveſcens, fuſco cortice tecta; amara, odorata.

Folia perſimilia ſunt foliis *Mal - Naregam*, præterquam quod nervuli è coſta media exeuntes craſſiores ſint, ac infernè magis emineant; quo fit, ut in plicas quaſi & rugas ea criſpentur.

Flores plures ſimul juncti extremis ſurculis proveniunt; haud ſecus ac in *Mal - Naregam* obſervatur; & calyci viridi, in quinque lacinias acuminatas ſecto, inhærent, viridi-flaveſcentes, odorati, ſubamari, quinqne ſubrotundis foliolis conſtantes, ſtaminulis candidis octo aut decem medium obſidentibus; inter quæ ſtylus prodit exiguus, itidem albicans, ipſius fructus rudimentum.

Fructus limones puſilli ſunt, tenuioribus ſulcis ſtriati, ac in vertice calyce florum ſurrecto coronati, atro-virides primum albis interſtincti punctulis, dein aurei ſeu citrini; cortice limonum cortici haud abſimili cincti, carneque candidâ, acidi ac vinoſi ſaporis, intus referti; intra quam numeroſa continentur *ſemina* oblongo - rotunda, plana; candida & nitentia, duplici ordine locata, ac membraneis quibuſdam pelliculis ſeu parietibus integerrimis ſejuncta, ita ut ſingula in ſingulis latitent cellulis.

Creſcit frequenter locis arenoſis & petroſis, circa Para-

karó & Kaymaal provincias Malabar; ſemel in anno maturos fert fructus, menſibus viz. Decembri & Januario.

Porro arboris hujus foliorum ſuccus egregium quoque capiti expurgando habetur errhinum. Idem ſuccus cum pipere longo, zinzibere, & ſaccharo exhibitus tuſſim ſedat, cæteroſque pulmonis affectus è cauſa frigida natos potenter ſanat. Inſuper è foliis hiſce in aqua coctis Balneum fit, quod laſſitudini, nec non artuum doloribus tollendis mirificè conducit.

Tab. 13.

Meritò arbor hæc Limoniæ genus quoque habetur.

Tsjéru-Catu-Náregam. *lat.*
ചെറുകാട്ടുനാരകം. *mal.*
Naringi. *bra.*
नारिंगी
جِهْرُوْ قَحَاطُوْ نَارِشْغَلَمْ *Arab.*

TSJEROU-KATOU-NAREGAM.

Tab. 14.

ARbuſculæ quæ *Tsjeria-Katou-Naregam* Malabarenſibus, *Citt-rana-nimba* Brachmanis, *Limoins da folha Cruzado* Luſitanis, *Claver-appelkens* Belgis nuncupatur, præcedentis ſpecies eſt minor, atque humilior, ad ſex ſeptemve pedum altitudinem circiter aſſurgens, caudice tenui, ramulis ſpinoſis, cinereo cortice obductis, itidem donato; Lignum flaveſcens, prædurum, inodorum, inſipidum

Radix fibrata, flaveſcens, ſaporis amari, odoris aromatici.

Folia oblongo-rotunda, in ambitu leviter crenata, odorata, aromatica, petiolis alatis ſeu foliosis circa ramulos geminata proveniunt, duobus viz. tribusve paribus, cum ſimplici plerumque folio in extremitate; adeo ut petiolos facilè quis folia judicaret, & tria extrema folia ſimul juncta vulgare pratenſe trifolium non malè repræſentent.

Flores brevibus petiolis ad ſpinarum exortum ramulis proveniunt, & calyci viridi in quinque lacinias acuminatas ſecto inſident, candidi, ſuaveolentes, amari, quinque oblongo-teretibus, ac in orbem expanſis foliolis conſtantes, ſeptem octove in medio albicantibus ac lanuginoſis ſtaminulis, flaveſcentibus apicibus dotatis, prædīti; inter quæ ſtylus emergit itidem albicans capitello flaveſcente.

Fructus quoque puſilli limones ſunt, rotundi, magnitudine uvarum æmuli, virides primum albis interſtincti punctulis, dein aurei ſeu citrini; cortice ambiuntur limonum cortici haud abſimili, atque in mediis fructibus

cavitas quædam eſt ſucco acetoſo, ſubamaro ac aromatico, ſuis membranulis contento plena, cui immixta ſunt tria oblongo-rotunda, acuminata, & ex albo flaveſcentia *ſemina*, membranaceis pelliculis a ſe invicem diſtincta.

Provehit locis montanis ubique in Malabar, præſertim circa Candenate; ſemper floret, fructusque fert.

Cæterum arboris hujus folia præſentaneum habentur curandæ epilepſiæ remedium. Radix alvum movet; ſudores expellit, nec non cruciatibus colicis, & Cardialgiæ medetur. Fructus ſiccati ſtomachum roborant, ac alimentorum in eo fermentationem læſam reſtituunt; adhæc aëri ex variolis, febribusque malignis & peſtilentialibus contagioſo potenter reſiſtunt, atque variis venenis præſtantiſſimum cenſentur antidotum; quamobrem magni æſtimantur, & ab Arabibus, aliisve mercatoribus avidè expetuntur.

Tab. 14.

Non florum, ſed fructus & ſeminis ratione ad Limonum genus arbor hæc referri poteſt.

Paenù. Lat.
mal.
Dúpú.
bra.
Arab.

PAENOE.

Tab. 15.

ARbor quæ Malabarenſibus *Paënoe*, Brachmanis *Doëpoe*, Luſitanis *Arvore Enſenza*, Belgis *Hars-boom* nominatur, præcelſa eſt, atque ſpecioſa plurimum, ſexaginta circiter pedes alta, caudice ſedecim pedes plus minus craſſo, multiſque ramis longè latéque diffuſis, ac cortice craſſo, cinereo, intus rufo obductis, donato; qui vulneratus lachrymam fundit reſinoſam, candidam, pellucidam, odoratam, acrem ac amaram, quæ radiis ſolaribus tandem flaveſcit, ſpiſſeſcit, & vitri inſtar fragilis evadit: Lignum denſum, ex albo flaveſcens.

Radix nigricans, reſinoſa, amara, graveolens, nec non fibris ſuis longè latéque per terram diffuſa.

Folia ſine ordine craſſis, rotundis, ac cinereis petiolis ramulis adhærent oblongo-rotunda, acuminata, craſſa, denſa, glabra, ſplendentia, longitudine ſpithamam, latitudine palmum ſuperantia, ſupernè viridia, infernè è viridi flaveſcentia; nervis aliquot è coſta media craſſa, & in adverſa parte altè extuberante, in latera excurrentibus: ſapor amarus ac reſinoſus, odor nullus.

Flores circa ramulos teneriores candidis petiolis glomeratim, non ſparſim producuntnr, ſenſimque por-

rectis columellis umbellæ ſpecie panduntur: conſtant è quinis oblongo-teretibus, craſſis, candidis foliolis, atque calyci albicanti in quinque lacinias acuminatas ſecto inhærent, numeroſis ſtaminulis flaveſcentibus medium obſidentibus; inter quæ ſtylus prodit albicans, ſurrectus, apice rotundo ac flaveſcente: odor ſuavis ac liliaceus, ſapor amarus.

Fructus nucum juglandium viridium magnitudine æmuli, petiolis craſſis, longis ac rotundis proveniunt, oblongo-rotundi, at ſuperius latiores, inferius anguſtiores & calyce florum verſus caulem reflexo ornati, quos tegit pulvinatus cortex coriaceus, atro-purpureus, ac tribus angulis ſulcatus, qui fructu maturo dehiſcit planè, & trifariam finditur, ac *nucleum* exhibet majorem, oblongo-rotundum, candidum rufa cuticulâ tectum, uti in nuce avellana cernitur, ſaporis ſubamari ac ſubadſtringentis: hic autem pulvinatus calyx, qui fructum ambit levibus inciſuris vulneratus, ſimilem fundit lachrymam reſinoſam uti inciſus cortex, quæ aëris attactu protinus ſacchari candi inſtar ſpiſſeſcit, ac dein rufeſcit.

Creſcit ubique in Malabar; perpetuo frondet, ſingulis annis maturos profert fructus, menſe viz. Aprili, & non raró trecentos frugifera manet annos.

Cæterum ex arborum teneriorum truncis Mali navales fiunt: ex iisque, cum provectiores ſint, excavatis naviculas majores (*mansjous*) Indi conficiunt, quarum nonnullæ ſexaginta aut plures homines vehere poſſunt; eæque ex arboris hujus ligno conſtructæ in aquis teredini haud facilè obnoxiæ ſunt.

Reſinam quam cortex, radix, fructus, aliæque arboris

boris partes fundunt, avidè mercatores expetunt; eaque cum oleo copioſiore vel parciore excocta picis liquidæ, vel duræ loco uſurpatur: inſuper Ethnicis in ſacrificiis thuris loco adoletur. Ex foliis diſci conficiunt gentiles, in iisque arboris hujus gummi ſeu reſinam excipiunt, & ſervant.

Porro fructuum Nuclei contuſi & cum aqua calida ſuper porphyritem lævigati, & exhibiti ventriculum roborant, nauſeam & vomitum tollunt, ventris cruciatus mitigant, Choleram ſanant. Ex arboris reſina cum alba, & ſeſami oleo eliquata præſtans fit balſamum vulnerarium: Eademque reſina pulveriſata & exhibita virulentam gonorrhæam, aliaque venerea accidentia potenter ſanat.

Tab. 15.

Arboris hujus Gummi-reſina haud dubiè ſpecies eſt *Gummi Anime*, præſertim cum conſtet tum ex orientali, tum ex occidentali India varia reſinarum huc adferri genera, quæ magnam habent ſimilitudinem cum gummi Anime è nova Hiſpania, & pro eo venduntur; & certum eſt, non ex una arbore, ſed è diverſis earum generibus gummi hoc colligi. *Doctiſſ. Piſo rerum natural. Braſilienſ. lib.* 4, *cap.* 9. arborem deſcribit, *Jetaiba* indigenis dictam, cujus reſina Braſilienſibus *Jetica-cica*, & Luſitanis *Gummi Anime* appellatur ob magnam cum vero gummi Anime è nova Hiſpania ſimilitudinem. Similis arboris meminit *Recchus rerum Mexicanar. lib.* 3. *cap.* 5. nomine *Copalli Montana* ſeu *Tecopalli Quahuitl.* Adhæc è Zeylan Inſula ſimile adfertur gummi; quapropter & hæc arbor non malè forſan eo referri poteſt.

Niálel. lat.
mal.
Rána-bóri. bra.
Arab.

N Y A L E L.

Tab. 16.

ARbor hæc Malabarenſibus *Nyalel*, Brachmanis *Laſſa*, Luſitanis *Maquinha*, Belgis *Werlingen* nuncupatur; Eſtque procera, quadraginta circiter pedes alta, caudice mediocriter craſſo, cortice cinereo obducto, multiſque ramis ruſeſcentibus in orbem diffuſis donato: Lignum albicans, inodorum, inſipidum, matrice rubicunda.

Radix rufa, furvo cortice tecta.

Folia geminata ordine parallelo brevibus petiolis ramulis inhærent, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, glabra, colore atro-viridi ſupernè nitentia, infernè viridi dilutiore, inſipida, inodora; coſta media lignoſa, viridi-albicans, rotunda, ac in adverſa parte altè extuberans, è qua plurimi ſuperiora verſus exoriuntur nervuli, qui in ſe invicem arcuatim deferuntur.

Flores exigui, candidi, numeroſi racematim circa extremos ſurculos proveniunt, & ſinguli calyci viridi in quinque lacinias ſecto inhærent, quinque tenuibus, lato-rotundis, ac in orbem expanſis foliolis conſtantes, quinque ſtaminulis albicantibus, apicibus flaveſcentibus falcatis ornatis, medium occupantibus; inter quæ ſtylus prodit ſurrectus itidem albicans, capitello flaveſcente: odor ingratus ac fœtidus; ſapor nullus.

Floſculis ſuccedunt *Fructus* globoſi, numeroſi racemis adhærentes uvarum in modum, quibus magnitudine haud abſimiles ſunt, cortice craſſo, flaveſcente, intus candido & lanuginoſo cincti, carneque ex albo cæruleâ, transparente, ſucculentâ, ſubacidi ac vinoſi ſaporis, intus refer-

ti; intra quam duo continentur *Nuclei* oblongo-plano-rotundi, ſubvirides, ex albo-cæruleâ cuticulâ obducti, ſaporis è dulci adſtringentis, membranaceo diſſepimento ab invicem ſejuncti.

Provenit frequenter in Inſula Baypin, nec non in Caimaal, aliiſque Provinciis Malabar; perpetuò viret, quotannis bis maturos exhibet fructus, menſibus viz. Aprili & Octobri, manetque frugifera ſeptuaginta circiter annos.

Fructus vero in deliciis comeduntur. At nuclei cum zinzibere recenti contuſi, & addito ſaccharo exhibiti alvum movent. Ex fructuum immaturorum ſucco cum ſaccharo ſyrupus præparatur, tuſſi, aſthmati, aliiſque thoracis affectibus præprimis conveniens.

Tab. 16.

Arbor hæc magnam cum *Sambuco Indica Bontii* habet ſimilitudinem, ſed quoniam accurata ejus apud *Bontium* deſcriptio non habetur, an eò referri debeat, certius affirmare nequeo.

ANGO-

Angólam. lat.

അംകൊലം. mal.

Ancólam.

आंकालां bram.

عنغلهم Arab.

ANGOLAM.

Tab. 17.

ANgolam ſeu *Alangi* Malabarenſibus, *Angolam* Brachmanis, *Eſpinho ſancto* Luſitanis, *Keyſer-vreugde* Belgis, præcelſa eſt arbor atque ſpecioſa plurimum, altitudine centum; craſſitie vero duodecim pedum menſuram circiter æquans, multiſque ramis in orbem longè latéque diffuſis donata; qui cortice viridi obducti, ac ſpinis lignoſis, craſſis, longis, ac rigidis muniti ſunt: Lignum albicans, prædurum, cortice glabro, cinereo, albis interſtincto punctulis, ſaporis acri-amari, odoris aromatici, cinctum.

Radix fungoſa, ruſa, flaveſcente cortice tecta, odorata, amara.

Folia brevibus petiolis circa ramorum ſpinas (quæ tandem in ramulos excreſcunt) proveniunt, oblongo-teretia, craſſa, mollia, glabra, ſupernè viridia, infernè viridi-fuſca, odorata, amara; nervis aliquot è coſta media albicante, & in adverſa parte altè extuberante, obliquè in latera excurrentibus.

Flos ad foliorum exortum itidem ſpinis provenit, plerumque unus; aliquando duo, aut plures, inſidetque calyci rotundo in decem lacinias ſecto, è decem teretibus, craſſis, denſis, ſubviridibus, intus candidis foliolis conſtans, quæ extrorſum reflexa apicibus circa caulem coëunt, prominentibus decem miniatis apicibus, quos pallida ſtamina ſuſtinent, quorum medium obtinet piſtellum ſtaminibus concolor; odor ſuavis; ſapor amarus.

Fructus globoſi, ceraſorum majorum magnitudine æmuli, exiguo in vertice umbilico præditi, cortice cincti

craſſo, purpuraſcente, qui maturo fructu ſpontè dehiſcit, carneque ſucculentâ, dulcis, gratique ſaporis, intus referti; intra quam duo, treſve atri, glabri, plano-rotundi, intus candidi continentur *Nuclei.* Hi autem fructus avidè expetuntur, & in deliciis comeduntur.

Creſcit locis petroſis; arenoſis, & montanis in Mangatti, aliisque Provinciis Malabar; perpetuò frondet, frugetque; ac diu ſuperſtes manet.

Cæterum arbor hæc varias ob cauſas Emblema Regiæ Majeſtatis Malabarenſibus habetur, quarum præcipua eſt, quod flores diademati Imperiali haud abſimiles, rigidis inhæreant ſpinis. Inſuper ſuccus ex arboris radice expreſſus, & exhibitus vermes necat, nec non bilioſos ac pituitoſos humores per alvum expurgat, & aquas hydropicorum ducit. Radicis pulvis exhibitus Antidotum habetur venenatis morſibus ſerpentum, aliorumque venenatorum animalium.

Idú-mulli. lat.

ഇടുമുള്ളി mal.

بجُوْمُوللكِي Arab.

IDOU-MOULLI.

Tab. 18.

IDou-Moulli Malabarenſibus, *Elaticanto* Brachmanis, *Periera dos diabos* Luſitanis, *Dulle-boom* Belgis, Arbor eſt procera, ſeptuaginta circiter pedes alta, caudice craſſo, multiſque ramis longè latéque diffuſis donato; qui cortice cinereo, intus viridi obducti, nec non ſquammis numeroſis, rigidis, fuſcis, glabris, ac nitentibus ſpinis inſuper dotatis, undique ornati ſunt: Lignum albicans, fibroſum, denſum, cortice cinereo, intus rufo ac ſubviridi, ſaporis ſubamari tectum, cujus matrix rubicunda, prædura.

Radix albicans, rufo cortice cincta, ſaporis amari, odoris terreſtris.

Folia circa ramulos ſpinoſos brevibus ac rotundis petiolis proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, craſſa, denſa, glabra, ſupernè atro-viridia, infernè ſubviridia; nervis aliquot è coſta media rufeſcente, & in adverſa parte altè extuberante in latera excurrentibus: odor ſylveſtris, ſapor nullus.

Floſculi itidem circa ſpinoſos ramulos atro-rubentibus ac aſperis petiolis numeroſi proveniunt, purpurei, quinque oblongo-rotundis, acuminatis foliolis conſtantes, quinque in medio flaveſcentibus fibris, apicibus dotatis, præditi; inter quos ſimilis prominet ſtylus rubicundus, exiguus: ſapor ingratus, odor nullus.

Floſculis pari fertilitate ſuccedunt *Fructus* pyriformes, ſubvirides ab una parte, ab altera vero rubicundi, niten-

tes, exiguo in vertice umbilico coronati, carneque viridi, denſâ, ſucculentâ, amarâ intus referti; intra quam oſſiculum hæret rubicundum, *Nucleum* includens candidum, guſtu primum avellanæ haud abſimilem, dein tamen ingratum relinquentem ſaporem.

Provenit locis ſylveſtribus & arenoſis in Paloerti, aliisque provinciis Malabar; quotannis ſemel, nonnunquam bis maturos fert fructus, Januario viz. & Martio menſibus, diuque ſuperſtes manet.

At vero ex arboris, ejuſque radicis cortice, nec non floribus, fructibus, nucleiſve, variis modis remedia præparantur ad Maniam, phrenitidem, ſimileſque affectus cephalicos. Adhæc è cortice in aqua communi decoctio fit, quæ icterum, hydropem, alioſque chronicos morbos potenter ſanat. Radicis cortex cum ſantalo rubro in pulverem redactus, ex eoque cum lacte muliebri cataplaſma confectum, ac inguinibus impoſitum bubonibus venereis medetur.

POERIN-

Púrinsji. lat.
mal.
Urinti
bra.
Arab.

POERINSII.

TAB. 19.

ARbor hæc Malabarenſibus *Poerinſij* & *Vercoe-poelongi*, Brachmanis *Ourinti* & *Damitaſſi*, Luſitanis *Sabao dos Canarins*, Belgis *Seepnooten* nuncupatur: Eſtque procera, caudice admodum craſſo, multiſque ramis in orbem diffuſis donato; qui cortice atro-purpureo, intus viridi obducti, ac medullâ intus fungosâ & albicante referti ſunt: Lignum flaveſcens, prædurum, cortice phœniceo, intus rufo cinctum, inodorum, inſipidum.

Radix flaveſcens, albicante cortice tecta, nec non fibris ſuis longè latéque per terram diffuſa; ſapor ſubdulcis.

Folia bina & bina ſibi invicem oppoſita tenerioribus ſurculis proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, ſeptem uncias longitudine, tres quatuorve latitudine plus minus æquantia, atro-viridia, ſupernè ſplendentia, infernè nequaquam; nervis aliquot in adverſa parte extuberantibus è media coſta in latera excurrentibus: odor ſuavis, ſapor ſubdulcis.

Floſculi in racemum oblongum digeſti extremis ramulis conveniunt, ſtellati, ſambuci floribus formâ haud abſimiles, quinque tenuibus, oblongo-teretibus, è rufo viridibus, nitentibus, intus candidis ac lanuginoſis foliolis conſtantes, ſtaminulis aliquot albicantibus, aureis apicibus dotatis, mediam floſculi cavitatem & umbilicum occupantibus; inter quæ ſtylus prodit flaveſcens, exiguus, ipſius fructus rudimentum. At vero exiguæ horum gemmæ vix quatuor menſium ſpatio in floſculos ſeſe expandunt, ſuntque rotundæ ac virides, nec non calyci viridi in quina ſubrotunda foliola diviſo inhærent: odor nullus, ſapor ſubadſtringens.

Fructus conſimili modo racematim frequentes ſuccreſcunt,

ſcunt, oblongo-rotundi, duo plerumque, treſve arctiſſimè ſimul juncti, virides primum ac lanuginoſi, maturiores vero ſubflaveſcentes & rufi; at ſiccati duri, rugoſi, & fuſci. Teneriores autem hujuſmodi fructus carne intus albicante, molli, ac viſcoſa referti, quæ tandem mutatur in nucem rotundam & fuſcam, *Nucleum* intus continentem exiguum, candidum, durum, acrem, inodorum.

Creſcit variis in ſylvis Malabar; perpetuò viret, quotannis maturos exhibet fructus, atque à decimo ſationis anno ad centeſimum non raró frugifera eſt.

Cæterum ex arboris hujus ligno citharæ conficiuntur, & pectines. Fructus pannis lavandis & abſtergendis inſerviunt: ii namque in aqua triti inſtar ſaponis albicantem eam reddunt, lixivialem, & ſpumoſam, qualis ad pannos lavandos & abſtergendos requiritur. Adhæc cum ſpumoſa & lixiviali hac aqua Anrifabri vaſa argentea decoquere ſolent, & depurare. Porro ejuſdem ſaponariæ aquæ ſpuma temporibus illita cephalalgiam, nec non febrem tollere dicitur. Fructuum in aqua communi infuſio aut decoctio ſpumeſcens, ſi exhibeatur, colicos cruciatus mitigat; nec non variis modis ad alios affectus intrinſecus & extrinſecus uſurpatur. E foliis in aqua communi coctis Balneum fit antiarthriticum: Ex iis pariter & recente zinzibere, ac cumini ſemine in aqua communi decoctio fit, ventris tormina ſedans, flatuſque diſcutiens. Radix cum oryzæ infuſo trita, & exhibita paralyſi, nec non ſævis articulorum doloribus medetur.

Tab. 19.

Fructus quibus ſaporis loco Indi utuntur, varii ſunt, ac diverſi. *Cluſius Exoticor. lib.* 2. *cap.* 16. ſimilem fructum deſcribit, isque à *Nicolao Mmardo libr. de Medicam. ſimpl. ex Occidentali India delatis cap.* 65. vocatur *Sphærula ſaponaria.* Hujus quoque *Oviedus lib.* 9. meminit, ubi refert arboris folia Filicis foliis eſſe ſimilia: quod tamen falſum eſſe *αὐτοψία* me docuit. Etenim Anno 1660 è Barbados Inſulis ſaponarias quaſdam accepi ſphærulas, quibus ſatis tres prodibant arbuſculæ, per quadriennium ſuperſtites: earum cortex cinereus, folia phyllitis foliis ſimilia erant. *Rochefortius hiſtoriæ ſuæ part.* 5, *cap.* 7. duas ſphærulæ ſaponariæ proponit ſpecies; quarum alteram in horto meo per quadriennium colui: Hoc verò, quod Hortus Malabaricus proponit, genus nemo Botanicorum adhucdum deſcripſit.

ADAM-

Adamboe
Cadali-pua.
കടലിപ്പൂവ *mal.*
قَاطَلِيْ پُوعْ *Arab.*

Adamboe
Cadali-pua.
കടലിപ്പൂവ *mal.*
قحاطحهلش يوع *Arab.*

ADAMBOE.

Tab. 20. 21.

ARbor hæc Malabarenſibus *Adamboe* & *Cadelipoea*, Brachmanis *Sotulari*, Luſitanis *Catupinaca da ſerra*,, Belgis *Baak-rooſen* appellatur; eſtque humilior, ſeptem circiter pedes alta, caudice albicante, variis ramis in orbem diffuſis donato, qui cortice ſcabro, primum viridi, dein furvo obducti ſunt.

Radix albicans, cinereo cortice tecta, odoris gravis ac ſylveſtris, ſaporis unctuoſi.

Folia oblongo-rotunda, craſſa, denſa, ſine ordine brevibus ac nodoſis petiolis circa teneriores ramulos proveniunt, longitudine ſpithamam, latitudine palmum ſuperantia, ſupernè atro-viridia, infernè è viridi ruſeſcentia, tactu nonnihil aſpera, à media illa craſſa, albicante, & in adverſa parte altè extuberante coſta, folium per longitudinem mediam ſecante, plures aliæ minores ſuperiora verſus oriuntur coſtulæ, quæ arcuatim in ſe invicem deferuntur: odor ſylveſtris, ſapor ſubadſtringens.

Flores elegantes, purpurei, nitentes, roſis haud abſimiles, rotundis & hirſutis petiolis numeroſi circa ramulos proveniunt, ac ſex ſeptemve mollibus, ſubrotundis, expanſis, at nonnihil criſpis conſtant foliis; nec non calyci lato, profundo, craſſo, rugoſo, ſubviridi, in ſex ſeptémve lacinias acuminatas ſtellæ in modum ſecto, inhærent, qui plurima inſuper emittit ſtamina ſurrecta, infernè albicantia, ſupernè rubicunda, flaveſcentibus, nitentibus, ac planis apicibus ornata; inter quæ ſtylus prodit acuminatus, infernè rubicundus, ſupernè viridis: ſapor ſubſalſus & ſubadſtringens, odor nullus.

Fructus floribus ſuccedunt inodori, inſipidi, rotundi,

viridi-fuſci, nitentes in vertice oblongo ſtylo dotati; ad baſin vero calyce plano, craſſo, ac viridi excepti, qui cuſpides ſuos latè extendens, ac exteriora verſus reflectens, ſtellam quodammodo refert; intus porro carne albicante referti, intra quam numeroſa latitant *ſemina* plana, malvæ ſemini haud abſimilia, ſex ſeptemve loculamentis, membranaceis quibuſdam pelliculis à ſe invicem ſejunctis, concluſa.

Creſcit frequenter locis arenoſis & petroſis in Mangatti & Cranganoor, præſertim circa fluminum ripas; Julio & Auguſto menſibus floret, fructusque fert Novembri & Decembri: viret tamen perpetuò, ac diu ſuperſtes manet.

Cæterum ex arboris radice in aqua decocta Gargarisma conficitur, quod palati orisque ulcusculis, nec non quibuscunque faucium affectibus medetur. Ex eadem radice decocta, & dein contuſa cataplasma fit, quod tumoribus impoſitum potenter eos emollit ac maturat. Ex arboris cortice, foliis, ac floribus cum aqua communi decoctio paratur, quæ pota hepatis, lienis, aliorumque viſcerum obſtructiones aperit, & aquas hydropicorum per alvum ac urinam potenter ducit. Semen haud ſecus ac coriandri ſemen capiti infeſtum eſt, ac vertiginem, ebrietatem, ſimileſque affectus producit.

KATOU-

Adamboe. lat.

അടമ്പു mal.

فَحَاطَمْحَلْ يُوْغْ Arab.

KATOU-ADAMBOE.

TAB. 22.

ARbor quæ *Katou-adamboe* & *Katou-Cadeli-poca* Malabarenſibus, *Dava-ſotulari* Brachmanis, *Catupinaca-Brava* Luſitanis, *wilde Baak-rooſen* Belgis dicitur, præcedentis ſpecies ſylveſtris eſt, & major: altius namque excreſcit. Caudex alioquin rami, radix, folia, aliæque hujus arboris partes planè cum præcedente Adamboe conveniunt, præterquam quod hujus folia & rami lanuginoſi ſint, ac hirſuti.

Flores præcedentis *Adamboe*, ut & *Paretti*, part. 1. Tab. 30. deſcriptæ, floribus quoque ſimiles; mediam tamen floris cavitatem & umbilicum quinque tantnm ſtamina ſurrecta, candida, rubicundis apicibus ornata, occupant; inter quæ ſtylus prodit albicans, cacumine bifido.

Fructus ſimiliter fructuum alterius arboris æmuli, niſi quod pilis tenuiſſimis ſubaſperi.

Naſcitur locis montanis in Mala & Poiga, provinciis Malabar; Maijo, Junio, & Julio menſibus floret, Decembri vero maturos fert fructus; viret autem perpetuò.

Cæterum ex foliis hiſce contuſis cum Nucis Indicæ aqua Emplaſtrum conficitur, quod Bubonibus venereis, aliisque glandularum tumoribus impoſitum medetur.

Tab. 20. 21. 22.

Adamboe meritò ad *Pariti* (parte prima & ſecunda deſcriptæ) genera referri poteſt, quippe utræque ſunt ſpecies *Malvæ* ſeu *Altheæ arboreæ*, uti ex nota generica, floribus nimirum, fructibus, ſeminibuſve manifeſtum fit; partes tamen accidentales, folia viz. inter ſeſe non conveniunt.

Karin-kára. *lat.*

കാരിങ്കാര *mal.*

قَحَارِينْ قَحَارَعْ *Arab.*

KARIN-KARA.

Tab. 23.

KArin-Kara Malabarenſibus, *Tamagali* Brachmanis, *Narilha*, Luſitanis, *Haan-ballen* Belgis, Arbor eſt mediocris magnitudinis, caudice mediocriter craſſo, candido, cortice furvo, ſcabro, inodoro ac amaro obducto, nec non ramis viridibus in orbem diffuſis donato.

Radix rufa, albicante cortice tecta.

Folia ſine ordine brevibus, rotundis, ac ſulcatis petiolis circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, glabra, colore atro-viridi ſupernè nitentia, infernè viridi-flaveſcente; nervis aliquot è coſta media albicante, ac in adverſa parte prominente, in latera oblique excurrentibus: ſapor amarus ac auſterus.

Flores albicantes, magnitudine Paënoe floribus, formâ verò Geniſtæ aut Laburni floribus ſimiles, aut in ramulorum extremis, aut è lateribus in tenui ligula dependent, atque calyci viridi, in quinque acuminata, magnitudine inæqualia foliola ſecto, inhærent, quinque oblongo-teretibus, craſſis, candidis foliolis conſtantes, quorum ſupremo reliquis multo majore, lato, ſurſum reflexo, at inferius aperto hiatu dehiſcente, è quo numeroſa prodeunt ſtaminula candida, apicibus ornata: odor ſuavis, ſapor amarus.

Fructus nucibus juglandibus magnitudine ſimiles, rotundi ſunt, globoſi, ac duabus protuberantiis ad verticem ſtriati, viridi-flaveſcente cortice cincti, carneque

Mo. Bot. Garden, 1893

intus albicante, primum densâ, dein molli, pultaceâ, ac ſubdulci referti; intra quam Nucleus locatur rotundus, bifariam aut trifariam diviſus, ſubviridis rufâ pelliculâ tectus fabarum, ſapore æmulus.

Creſcit in locis ſylveſtribus Malabar; perpetuò viret, non raro bis in anno maturos fert fructus, menſibus viz. Aprili & Octobri, at non diu ſuperſtes manet.

In Medicina nullius eſt uſus.

Perim-kára. lat.

പെരിങ്കാര *mal.*

پِيرِيمْ قَحَارَعْ *Arab.*

PERIN-KARA.

Tab. 24.

P*Erin-kara* Malabarenſibus, *Gali-douſa* Brachmanis, *Azeitones do Malavar* Luſitanis, *wilde Olyven* Belgis, Arbor eſt vaſtæ magnitudinis, caudice craſſo, cortice craſſo, cinereo, intus purpureo, çincto, nec non ramulis viridi-fuſcis, plurimiſque virgulis pullulantibus donato; lignum albicans, denſum, fibroſum.

Radix itidem albicans, rubicundo obducta cortice, qui cuticula nigricante inſuper tectus eſt; ſapor ſubamarus, odor terreſtris.

Folia quæ primo exortu ruſa ac plicata circa ramulos teneriores proveniunt, ubi excreverunt oblongo-rotunda ſunt, acuminata, in ambitu crenata, denſa, glabra, atro-viridia, ſplendentia; è coſta media craſſa, & in adverſa parte altè extuberante plures aliæ ſuperiora verſus oriuntur coſtulæ, quæ in ſe invicem arcuatim deferuntur: ſapor acidus primum, dein amarus.

Flores ſuaveolentes, candidi, extremis ſurculis inter folia proveniunt, caulibus nimirum ſpithamam longis, quibus brevibus petiolis adhærent, quinque oblongis ac in plurima tenuia filamenta, comæ inſtar, circa extremitates diviſis foliolis conſtantes, atque calyci viridi in quinque lacinias acuminatas ſecto inhærentes; rufis aliquot ſtaminulis erectis mediam floris cavitatem occupantibus, inter quæ ſtylus prominet viridi-albicans, cujus baſis globulus exiguus, croceus.

Fructus pari fertilitate floribus ſuccedunt, cum formâ, tum ſubſtantiâ & magnitudine olivis majoribus ſimiles, ſimilem quoque continentes nucleum: Maturi cœru-

leo-purpurei, acido-dulces, gratique ſaporis; immaturi vero flaveſcentes, auſteri, ſubamari.

Provenit in Mangatti; aliisque Provinciis Malabar; quotannis bis floret, fructuſque fert, Martio viz. & Octobri menſibus, diuque ſuperſtes manet.

Cæterum fructus hi in deliciis comeduntur; nec non ſaccharo condiuntur, ac uti olivæ in muria & aceto ſervantur pro Achaar; iique cum cibis inter prandendum & cœnandum comeſti ventriculum roborant, ac alimentorum in eo fermentationem potenter juvant.

Tab. 23. 24.

Quanquam ambæ hæ arbores *Karæ* nomine appellari ſoleant, diverſæ tamen ſunt ſpecies: quarum alteri, viz. *Perin-Karæ* ab olivis nomen perperam impoſuerunt Luſitani & Belgæ, ob fructuum cum olivis ſimilitudinem; cum pluribus hæc arbor à *vera* diſtinguatur *olea*.

M A-

Manil-kára. lat.

മനിൽ കാര *mal.*

Vanválli, bra.

ववळी

مغين قحاغ *Arab.*

MANYL-KARA.

TAB. 25.

M*Anyl-kara* Malabarenſibus, *Manil-gale* Brachmanis, *Fruita Manilha* Luſitanis, *Loe-beſſen* of *Chineeſche pruymen* Belgis, Arbor eſt procera, caudice craſſo, multiſque ramis longè latéque diffuſis donato; qui cortice atro-viridi obducti, ubi inciduntur, liquorem exſudant unctuoſum, inſipidum, inodorum: Lignum cinereum, cortice obductum denſo, ſcabro, fuſco, intus rufo.

Radix flaveſcens, ſaporis acris, odoris ſylveſtris.

Folia craſſis, rotundis, ac viridibus petiolis circa extremos ramulos numeroſa proveniunt, oblongo-rotunda, atro-viridia, craſſa, denſa, glabra, ſplendentia; a medio illo, craſſo, rotundo, viridi-flaveſcente, ac in adverſa parte altè extuberante nervo, folium per longitudinem medium ſecante, plures alii minores, tenuioreſque ſuperiora verſus exoriuntur nervuli, qui in ſe invicem arcuatim deferuntur. Manibus vero ſi confricentur hæc folia viſcidum, lacteum, ac acrem fundunt liquorem, quo mediante eadem teneriora arctè complicata ſunt.

Flores magnitudine *Tiliæ* floribus haud abſimiles, itidem circa extremos ramulos inter folia rotundis, lanuginoſis, ac purpureis petiolis glomeratim, non ſparſim producuntur, ſenſimque porrectis columellis umbellæ ſpecie panduntur: triplici conſtant ordine foliorum acuminatorum ac ruforum, quorum ſinguli ordines ſex continent foliola, ac medius planè erectus eſt; inhærentque calyci craſſo, rufo, ac lanuginoſo, in ſex lacinias acuminatas ſecto; ſex candidis ſtaminibus, rufis apicibus dotatis, mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus, inter quæ ſtylus prodit, ipſius fructus rudimentum: odor ſuavis ac melleus, ſapor nullus.

Fructus cum formâ, tum magnitudine olivis ſimiles; immaturi virides, nitentes, ſuccoque viſcido ac lacteo referti; maturiores verò purpurei, intuſque ruſâ, ſucculentâ, ac acido-dulci carne referti; intra quam bina (rarius unum) locantur oſſicula oblonga, glabra, ruſa, nitentia, *Nucleum* continentia album, ac amariuſculum.

Arbor hæc nullibi, niſi ſobole aut ſeminibus in hortis ſata provenit, nec Regio Malabar natale ejus ſolum conſtituit; ſed è China, Manilhas Inſulis, aliiſque longinquis Regionibus prius in eam allata fuit, quapropter haud perperam Malabarenſibus, *Manyl-kara*, quaſi *Kara ex Manilhas* Inſulis appellatur. Quotannis maturos fert fructus, Auguſto viz. & Septembri menſibus, ſemper viret, diuque frugifera manet.

Fructus autem maturi inter Bellaria comeduntur, iique appetitum augent, ac alimentorum in ventriculo fermentationem non parum juvant. Ex arboris foliis cum radice curcuma, & zinziberis foliis coctis & contuſis, cataplaſma conficitur, quod tumoribus quibuſcunque impoſitum potenter eos maturat. Ex iiſdem foliis in ſeſami oleo coctis, addito cortice hujus arboris pulveriſato, litus præparatur, qui affectui paralytico Endemio, Indis *Beriberi* dicto, ſanando ſummopere conducit.

Tab. 25.

Caſparus Bauhinus pinacis lib. 11. *ſect.* 6. arboris hujus meminiſſe videtur, nomine *Pruno ſimilis fructus Chinenſis*. Enimvero ad pruniferas arbores merito refertur *Manyl-kara*, & noſtratibus apud Indos viventibus *Prunus Chinenſis* appellari ſolet. Etiam *in Itinerario Cornelii Matelief* Anni 1607. mentio fit pruni Chinenſis, *Lechyas* dictæ, at perfecta arboris ipſius non additur deſcriptio.

KARA-

Kara angolam. lat.

mal.

قعر *Arab.*

KARA-ANGOLAM.

Tab. 26.

ARbor hæc Malabarenſibus *Kara - angolam*, Brachmanis *Namidou*, Luſitanis *e ſpinho Santo Bravo*; Belgis *wild Keyſers-vreught* nuncupatur; Eſtque altera *Angolam* ſpecies, procera itidem, altitudine quadraginta, craſſitie verò ſex pedum menſuram circiter æquans, multiſque ramis ſubcinereis ac viridibus, in orbem longè latéque diffuſis, donata; lignum albicans, denſum, cinereo cortice obductum, cujus matrix purpurea.

Radix craſſa, denſa, flaveſcens, furvo cortice tecta; nec non profundè terræ inhærens, fibriſque ſuis latè per eam diffuſa; ſapor acris & amarus, odor gravis.

Folia brevibus ramulis (qui in prima hujus arboris ſpecie perfectæ ſunt ſpinæ) inhærent, oblongo-teretia, glabra, mollia, ſupernè viridia, infernè ſubviridia, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus; ſapor acris & amarus, odor nullus.

Flores brevibus ac viridi-fuſcis petiolis circa eoſdem cum foliis ramulos proveniunt, viridique ac profundo calyci inſident, è ſex teretibus, craſſis, denſis, acuminatis, candidis foliolis conſtantes, quæ (haud ſecus ac in præcedentis ſpeciei floribus cernere licet) extrorſum reflexa apicibus circa caulem coëunt; decem aut duodecim candidis & acuminatis ſtaminulis mediam floris cavitatem occupantibus, inter quæ ſtylus prodit albicans, apice ornatus oblongo-rotundo; odor ſuavis, ſapor amarus.

Floribus ſuccedunt *Fructus* globoſi, pomorum minorum magnitudine æmuli, exiguo in vertice præditi umbili-

bilico, corticecraſſo, molli, tomentoſo, purpureo, intuſque albicante cinĉti, nec non carne rubicundâ, ſucculentâ, viſcidâ, tenaci, acidique ſaporis, intus referti; intra quam oſſiculum locatur oblongo-rotundum, rubicundum, *Nucleum* includens candidum, amaro-dulcem.

Naſcitur locis petroſis, arenoſis, & montanis in Kandenate, aliisque provinciis Malabar; ſemper frondet, floret, frugetque, ac diu ſuperſtes manet.

Cæterum ex arboris foliis cum oleo coctis unguentum conficitur vulnerarium. Radix catarctica eſt, humoreſque ſeroſos ac pituitoſos per alvum educit. Fructus autem rarò comeduntur, quoniam impensè ſanguinem calefaciunt.

Tab. 26.

Arbor hæc ſpecies eſt *Angolam* Tab. 17 deſcriptæ, atque ideo malè huc relata eſt.

THEKA.

Tectona grandis

Pars 4. Tab. 27.

Tekka. lat.
തെക്ക *mal.*
Saiko. bra.
हाइला
طيقخ *Arab.*

THEKA.

Tab. 27.

THeka Malabarenſibus, *Sailo* Brachmanis, *Jati* Malaccis, *Teka* Luſitanis & Belgis, Arbor eſt præcelſa, atque ſpecioſa plurimum, caudice præcraſſo, cortice craſſo, ſcabro, ac cinereo obducto, nec non ramulis viridibus geniculatis, ac quadrangulis plurimis donato; lignum albicans, durum, glabrum, ſtriatum, quercino ligno haud abſimile.

Radix rufa, ſaporis adſtringentis & ſubamari, odoris ſubacidi.

Folia geminata ordine parallelo ramulis inhærent, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, craſſa, ſupernè ſplendentia, infernè nequaquam, duas ſpithamas aut amplius longa, ſpithamam lata; à pediculo ad apicem folii nervus decurrit conſpicuus, rotundus, infernè eminens, è quo plures in latera obliquè excurrunt nervuli; odor acidus, ſapor auſterus. Manibus verò ſi confricentur hæc folia ſuccum fundunt, qui illicò ſanguinis inſtar atropurpureus evadit.

Flores exigui, ſuaveolentes circa ramulos teneriores ad foliorum exortum, petiolis longis, quadrangulis ac ſulcatis proveniunt, ſenſimque porrectis columellis umbellæ ſpecie panduntur: conſtant quinque vel ſex ſubrotundis, candidis, & extrorſum reflexis foliolis, inhærentque exiguo & acuminato calyci; foliola hæc intercedunt totidem ſtaminula alba, apicibus luteis donata, medium occupante ſtylo ſubviridi, acuminato. Tandem ſuperveniunt veſicæ magnæ virentes, ſuperius apertæ, in quibus tres quatuorve (ligneo tamen ſepimento ab invicem ſejuncti) locantur *Fructus* ſubrotundi, virides, lanugino-

ſi ac hirſuti, nec non carne virideſcente, inodorâ, ſaporiſque amari & adſtringentis, referti; intra quam oſſiculum continetur quadratum, ex albo rufeſcens, *Nucleum* includens exiguum, albicantem.

Creſcit ubique in Malabar, at præſertim in Provincia Atsjen Coyl, & Calicolan, ubi integræ ſylvæ ingentium harum arborum reperiuntur. Semper viret, quotannis floret frugetque; menſibus viz. Auguſto & Octobri; atque non raro à decimo anno ad trecenteſimum frugifera manet.

Lignum vero hujus arboris, quercino ligno haud abſimile, operi fabrili accomodum, atque Naupegis ad navium fabricam in uſu eſt; ſed in aquis (præſertim dulcibus) teredini facilè obnoxium: Gentiles, neſcio qua ſuperſtitione ducti, hoc ſolummodo ligno ſua vel conſtruunt, vel reparant templa. Et retulit Princeps Calicolan, ſe integrum templum ex unica hujuſmodi arbore ædificari curaſſe. E foliis tenerioribus purpureus conficitur color, quo panni ſericei & goſſypini tinguntur. Etiam tenera hæc foliola in deliciis indigenæ comedunt: ex iisque coctis cum ſaccharo ſyrupus fit, qui aphthis medetur. Ex floribus cum melle coctis medicamentum paratur, quod aſſumptum aquas hydropicorum educit. Radix ſiccata, contuſa, & in pulverem redacta, ſicque exhibita, ſanguinem ex caſu alicubi concretum diſſolvit. E fructibus tenerioribus contuſis unguentum conficitur, herpeti ſanando perquam utile.

Tab. 27.

Jacobus Bontius lib. 6. cap. 16. arborem hanc deſcribit, *Kyati* ſeu *Quercus Indicæ* nomine, quanquam nullam cum quercu ſimilitudinem habeat, niſi reſpectu ligni, quod ligno quercino ſimillimum eſt; quapropter Malaccis *Jati*, & Bontio *Kyati* ſeu *Kiati* nuncupatur, ſed malè: etenim *Kayo-jati* potius dicenda foret, cum *Kayo* lignum, *jati* vero quercum propriè ſignificet. Inſuper arboris hujus meminit *Joh. Nieuhof in itinerario pag.* 249. ubi exactè florem, fructumque ejus deſcribit

KATOU-

Catutekka. lat.

mal.

Vana papalu. bra.

Arab.

KATOU-THEKA.

Tab. 28.

ARbor quæ *Katou-theka* Malabarenſibus, *Dava-ſailo* & *Vana-papalou* Brachmanis, *Teka-Brava* Luſitanis, *wilde Teka* Belgis nuncupatur, præcedentis ſpecies eſt minor & humilior, craſſitie pruno haud abſimili caudice, cortice obducto cinereo, nec non ramulis viridibus, quadrangulis, ac ſulcatis plurimis itidem ornato; lignum albicans, inodorum, inſipidum.

Radix purpurea.

Folia geminata ordine parallelo ramulis inhærent; oblongo-teretia, craſſa, denſa, glabra, ſupernè colore atro-viridi nitentia, infernè viridi dilutiore, ſpithamam longa, tres quatuorve circiter digitos lata, inſipida, inodora; nervis aliquot in adverſa parte prominentibus, è coſta media flaveſcente in latera excurrentibus.

Flores è ſurculorum extremis inodori ac inſipidi oriuntur in Jubæ formam diſpoſiti, numeroſi; quorum ſinguli ad flores Liloc accedere videntur, oblongi, candidi, quinque teretibus, craſſis, mollibus, & extrorſum reflexis foliolis conſtantes; quinque albicantibus, erectis, & acuminatis ſtaminulis medium occupantibus.

Fructus nucum avellanarum magnitudine æmuli, oblongo-rotundi, exiguo in vertice umbilico præditi, glabro ac flaveſcente cortice cincti, nec non carne viridi-flaveſcente, ſucculentâ, dulci referti; intra quam oſſiculum continetur, nucleum includens candidum, dulcem.

Naſcitur ubique in Malabar, præſertim circa Warapoli; ſemper viret, quotannis floret, frugetque, menſibus viz. Auguſto, Septembri, & Octobri; at diu frugifera non eſt.

Cæterum fructus hi loco Arequæ ſeu Katingæ cum folio Betel frequenter manducantur. Arboris cortex exſiccatus, & in pulverem redactus, ſicque exhibitus, bilis ardorem compeſcere dicitur.

Tsjéru-Téka. *lat.*
ചെറുതേക്ക *Mal.*
Sailò. *bra.*
शाइलो
جِرُو طحقى *Arab.*

TSJEROU-THEKA.

T A B. 29.

T*ſjerou-Theka* Malabarenſibus, *Douda-Sailo* Brachmanis, *Teka Creſpa* Luſitanis, *Netel-Teka* Belgis, Arbuſcula eſt humilis, ſeptem circiter pedes alta, caudice pedis menſuram craſſo, albicante, cortice obducto cinereo, amaro, multiſque ramulis viridibus, triangularibus, ac geniculatis donato.

Radix albicans, ſaporis amari, odoris terreſtris.

Folia terna ſimul circa ramulorum geniculos proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, in ambitu crenata, ſupernè colore atro-viridi nitentia, infernè ſubviridia & tomentoſa; coſta media craſſa, è qua plures ſuperiora verſus exoriuntur coſtulæ, in adverſa parte altè extuberantes ac lanuginoſæ: odor ſuavis, ſapor acris & amarus. Teneriora verò hujus arboris folia rubicunda ſunt.

Flores haud ſecus ac *Katou-Theka* flores, ſurculorum extremis racematim proveniunt, cærulei, foliolorum ſtipatu obvallati, viridique & acuminato calyci inhærent, è quinque oblongo-rotundis ac introrſum reflexis foliis conſtantes; quinque cæruleis ſtaminibus, flaveſcentibus apicibus ornatis, ac extra florem latè expanſis, mediam ejus cavitatem & umbilicum occupantibus, inter quæ ſtylus prodit ex albo cæruleus, ac in acumine diviſus: odor ſuavis, ſapor ſubamarus.

Fructus ſubrotundi, triquetri, in vertice exiguo umbilico præditi, glabri, nitentes, primum atro-purpurei, dein furvi, intus molli carne referti; cui tres includuntur Nuclei exigui, virides, ſapore fabaceo.

Creſcit locis arenoſis ubique in Malabar, præſertim in Provincia Moutan; ſemper viret, quotannis floret, frugetque.

Cæterum ex arboris foliis oleo butyroque incoctis unguentum conficitur, quod Cephalalgiæ, Ophthalmiæ, & aurium tinnitui medetur. E radice cum zinzibere & Coriandri ſemine aquæ incocta Apozema conficitur, quod exhibitum alimentorum in ventriculo fermentationem potenter juvat, & Nauſeam ſanat. Fructus contuſi & in lacte Ebutyrato cocti, vel infuſi alvum movent, & aquas hydropicorum ducunt.

Ben-téka. lat.
വെന്തെക്ക mal.
Sailò. bra.
साइकी
ara.

BENTHEKA.

Tab. 30.

ARbor quæ Malabarenſibus *Bentheka*, Brachmanis *Kaſailo*, Luſitanis *Theka-Macho*, Belgis *wit Theka* nuncupatur, licet nullam cum *Theka* ſimilitudinem habere videatur, ejus tamen ſpecies Indis habetur; Eſtque procera, caudice denſo, albicante, cortice obducto cinereo, nec non ramulis cinereis ac glabris in orbem diffuſis donato.

Radix furva, odoris ſaporiſque ſylveſtris.

Folia inordinatè circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda ac in mucronem deſinentia, ſupernè atro-viridia & nitentia, infernè ſubviridia & lanuginoſa, craſſa, denſa, longitudine ſpithamam, latitudine palmum æquantia, inodora, inſipida, à pediculo ad apicem folii nervus decurrit conſpicuus, rotundus, infernè eminens, è quo plurimi ſuperiora verſus exoriuntur nervuli, qui in ſe invicem arcuatim deferuntur.

Flores exigui, viridi-albicantes, & ſuaveolentes racematim proveniunt, atque calyci inhærent exiguo, viridique; conſtant ii unico foliolo, ſed in quinque profundas lacinias diviſo, ſic ut plura videantur, quinque flaveſcentibus & acuminatis fibris mediam floſculi cavitatem occupantibus; intra quas ſtylus prodit erectus, capitulo viridi.

Floribus pari fertilitate ſuccedunt *Fructus* oblongo-rotundi, virides primum, dein rubicundi, glabri, ac nitentes, *Arequæ* fructibus tenerioribus haud abſimiles, ſimilique carne intus referti, intra quam plura continentur *ſemina* oblongo-rotunda, furva, glabra, nitentia, nec

minus dura, duplici ordine locata, ac membranaceo diſſepimento ſeu pariete integerrimo ſejuncta; ſapor auſterus, odor nullus.

Creſcit locis montanis & arenoſis in Teckenkour; ſemper viret, quotannis floret frugetque, ac diu frugifera manet.

Cæterum ex arboris foliis cum melle medicamentum paratur, quod exhibitum ſudores movendo æſtum febrilem temperat, & variolas expellit.

Tab. 28. 29. 30.

Katou-theka, *Tsjerou-theka*, *Bentheka*, quanquam cum *Theka* huc referantur, tamen ſpecies ejus haberi non poſſunt, quia nullam cum ea habent ſimilitudinem.

IRIPA.

Jripa. lat.
mal.
Arab.

I R I P A.

Tab. 31.

IRipa Malabarenſibus, *Iripou* Brachmanis, *Fruita Bolſa* Luſitanis, *Tas-noten* Belgis, arbor eſt procera, ſexaginta circiter pedes alta, caudice craſſo, denſo, cinereo, cortice obducto nigricante, intus rubicundo, nec non ramulis cinereis & ſubviridibus plurimis donato.

Radix rubicunda, flaveſcente cortice tecta, nec non fibris ſuis latè per terram diffuſa; ſapor acris, odor nullus.

Folia geminata ordine parallelo ramulis inhærent, oblongo-rotunda, glabra, denſa, ſupernè colore atroviridi nitentia, infernè viridi-dilutiore; nervulis exiguis plurimis è media coſta in parte adverſa quodammodo extuberante, & folium per longitudinem medium inæqualiter ſecante, obliquè in latera excurrentibus: odor nullus, ſapor ſubadſtringens.

Flores inter folia circa ramulos ſparſim proveniunt, exigui, candidi, inodori, è quatuor acuminatis foliolis conſtantes; hæcque foliola intercedunt octo ſtaminula alba, apicibus rubicundis donata, medium occupante ſtylo candido, qui ipſius fructus rudimentum eſt.

Fructus oblongo-rotundi, compreſſi, inæquales, ac ſulco ſtriati, cucurbitis formâ haud abſimiles, cortice craſſo, coriaceo, nec non carnoſo, molli, ac pulvinato tecti, amygdalæ in modum; qui, fructibus in maturitatem tendentibus, in utroque latere dehiſcit, ſeſeque aperit, ac *Nucleum* relinquit albicantem, tenui pelliculâ cinctum,

denſum, compactum, inodorum, ſaporiſque adſtringentis.
Creſcit circa Repolyn, aliisque in locis Malabar, ſemper viret, quotannis floret, frugetque, Auguſto viz. & Novembri menſibus.

Cæterum arboris hujus radices alvum movent. E foliis in lotio vaccino coctis, addito melle, potio paratur, quæ ſcabiem, lepram, alioſque cutaneos affectus ſanare dicitur. Ex iiſdem foliis cum Mangas foliis in lacte dulci coctis Apozema conficitur, quod Ictero, Aſthmati, læſæ alimentorum in ventriculo fermentationi, indeque nato capitis dolori medetur. E fructibus oleum fit contra ſcabiem, alioſque cutaneos affectus.

Tab. 31.

Iripæ fructum deſcribit *Cluſius Exoticor. lib. 2. cap.* 25. ſed minus exactè; quod mirum videri non debet, cum non niſi exſiccatum eum viderit.

KA-

Caleſani. lat.
കൈലശ. mal.
माई bra.
فقعلا جبام Arab.

KALESJAM.

Tab. 32.

K*Alesjam* Malabarenſibus, *Mourmouratarum* Brachmanis, *Bainhero* Luſitanis, *Twee-beſſen* Belgis, arbor eſt præcelſa, atque ſpecioſa plurimum, altitudine ſexaginta, craſſitie vero ſeptem pedum menſuram circiter æquans, multiſque ramis cinereis, in orbem longè latéque diffuſis, donata; lignum atro-purpureum, glabrum, ac flexile, cortice obductum nigricante, craſſo, molli, intus albicante, qui inciſuris alicubi vulneratus illico purpureus evadit.

Radix fibrata, albicans, furvo cortice tecta, odoris ſaporiſque ſylveſtris.

Folia geminata ordine parallelo tenuioribus ramulis inhærent, oblongo-teretia, glabra, mollia, ſupernè colore atro-viridi nitentia, infernè viridi dilutiore, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus; odor & ſapor ſylveſtris.

Flores ramulorum extremis racematim proveniunt, exigui, vitis viniferæ floſculis perſimiles, inodori, inhærentque calyci exiguo, ſubviridi, quatuor acuminatis ac viridi-flaveſcentibus foliolis conſtantes, octo ſtaminulis albicantibus, flaveſcentibus apicibus ornatis, medium occupantibus; inter quæ ſtylus prodit flaveſcens, ipſius fructus rudimentum.

Fructus pari fertilitate floribus ſuccedunt, ac itidem racematim proveniunt uvarum aut ribium adinſtar, ſuntque Baccæ oblongo-rotundæ, compreſſæ, virides, tenui cortice cinctæ, intuſque carne ſucculentâ ac inſipidâ refertæ; intra quam oſſiculum locatur viride, oblongum, compreſſum, *Nucleum* includens candidum, ac penè inſipidum.

Inſuper præter geminos hujus arboris fructus, qui floribus ſuccedunt, alii arboris caudici, & ramis undique adnaſcuntur, quique idcirco potius *Fungi*, quam *Fructus* dicendi: ii genuinis fructibus majores ſunt, rugoſi, formâ renali, viridi-diluto cortice tecti, carneque viridi, denſâ, at humidâ, ſaporiſque acerbi, intus referti; intra quam exiguus ac rubicundus vermiculus ſubinde hoſpitatur. Hi vero putatitii fructus non raro tam frequenter, & quidem racematim ramis adhærent, ut imperitior quis veros arboris fructus eſſe, facilè affirmaret.

Provenit ubique in Malabar, locis viz. petroſis, nec non in antiquiſſimarum ædium tectis; quotannis maturos exhibet fructus, Novembri ſc. & Decembri menſibus: cum vero floret, antiqua decidunt folia, iis præſertim in locis ubi flores erumpunt, atque ſobole ſata ab anno decimo ad quinquageſimum & ultrà frugifera manet.

Ex ligno autem hujus arboris enſium ac cultrorum vaginæ conficiuntur. Cortex pulveriſatus & cum butyro in unguenti formam redactus ſpaſmo cynico, aliiſque convulſionibus, è gravibus vulneribus ortis, medetur: item ulcera quævis maligna, doloreſque arthriticos ſanat. Inſuper corticis hujus ſuccus aphthas curat; & aſſumptus Dyſenteriæ remedium eſt. Idem cortex cum cortice Coddam-pulli in pulverem redactus & exhibitus alvum movet, humoreſque pituitoſos & atrabilarios educit. E foliis & cortice in aqua coctis Semicupium paratur fœminis parituris, ut facilior & felicior ſuccedat partus.

Tab. 32.

Secundum genus fructuum hujus arboris Excrementum potius dicendum eſt, quod ſimiliter in Quercu, Ilice, aliiſque arboribus obſervare eſt.

K A-

Cátu-Calesjam̀. lat.

KATOU-KALESJAM.

TAB. 33.

K*Atou-Kalesjam* Malabarenſibus, *Moemoe* Brachmanis, *Arvore da folha Parida Macho* Luſitanis; Arbor eſt mediæ magnitudinis, altitudine viginti, craſſitie vero ſeptem pedum menſuram raró ſuperans, multiſque ramis nodoſis donata, è quibus ramuli folioſi in orbem eleganter diffuſi demum emergunt; lignum albicans, prædurum, cortice munitum furvo, ſcabro, craſſo, molli, intus ſubviridi.

Radix albicans, furvo cortice tecta, inodora, inſipida.

Folia præcedentis arboris foliis ſimilia; at denſa, fragilia, & in ambitu ſerrata.

Flores ſurculis oblongis racematim inhærent, atque è calyce ſubflavo, in quinque lacinias acuminatas ſecto, prodeunt, quinque craſſis, denſis, acuminatis, flaveſcentibus, extrorſumque reflexis foliolis conſtantes, octo in medio citrinis, acuminatis ſtaminulis; inter quæ ſtylus prodit viridi-flaveſcens, capitulo viridi, globoſo.

Fructus globoſi, glabri, ſubvirides, tenui pellicula cincti, intuſque carne denſâ, ſucculentâ, ſubviridi, ſaporiſque adſtringentis, referti; intra quam quinque locantur rufa oſſicula, ſeu potius ſemina, formâ fabarum æmula, *Nucleum* continentia candidum, amaro-dulcem, acrem.

Creſcit locis arenoſis circa Cochin; quotannis maturos exhibet fructus, diuque frugifera manet: at flores cum fert, Septembri viz. & Octobri menſibus, antiqua decidunt folia, ut de *Kalesjam* dictum fuit.

Cæterum arboris hujus folia variis modis, tum intrinſecus, tum extrinſecus uſurpantur ad varios hepatis affectus, ex iiſque apozemata, cataplaſmata, ſimiliaque præparantur medicamenta.

Tab. 33.

Arbor hæc nullam in nota generica cum *Kakeſjam* habet ſimilitudinem, ſed ad *Sorbum* potius referri poſſet; hinc *Sorbum Malabaricam* vocare licet.

Ben-Calesam. lat.

വെങ്കിലശം Mal.

Zelára bra.

अळार

ووهم فحالنجار Arab.

BEN KALESJAM.

Tab. 34.

ARbor hæc Malabarenſibus *Ben Kaleſjam*, Brachmanis *Mourmoura*, Luſitanis *Arvor da folha Parida*, Belgis *Loof-appel* nuncupatur; Eſtque mediocris magnitudinis, caudice mediocriter craſſo, ſcabro, & nodoſo, multiſque ramis viridibus ac nodoſis, in orbem longè latéque diffuſis, donato; lignum albicans, odorum, cortice obductum craſſo, cinereo, intus candido.

Radix craſſa, fibrata, albicans, cortice rubicundo, ſquamoſo obducta; odor ſuavis, ſapor acris & aromaticus.

Folia geminata ordine parallelo ramulis inhærent, oblongo-teretia, glabra, ſupernè atroviridia & ſplendentia, infernè ſubviridia & lanuginoſa, in ambitu quodammodo crenata; nervis aliquot è media coſta, folium per longitudinem medium inæqualiter ſecante, in latera excurrentibus: odor ſuavis, ſapor adſtringens.

Flores hæc arbor aut nullos fert, aut ſaltem non conſpicuos. *Fructus* vero ad foliorum exortum oriuntur, ſeu potius ipſis foliis inſident (haud ſecus ac Gallæ in Quercu proveniunt) numeroſi, oblongo-rotundi, acuminati, primum virides, dein purpuraſcentes, glabri, nitentes, intus cavi, ac ſubſtantiâ farinaceâ referti, intra quam unum alterumve inſectum volatile è papilionum genere hoſpitatur; ſapor aqueus ac ſubadſtringens.

Naſcitur ubique in Malabar, & frequenter in agris colitur ob folia, quæ eum in finem colligi ſolent ut agri ac horti iis ſtercorentur: Sobole ſata anno quinto decimo

demum fructus in foliorum ſuperficie exhibet, ſemper viret, diuque ſuperſtes manet.

Uſus vero hæc arbor eoſdem habet in Medicina, ac Kalesjam.

Tab. 34.

Qui fructus hujus arboris deſcribuntur, excrementa ejus meritò haberi poſſunt.

Pongù. lat.
പൊങ്ങു *mal.*
Calò-dumpù bra.
काळोंदुपर
بانْفحُوْ *Arab.*

PONGA.

Tab. 35.

P*Onga* Malabarenſibus, *Helay* Brachmanis, *Maſao-Spinoſa* Luſitanis, *Boom-cliſſen* Belgis, Arbor eſt procera, quadraginta circiter pedes alta, caudice craſſo, præduro, cinereo, cortice furvo, glabro, inodoro ac inſipido obducto, nec non multis ramulis glabris, rufis, intus albicantibus ac duris, donato.

Radix rufa, inodora, inſipida.

Folia ſine ordine craſſis, rotundis, ac fuſcis petiolis circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, denſa, glabra, colore atro-viridi ſupernè ſplendentia, infernè viridi dilutiore; nervis aliquot è media coſta, in adverſa parte altè extuberante, in latera excurrentibus: odor ſylveſtris ac gravis, ſapor nullus.

Flores hæc arbor aut nullos fert, aut ſaltem non conſpicuos. *Fructus* vero ipſis ramis adhærent, & haud ſecus ac *Tsjaka* proveniunt, unde Luſitanis *Tsjaka do Mato* hoc eſt *Tsjaka ſylveſtris* dicuntur. Sunt autem Calyces echinati, pungentes, erinaceis ſimiles, primum virides, dein rufi; in quibus continentur plurima oblongo-rotunda, acuminata, ac rufa *ſemina*, odoris ſaporiſque ſylveſtris.

Creſcit locis arenoſis ac montanis circa Cranganoor; ſemper viret, frugetque.

E viridibus vero hujus arboris fructibus contuſis cataplaſma conficitur, quod tumoribus impoſitum eorum ſuppurationem potenter promovet. E cortice & radice

in aqua coctis fomentum paratur, quod œdematoſis crurum tumoribus (malo Indis Endemio, & *pe do S^t. Thome* Luſitanis dicto) ſupervenienti inflammationi medetur.

Tab. 35.

Piſo hiſtor. natur. & med. Braſiliens. lib. 4. *cap.* 25. arborem huic haud abſimilem deſcribit, nomine *Tatai-iba.* Eſt hæc ſpecies *Jacæ*, atque ideo non malè vocari poſſet *Jaca minor ſylveſtris Malabarica.*

Káril. lat.
കാരിൽ mal.
قَحادِيلْ Arab.

K A R I I L.

Tab. 36.

K*Ariil* Malabarenſibus, *Zalico* Brachmanis, *Satirao* Luſitanis, Arbor eſt vaſtæ magnitudinis, quinquaginta circiter pedes alta, caudice craſſo, denſo, albicante, cortice obducto craſſo, cinereo, ſaporiſque adſtringentis, nec non ramulis viridi-albicantibus, fungoſâ intus medullâ (uti in Sambuco cernitur) refertis, ornato.

Radix furva, ſaporis amari, odoris terrei.

Folia terna vel quina ſimul juncta petiolis longis circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, ac in mucronem deſinentia, denſa, glabra, ſupernè atro-viridia & ſplendentia, infernè ſubviridia; nervis aliquot infernè eminentibus, è media coſta in latera excurrentibus: odor ſylveſtris, ſapor ſubamarus.

Flores ſimiliter petiolis longis circa ramulos racematim proveniunt, cærulei, ſuaveolentes, viridique ac rotundo calyci inhærent, quinque ſubrotundis & extrorſum reflexis foliolis conſtantes, cæruleo medium occupante ſtylo.

Fructus pari fertilitate floribus ſuccedunt, calycique, glandium inſtar, inhærent, oblongo-rotundi, prunorum ſylveſtrium æmuli, ſubvirides, glabri, carneque molli, humidâ, viſcidâ, ac albicante referti, quæ, fructibus diſſciſſis, mox inſpiſſatur ac purpurea evadit; odor ingratus, ſapor amarus: intra carnem oſſiculum locatur oblongo-rotundum, *Nucleum* continens candidum, amaro-dulcem.

Provenit variis in locis Malabar, præſertim circa Moutan; ſemper viret, quotannis floret frugetque, Julio viz. & Auguſto menſibus.

Cæterum è radice, foliis, fructibus, aliiſve hujus arboris partibus in aqua coctis Balneum paratur, quibuſcunque articulorum doloribus tollendis utiliſſimum.

Tab. 36.

Kariil ad pruniferas arbores referri debet, atque hinc non malè dicitur *Arbor prunifera Malabarica pentaphylloides, fructu calyci inſidente*

Cordia Myxa
Pars 4. Tab. 37.

Vidimaram. lat.
mal.
Salanti. bra.
Arab.

VIDIMARAM.

Tab. 37.

Vidimaram Malabarenſibus, *Quarenna* Brachmanis, *Fruta d'entrude* Luſitanis, *Cleef-pruymen* Belgis, arbor eſt mediæ magnitudinis, caudice craſſo, albicante, cortice obducto craſſo, ſquammoſo, ſurvo, ac lineis purpureis ſtriato, odoriſque gravis & ſaponariam aquam referentis; nec non pluribus ornato ramulis cinereis.

Radix albicans, ſurvo cortice tecta, inodora, inſipida.

Folia inordinatè circa ramulos longioribus petiolis proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, ex parte leviter in ambitu crenata, denſa, ſupernè colore atro-viridi ſplendentia, infernè viridi dilutiore; nervus craſſior ſecundum folii longitudinem tranſit, ac præterea in quolibet latere unus tenuior, ita ut tres ſint in univerſum, è quibus transverſim exiles nervuli varii excurrunt: odor ingratus & lixivioſus, ſapor unctuoſus.

Flores candidi ac ſuaveolentes petiolis longis circa ramulos racematim proveniunt, viridique, oblongo, & acuminato calyci inhærent, ſex oblongo-teretibus, acuminatis, craſſis, & extrorſum reflexis foliolis conſtantes, totidem albicantibus ſtaminulis, flaveſcentibus apicibus ornatis, medium occupantibus; inter quæ globulus conſiſtit viridi-dilutus, è quo ſex ſeptemve tenuia ac albicantia filamenta plerumque prodeunt.

Floribus pari fertilitate *Fructus* ſuccedunt; calycique rotundo, craſſoque inhærent, oblongo-rotundi cum cuſpide in vertice, alioquin glandibus noſtratibus cum formâ, tum magnitudine haud abſimiles, ſubvirides, gla-

bri, molles, tenui pelliculâ cincti, carneque albicante, pellucidâ mucilaginosâ, viſcidâ, ſaporiſque primum ſubacidi, dein dulcis intus referti; intra quam oſſiculum locatur rufum, oblongum, quadratum, Nucleum continens albicantem, amaro-dulcem.

Creſcit variis in locis Malabar, præſertim circa Bardella, locis viz. paluſtribus ac uliginoſis; ſemper viret, quotannis maturos fert fructus, menſibus ſc. Julio & Auguſto, atque ad ſexageſimum annum non raró frugifera manet.

Cæterum fructus hi ſale & aceto condiuntur in *Atsjaar*; maturiores vero comeduntur, at alvum relinquunt adſtrictam. Ex arboris cortice ſuccus exprimitur, qui cum oryzæ infuſo & concreto Nucis Indicæ ſucco exhibitus, vehementes alvi cruciatus (quos *Tripas Subidas* hoc eſt *inteſtinorum ſpaſmum* dicunt Luſitani) ſedat: Idem ſuccus pedum clavis admotus eoſdem emollit, ſenſimque tollit: Radix quocunque modo ſumpta alvum movet. E foliis in aqua communi, aliis additis ſpecificis, coctis Apozema fit, quo Indiginæ plerique quotannis per quadraginta dies continuos uti ſolent, adverſus viſcerum quorundam obſtructiones & artuum dolores. Succus è foliis expreſſus, & cum conchylii cujuſdam pulvere in linimenti formam mixtus fœdas faciei, totiuſque corporis maculas delet, ſi eo illinantur.

Tab. 37.

Arbor hæc à nullo Botanicorum, quod ſciam, deſcripta eſt; videtur tamen ad pruniferas meritò referri poſſe.

PONNA.

Pinna. lat.

mal.

Uti. bra.

Arab.

P O N N A.

T A B. 38.

ARbor hæc *Ponna* ſeu *Ponnamaram*, ejuſque fructus *Ponnaca* Malabarenſibus, uti & Luſitanis, *Oeti* Brachmanis, *Geele gom-appels* Belgis nuncupatur; Eſtque vaſtæ magnitudinis, altitudine nonaginta, craſſitie verò duodecim pedum menſuram circiter æquans, multiſque ramis in orbem longè latéque diffuſis donata; qui cortice glabro, primum viridi, dein rufeſcente muniti, ubi inciduntur, albicantem ſtillant liquorem: lignum albicans, cortice obductum craſſo, ſquammoſo, nigricante, intus purpuraſcente isque vulneratus lachrymam fundit flaveſcentem, viſcidam, ac tenacem, quæ ſolis ardore in gummi duritiem non rarò exſiccatur.

Radix fibrata, albicans, flaveſcente cortice cincta, odoris ſylveſtris & gravis, ſaporis adſtringentis.

Folia geminata ordine parallelo circa ramulos brevibus petiolis proveniunt, oblongo-rotunda, Nympheæ foliis haud abſimilia, craſſa, denſa, glabra, ſplendentia, ſupernè atro-viridia, infernè ſubviridia, in ambitu deaurata; coſta media craſſa, & in adverſa parte altè extuberans, è qua innumeri exiles, & penè inviſibiles nervuli ſuperiora verſus excurrunt, & ultra folii medium omnino evaneſcunt: odor ſylveſtris, ſapor acidus.

Flores racematim circa extremos ramulos petiolis longis proveniunt, Trifolii hepatici floribus cum formâ, tum magnitudine haud abſimiles, octo candidis, craſſis, rotundis, ac cochleato-cavis foliolis conſtantes; denſâ viridium ſtaminulorum, flaveſcentibus apicibus ornatorum, congerie mediam floſculi cavitatem & umbilicum occu-

pante ; inter quæ albicans emergit ſtylus: odor ſuavis, ſapor nullus.

Simili planè modo *Fructus* ramulis adnaſcuntur, rotundi, glabri, virides, nitentes, maturiores verò rufeſcentes, cortice craſſo, carnoſo, molli, ac pulvinato, ſaporiſque acido-amari, tecti, nucis juglandis in modum: huic ſubeſt putamen, ſeu cortex lignoſus albicans, *Nucleum* includens oblongo-rotundum, ex albo flaveſcentem, ſaporis primum dulcis, dein valdè amari; qui diſſectus (haud ſecus ac arboris cortex) lachrymam fundit citrinam ac reſinoſam.

Provenit ubique in Malabar, locis nimirum arenoſis, præſertim circa Aregatti; quotannis bis fruget, Martio viz. & Septembri menſibus, atque trecentos non raro frugifera manet annos.

Porro è fructuum horum Nucleis ſiccatis oleum exprimitur, quod in lampade ad ellychnii flammam conſervandam cremari ſolet. Idemque oleum membris dolentibus illitum dolorem jucundè tollit. Inſuper ex veteri hujuſmodi oleo cum cera flava unguentum conficitur, quod ſcabiei medetur. Ex arboris cortice & foliis in aqua communi coctis egregium fit collyrium. E cortice radicibus detracto, & in aceto macerato extractum paratur, quod Cephalæam ſanat, ſi caput eo fricetur. Lachryma ex arbore & fructibus ſtillans, collecta, & exhibita vomitum ciet, alvum movet, adeoque humores vitioſos ſurſum deorſumque vehementer expurgat.

Tab. 38.

Jacobus Zanonius in Indice ſtirpium Malabaricarum hujus Arboris meminiſſe videtur, dum *Ponnam* inter cæteras enumerat. Lachryma reſinoſa, quam fundit hæc Arbor, haud malè ſpecies cenſetur Guttæ Gambæ, præſertim quum plurimas facultates cum Gummi Gotte communes habet.

SJEROU-

Tsjeru-punna. lat.
ചെറുപുന്ന mal.
Vndi, bra.
Arab.

TSJEROU-PONNA.

Tab. 39.

ARbor quæ Malabarenſibus *Tſjerou-ponna*, Brachmanis, *Cit-octi*, Luſitanis, *Ponnaca Pequeno*, Belgis *Cleyne geele gom-appelen* nuncupatur, quamquam minor præcedentis arboris dicatur ſpecies, tamen æquè procera eſt, frondibus umbroſis in latum diffuſis; lignum prædurum, rubicundum, craſſo ac nigricante cortice cinctum, ut Ponna.

Radix ruſa, croceo intuſque rubicundo cortice tecta; odoris ſylveſtris & gravis, ſaporis adſtringentis: ea vero diſſecta lachrymam fundit flaveſcentem ac reſinoſam.

Folia præcedentis ſpeciei foliis ſimilia, at minora.

Similiter *Flores* Ponnæ floribus ſimiles, præterquam quod non ex octo, ſed è quatuor plerumque conſtent foliolis.

Fructus oblongo-rotundi, glabri, virides primum, dein rubicundi, acido-dulces, Cornis noſtratibus cum figurâ, tum magnitudine, & ſubſtantia haud abſimiles.

Creſcit locis arenoſis; quotannis fructus fert, Auguſto viz. & Septembri menſibus, diuque ſuperſtes manet.

Cæterum fructus hi ab Indigenis comeduntur. E nucleis horum ſiccatis quoque oleum exprimitur, quod in lampade comburi ſolet. At in Medicina arboris hujus partes nullum habent uſum.

Tab. 39.

Arboris hujus ramulus habetur in Horto Hyemali, ſeu Herbario vivo, à *Cl. Paulo Hermans*, nunc in celeberrima Academia Lugduno-Batava Profeſſore digniſſimo; ex Zeilan ad me tranſmiſſo, qui *Kina* ibidem appellatur.

Pars 4. Tab. 40.

Mallam-taddali. lat.

മലം തൊടലി mal.

مَعَلَامْ طُاضخَلِي Arab.

MALLAM-TODDALI.

Tab. 40.

ARbor hæc Malabarenſibus, *Mallam-Toddali* id eſt *Toddali Montana*, Brachmanis *Chori-bori*, Luſitanis *Tarilla d'agoa*, Belgis *Narren-pluymen* vocatur; Eſtque mediæ magnitudinis, caudice craſſo, denſo, albicante, cortice obducto furvo ac glabro, nec non ramulis ſubviridibus & lanuginoſis ornato.

Radix albicans, rubicundo cortice cincta; ſapor acris & amarus, odor aromaticus.

Folia brevibus ac lanuginoſis petiolis alternatim ramulis inhærent, oblongo-rotunda, acuminata, in ambitu ſerrata & horrentia, ſupernè atro-viridia, infernè ſubviridia, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus; ſapor acris & adſtringens, odor ſuavis.

Floſculi circa ramulos ad foliorum exortum racematim proveniunt, ſuntque gemmulæ parvæ, ſubvirides, è vertice duo candidiſſima ſtaminula, pilis plumatim obſita, velut duo exilia cornua, transverſim emittentes; odor nullus, ſapor acris. Hæ verò gemmulæ maturiores *Fructus* conſtituunt, iique ſunt Baccæ exiguæ, virides, carnè ſucculentâ & amarâ refertæ, intra quam exiguum locatur oſſiculum glabrum, rubicundum, cum Nucleo intus, ſapore ceraſorum Nucleorum æmulo.

Provenit locis Montanis, attamen humidis ab imbribus frequentioribus, nec non in fluminum ripis circa Combotto; quotannis fructus fert, Septembri viz. & Octobri menſibus, atque per ſexaginta non raro frugifera manet annos.

Cæterum arboris hujus partes, radix viz. cortex, folia, & fructus, ſpecificum habeatur adverſus Epilepſiam, Phrenitidem, ſimileſque cerebri morbos remedium.

Tab. 40.

In indice ſtirpium Malabaricarum à Valeria di St. Gioſeppi ad Jacobum Zanonium miſſo Arboris hujus mentio fit nomine *Dudhali*; ſed nulla ejus addita eſt deſcriptio.

PERIN-

Zizyphus Jujuba

Perim-toddali. *lat.*

പെരിങ്കൊട്ടലി *mal.*

Bóri बोरी *bram.*

پيروݧضحافنحالي *Arab.*

PERIN-TODDALI,

ſeu Jujube Indica, B. Pin.

TAB. 41.

PErin-toddali Malabarenſibus, *Bori* Brachmanis, *Tarilla* Luſitanis, *Doorn-kerſſen* Belgis, Arbor eſt procera, caudice craſſo, candido, fibroſo, furvo intuſque rubicundo cortice cincto, nec non ramulis primum viridibus & lanuginoſis, dein rubicundis, longè latéque in orbem diffuſis, donato; qui ad foliorum exortum acutis & rigidis ſpinis inſuper muniti ſunt.

Radix fibrata, albicans, cortice tecto purpureo, intus furvo, inodora, inſipida.

Folia petiolis rotundis alternatim circa ramulos, juxta ſpinas proveniunt, oblongo-rotunda, craſſa, denſa, ſupernè atro-viridia & ſplendentia, infernè ſubviridia & lanuginoſa, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus; odor & ſapor ſylveſtris.

Floſculi plures ſimul juncti, ad foliorum exortum, circa ramulos proveniunt, quinque teretibus, candidis, è viridi ſtriatis, atque in orbem expanſis foliolis conſtantes; foliola hæc intercedunt totidem albicantia, flaveſcentibus apicibus ornata, ſtaminula, medium occupante viridi ac bifido ſtylo: odor gravis & fœtidus.

Fructus cum formâ, tum magnitudine olivis haud abſimiles, at exiguâ acutâque ſpinâ in vertice dotati, primum virides, dein maturiores facti rubicundi, ſimileque, ut olivæ, oſſiculum continentes, Nucleo intus albicante; ſapor acidiuſculus & gratus.

Creſcit locis arenoſis circa Paloerti; Quotannis bis fruget, Martio viz. & Septembri menſibus, atque à decimo ſationis anno ad centeſimum non raro frugifera manet.

Cæterum fructus hi maturi ab Indigenis comeduntur; minus maturi vero ſale & aceto in *Aatsjaar* condiuntur. Arboris folia uſurpantur ad gemmas quaſcunque fricandas ac poliendas. E foliis in lacte dulci coctis Potio paratur, quæ Gonorrheæ virulentæ medetur. Ipſa vero folia cocta umbilico, cataplaſmatis in modum impoſita, dyſuriam & ſtranguriam tollunt. Corticis expreſſus ſuccus aphtharum perhibetur remedium. Succus è radice expreſſus, atque cum Ricini ſemine, & lactis ſero exhibitus potenter ventrem ſubducit, vitioſoſque humores expurgat. Ex radicis pulvere cum oryzæ farina, & butyro Cataplaſma fit, quod fronti admotum delirium compeſcit, & ſomnum provocat. E radice in ſeſami oleo cocta Balſamus conficitur, qui membris dolentibus illitus, arthriticum dolorem mitigat.

Tab. 41.

Perin-toddali quamquam proxiıııè ſequatur *Mallam-toddali*, ejus tamen ſpecies non eſt. Caſparo Bauhino in Pinace dicitur *Jujube Indica*, Garciæ ab horto *Boræ* & *Ber*, Canarinis *Bor*, uti teſtatur Acoſta cap. 51. Joannes Bauhinus in hiſtoria Plantarum univerſali vocat *Ber-Indicam fructu jujubino*. Atque circa ramulos hujus arboris à formicis majoribus alatis Gummi Laccam formari nominati Auctores teſtantur. In memorato Herbario vivo Zeilanico hujus ſpeciei ramulus contin‹tur nomine *Ziziphi Indicæ argenteæ totæ cariophylli aromatici flore*, Cingalenſibus *Wælæmbilla* dictæ.

KADALI.

Kadalì. lat.
mal.
Nakéri, bra.
नाकरी
Arab.

K A D A L I.

Tab. 42.

KAdali Malabarenſibus, *Naqueri* Brachmanis, *Katepinake* Cingalenſibus, *Fruita da Gralha* Luſitanis, *Craye - beſſen* Belgis, Frutex eſt, ſeu Arbuſcula humilis, caudice tenui, nodoſo, ramuliſque quadrangulis, viridibus, lanuginoſis & aſperis, ceu frondibus umbroſis in latum diffuſis, ornato: Lignum ex albo flaveſcens, prædurum, denſum, furvo, lanuginoſo aſperoque cortice cinctum, necnon fungoſâ intus medullâ (uti in Sambuco cernitur) refertum.

Radix fibrata, albicans, ruſo cortice tecta, inodora, ſaporis adſtringentis.

Folia bina & bina ſibi invicem oppoſita, ſupernè atroviridia, infernè ſubviridia, foliis Malabatri haud abſimilia, præterquam quod ſint aſpera, exiguis ſpinulis horrida, maculata, & in ambitu leviter crenata, inodora, adſtringentique ſapore prædita; à pediculo ad apicem folii tres nervi craſſiores tranſeunt, è quibus transverſim multæ venulæ parallelæ excurrunt.

Flores ſummis ramis innaſcuntur, calycique croceo, hirſuto, profundo, & in quinque lacinias diviſo inhærent, Roſæ inſtar ampli, elegantes, quinque oblongo-rotundis, cœruleo - purpuraſcentibus ac nitentibus foliis conſtantes: Ex umbilico prodeunt decem ſtamina, quinque viz. viridi-flaveſcentia, apicibus luteis, plumatiſque ornata; quinque vero longiora, inferius flava, ſuperius purpurea & arcuatim inflexa, inter quæ ſtylus prodit purpureus: odor nullus, ſapor adſtringens.

Fructus rotundi, & in vertice calyce florum ſurrecto co-

ronati, croceo craſſoque cortice tecti, qui fructibus maturescentibus dehiſcit & aperitur: intus referti ſunt carne molli, cœruleo-purpuraſcente, dulcis gratique ſaporis, atque in quinque diſtinctos loculos per membranulas intermedias nonnihil diviſâ, intra quam minutiſſima albicantia continentur granula; adeo ut fructus hi Arbuti fructibus, aut Fragis noſtratibus haud abſimiles videantur.

Naſcitur locis arenoſis & montanis, præſertim circa Cochin; ſemper viret, floret, frugetque.

Cæterum ligni hujus arboris carbonibus utuntur in præparatione pulveris pyrii. Floribus gentiles litare ſolent in templis Veneri dicatis, ipſisque *Mogeni* dictis. Fructus maturi ab Indigenis comeduntur: hiſce quoque panni goſſypini purpureo tinguntur colore. E foliis teneriori-bus in oleo coctis unguentum conficitur, aphthis, ſimilibuſque oris & gingivarum affectibus ſanandis conveniens. Foliorum ſuccus cum oryzæ infuſo exhibitus colicam paſſionem ſanat.

Tab. 42.

Cadali Cyſti ſpecies eſt; ejus mentio fit in *Jacobi Zanonii indice ſtirpium Malabaricarum*, ubi *Kata-pineki* nuncupatur.

KA-

BEN KADALI.

ALtera eſt Kadali ſpecies, eique valde ſimilis, quæ Malabarenſibus *BenKadali*, Brachmanis *Bel-naqueri*, Luſitanis, *Fruita da Gralha Branca*, Belgis *witte Kraye-beſſen* nuncupatur. *Flores* tamen albicantes, decem filamentis erectis, uniformibus, luteis, albicantibus apicibus ornatis, medium occupantibus. *Fructus* vero cortice viridi cincti, carneque albicante referti, intra quam minutiſſima, purpurea continentur granula; ab Indigenis comeduntur, at in Medicina nullius ſunt uſus.

Pars 4. Tab. 43.
Kalóü-Kadáli. lat.
mal.
Nakeri, bra.
नाकारि
Arab.

KATOU-KADALI.

Tab. 43.

ARbuſcula hæc Malabarenſibus, *Katou-Kadali* hoc eſt *Sylveſtris Kadali*, Brachmanis *Cit-naqueri*, Luſitanis *Fruita da gralha do mato*, Belgis *wilde Craye-beſſen* appellatur; Eſtque tertia Kadali ſpecies, caudice tenui, ſpinulis exiguis horrido, nec non ramulis pupureis, aſperis ac hirſutis donato.

Folia Kadali foliis ſimilia; at majora, aſpera; & per folii longitudinem non tres, ſed quinque nervi craſſiores transeunt è quibus transverſim multæ venulæ excurrunt.

Flores inodori, calycique aſpero ac hirſuto inhærent, Kadali floribus haud abſimiles, ſed minores.

Fructus oblongo-rotundi, aſpero ac hirſuto cortice tecti, carneque intus ſucculentâ, purpureâ, dulcis gratique ſaporis referti, intra quam numeroſa, minutiſſima latitant granula, uti de Kadali fructibus dictum fuit.

Creſcit locis montanis, quotannis floret, frugetque.

Folia autem hujus arboris contrita, & cum piperis foliis ſiccatis in pulverem redacta, atque cum ſaccharo exhibita, tuſſim ſedant, ac phlegmata è pulmone ejiciunt.

Tab. 43.

Katou-Kadali itidem Cyſti Malabarici genus eſt. Similis arbuſculæ ramulus conſpicitur in memorato Herbario vivo Zeilanico, ubi à Cl. Paulo Hermans vocatur *Cyſtus Indicus quinque nervis, folio hirſuto & ſcabro, floribus roſeis amplis, capitulis ſericeis villoſis, pulpâ nigrâ refertis major*; Cingalenſibus *Mahabethya* dictus.

Tsjerou-Kadali. *lat.*
ചെറുകദളി *mal.*
Dacoúlú-naqueri. *bra.*
दोकुलनाकरी
فجهرو قحا طحاي *Arab.*

TSJEROU KADALI.

TAB. 44.

QUarta Kadali ſpecies Malabarenſibus *Tsjerou Kadali* hoc eſt *Kadali minor*, Brachmanis *Dacouli-Naqueri*, Luſitanis *Fruita da gralha pequeno*, Belgis *Cleyne Craye-beſſen* dicitur, eſtque humilis frutex, cum Kadali prorſus conveniens, niſi quod foliis, floribus, fructibuſque ſit minoribus.

Naſcitur locis montanis & petroſis circa Kandenate; ſemper floret, frugetque.

Cæterum ex arboris cortice, foliis, floribus, fructibuſque in ſeſami oleo coctis, oleum conficitur, quod Aphthis, linguæ fiſſuris, nec non palati gingivarumque puſtulis ac phlyctenis potenter medetur. Idemque Epilepſiam, ſpaſmum Cynicum, ſimileſque affectus curare dicitur, ſi caput eo illinatur.

Tab. 44.

Quarta hæc Cyſti Indici ſpecies ad præcedentes meritò refertur, quamquam folia quodammodo differant, & phyllireæ foliis haud abſimilia ſint.

Oepata. lat.
mal.
Upalì
bra.
Arab.

OEPATA.

Tab. 45.

O*Epata* ſeu *Upata* Malabarenſibus, *Kandolu* & *Oepoli* Brachmanis, *Salgueira* Luſitanis, *Zoutboom* Belgis, Arbor eſt præcelſa atque ſpecioſa plurimum, altitudine ſeptuaginta, craſſitie vero ſedecim pedum menſuram circiter æquans, multiſque ramis cinereis, longè latéque in orbem diffuſis, donata: Lignum albicans, cortice munitum cinereo.

Radix fibrata, rubicunda, rufo cortice tecta, inodora, mucilaginoſa, ſaporiſque ſubſalſi.

Folia geminata ordine parallelo brevibus petiolis circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, craſſa, denſa, glabra, nitentia, ſupernè viridia, infernè ſubcinerea, inodora, inſipida; coſta media in adverſa parte altè extuberans, è qua plures exiles nervuli ſuperiora verſus excurrunt.

Flores racematim proveniunt, exigui, ſuaveolentes, calycique viridi, in quinque lacinias acuminatas ſecto, inhærent, quatuor oblongo-rotundis, acuminatis, luteis, atque in ambitu albicantibus, foliolis conſtantes; foliola hæc intercedunt totidem albicantia, bifidis apicibus ornata, ſtaminula, medium occupante ſtylo exiguo, candido.

Pari fertilitate floribus *Fructus* ſuccedunt, coniformes ac plani, cum cuſpide in vertice, cortice viridi, craſſo, carnoſo, ac pulvinato tecti, amygdalæ in modum: huic includitur *Nucleus*, fabam majuſculam cum formâ, tum ſubſtantiâ, & odore referens, & ſaporis amari; qui dum

in involucro ſuo adhuc continetur, germinare incipit, ac radicis, foliorumque primordia emittit.

* Provenit locis arenoſis ad ripas aquarum ſalſarum, præſertim circa Cochin; ſingulis annis maturos fert fructus, Auguſto viz. & Septembri menſibus, atque per ſeculum non rarò frugifera manet.

Cæterum è cineribus hujus arboris ligni acri-ſalſis lixivium conficitur, quo lotrices utuntur ad pannos goſſypinos eluendos & extergendos: Etiam pictores lixivium hoc coloribus admiſcere ſolent, ut picturis adhærere firmius queant. Fructuum Nuclei in Eduliis *Caril* ab Indigenis expetuntur, amaritudine per diutinam macerationem, & coctionem in aqua communi ſublatâ. Inſuper è fructibus hiſce viridibus, cum foliis Adamboe coctis, & addito butyro contuſis Cataplaſma fit, quod tumoribus impoſitum potenter eos emollit & maturat: eundem in finem Cataplaſma hoc variolis & morbillis imponi ſolet, ut citius vel maturentur, vel diſcutiantur.

Tab. 45.

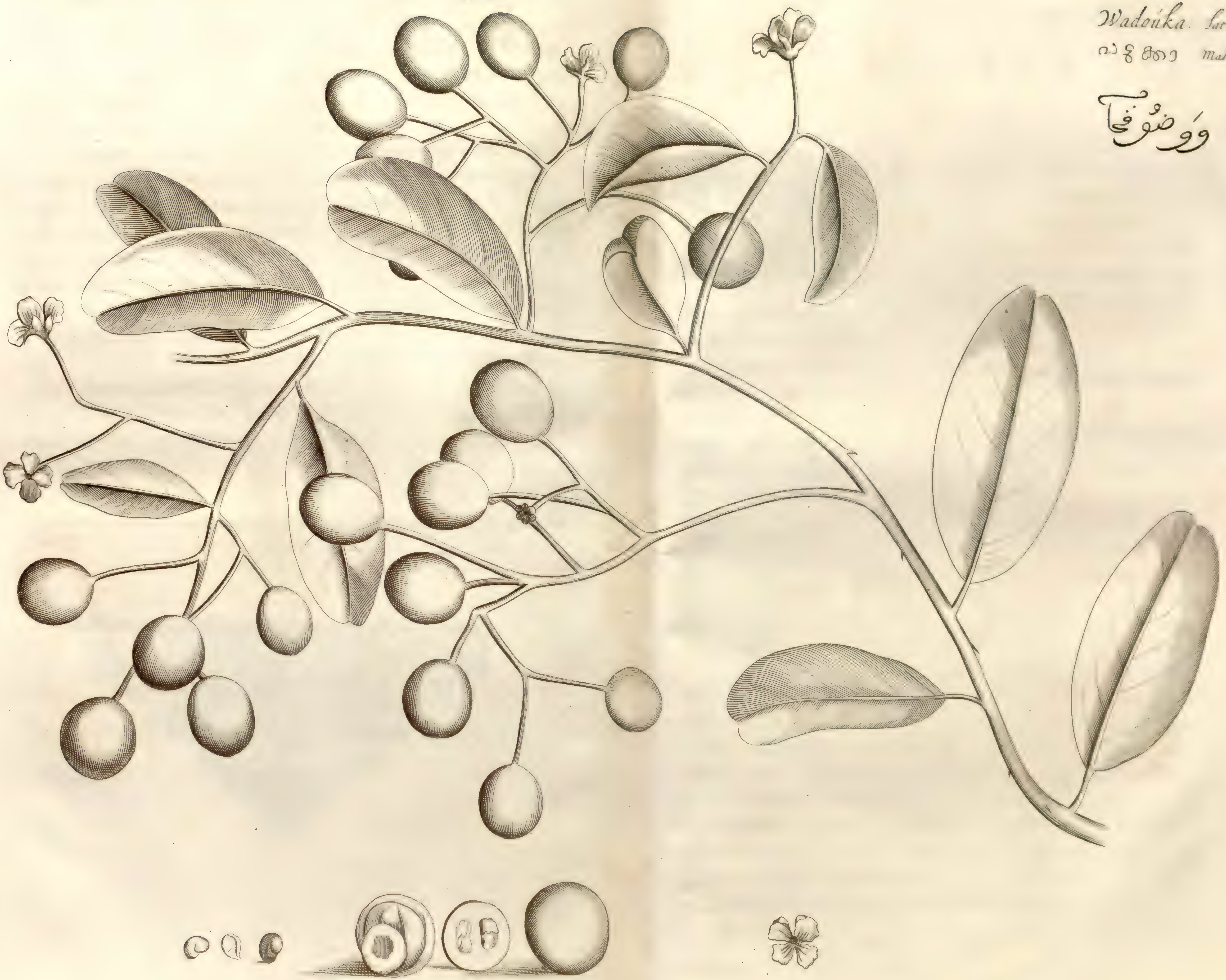
Oepatæ fructus magnam habet ſimilitudinem cum *Anacardo*; pro certo tamen affirmare nequeo; ſitne eadem arbor nec ne?

WA-

Wadoúka. lat.

വടുക്ക *mal.*

ووضوفكا *Arab.*

WADOUKA.

Tab. 46.

W*Adouka* Malabarenſibus, *Adoulatti* Brachmanis, *Banhoeira* Luſitanis, *Smeer-appel* Belgis, Arbor eſt procera, caudice craſſo, denſo, albicante, cortice obducto furvo, craſſo, ſcabroſo, nec non viridibus, intuſque fungoſis ramulis plurimis donato, qui brevibus, rigidiſque ſpinis inſuper muniti ſunt.

Radix rufa, flaveſcente cortice tecta, inodora, inſipida.

Folia oblongo-rotunda, craſſa, denſa, glabra, supernè intenſiore virore tincta, infernè ſubviridia; à medio illo, craſſo, viridi-albicante, in parte ſuperiore ſulcato, in adverſa verò altè extuberante, nec non folium per longitudinem medium inæqualiter ſecante nervo, plures alii tenuiores, penéque inviſibiles obliquè excurrunt: odor nullus, ſapor amarus.

Flores petiolis longioribus racematim proveniunt, exigui, Tiliæ florum magnitudine æmuli, quatuor ſubrotundis, candidis, è purpureo ſtriatis, ac mollibus foliis conſtantes, calycique viridi quadripartito inhærentes, odoris amœni, ſaporis ſubamari.

Fructus Nyalel fructibus haud abſimiles, globoſi, glabri, rubro-flaveſcentes, carne intus mucilaginosâ, ex albo cœruleâ, inſipidâ, inodorâ, intra quam duo continentur *Nuclei* oblongo-plano-rotundi, ſubvirides, tenui pellicula cincti, ſaporis ſubadſtringentis, nec non diſſepimento membranaceo ab invicem ſejuncti.

Provenit ubique in Malabar, præſertim circa Cochin; quotannis bis fruget, Aprili viz. & Octobri menſibus, diuque frugifera manet.

In Medicina nullum habet uſum.

Ráva-pù. lat.

രാവപ്പു *mal.*

Cadámba. bra.

काउबा

زعوآ پو *Arab.*

Ráva-pù. *lat.*

രാവപൂ *mal.*

Cadámba *bra.*

काडबा

رعوا بو *Arab.*

RAVA-POU

Seu Jaſminum Indicum bacciferum Flore albo majore, noctu olente; vel Arbor triſtis de die altera.

Tab. 47. 48.

R*Ava-pou* Malabarenſibus, *Marotani* Brachmanis, *Fula Bordao* ſeu *Arvore triſte de dia* Luſitanis, *Nacht-bloemen* Belgis, Arbor eſt procera, caudice craſſo, denſo, albicante, cortice obducto atro-purpureo, glabro, inodoro, inſipido; nec non ramulis atro-purpureis, intuſque fungoſis, ceu frondibus umbroſis in latum diffuſis, ornato.

Radix albicans, ruſo cortice tecta, inodora, ſaporis adſtringentis.

Folia geminata ordine decuſſato rotundis, rufis, ac lanuginoſis petiolis circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, mollia, glabra, denſa, ſplendentia, ſupernè atro-viridia, infernè ſubviridia; è coſta media craſſa, rotunda, albicante, folium per longitudinem medium ſecante, & in adverſa parte altè extuberante, plures aliæ ſuperiora verſus exoriuntur coſtulæ, quæ in ſe invicem arcuatim deferuntur: ſapor ſubſalſus, odor nullus.

Flores in ramis tenerioribus naſcuntur, pediculis oblongis, rufis, ac lanuginoſis, ex foliorum interna ſede prodeuntibus inhærentes, copioſi, hoc eſt, terni, quaterni, aut plures ſimul ferè congeſti, candidi, Jaſmini aut potius Hyacinthi tuberoſæ floribus formâ, magnitudineque pares, ſimilibuſque foliis, ut illi, conſtantes, ſed pleniores, multiplicique foliorum texturâ, odoris fragrantiſſimi, & haud multum à Jaſmini aut Tuberoſæ florum odore diſſimiles. Solent autem noctu in flores explicari, & oriente ſole, ſimulatque ab ipſis radiis illuſtrari

ſtrari incipiunt, illico decidere, vel antipathiâ quadam, vel præ nimia ſucci tenuitate, quem radii ſolares abſumunt: nam quos ſol non attingit, diutius in arbore hærent.

Floribus *Fructus* nonnunquam ſuccedunt, globoſi, virides, exiguo à latere umbilico prædití, tenuique cortice cincti: huic lignoſus ſubeſt cortex, *Nucleum* includens oblongo-rotundum, albicantem, ſaporis amaro-dulcis & adſtringentis.

Non provenit in Malabar niſi ſobole ſata, cum Regio hæc natale ejus ſolum non ſit; ſed aliundè eò adfertur. Semper viret, fragrantiſſimoſque flores fert, qui ſole occidente explicantur, & oriente decidunt. Species autem hujus arboris deſcribitur in parte prima, nomine *Manyapou-Maram.*

E foliis hujus arboris in aqua coctis potus conficitur, qui mulieribus parturientibus exhibitus, partum accelerare dicitur. Cortex in pulverem redactus, & ulceribus inſperſus luxuriantem ac fungoſam carnem exſiccat & tollit.

Tab. 47. 48.

Rava-pou alterum *Arboris triſtis* genus eſt, ejuſque nullus Botanicorum fecit mentionem. *Jaſmini* ſpecies meritò cenſetur, uti generica ejus nota indicat, unde haud abs re nominari poteſt *Jaſminum Indicum Bacciferum flore albo majore, noctu olente.* Seu *Arbor triſtis de die altera.* Prima ejus ſpecies delineatur & deſcribitur in Parte 1. Tab. 21. nomine *Manjapumeram*, eſtque hæc vera *Arbor triſtis Cluſii*, uti in Comment. *Cl. Syen* rectè obſervat: inter hanc tamen & *Rava-pou* magna non intercedit ſimilitudo.

ANA-

Ana-vinga. Lat.
അനവിങ്ങ Mal.
عَنَغْ وِينْغَا Arab.

A N A V I N G A.

Tab. 49.

ANavinga Malabarenſibus, *Talana* Brachmanis, *Bringiela Falſa d'arbore* Luſitanis, *Granaat-pruymen* Belgis, Arbor eſt mediæ magnitudinis, altitudine viginti, craſſitie vero ſex pedum menſuram circiter æquans, multiſque ramis furvis, intuſque viridibus donata: lignum albicans, denſum, cinereo, glabro, ac amaro cortice munitum.

Radix rufa, fibroſa, nigricante cortice tecta, fœtida, amara.

Folia alternatim ramulis inhærent, oblongo-rotunda, acuminata, & in ambitu quodammodo crenata, glabra, denſa, colore atro-viridi ſupernè ſplendentia, infernè viridi-dilutiore, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus; ſapor amarus, odor ſylveſtris ac ingratus.

Flores exigui, virides, inodori, ſaporiſque amari, brevibus petiolis ad foliorum exortum ramulis inhærent, atque è quatuor rotundis, cochleato-cavis conſtant foliolis, ſex viridi-flaveſcentibus ſtaminulis, rubicundis apicibus ornatis, medium occupantibus; inter quæ ſtylus prodit viridi-flaveſcens, capitulo rotundo.

Fructus globoſi cum cuſpide in vertice, ceraſorum magnitudine æmuli, virides, glabri, tenui pelliculâ cincti, carneque viridi, ſucculenta, ſaporiſque amari, intus referti; intra quam numeroſa ſemina rufa, mali punici in modum, diſponuntur.

Provenit locis arenoſis in Malabar, præſertim circa Cochin; ſemper viret, quotannis maturos fert fructus, menſe viz. Auguſto.

 Cæte-

Cæterum ſuccus è fructibus hujus arboris expreſſus, & exhibitus ſudores movet, ac morbis malignis medetur; nec non laxam ſervat alvum. E foliis in aqua coctis Balneum fit, quibuſcunque articulorum doloribus tollendis utile.

Tab. 49.

Arboris hujus fructum *Eidemiba* dictum quondam ex India accepi, nullâ tamen nec ejus; nec arboris additâ deſcriptione.

COU-

Corondi. lat.
mal.
Arab.

COURONDI.

TAB. 50.

Courondi Malabarenſibus, *Courdi* Brachmanis, *Aſotas* Luſitanis, *Grieten* Belgis, Arbor eſt procera, caudice craſſo, denſo, albicante, cortice obducto nigricante, ſcabro ac aſpero, ramuliſque plurimis, intus fungoſis donato.

Radix albicans, cinereo cortice tecta, acris, graveolens.

Folia geminata ordine parallelo circa ramulos proveniunt, oblongo-teretia, in ambitu leviter crenata, craſſa, denſa, glabra, ſplendentia, ſupernè viridia, infernè ſubviridia, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus; ſapor adſtringens, odor nullus.

Flores exigui, viridi-flaveſcentes, vitis viniferæ floſculis haud abſimiles, ad foliorum exortum circa ramulos proveniunt, copioſi, hoc eſt, terni, quaterni, aut plures ſimul ferè congeſti, quinque ſubrotundis foliolis conſtantes, numeroſis ſtaminulis medium occupantibus, inodori, ſaporis adſtringentis.

Floribus pari fertilitate *Fructus* ſuccedunt, rotundi, purpurei, craſſo, carnoſo, molli, intuſque croceo cortice cincti, Glandi ſimilem *Nucleum* intus continentes, qui ruſâ pellicula tectus, odoris ingrati, ſaporiſque ſubadſtringentis eſt.

Naſcitur locis montanis & petroſis circa Paracaro; ſemper viret, ſingulis annis maturos fert fructus, Decembri viz. & Januario menſibus, diuque frugifera manet.

Porro ſuccus è foliis hujus arboris expreſſus, & cum ſero lactis calidè exhibitus Diarrhææ ac Dyſenteriæ medetur: idem præſtant Nuclei fructuum quocunque modo ſumpti.

Tab. 50

Courondi meminit *Zanonius hiſt. Botanic. cap.* 13. ubi legitur *Corundi.*

BEN-

Bengiri. Lat.
വെങ്കിരി Mal.
وِڠْكِيرِيْ Arab.

BENGIEIRI.

Tab. 51.

ARbor quæ Malabarenſibus *Bengiri* ſeu *Caremotti*, Brachmanis *Girimaſo*, Luſitanis *Nilica d'inferno*, Belgis *Nootjes craack myn niet* nuncupatur, mediæ eſt magnitudinis, caudice craſſo, albicante, cortice obducto nigricante; nec non multis ramulis cinereis, intus fungoſis, inodoris, ſaporiſque acris donato.

Radix albicans, flaveſcente ac lacteſcente cortice tecta, inodora, ſaporis acris & urentis.

Folia alternatim brevibus petiolis circa ramulos proveniunt, oblongo-teretia, acuminata, in ambitu ſerrata, craſſa, denſa, glabra, nervis aliquot è media coſta albicante, & infernè extuberante in latera excurrentibus; ſapor dulcis & adſtringens.

Floſculi exigui & penè inviſibiles ſurculorum extremis racematim proveniunt, calycique viridi-albicanti & exiguo inhærent, tribus ſtaminulis, luteis apicibus ornatis, conſtantes. At verò floſculi hi *Juli* potius dicendi ſunt, cum ex iis Fructus non enaſcuntur: ſed infra floſculorum analogicè dictorum racemos, ſeu potius ſpicas *Gemma* obſervatur oblongo-rotunda, tria emittens reflexa, albicantia, flaveſcentibus apicibus ornata, filamenta; quæ gemma inodora, inſipida, ipſius fructus rudimentum eſt.

Fructus rotundi, ſex angulis craſſioribus ſulcati, fructibus *Nilicamaram*, in parte prima deſcriptæ, haud abſimiles, virides, craſſo cortice cincti; cui ſubeſt putamen, ſeu cortex lignoſus, rufus, bina ternave includens *ſemina*, albicantia, dulcis gratique ſaporis, Ricini ſeminum formâ æmula. Craſſus autem, qui fructum hunc ambit, cortex levibus inciſuris vulneratus lachrymam fundit lacteſcentem, acrem, urentem; quam ob rem ſi quis fructus hoſce ex-

exſiccatos dentibus confringere conetur, mox inſigni acrimoniâ lingua, fauces, cæteræque oris partes vellicantur, intumeſcunt, inflammantur, quæ ſymptomata mors intempeſtiva non rarò excipit.

Creſcit locis arenoſis & humidis in Malabar, præſertim circa Cochin; ſemper viret, quotannis maturos fert fructus, menſe viz. Septembri.

Cæterum contrita & pulveriſata hujus arboris folia ulceribus inſperguntur ad fungoſam, luxuriantemque carnem tollendam. Eadem folia conciſa, & cum Bubali fœcibus in nodulo conſuta, ac calefacta convulſis & ſpaſmo affectis partibus utiliter applicantur.

Tab. 51.

Bengieiri ſpecies eſt *Avenacou* ſeu *Ricini* part 2. Tab. 32. 33. 34. deſcripti. Diu anceps hæſi, nonne lignum hujus arboris ſit *Lignum Moluccenſe* ſeu *Panave*, de quo agit *Chriſtoph. Acoſta cap.* 34. quamquam folia illius cum *Bengeiri* foliis vix ullam habere videntur ſimilitudinem.

Aria-Bepou. lat.

ആരി വെപ്പു *mal.*

ARIA-BEPOU.

ſ: nimbo Acoſtæ.

Tab. 52.

ARia-bepou Malabarenſibus, *Nimbou* Brachmanis, *Amargoſeira* Luſitanis, *Gal-beſſen* Belgis, Arbor eſt procera, caudice craſſo, ex albo flaveſcente, cortice cincto nigricante; nec non ramulis rufis, ceu frondibus umbroſis in latum diffuſis, ornato.

Radix craſſa, albicans, atro-purpureo cortice tecta, graveolens, amara.

Folia numeroſa circa teneriores ramulos proveniunt, oblongo-teretia, acuminata, in ambitu profundè ſerrata, tennuia, glabra, nitentia, graveolentia, amara; nervis aliquot è media coſta, infernè altè extuberante, & folium per longitudinem medium inæqualiter ſecante, in latera excurrentibus.

Flores petiolis oblongis racematim proveniunt, exigui, candidi, inodori, calycique exiguo, viridi, in quinque lacinias acuminatas ſecto inhærent, quinque teretibus foliolis conſtantes, medium occupante calyce fimbriato, exiguo, ſubflavo, ſtaminula decem continente, nec non longum tenuemque ſtylum, extremas calycis oras quodammodo ſuperantem haud ſecus ac in Narciſſo juncifolio obſervare eſt.

Fructus ſimiliter racematim proveniunt, oblongo-rotundi, olivis minoribus formâ haud abſimiles, primum flaveſcentes, dein purpuraſcentes, tenui pelliculâ cincti, carneque oleosâ, acri ac amarâ intus referti; intra quam oſſiculum locatur oblongum, Nucleum includens albicantem.

Creſcit locis arenoſis circa Trevancoor, nec non in Tutucoryn, Jaffanapatuam, aliiſque Inſulæ Zeylan locis; ſemper viret, quotannis bis floret, frugetque.

E fructibus vero hujus arboris oleum exprimitur, è quo pictores colores conficiunt pannis goſſypinis pingendis. E foliis in aqua coctis Balneum paratur, variolis expellendis, & articulorum doloribus mitigandis utile. Ex iiſdem foliis ſiccatis, pulveriſatis, & cum oleo è fructibus expreſſo mixtis unguentum conficitur, quod partibus dolentibus, convulſis, & ſpaſmo affectis utiliter inungitur.

Tab. 52.

Quanquam in Comment. ad *Narum-panel* part. 2. Tab. 9. & 10 deſcriptæ, dubitavi, eſſetne *Nimbo* ſpecies; hæc tamen *Aria-bepou* vera *Nimbo* arbor eſt, cujus meminerunt *Acoſta cap.* 39. & *Garcias ab Horto lib.* 2. *cap.* 2. qui inſuper *Bepole* eam nuncupant. *Joh. Bauhinus in hiſtor. plantar. univerſali* vocat *Nimbo folio & fructu oleæ*. Et *Caſparus Bauhinus in Pinac. Fraxino ſimilem oleæ fructu* eam dicit. *Jacobus Bontius lib.* 6. *cap.* 9. duas *Nimbo* ſpecies deſcribit nomine *Lauri Indicæ*: illarum tamen icones vix ullam cum *Nimbo Acoſtæ* habent ſimilitudinem; unde haud immeritò dubitatur, ſintne aliæ arbores, quas pro *Nimbo* ſpeciebus *Bontius* deſcribit.

KA-

Karì-bépu. lat.
Mal.
Cári-béu, bra.
Arab.

KARIBEPOU.

ſ. Nimbo altera.

Tab. 53.

ARbor quæ *Karibepou* Malabarenſibus, *Karabou* Brachmanis, *Amargoſeira Macho* Luſitanis, *ronde Gal-beſſen* Belgis nuncupatur, altera *Bepou* ſpecies eſt, præcelſa atque ſpecioſa plurimum, caudice præcraſſo, albicante, cortice obducto nigricante, graveolente, amaro; nec non plurimis donato ramulis rubicundis, ac lanuginoſis.

Radix albicans, atro-purpureo cortice tecta.

Folia præcedentis ſpeciei foliis haud abſimilia, at minora, odoris ingrati & ſulphurei, ſaporis acido-amari.

Flores haud ſecus ac Aria-bepou flores, racematim proveniunt, exigui, candidi, graveolentes, calycique exiguo, rufo, in quinque lacinias acuminatas ſecto inhærent, quinque acuminatis foliolis conſtantes: foliola hæc intercedunt decem ſtaminula candida, rufis apicibus ornata; medium occupante ſtylo tenui, albicante, capitulo viridi.

Fructus Aria-bepou fructibus ſimiles, at rotundi, & intenſiore purpurâ tincti.

Provenit pluribus in locis Malabar, præſertim circa Angiecaymaal; ſemper viret, quotannis bis floret, frugetque.

Porro è fructibus hiſce oleum exprimitur. Ex arboris foliis tenerioribus in lacte dulci coctis, & contuſis Cataplaſma conficitur, quod ſerpentum, aliorumque venena-

torum animalium morſibus medetur, ſi affectæ parti applicetur. Ex iiſdem cum Aria-bepou foliis in aqua coctis Apozema paratur, febribus peſtilentialibus, aliisque morbis malignis perquam utile. Radix quocunque modo ſumpta alvum movet.

Tab. 53

Kari-bepou altera *Nimbou* ſpecies meritò cenſetur, quanquam figura cum *Nimbo altera Bontii* nullam habet ſimilitudinem; atque ideo nominari poteſt *Arbor Indica Fraxino ſimilis altera, flore albo, fructu rotundo nigro*, ſeu *Nimbo altera.*

Kari-vettì. lat.
കരിവെട്ടി mal.
Daliki. bra.
दाकक
فقضج وهطج Arab.

KARI-VETTI.

TAB. 54.

K*Ari-vetti* Malabarenſibus, *Pada-daliqui* Brachmanis, *Querillas* Luſitanis, *Hartenhaver* Belgis, Arbor eſt mediocris magnitudinis, caudice craſſo, flaveſcente, cortice obducto cinereo, multiſque ramulis rufis ac quadrangulis donato.

Radix fibrata, albicans, cortice cinereo, intus rufo tecta, inodora, ſaporis acris.

Folia bina & bina ſibi invicem oppoſita, oblongo-teretia, acuminata, in ambitu ſerrata, craſſa, denſa, glabra, atro-viridia, ſupernè ſplendentia, infernè nequaquam, inodora, inſipida; coſta media albicans, & in adverſa parte alte extuberans, è qua plures exiles nervuli ſuperiora verſus exoriuntur, qui in ſe invicem arcuatim deferuntur. At vero tenella folia è ramis prodeuntia primum ſubcinerea ſunt, dein purpurea, tandemque atro-viridia evadunt.

Floſculi extremis ſurculis racematim proveniunt, exigui, ſuaveolentes, inſipidi, purpurei: conſtant ii unico foliolo, ſed in quatuor profundas lacinias diviſo, ſic ut plura videantur, binis ſtaminulis, luteis apicibus ornatis, medium occupantibus.

Floſculis pari modo ſuccedunt *Baccæ* oblongo-rotundæ, rubro-cœruleæ, intuſque carne ſucculentâ & amarâ refertæ, intra quam oſſiculum locatur candidum, glabrum, *Nucleum* includens albicantem, ac ſubamarum.

Naſcitur ubique in Malabar, præſertim circa Cochin; ſemper viret, quotannis fructus fert, menſe viz. Auguſto, diuque frugifera manet.

Porro ſuccus è foliis hujus arboris expreſſus, & cum ſero lactis exhibitus, egregium eſt vomitorium, humoreſque bilioſos ac pituitoſos per ſuperiora educendo, ventriculum potenter expurgat.

Tab. 54.

Quanquam *Kari-vetti* & *Pevetti* ex eodem cognomine conſimiles videntur ſpecies, multum tamen in notis genericis diſcrepant.

PE-

Pêe-vetti. lat.
പെവെട്ടി mal.
Arab.

PEVETTI.

Tab. 55.

PEvetti Malabarenſibus, *Doudalaqui* Brachmanis, *Satilhas* Luſitanis, *Moorenkappen* Belgis, Arbor eſt juſtæ magnitudinis, caudice craſſo, candido, cortice obducto cinereo, multiſque ramulis cinereis donato.

Radix fibrata, albo-flaveſcens, rufo, intus purpureo cortice tecta, odoris ſaporiſque ſylveſtris.

Folia geminata ordine parallelo ramulis inhærent, oblongo-rotunda, ac in mucronem deſinentia, craſſa, glabra, mollia, nitentia; coſta media craſſa, & in adverſa parte altè extuberans, è qua plures exiles nervuli ſuperiora verſus excurrunt: ſapor acido-adſtringens, odor nullus.

Floſculi plures ſimul juncti ad foliorum exortum ramulis inhærent, exigui, inodori, inſipidi, ſex teretibus, acuminatis, ſubflaveſcentibus, ac extrorſum reflexis foliolis conſtantes, medium occupante ſtylo exiguo, candido, capitulo flavo.

Floſculis ſuccedunt *Baccæ* plano-rotundæ, acuminatæ, decem angulis ſulcatæ, purpureæ, glabræ, nitentes, intuſque in decem loculamenta per membranaceas quaſdam pelliculas diſtinctæ, in quibus totidem locantur *Acini* oblongo-rotundi, triquetri, crocei, glabri, intus candidi, amaro-dulces; ita ut ſinguli in ſingulis latitent cellulis.

Provenit ubique in Malabar, præſertim circa Paloerti; ſemper viret, quotannis fructus fert, menſe viz. Auguſto, atque per octoginta non raró frugifera manet annos.

Cæterum ex arboris foliis unguentum conficitur vulnerarium.

Tab. 55.

Proſper Alpinus de plantis exoticis libr. 1. *cap.* 33. deſcribit & delineat *Solanum ſomniferum antiquorum* ex Creta Inſula, quæ magnam cum *Pevetti* habet ſimilitudinem; hoc ſolo diſcrimine, quod *Pevetti* in juſtæ magnitudinis excreſcat arborem, at *Solanum ſomniferum antiquorum* humilis tantum ſit arbuſcula, ſeu potius frutex; quod tamen pro loci natalis, aliorumque accidentium varietate contingere poteſt, uti in aliis ſtirpibus id obſervamus.

Núli-táli. lat.

maſ.

Boin-Sadapai. bra.

Arab.

NOELI-TALI.

ſeu Berberis Indica aurantiæ folio.

Tab. 56.

N*Oeli-Tali* Malabarenſibus, *Beſtram* Brachmanis, *Cordoeira* Luſitanis, *Vlashout* Belgis, Arbor eſt mediæ magnitudinis, caudice mediocriter craſſo, albicante, denſo, cortice obducto cinereo, multiſque ramulis viridibus donata.

Radix rufa, nigricante cortice tecta, nec non fibris ſuis latè per terram diffuſa; ſapor adſtringens, odor ſylveſtris.

Folia ſine ordine ramulis inhærent, oblongo-rotunda, ac in acumen deſinentia, mali aurantiæ foliis haud abſimilia, exceptâ illa appendice, qua hujus arboris folia carent, craſſa, glabra, denſa, atro-viridia, ſplendentia, inodora, inſipida, nervis aliquot è media coſta in latera excurrentibus.

Floſculi racematim cohærent plurimi ex pediculo tenui, unciali & ſeſquiunciali, aciduli, inodori; conſtant ii è gemmulis exiguis, pallidè virentibus, ſtaminulis tribus exiguis; albicantibus ſupereminentibus.

Floſculis ſuccedunt *Baccæ* cylindraceæ, tenues, per maturitatem pulchrè rubentes, ſapore acido & ſubadſtringente, Berberis fructibus perſimiles.

Creſcit ubique in Malabar, præſertim circa Repolyn; ſemper viret, frugetque, & per ſeptuaginta non raro frugifera manet annos.

Porro ex arboris hujus cortice, haud ſecus ac è cannabe, funes texuntur. Fructus in deliciis comeduntur, iique

iique impenſè refrigerant, uti Berberes. Folia antidotum habentur morſui Colubri *Heretimandel* Malabarenſibus dicti; cujus morſu homines quidem non ſtatim intereunt, ſed interim totius corporis carnes corrumpuntur, computreſcunt, decidunt, tandemque poſt tot miſerias debitum naturæ perſolvunt; niſi utantur potu, qui ex foliis hiſce cum ſalito mangæ fructu in aqua coctis conficitur.

Tab. 56.

Noeli-tali Berberis ſpecies meritò cenſetur, atque ideo dici poteſt *Berberis Indica aurantiæ folio.*

POU-

Poutaletſje. Lat.

mal.

Arab.

POUTALETSJE.

Tab. 57.

P*Outaletsje* Malabarenſibus, *Barſoti* Brachmanis, *Ilata* Luſitanis, *Waak-blad* Belgis, Arbuſcula humilis eſt, caudice tenui, ex albo flaveſcente, cortice obducto furvo, multiſque ramulis viridibus, quadrangulis, ac geniculatis donato.

Radix albicans, cinereo cortice tecta, ſaporis unctuoſi & ſubadſtringentes, odoris ſylveſtris.

Folia geminata ordine parallelo circa ramulos proveniunt, oblongo-teretia, acuminata, craſſa, denſa, glabra, ſupernè viridia, nervis aliquot è media coſta albicante in latera excurrentibus, odor & ſapor ſylveſtris.

Flores exigui, inodori, inſipidi, extremis ſurculis proveniunt, porrectiſque columellis umbellæ ſpecie panduntur, ac collo longiori inhærent calyci candido, lanuginoſo, quadripartito, quatuor cœruleo-purpureis, acuminatis, & extrorſum reflexis foliolis conſtantes; foliola hæc totidem intercedunt ſtaminula alba, cœruleis apicibus ornata, medium occupante ſtylo purpuraſcente.

Floſculis decidentibus ſuccedunt *Baccæ* oblongæ, ſubcœruleæ, intuſque ſeminibus numeroſis, ac furvis refertæ, aromaticæ, inodoræ.

Creſcit ubique in Malabar; præſertim circa Cochin, ſemper viret, Julio & Auguſto menſibus flores fert, at diu ſuperſtes non eſt.

Porro ex arboris foliis in lacte coctis potus paratur, qui ſomnum prohibet, nec non Lethargo, aliove ſoporoſo affectu

fectu laborantibus prodeſt. E foliis, floribus, cortice, radice, aliiſve ejus partibus in aqua coctis Balneum fit, Epilepſiæ, aliique ſpaſmodicis affectibus curandis utile.

Tab. 57.

Poutaletsje ſpecies eſt *Liguſtri.*

MO-

Módagam. lat.

mal.

MODAGAM.

TAB. 58.

ARbuſcula quæ Malabarenſibus *Modagam*, Brachmanis, *Corotha*, Luſitanis, *Ammaco*, Belgis *Hondts-tongh* nuncupatur, altitudine duodecim, craſſitie verò quatuor pedum menſuram circiter æquat, ramuliſque albo-viridescentibus, in orbem latè diffuſis donatur; Lignum albicans, cinereo cortice cinctum.

Radix albicans, furvo cortice tecta, odoris & ſaporis ſylveſtris.

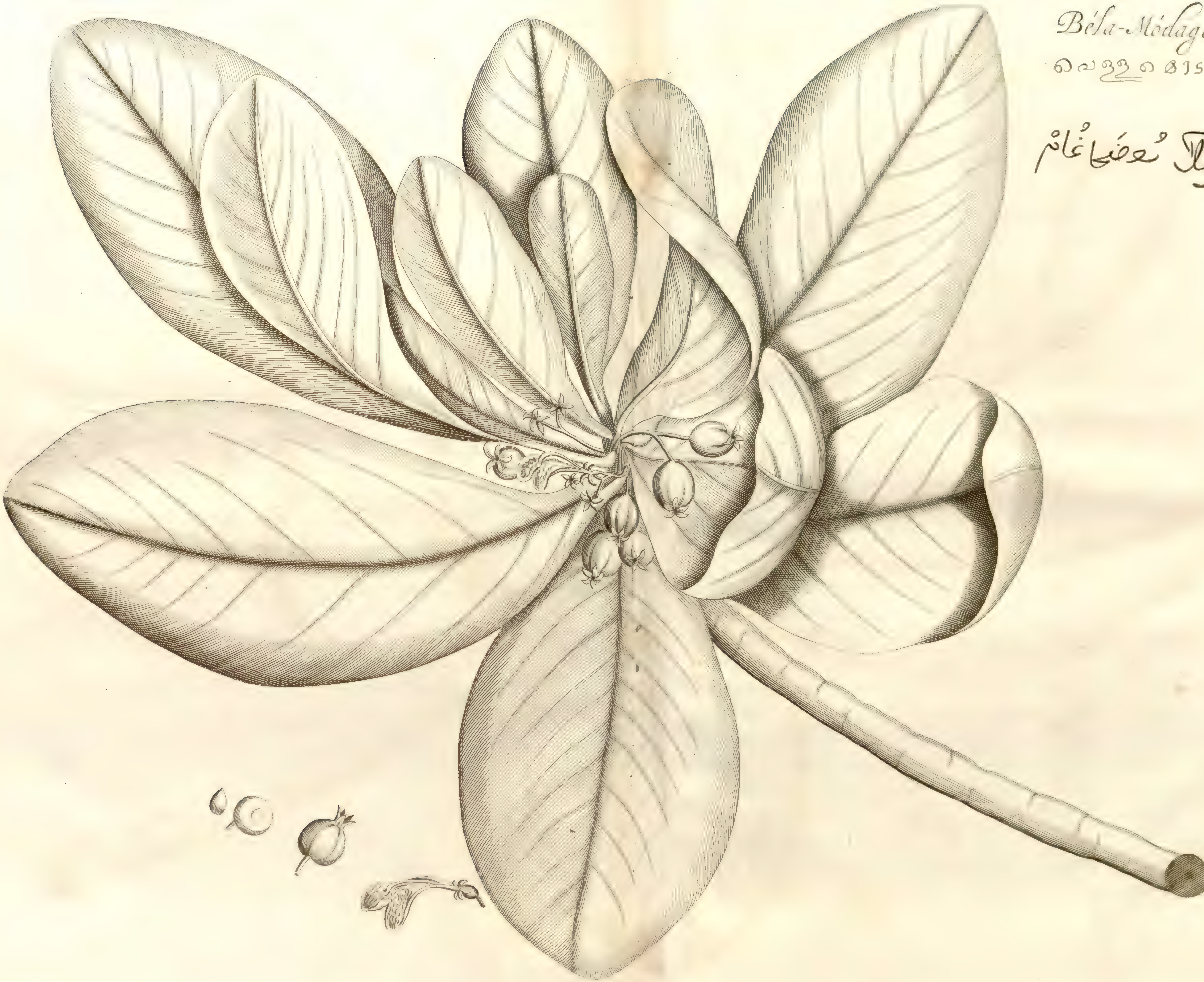
Folia petiolis alatis circa extremos ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, craſſa, denſa, glabra, ſupernè atro-viridia & ſplendentia, infernè ſubviridia, nervis aliquot è coſta media craſſa, albicante in latera excurrentibus, odore & ſapore ſylveſtri. At vero folia hæc cum decidunt, ſui ſtigmata relinquendo circularibus, prominentibuſque annulis arboris ramos cingunt.

Flores plures ſimul juncti extremis ramulis proveniunt, odori, candidi, Rhododendri floribus ſimiles, calycique viridi, in quinque lacinias ſecto inhærent, quinque ſubrotundis foliis conſtantes, totidem albicantibus, luteis apicibus ornatis, ſtaminibus mediam floris cavitatem & umbilicum occupantibus; inter quæ ſtylus prodit albicans, capitulo viridi.

Fructus pyriformes, virides, intus fungoſi, adſtringentes, numeroſi, minutiſſimiſque granulis referti.

Provenit ubique in Malabar, præſertim circa Kandenate; ſemper viret, floret, ac fructus fert, ſed diu frugifera non manet.

Cæterum ex arboris cortice & radice in aqua coctis Apozema paratur, inveterato capitis dolori tollendo utile. E foliis potio conficitur ad menſtrua ſuppreſſa provocanda.

Béla-Módagam. lat.

വെള്ളമൊടകം. mal.

Arab.

BELLA MODAGAM.

Tab. 59.

ARbor quæ Malabarenſibus *Bella Modagam*, Brachmanis *Tacorotha*, Luſitanis *Ammaco Macho*, Belgis *Groot heris-tongh* nuncupatur, ſpecioſa eſt atque præcelſa plurimum, caudice craſſo, albicante cortice obducto, ramuliſque viridibus, fungoſa intus medulla refertis, plurimis donato.

Radix albicans, flaveſcente cortice tecta, ſaporis acris, odoris ſylveſtris.

Folia præcedentis arboris foliis cum formâ, tum magnitudine ſimilia.

Flores ſuaveolentes, inſipidi, plures ſimul juncti extremis ramulis proveniunt, calycique viridi, in quinque lacinias acuminatas ſecto inhærent; conſtant ii ex unico folio oblongo-rotundo, bifido, & aliquando trifido, ſupernè albo-ſtriato & lanuginoſo, infernè viridi-albicante, quinque tenuibus ſtaminulis medium occupantibus, inter quæ ſtylus prodit candidus, oblongus, capitulo rotundo.

Fructus ſubrotundi, virides, glabri, uvis criſpis haud abſimiles, at quinque angulis ſulcati, & calyce florum ſurrecto in vertice coronati, tenui pelliculâ cincti, carneque viridi & adſtringente intus referti, intra quam oſſiculum locatur candidum, Nucleum includens albicantem.

Creſcit locis arenoſis & montanis in Mangatti; ſemper viret, floret, ac fructus fert, diuque frugifera manet.

Porro ex arboris foliis Cataplaſma conficitur, quod tumoribus impoſitum potenter eos emollit & maturat. Ex iisdem in aqua coctis Apozema præparatur, quod urinam movet & menſtrua obſtructa provocat.

Tab. 58. 59.

Quanquam *Modagam* & *Bella-Modagam* ex eodem cognomine conſimiles videntur arbores, ad diverſas tamen ſpecies referri debent.

TON-

Pars 4. Tab. 60.
Tóndi-Teregam. lat.
mal.
Arab.

TONDI TEREGAM.

Tab. 60.

ARbor hæc Malabarenſibus *Tondi Teregam*, Brachmanis *Tondi Karavatti*, Luſitanis *Folhas da raſpa Macho*, Belgis *Groot Rijf-blad* appellatur; Eſtque procera, ſexaginta circiter pedes alta, caudice craſſo, ramulis rectis, longis, atro-viridibus, lanuginoſis, aſperis, fungoſâ intus medulla refertis, plurimis donato; lignum albicans, nigricante cortice cinctum.

Radix fibrata, albicans, lacteſcens, ruſo, intus croceo cortice tecta, inodora, ſaporis acris.

Folia geminata ordine parallelo petiolis longis circa ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, acuminata, in ambitu crenata, craſſa, mollia, glabra, ſupernè viridia, & nitentia, infernè ſubviridia & lanuginoſa, nervis aliquot è coſtâ mediâ craſsâ, in adverſa parte extuberante & lanuginosâ, in latera excurrentibus; odor ſuavis, ſapor aromaticus.

Floſculi pediculis oblongis ex foliorum interna ſede circa ramulos proveniunt, terni, aut plures ſimul congeſti, purpurei, manubus confricti ſuaveolentes, calycique viridi, lanuginoſo, ac quadripartito inhærent, quatuor acuminatis foliolis conſtantes; foliola hæc intercedunt totidem ſtaminula purpuraſcentia, medium occupante ſtylo pulchrè rubente, capitulo albicante.

Fructus hanc arborem nullos ferre Malabarenſes teſtantur.

Creſcit locis arenoſis & petroſis in Mangatti; ſemper

viret, Julio & Auguſto menſibus flores fert, diuque ſuperſtes manet.

Porro ex arboris foliis in lactis ſero coctis fit oris collutio pro Aphthis. E cortice, & Radice in aqua decoctis Apozema conficitur, quod æſtum febrilem temperat, hepatis oſtructiones reſerat, nec non herpeti, ſcabiei, ſimilibuſque affectibus medetur.

Ramena-pú-maram. lat.

mal.

RAMENA-POU-MARAM.

TAB. 61.

R*Amena-pou-Maram* Malabarenſibus, *Brampou* Brachmanis, *Eſtrela d'alva* Luſitanis, *Morgenſterren* Belgis, Arbor eſt procera, ſeptuaginta circiter pedes alta, caudice craſſo, denſo, albicante, cortice obducto furvo, ſcabroſo, ramuliſque plurimis, in orbem longè latéque diffuſis, donato.

Radix flaveſcens, nigricante cortice tecta, odora, aromatica.

Folia petiolis oblongis circa extremos ramulos proveniunt, oblongo-rotunda, craſſa, glabra, ſupernè atroviridia & ſplendentia, infernè ſubviridia, nervis aliquot è coſta media, & in adverſa parte altè extuberante, in latera excurrentibus; odor ſuavis, ſapor ſylveſtris. Porro folia hæc cum decidunt, haud ſecus ac Modagam folia, ſtigmata ſui relinquendo circularibus, prominentibuſque annulis arboris ramulos cingunt.

Flores extremis ramulis racematim inhærent, ſuaveolentes, quinque acuminatis, pallidè rubentibus, intus lanuginoſis, ac ſtellæ in modum expanſis foliolis conſtantes, medium occupante ſtylo candido, apice ornato tripartito, ſupereminente in extremitate plumulâ albicante.

Floribus rarò Fructus ſuccedunt; teſtantur tamen Malabarenſes nonnunquam *Baccas* ferre hanc Arborem oblongo-rotundas, flavo-purpuraſcentes.

Creſcit locis Montanis in Berkencour.

De viribus nihil conſtat.

INDEX.

A.

Adamaram pag. 5.
Adamboe 45
Anavinga 101
Angolam 39
Aria-bepou, ſeu Nimbo à coſta 107

B.

Bella-modagam 121
Bengieiri 105
Ben-kadali 89
Ben-kalesjam 71
Ben-theka 63

C.

Courondi 103

I.

Idou-moulli 41
Iripa 65

K.

Kadali 87
Kalesjam 67
Kara-angolam 55
Kari-bepou ſ. Nimbo altera 109
Kariil 75
Karin-kara 49
Kari-vetti 111
Katou-adamboe 47
Katou-kadali 91
Katou-kalesjam 69
Katou-naregam 29
Katou-Theka 59
Katou-Tjeroe ſeu Cheru 19

M.

Malla-katou-tsjambou 17
Mal-naregam, ſeu Malus limonia Pumula Sylveſtris Zeylanica 27
Mallam-toddali 83
Manyl-kara 53
Mao ſeu mau vel mangas 1
Modagam 119

N.

Nyalel 37
Noeli-tali 115

O.

Oepata 95

P.

Paenoe 33
Panem-palka 9
Perin-kara 51
Perin-toddali ſeu Jujube Indica 85
Pevetti 113
Poerinsij 43
Ponga 73
Ponna 79
Poutaletsje 117

R.

Rana-pumaram 125
Rava-pou 99

S.

Samſtravadi, ſeu Caipa-Tsambu 11

T.

Tani 23
Theka 57
Tondi-teregam 123
Tseria-Samſtravadi 15
Tsjem-Tani 25
Tsjerou-kadali 93
Tsjerou-katou-naregam 31
Tsjerou-ponna 81
Tsjerou-theka 61

V.

Vidi-maram 77

W.

Wadouka 97